

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอละงู ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับร่าง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยนำกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อปรับโครงสร้างให้เหมาะสมกับนโยบายประเทศไทย ๔.๐ อีกทั้ง ขณะนี้ยังอยู่ในช่วงเวลาที่ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยต้องเผชิญ กับข้อจำกัดหลากหลายประการที่เป็นผลสืบเนื่องจาก สถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ซึ่งไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของประชากร แต่ยังส่งผลให้ เกิดเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต ของประชาชนทุกกลุ่ม

ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอละงู ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ครั้งนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอ ละงู เล็งเห็นถึงความสำคัญของแผนที่สามารถนำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาภาคการเกษตร และเศรษฐกิจในอำเภอละงู เพื่อเตรียมความพร้อม คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของอำเภอให้สามารถปรับตัว รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ตามเจตนารมณ์ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง ๔ ประการ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง”

นอกจากนี้สำนักงานเกษตรอำเภอละงู ต้องขอขอบคุณหน่วยงานราชการต่าง ๆ ทั้งในระดับ อำเภอ และระดับจังหวัดที่ร่วมให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการจัดทำเล่มแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอ ละงู ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งเกษตรอำเภอละงู นักวิชาการเกษตรประจำตำบลทุกตำบลที่ อนุเคราะห์ข้อมูล จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอในครั้งนี้ หวังว่าแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอละงู ปี ๒๕๖๕ ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอละงูต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอละงู

กรกฎาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	(๑)
สารบัญตาราง	(๒)
สารบัญรูป	(๓)
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๕
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๖
๓ สภาพภูมิอากาศ	
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๖
๓.๒ ฤดูกาล	๑๖
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๖
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๗
๔ เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๘
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๙
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๒๐
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๒๑
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๒
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๒๕
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๒๖
๖.๔ การศึกษา	๒๗
๖.๕ สาธารณสุข	๒๘
๖.๖ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๘
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๓๐
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๑
๙ องค์กร และสถาบันต่าง ๆ	๓๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอละงู	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๔๘
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๓๐
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๓๓
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอละงู	
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๑๓๙
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๑๔๐
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๑๔๒
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๑๔๔
บรรณานุกรม	๑๕๙
ภาคผนวก	๑๔๙
โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตามแนวพระราชดำริ	๑๕๑
โครงการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๑๕๓
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแตงโมที่ปลอดภัยและได้รับมาตรฐาน	๑๕๕
โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย	๑๕๗
การบริหารจัดการศัตรูมะพร้าว ในพื้นที่ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๕๙
ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยและสร้างรายได้สู่ความมั่นคงด้านอาหาร	
ฝ่าวิกฤติโควิด-๑๙	๑๖๑

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑	ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒	ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ – ๒๕๕๓
๖	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอละงู ปีพ.ศ. ๒๕๒๔ – ๒๕๕๓
๗	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอละงู ปี ๒๕๖๕
๘	ข้อมูลด้านปศุสัตว์
๙	ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
๑๐	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสตูล ณ ราคาंकที่ ปี ๒๕๖๓
๑๑	ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๑๒	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๑๓	แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๑๔	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน
๑๕	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์
๑๖	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๑๗	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ
๑๘	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๑๙	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๐	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๑	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๒	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๓	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๕	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๗	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒๘	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลกำแพง จังหวัดสตูล
๒๙	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลละงู จังหวัดสตูล
๓๐	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลแหลมสน จังหวัดสตูล
๓๑	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลละงู จังหวัดสตูล
๓๒	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลแหลมสน จังหวัดสตูล

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๓๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลน้ำผุด จังหวัดสตูล	๖๓
๓๔ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลเขาขาว จังหวัดสตูล	๖๔
๓๕ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลน้ำผุด จังหวัดสตูล	๖๕
๓๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๖
๓๗ แสดงทรัพยากรดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๙
๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๖
๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๗
๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๘
๔๑ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๘๐
๔๒ แสดงระยะปลูกยางพารา	๘๔
๔๓ ระยะเวลาของการปลูกและการซ่อม	๘๕
๔๔ แสดงสูตรปุ๋ยที่มีความเหมาะสมกับเนื้อดินและอายุของต้นยาง	๘๗
๔๕ แสดงปริมาณธาตุอาหารและส่วนผสมของแม่ปุ๋ยในปุ๋ยผสมสูตรต่างๆ อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม	๘๘
๔๖ การใช้สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดเชื้อ	๙๕
๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๒ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๐
๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๒
๔๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล ๕๖	๑๐๒
๕๐ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๔
๕๑ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๕
๕๒ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๖
๕๓ แสดงระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากพ่อพันธุ์กลุ่มต่างๆ	๑๑๐
๕๔ การกำหนดคุณภาพของผลปาล์มสดทั้งทะลายที่มีคุณภาพดี	๑๑๔
๕๕ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ ปี ๒๕๖๔ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๘
๕๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๐
๕๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๐
๕๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๒
๕๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๓
๖๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๔
๖๑ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ ปี ๒๕๖๔ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๘
๖๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๖๓	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข
๖๔	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้ายางพารา
๖๕	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน
๖๖	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าข้าว
๖๗	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าไม้ผล
๖๘	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าไม้ผลพืชผัก

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑
๒	ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔
๓	แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลกำแพง/ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔
๔	แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลปากน้ำ/ตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕
๕	ภาพแสดงความลาดชันอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖
๖	ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๔
๗	แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๕
๘	แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๔-๒๕๕๓	๑๖
๙	แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ – ๒๕๕๓	๑๗
๑๐	เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ	๑๘
๑๑	แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๐
๑๒	แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๒
๑๓	แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๕
๑๔	แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครัวเรือนเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๗
๑๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู	๓๑
๑๖	กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๑
๑๗	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๓
๑๘	แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๘
๑๙	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๙
๒๐	แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๐
๒๑	แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๑
๒๒	แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๖
๒๓	แผนที่ภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๗
๒๔	แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๙
๒๕	แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๐
๒๖	แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๑
๒๗	แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๒
๒๘	แสดงแหล่งน้ำผิวดินอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๓
๒๙	แสดงแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๔
๓๐	แสดงแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๔
๓๑	ภาพสินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI จำปาตะ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๗๕
๓๒	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอละงู	๗๖
๓๓	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอละงู	๗๗

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๓๔	แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู	๗๘
๓๕	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู	๗๙
๓๖	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู	๗๙
๓๗	แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๘๐
๓๘	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๙
๓๙	แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๑
๔๐	แสดงแหล่งรับซื้อไม้ยางพาราและน้ำยางพารา อำเภอละงู	๑๐๑
๔๑	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู	๑๐๓
๔๒	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู	๑๐๓
๔๓	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู	๑๐๔
๔๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู	๑๐๕
๔๕	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู	๑๐๖
๔๖	แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๗
๔๗	การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของปาล์มน้ำมัน ระหว่างดูรา x พิสิเฟอรา ได้ลูกผสมเทเนอรา	๑๐๗
๔๘	เมล็ดงอกปาล์มน้ำมันคุณภาพสูง	๑๐๘
๔๙	ภาพเปรียบเทียบความสูงของปาล์มน้ำมันสายพันธุ์ทั่วไป (ซ้าย) กับสายพันธุ์คอมแพ็คท์ (ขวา)	๑๐๘
๕๐	ปาล์มน้ำมันสายพันธุ์ เดลีคอมแพ็คท์ อายุ ๕ ปี	๑๐๙
๕๑	ทิศทางการตัดแต่งทางใบ	๑๑๕
๕๒	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๗
๕๓	แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๙
๕๔	แสดงแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู	๑๑๙
๕๕	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอละงู	๑๒๑
๕๖	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอละงู	๑๒๑
๕๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู	๑๒๒
๕๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู	๑๒๓
๕๙	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู	๑๒๔
๖๐	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๕
๖๑	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๗
๖๒	แสดงวิธีการตลาดข้าว ของอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๒๙

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

ความเป็นมาของอำเภอละงู

คำว่า “ละงู” มาจากภาษามลายูโบราณ โดยเพี้ยนมาจากคำว่า “ลากู” ซึ่งแปลว่า ซื้อขายแลกเปลี่ยน “ละงู” ในอดีตเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก เคยมีฐานะเป็นกิ่งอำเภอขึ้นกับอำเภอทุ่งหว้า ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อ ปีพ.ศ. ๒๔๗๔ โดยย้ายสับเปลี่ยนกับ “ทุ่งหว้า” จากอำเภอทุ่งหว้า เป็นกิ่งอำเภอทุ่งหว้า ระยะแรกอำเภอละงู มีเขตการปกครอง ๗ ตำบล ต่อมายุบเหลือ ๕ ตำบล ในปี ๒๔๘๔ จนถึงปี ๒๕๒๒ แยกเพิ่มอีก ๑ ตำบล ทำให้มีเขตปกครองทั้งสิ้น ๖ ตำบล จนถึงปัจจุบัน

สัญลักษณ์ประจำอำเภอละงู เต่ากระอัน

คำขวัญประจำอำเภอ

“ละงูเมืองน่าอยู่ ประตูลู่สู่ตะรุเตา ลือลั่นถ้ำเกาะ แหล่งพะยะ เต่ากระอัน”

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

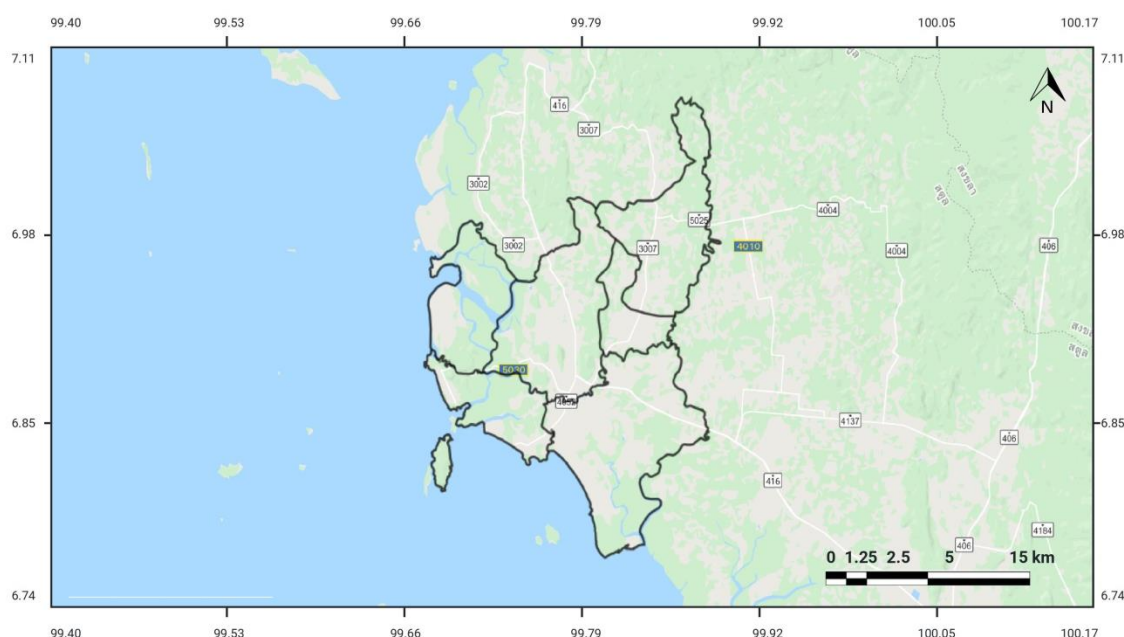
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอละงู มีพื้นที่เขตการปกครองประมาณ ๓๘๐.๓๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๓๘,๗๑๘.๗๕ ไร่ ของพื้นที่จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดสตูล อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสตูล ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร อาณาเขตติดต่อ ดังนี้

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอละงู มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอทุ่งหว้า
- ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอมะนัง อำเภอควนกาหลงและอำเภอท่าแพ
- ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอท่าแพ และทะเลอันดามัน
- ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดยะลาและทะเลอันดามัน

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น ๑ เทศบาล ๖ อบต. ๖ ตำบล ๖๑ หมู่บ้าน ดังนี้ ตำบลกำแพง ตำบลละงู ตำบลน้ำมุด ตำบลปากน้ำ ตำบลเขาขาวและตำบลแหลมสน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๖ แห่ง ดังนี้ เทศบาลตำบลกำแพง องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง องค์การบริหารส่วนตำบลละงู องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำมุด องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว และองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมสน

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล หมู่ที่	ตำบลกำแพง	ตำบลเขาขาว	ตำบลน้ำมุด	ตำบลปากน้ำ	ตำบลละงู	ตำบลแหลมสน
๑	ควนไสน	สันติสุข	ทุ่งไหม้	บ่อเจ็ดลูก	ท่าชะมวง	ตันหยงละไน้
๒	ท่าแลหลา	หาญ	หัวควน	ปากบารา	ปากงู	กาแบง
๓	บนควน	บ่อหิน	หนองสร้อย	เกาะบุโหลน	เกาะยวน	บูโบย
๔	ควนใหญ่	น้ำชำเหนือ	วังสายทอง	ตะโล๊ะไผ่	ลาหงา	สนกลาง
๕	ปีใหญ่	ดาหลา	ทุ่งนางแก้ว	ท่ายาง	ทุ่ง	สุโงมูชะ๊ะ
๖	ปลักมัลย์	ทุ่งเกาะปาบ	หนองราโพธิ์	ท่ามัลย์	หัวทาง	สนใหม่
๗	โกตา	นาชำใต้	ลานเสือ	ท่าพยอม	ปากันโต๊ะทิศ	
๘	อุไร		หนองยุง		นาพญา	
๙	ป่าขวาง		หนองหอยโข่ง		คลองชูด	
๑๐	ปากปิง		วังนาใน		ห้วยไทร	
๑๑	ทุ่งเสม็ด		วังยาว		ห้วยมะพร้าว	
๑๒	ตูแตหรี				ในเมือง	
๑๓					ทุ่งพัฒนา	
๑๔					หลอมป็น	
๑๕					ในใส	
๑๖					คลองน้ำเค็ม	
๑๗					วังซ่อนชัย	
๑๘					โคกพยอม	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอละงู จังหวัดสตูล, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
ตำบลกำแพง	๕๕,๙๖๗.๕๒	๑	๑	๑๒	๗,๖๖๘
ตำบลเขาขาว	๑๖,๖๖๕.๖๗	๑		๗	๑,๙๗๘
ตำบลน้ำผุด	๔๕,๑๘๖.๗๙	๑		๑๑	๓,๑๓๓
ตำบลปากน้ำ	๒๗,๘๑๓.๓๔	๑		๗	๓,๔๒๑
ตำบลละงู	๖๙,๗๗๔.๔๑	๑		๑๘	๖,๙๗๑
ตำบลแหลมสน	๓๒,๒๗๙.๐๖	๑		๖	๑,๑๖๖
รวม	๒๔๗,๖๘๖.๘๐	๖	๑	๖๑	๒๔,๓๓๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

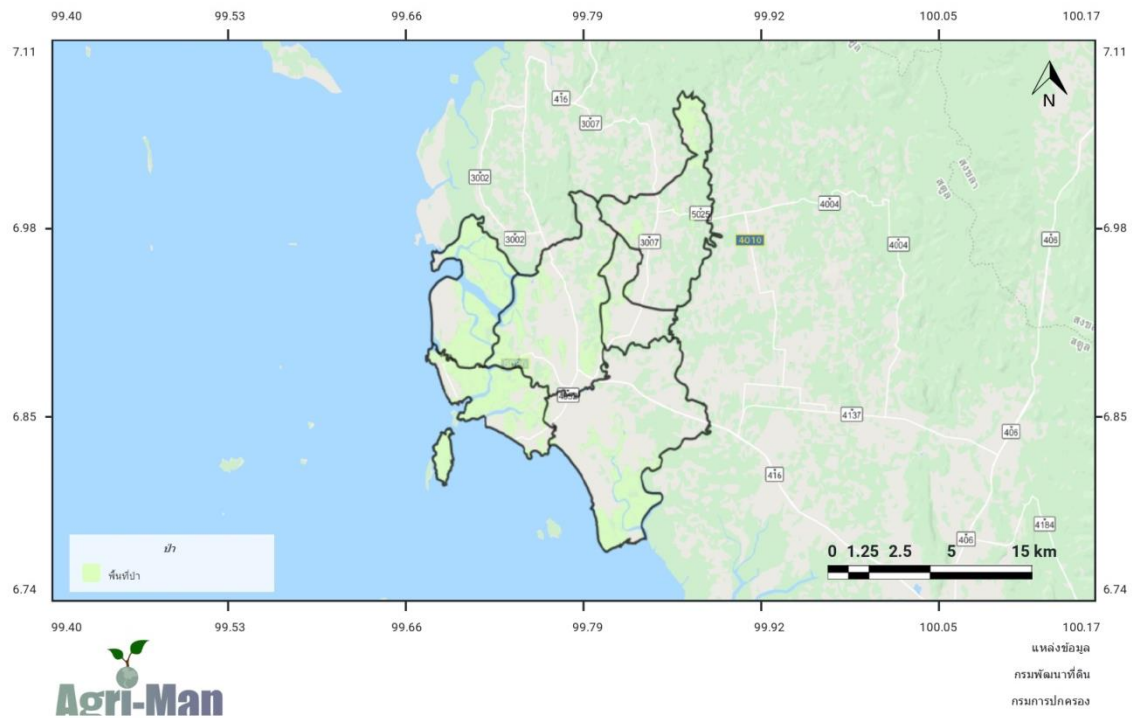
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอละงู มีสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง แบบลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่ค่อนข้างราบ ประกอบด้วยทิวเขาทางตอนเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ ทอดตัวลงมาสู่พื้นที่ราบทางตอนใต้ และด้านตะวันตก ซึ่งเป็นที่ราบขนานไปกับชายฝั่งทะเล ในระดับความสูง ๓๐ เมตร ๒๐ เมตร และ ๑๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล ตามลำดับ มีเกาะรวมประมาณ ๒๒ เกาะ เช่น เกาะเขาใหญ่ เกาะบูโหลนดอน เกาะลิคี่เล็ก เกาะลิคี่ใหญ่ เกาะบูโหลนไม้ไผ่ เกาะบูโหลนใหญ่/เล็ก ฯลฯ ส่วนเทือกเขาอยู่ในระดับความสูง ๑๕๐ เมตร ถึง ๓๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลมีกระจายอยู่ทั่วไปในอำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือภูเขาที่มีความสูงไม่มากนัก ซึ่งมีภูเขาที่สำคัญอยู่ ๒ แห่ง คือ ภูเขาโต๊ะกู และภูเขาขาว ส่วนที่ราบชายฝั่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นป่าชายเลน มีการทำสวนยางพาราตลอดจนผลไม้ยืนต้น และมีการทำนาในที่ราบลุ่ม

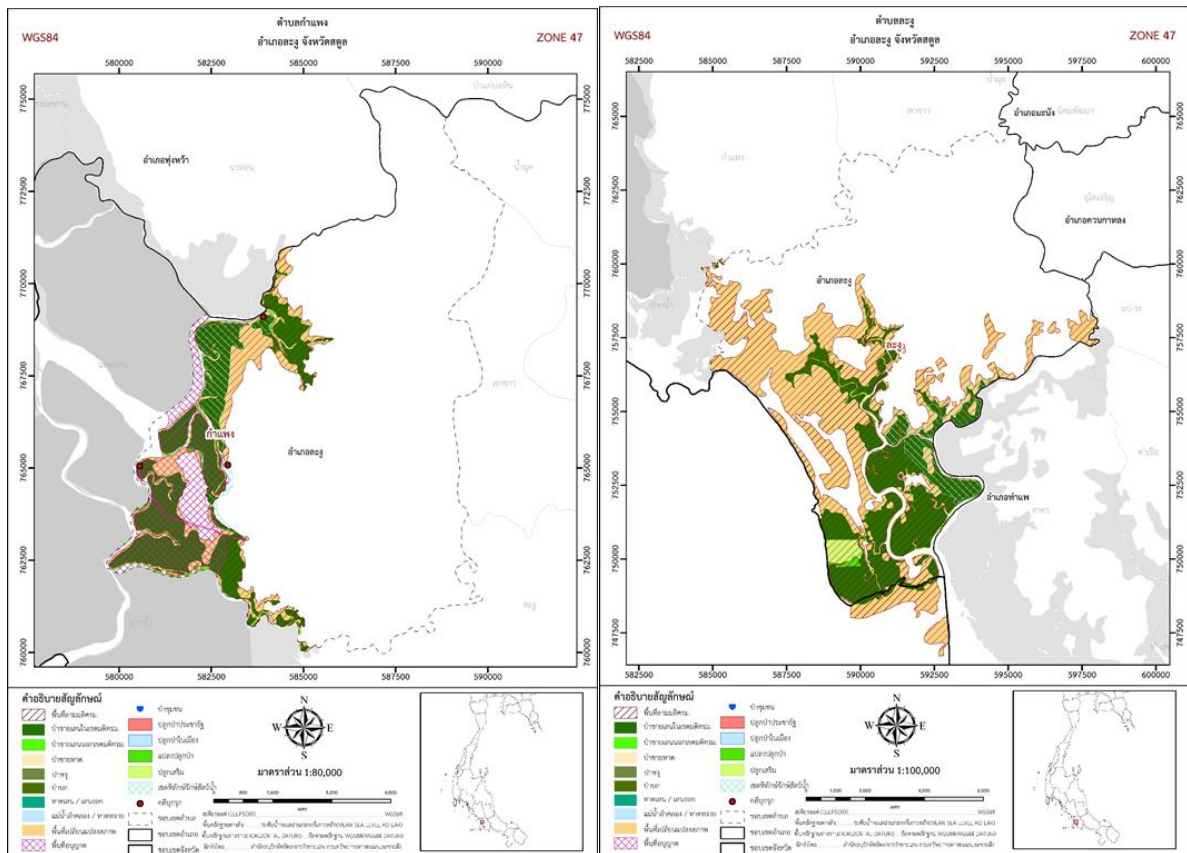
ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อำเภอละงู ลักษณะของไม้และป่าไม้ส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลละงู ประกอบด้วยพื้นที่ป่าชายเลน ซึ่งมีพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ และมติคณะรัฐมนตรีเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๒๙,๗๐๗ ไร่ มีสภาพป่าชายเลนในปัจจุบัน ๑๑,๕๔๒ ไร่ พื้นที่เลนอก ๓,๓๙๔ ไร่ พื้นที่ถือครองทั้งที่มีเอกสารสิทธิและไม่มีเอกสารสิทธิ แยกเป็นพื้นที่เกษตร ๑๑,๑๔๐ ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย ๑,๒๒๕ ไร่ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๑,๘๙๗ ไร่ และพื้นที่อื่นๆ ๕๐๙ ไร่ แร่ธาตุ อำเภอละงูมีแร่ที่สำคัญ ได้แก่ วุลแฟรม แบไรท์ และพลวง

ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอละงู เช่น ปัญหาอุทกภัยซ้ำซาก แผ่นดินไหว ดินโคลนถล่ม เป็นต้น

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

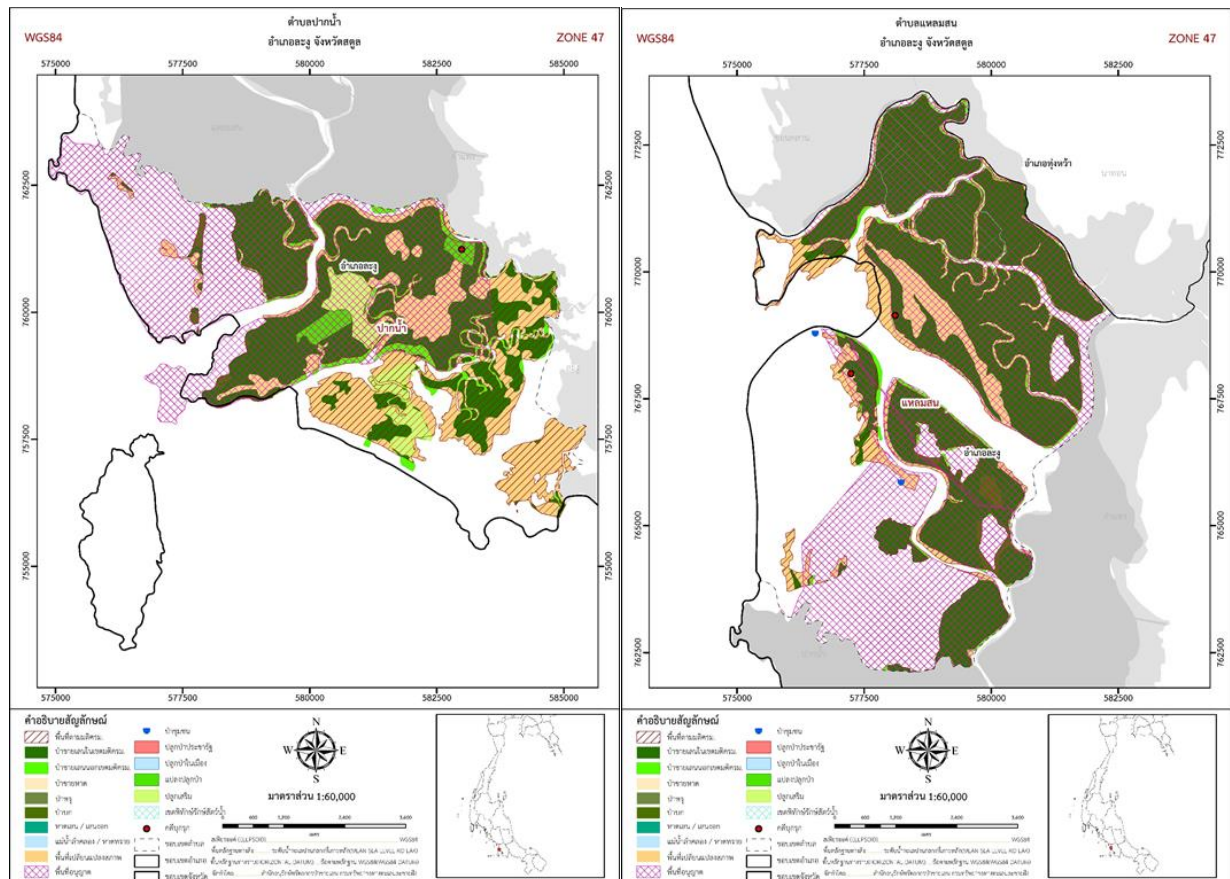

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู , พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลกำแพง/ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู , พ.ศ.๒๕๖๓)

ภาพที่ ๔ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลปากน้ำ/ตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดชลบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู ,พ.ศ.๒๕๖๓)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอละงู จังหวัดชลบุรี

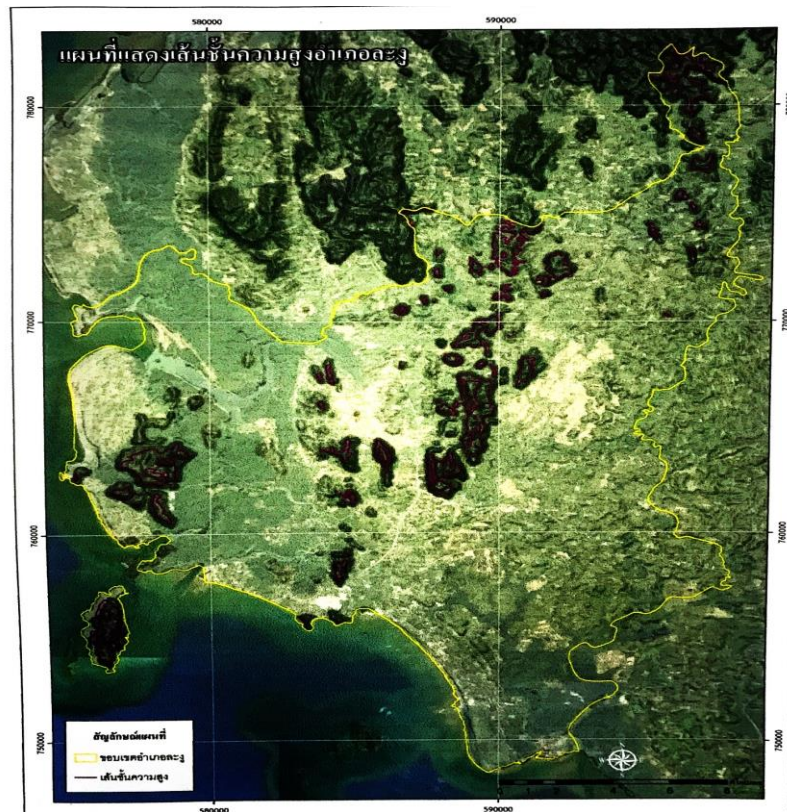
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ตำบลกำแพง	๕๕,๙๖๗.๕๒	๑๔,๘๐๘	๒๖.๔๖
ตำบลเขาขาว	๑๖,๖๖๕.๖๗	๒,๔๖๖	๑๔.๘๐
ตำบลน้ำผุด	๔๕,๑๘๖.๗๙	๖,๒๘๔	๑๓.๙๐
ตำบลปากน้ำ	๒๗,๘๑๓.๓๔	๑๗,๕๒๗	๖๓.๑๖
ตำบลละงู	๖๙,๗๗๔.๔๑	๑๒,๖๙๑	๑๘.๑๙
ตำบลแหลมสน	๓๒,๒๗๙.๐๖	๑๙,๓๓๒	๕๙.๘๙
รวม	๒๔๗,๖๘๖.๘๐	๗๓,๑๐๗	๕๙.๘๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

๒.๒.๑ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยกึ่งที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล โดยทอดตัวจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือสู่ตอนกลางตะวันตกและตอนใต้ของตำบล ซึ่งทางทิศตะวันตกและทิศใต้ของตำบลประกอบด้วยพื้นที่ป่าชายเลนระดับความสูงของพื้นที่ ๒๐ เมตร ๑๐ เมตร ๒ เมตร ๑ เมตร จากระดับน้ำทะเลตามลำดับ การใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันมีการทำนาในที่ราบ ปศุศุขเลี้ยงพาราและปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดินดอนมีการปลูกมะพร้าวและเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่ง

ภาพที่ ๕ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอละงู มีกลุ่มชุดดินเหมาะกับการปลูกพืชจำนวน ๑๐ กลุ่มชุดดิน ซึ่งมีเขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชไร่บางส่วน ลักษณะดินโดยรวมเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีกรดหรือลูกรังปะปนปริมาณมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๕

ชุดดิน : ชุดดินหางดง (Hd) ชุดดินละงู (Lgu) และชุดดินพาน (Ph) เป็นกลุ่มดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง

ลักษณะเด่น : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาลปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินก้อนสารเคมี เหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชนิดชั้นดินลึกดินกลุ่มดินนี้ เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำและเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลวพบในพื้นที่ราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแข็งลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง PH ๕.๕-๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้จะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน PH ๗.๕-๘.๐

ปัญหา : บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้า หลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

หลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

: ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๖

ชุดดิน : ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเชียงราย (Cr) ชุดดินสุโขทัย (Gk) ชุดดินแกลง (Kl) ชุดดินคลองขุด (Kut) ชุดดินมนรมย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) และชุดดินวังตง (Wat) เป็นกลุ่มดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลาง ถึงเป็นกรดจัด

ลักษณะเด่น : เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทา จุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงตลอดชั้นดินบางแห่งมีสีคลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำนน้ำเป็นดินสีคลาแลงมีการระบายน้ำเวลาพบบทที่ราบ ตั้งแต่ที่ราบน้ำท่วมถึงถึงลานตะพักลำนน้ำระดับต่ำ น้ำแช่ขัง ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ PH ๔.๕-๕.๕

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้า หลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

: ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๔

ชุดดิน : ชุดดินปัตตานี (Pti) ชุดดินระแงะ (Ra) และชุดดินตันไทร (Ts)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลาง และมีชั้นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินเปรี้ยวจัด หรือดินกรดกำมะถันภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ดินบนปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมาก และดินล่างมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลาง ดินชั้นล่างเป็นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไกลพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไกลกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒

: ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตรหรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูนบนสันร่องและร่องคูน้ำ ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๖ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างและควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๒๓

ชุดดิน : ชุดดินบางละมุง (Blm) ชุดดินทรายขาว (Sak) และชุดดินวังเปรียง (Wp)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : เนื้อดินเป็นดินทรายหนา ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่ดินอาจมีน้ำท่วมขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไกลกลบตอซัง หรือหว่านพืชปุ๋ยสด หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่

: ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๕ กิโลกรัม/หลุม

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๒๕

ชุดดิน : กลุ่มดินตื้นที่มีก้อนกรวดหรือลูกรังมากภายในความลึก ๕๐ ซม. จากผิวดิน

ลักษณะเด่น : เนื้อดินเป็นดินปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียวที่เป็นกรวดหรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเทาอ่อนหรือสีน้ำตาลปนเทา ได้ชั้นดินลูกรังอาจพบชั้นดินเหนียวที่มีสีคลาแลงอ่อนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำทับถมบนชั้นหินผุพบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบ ตามลานตะพักลำน้ำระดับต่ำและระดับกลาง น้ำแช่ขังลึก ๓๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน เป็นดินตื้น ส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างแล้ว ความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า PH ๔.๕-๖.๐

ปัญหา : ดินตื้นเป็นทรายมีชั้นลูกรังสีคลาแลงยากแก่การ ไถพรวนและจุดเจาะน้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็ว ปานกลาง ถึงช้ามาก มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง ฤดูฝนแช่น้ำขังนาน ๓-๕ เดือน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำมักขาดน้ำ

แนวทางการจัดการ : เนื่องจากกลุ่มชุดดินที่ ๒๕ เป็นดินตื้น เพราะมีชั้นกรวดหรือลูกรังปะปนในเนื้อดินอยู่มาก ดินมีการระบายน้ำเร็ว มักมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน จึงมีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนา ส่วนฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ที่ระบบรากสั้น รวมทั้งพืชผักบางชนิดได้ สำหรับการปลูกไม้ผลและพืชไร่เศรษฐกิจในกลุ่มชุดดินนี้ไม่เหมาะสม เนื่องจากดินมีศักยภาพทางการเกษตรต่ำ มีปัญหาเรื่องดินตื้น และการระบายน้ำเร็วแล้วยังมีปัญหาในการ เขตกรรมด้วย การจะเพิ่มศักยภาพของดินนี้กระทำได้ลำบากและต้องลงทุนสูง การเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินอาจพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือปลูกป่าไม้โตเร็วทดแทน

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๒๖

ชุดดิน : ชุดดินอ่าวลึก (Ak) ชุดดินห้วยโป่ง (Hp) ชุดดินกระปี่ (Kbi) ชุดดินโคกกलय (Koi) ชุดดินลำภูรา (Li) ชุดดินปากจั่น (Pac) ชุดดินพังงา (Pga) ชุดดินภูเก็ต (Pk) ชุดดินปะทิว (Ptu) และชุดดินท้ายเหมือง (Tim) เป็นกลุ่มดินเหนียวลึกมาก

ลักษณะเด่น : หน่วยที่ดินเป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียวหรือเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นพวกดินเหนียว พบในเขตที่มีฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ สัตินเป็นสีน้ำตาลสีเหลือง หรือสีแดง ซึ่งมีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงพื้นที่เนินเขาเป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็ดกรดเป็นต่างประมาณ ๔.๕-๕.๕

ปัญหา : ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ส่วนบริเวณที่หน้าดินค่อนข้างเป็นทราย และมีความลาดชันสูง มีอัตราเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดินมาก หากมีการจัดการที่ไม่เหมาะสม

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปลอ่ยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

: ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๓๒

ชุดดิน : ชุดดินลำแก่น (Lam) ชุดดินรือเสาะ (Ro) และชุดดินตาขุน (Tkn)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหรือดินทรายแป้งละเอียดลึกลงมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ

ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่อาจมีน้ำไหลบ่าท่วมขังฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

แนวทางการจัดการ : ปลุกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดินหรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงและช่วยเพิ่มผลผลิต พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

: ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๓๔

ชุดดิน : ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินฝั่งแดง (Fd) ชุดดินควนกาหลง (Kkl) ชุดดินคลองท่อม (Km) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินละหาน (Lh) ชุดดินนาท่าม (Ntm) และชุดดินท่าแซะ (Te)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียน้ำดิน

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

: ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ขึ้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๔๒

ชุดดิน : ชุดดินบ้านทอน (Bh)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. ที่มีชั้นทรายสีขาวหนาที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก ขาดแคลนน้ำ และในช่วงฝนตกหนักจะมีน้ำขังอยู่บริเวณผิวดิน

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินหรือมีวส์คลุมดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

: ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. และทำลายชั้นดินอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวส์คลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มต่ำทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงที่มีฝนตกหนัก

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๔๓

, ชุดดิน : ชุดดินบาเจาะ (Bc) ชุดดินดงตะเคียน (Dt) ชุดดินหัวหิน (Hh) ชุดดินหลังสวน (Lan) ชุดดินไม้ขาว (Mik) ชุดดินพญา (Py) ชุดดินระยอง (Ry) และชุดดินสัตหีบ (Sh)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือสันทรายชายทะเล ปฏิบัติการดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : -

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวส์คลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

: ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวส์คลุมดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔๕

, ชุดดิน : ชุดดินชุมพร (Cp) ชุดดินหาดใหญ่ (Hy) ชุดดินคลองซาก (Kc) ชุดดินเขาขาด (Kkt) ชุดดินหนองคล้า (Nok) ชุดดินท่าฉาง (Tac) และชุดดินยะลา (Ya) เป็นกลุ่มดินต้นที่มีลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหินปะปนมากภายในความลึก ๕๐ ซม.

ลักษณะเด่น : หน่วยดินนี้เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเหนียว หรือดินร่วนที่มีกรวด หรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก พบในเขตชุ่มชื้น เช่น ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สัตินเป็นน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือสีแดง พบบริเวณที่ดอนที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา เป็นดินต้นมาก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ มีค่า PH ๔.๕-๕.๕ ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ได้แก่ เป็นดินต้น มีความลาดชันสูง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีแนวโน้มที่จะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย พืชที่เหมาะสม คือ ยางพารา มะม่วงหิมพานต์ พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์ มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน และพืชไร่ต่าง ๆ

ปัญหา : ดินต้นถึงชั้นลูกรัง เศษหินหรือก้อนกรวดภายในความลึก ๕๐ ซม. จากผิวดิน บางพื้นที่พบลูกรัง เศษหิน หรือก้อนกรวดกระจายตัวไปอยู่บริเวณผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดการ : เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและไม่มีก้อนหิน เศษหินหรือลูกรังบนผิวดินมาก

: ปลุกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบปุ๋ยพืชสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

: ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๕๑

ชุดดิน : ชุดดินห้วยยอด (Ho) ชุดดินคลองเต้ง (Klt) ชุดดินระนอง (Rg) และชุดดินยิงยอ (Yg)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึง

ค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินตื้นถึงชั้นหินพื้นภายในความลึก ๕๐ ซม. บางพื้นที่มีเศษหินและหินพื้นโผล่ กระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมากจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : พื้นที่ที่เป็นดินตื้นมาก มีเศษหินหรือหินพื้นโผล่ ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่า หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

: ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓ - ๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลง

: ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๓) กลุ่มชุดดินที่ ๕๓

ชุดดิน : ชุดดินนาทอน (Ntn) ชุดดินโอล่าเจียก (Oc) ชุดดินปะดังเบซาร์ (Pad) ชุดดินตราด (Td) และชุดดินตรัง (Tng) เป็นกลุ่มดินทรายหนา พบในพื้นที่ดอน

ลักษณะเด่น : หน่วยที่ดินเป็นชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียว ส่วนดินล่างในระดับความลึกระหว่าง ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินลูกรังหรือดินปนเศษหินผุ ซึ่งเป็นพวกหินดินดานพบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นหรือเนินเขา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๕.๐-๕.๕

ปัญหา : ดินลึกลับปานกลางถึงชั้นลูกรัง ก้อนกรวด เศษหินหรือชั้นหินพื้นในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินค่อนข้างสูง ทำให้เกิดเป็นดินตื้นและยากต่อการปรับปรุงแก้ไข ดินชั้นล่างมีลูกรัง หรือเศษหินปะปนอยู่เป็นปริมาณมาก ทำให้การปลูกพืชไร่หรือพืชไร่ อาจจะมีปัญหาและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงอาจเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชไร่ เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

: ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ การสร้างคันดิน การทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๔) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex) เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกลับและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและขุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

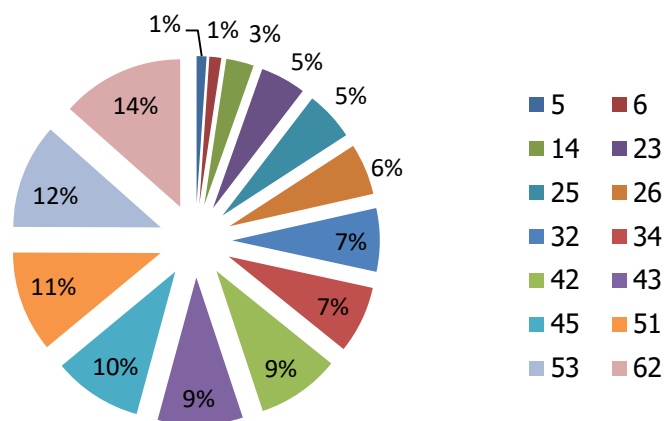

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)						ผลรวม ทั้งหมด
	ตำบลกำแพง	ตำบลเขาขาว	ตำบลน้ำผุด	ตำบลละงู	ตำบลปากน้ำ	ตำบลแหลมสน	
๕	๓,๖๕๒	-	-	-	-	-	๓,๖๕๒
๖	๒,๒๑๑	๑,๙๙๘	๑,๓๘๙	๑๑,๒๑๗	-	-	๑๖,๘๑๕
๑๔	-	-	๑๕,๕๖๗	๒,๑๑๗	๑,๒๙๕	-	๑๘,๙๗๙
๒๓	-	-	-	๑,๕๘๓	-	-	๑,๕๘๓
๒๕	๓,๖๘๒	-	-	-	-	-	๓,๖๘๒
๒๖	๗,๗๓๔	๕,๘๙๙	-	๑๒,๕๘๕	๓๔	-	๒๖,๒๕๒
๓๒	๗๙๙	๔๓๓	๑๖๘	๑,๕๔๑	-	-	๒,๙๔๑
๓๔	-	-	-	๙๗๕	-	-	๙๗๕
๔๒	-	-	-	-	๙๙๘	-	๙๙๘
๔๓	-	-	-	๒,๖๓๙	๑,๗๕๖	๖,๗๔๓	๑๑,๑๓๘
๔๕	๗,๕๐๓	๔,๖๓๔	๘,๖๙๙	๑๖,๕๘๖	-	-	๓๗,๔๒๒
๕๑	๔,๕๐๘	๖๕๘	๙,๕๖๑	-	๓๖๐	-	๑๕,๐๘๗
๕๓	๒,๓๖๗	-	๔๗๙	-	-	-	๒,๘๔๖
๖๒	-	๒,๗๘๘	๘,๘๓๕	๒๘,๙๔๖	๒,๙๕๓	๒๘,๙๔๖	๗๒,๔๖๘
ผลรวมทั้งหมด	๓๒,๔๕๖	๑๖,๔๑๐	๔๔,๖๙๘	๗๘,๑๘๙	๗,๓๙๖	๓๕,๖๘๙	๒๑๔,๘๓๘

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๓

แผนภูมิแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๗ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งได้เป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึงพฤษภาคม ในปีถัดไป อากาศร้อน ความชื้นต่ำ มีฝนตกบ้าง และฤดูฝนเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม ถึงธันวาคม โดยอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีฝนตกเกือบตลอดฤดู บางครั้งทำให้เกิดน้ำท่วม อุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ ๒๗-๓๒ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๐%

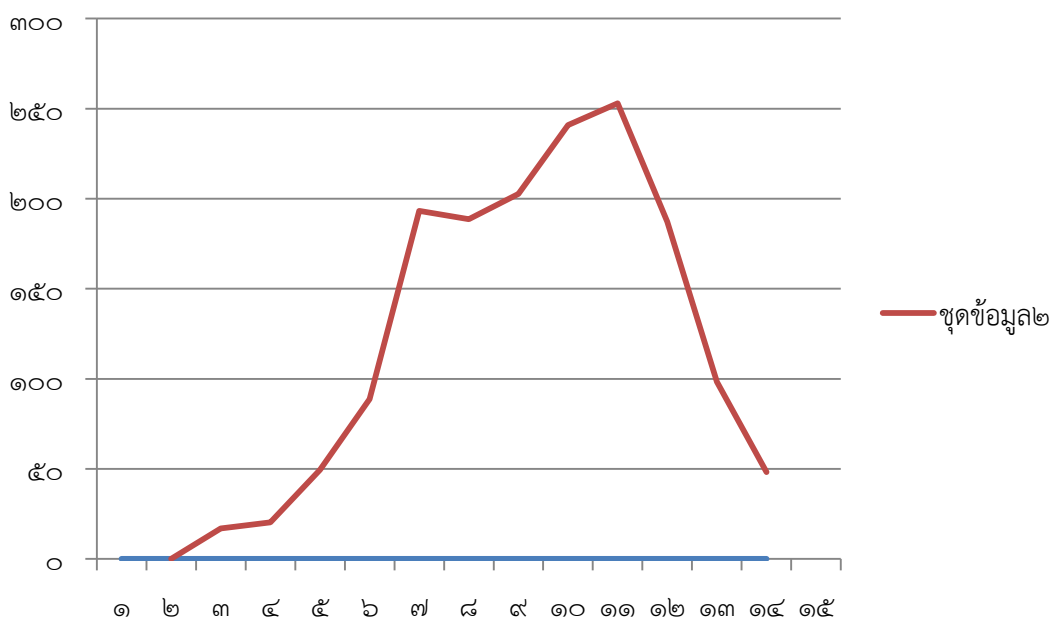
๓.๒ ฤดูกาล

๑. ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนธันวาคมสิ้นสุดเดือนพฤษภาคม กระแสลมที่ได้รับเป็นลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศทั่วไปร้อน ความชื้นต่ำ แต่ยังมีฝนตกอยู่บ้าง

๒. ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมจนถึง เดือนธันวาคม โดยได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้มีฝนตกชุกตลอดฤดูกาล

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอละงู มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๗๕๙.๓ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนมกราคม โดยมีปริมาณ ๑๗.๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๒๕๒.๙ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๘)

ภาพที่ ๘ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๔-๒๕๕๓
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๔)

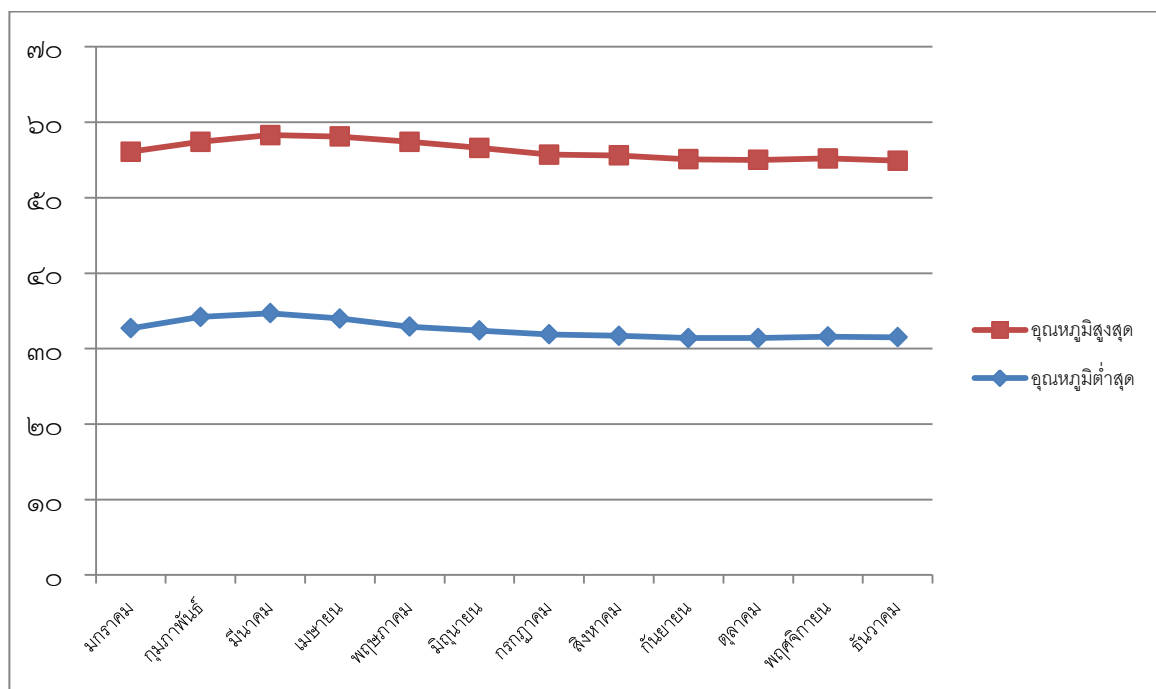
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ - ๒๕๕๓

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)
๑	มกราคม	๑๗.๐
๒	กุมภาพันธ์	๒๐.๔
๓	มีนาคม	๔๙.๔
๔	เมษายน	๘๘.๗
๕	พฤษภาคม	๑๙๓.๓
๖	มิถุนายน	๑๘๘.๗
๗	กรกฎาคม	๒๐๒.๖
๘	สิงหาคม	๒๔๐.๙
๙	กันยายน	๒๕๒.๙
๑๐	ตุลาคม	๑๘๗.๒
๑๑	พฤศจิกายน	๙๘.๔
๑๒	ธันวาคม	๔๘.๒
รวม		๑,๕๘๗.๗
เฉลี่ย/ปี		๑๓๒.๓

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๔ อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอละงู มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๓.๗ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๒.๖ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๙ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๕๓

(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอละงู ปีพ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๕๓

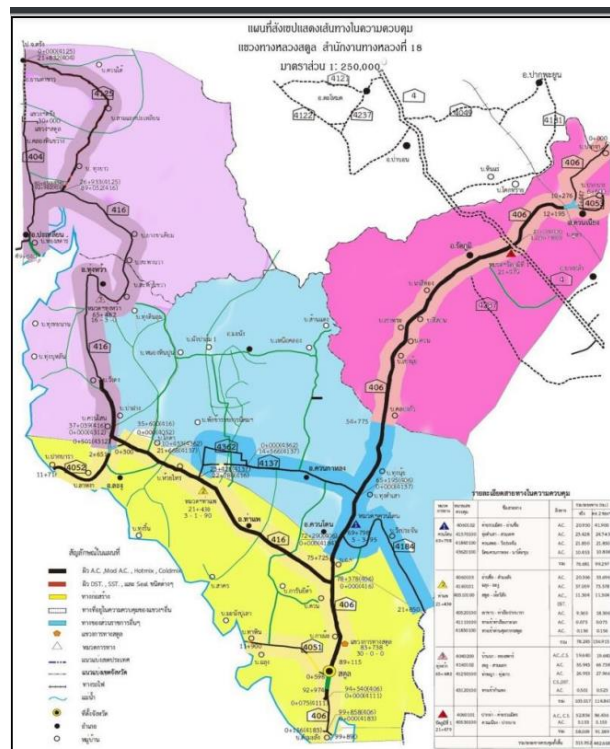
เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๓๒.๗	๒๓.๔	๒๗.๕
กุมภาพันธ์	๓๔.๒	๒๓.๒	๒๘.๐
มีนาคม	๓๔.๗	๒๓.๖	๒๘.๔
เมษายน	๓๔.๐	๒๔.๑	๒๘.๔
พฤษภาคม	๓๒.๙	๒๔.๕	๒๘.๑
มิถุนายน	๓๒.๔	๒๔.๒	๒๗.๘
กรกฎาคม	๓๑.๙	๒๓.๘	๒๗.๔
สิงหาคม	๓๑.๗	๒๓.๙	๒๗.๔
กันยายน	๓๑.๔	๒๓.๗	๒๖.๙
ตุลาคม	๓๑.๔	๒๓.๖	๒๖.๘
พฤศจิกายน	๓๑.๖	๒๓.๖	๒๖.๙
ธันวาคม	๓๑.๕	๒๓.๔	๒๗.๐
เฉลี่ย/ปี	๓๒.๖	๒๓.๗	๒๗.๕

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอละงู มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางมาตรฐานทางหลวงชนบท ของกรมการเฝ้าระวังพัฒนาชนบท (รพช.) เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๑๐)

ภาพที่ ๑๐ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
(ที่มา : แขวงทางหลวงสุทูล, พ.ศ.๒๕๖๐)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๑๑)

๑) ทางรถยนต์ : สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ ได้แก่ อำเภอหาดใหญ่ – ปากปารา, โรงพยาบาลละงู – ปากปารา และสตูล-ท่าแพ-ละงู และรถประจำทางระหว่างจังหวัด ได้แก่ สตูล-ตรัง, สตูล-กรุงเทพฯ และสตูล-ภูเก็ต

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๗๘ สายฉลุง – ตรัง ความยาวประมาณ ๑๕๑ กิโลเมตร โดยเริ่มต้นจากแยกถนนยนตรการกำธรในเขตเทศบาลตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ผ่านท้องที่อำเภอท่าแพ อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง รวมเรียกว่าถนนสายฉลุง – ตรัง ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๕๒ สายละงู – ปากปารา ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร เชื่อมระหว่างตำบลกำแพงกับท่าเทียบเรือปากปารา

ทางหลวงชนบท ดังนี้

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๐๓ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – บ้านลาหงา ระยะทาง ๖.๑๘ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๐๗ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – บ้านสะพานวา ระยะทาง ๒๙.๗๘๖ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๑๑ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – น้ำตกวังสายทอง – น้ำตกวังสายธาร ระยะทาง ๓๕.๘๔๐ กิโลเมตร ลูกตั้ง ๒.๕ กิโลเมตร ลาดยาง ๓๓.๓๔ กิโลเมตร

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๑๔ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – ถ้ำเจ็ดคต ระยะทาง ๔๑.๑๐ กิโลเมตร ลูกตั้ง ๒.๔๒๒ กิโลเมตร ลาดยาง ๓๘.๕๗๘ กิโลเมตร

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๕๐๑๗ จากบ้านบ่อหิน – บ้านผึ่ง ๓๕ ระยะทาง ๑๐.๒๕ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๔๐๒๐ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๐๕๒ – บ้านบากันโต๊ะทิด ระยะทาง ๑๑.๐๘๓ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๕๐๓๐ จากเทศบาลตำบลกำแพง – บ้านบ่อเจ็ดลูก ระยะทาง ๑๕.๓๙๑ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๕๐๓๑ จากบ้านสนกลาง – บ้านบุโบย ระยะทาง ๗.๒๓๗ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๓๕ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – บ้านปาล์มเจ็ด ระยะทาง ๒๙.๕๐ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

๒) ทางน้ำ

การคมนาคมขนส่งทางน้ำ นับว่ายังมีความสำคัญกับพื้นที่อำเภอละงูอย่างมากโดยเฉพาะราษฎรที่อาศัยอยู่ในท้องที่ที่เป็นเกาะ เช่น เกาะบุโหลน ตำบลปากน้ำ และบางหมู่บ้านของตำบลแหลมสน มีท่าเทียบเรือที่สำคัญ คือ

- ท่าเทียบเรือปากปารา ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๒ ตำบลปากน้ำ ใช้เป็นท่าเทียบเรือประมงและท่าเทียบเรือท่องเที่ยวไปสู่เกาะต่าง ๆ เช่น ตะรุเตา อาดัง หลีเป๊ะ ฯลฯ

- ทำเทียบเรือตุตเตหรี ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกำแพง ใช้เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างตำบลแหลมสนและบางส่วนของอำเภอทุ่งหว้ากับผืนแผ่นดินใหญ่ ทำเทียบเรือเป็นท่าเรือที่สำคัญทางเศรษฐกิจอีกแห่งหนึ่งของอำเภอละงู เพราะเป็นที่ตั้งของแพปลาขนาดใหญ่ และยังมีเรือตั้งอยู่ด้วย

- ทำเทียบเรือพาณิชย์ โดยการดำเนินการของกรมเจ้าท่าและที่ราชพัสดุ ปัจจุบันได้มอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำเป็นผู้ดูแลโดยใช้อำนาจหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น ๓๗๑,๘๗๙,๗๐๐ บาท และได้ดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่ปี ๒๕๕๒

๓) การคมนาคมในอนาคตมีแนวโน้มจะต้องพัฒนาให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้นไปพร้อมกับ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ในอนาคต เพื่อรองรับโครงการใหญ่ ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอละงู เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๒) โดยอำเภอละงู จังหวัดสตูล มีแหล่งน้ำธรรมชาติจำนวน ๔ สาย ได้แก่

๑) คลองละงู เป็นคลองที่ยาวที่สุดของอำเภอโดยไหลผ่าน ๓ ตำบล ได้แก่

- ตำบลละงู ลำคลองสายนี้จะไหลผ่านหมู่ที่ ๑๑ , ๑๓ , ๕ , ๙ , ๓ , ๑๗ , ๑๕ และหมู่ที่ ๖ ตามลำดับ ออกสู่ทะเลอันดามันที่ตำบลปากน้ำ คลองสายนี้จะมีน้ำไหลตลอดทั้งปี แต่ในส่วนของหมู่ที่ ๓ , ๖ , ๑๕ และ ๑๗ นั้น จะมีน้ำเค็มขึ้นถึงในบางช่วงโดยเฉพาะในฤดูแล้ง

- ตำบลน้ำผุด ไหลผ่านหมู่ที่ ๗, ๓, ๔, ๑๐ เป็นคลองที่มีน้ำตลอดปี ในหน้าแล้งน้ำจะแห้งเป็นตอน ๆ บริเวณที่ตื้นเขิน ส่วนบริเวณที่ลึกก็สามารถนำน้ำมาอุปโภคและใช้ในการเกษตรได้

- ตำบลเขาขาว ไหลผ่านหมู่ที่ ๖, ๔, ๗ และ ๕ ของตำบลเขาขาว และไหลลงสู่ทะเลผ่านตำบลละงู เป็นคลองที่มีน้ำตลอดปี แต่หน้าแล้ง น้ำจะแห้งเป็นตอน ๆ บริเวณที่ตื้นเขิน ส่วนบริเวณที่ลึกหน้าแล้ง บริเวณริมฝั่งคลอง สามารถนำน้ำมาใช้อุปโภคและใช้ทางด้านการเกษตรได้

๒) คลองห้วยน้ำ เป็นคลองธรรมชาติไหลมาจากตำบลป่าแกบ่อหิน อำเภอทุ่งหว้า ไหลผ่านหมู่ที่ ๑๑, ๘, ๙, ๒ และหมู่ที่ ๑๒ เป็นคลองที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อย ในหน้าแล้ง น้ำจะแห้งเป็นตอน ไหลลงสู่หมู่ที่ ๑๒ คลองตูดแห้ว

๓) คลองตึงหรี เป็นคลองน้ำเค็มไม่เหมาะสมที่จะใช้เพื่อการเพาะปลูก เหมาะสมแก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ซึ่งไหลผ่านหมู่ที่ ๓, ๑๒, ๒, ๘, ๑๘, ๑ และ ๗ จนไปออกสู่ทะเลตามลำดับ

๔) คลองลำตอล๊ะ คลองลำจุหนง ไหลมาจากตำบลน้ำผุด ไหลผ่านหมู่ที่ ๓, ๑ แล้วไหลไปรวมกับคลองละงู บริเวณเขตแดนหมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๒ คลอง ๒ สายนี้เป็นคลองธรรมชาติ มีน้ำสมบูรณ์ เฉพาะหน้าฝน สำหรับหน้าแล้ง น้ำจะแห้ง ไม่พอใช้ทำการเกษตร

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

๑) คลองชลประทาน เป็นคลองที่ผันน้ำมาจากคลองละงูจะใช้เพื่อการเพาะปลูก และระบายน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ซึ่งไหลผ่านหมู่ที่ ๑๗, ๑๕, ๑๔, ๑๒, ๔, ๖ และ ๑๔ จนไปออกสู่ทะเลตามลำดับ

๒) โครงการชลประทานระบบท่อ ต.เขาขาว พื้นที่ใช้น้ำ ม.๓,๔,๖,๗

๓) หนองน้ำ มีหนองน้ำขนาดใหญ่ ที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค ตลอดจนเป็นที่พักผ่อน คือ

(๓.๑) หนองปันหย้า เนื้อที่ประมาณ ๔๐ ไร่ ซึ่งมีน้ำขังตลอดทั้งปี แต่สภาพน้ำเป็นน้ำกร่อย ไม่เหมาะที่จะใช้เพื่อการเพาะปลูก ได้รับการปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่ที่ ๒ และชุมชนใกล้เคียง

(๓.๒) หนองน้ำห้วยวังตะเคียน อยู่ในพื้นที่ของหมู่ที่ ๘ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๕๐ ไร่ ประชาชนในพื้นที่ใช้สำหรับการอุปโภคและบริโภคตลอดจนด้านการเกษตร

(๓.๓) หนองนพใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่าง หมู่ที่ ๑๓ และหมู่ที่ ๙ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๓๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

๔) สระน้ำ มีสระน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค คือ

(๔.๑) สระน้ำวังปลาตุก ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๔ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๒๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

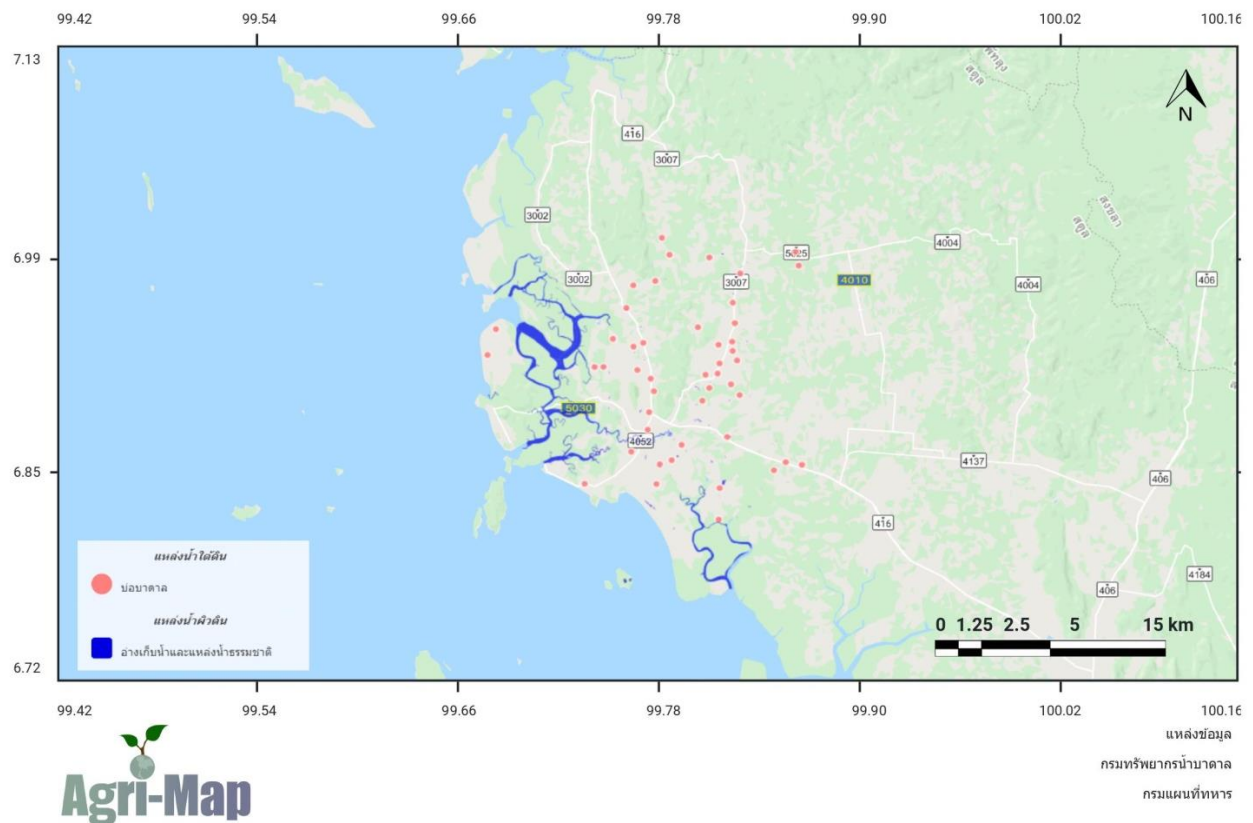
(๔.๒) สระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ ๓ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑๗ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๑๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

(๔.๓) สระน้ำบ้านห้วยไทร ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑๐ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๕ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในอุปโภค บริโภค

(๔.๔) สระน้ำหนองสอหระ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๔ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในการเกษตรและเพื่อการอุปโภค บริโภค

๕) บ่อบาดาล จำนวน ๓๘ บ่อ จะใช้เพื่อการอุปโภคเป็นส่วนใหญ่

๖) บ่อน้ำตื้นสาธารณะ มีจำนวน ๕๐ บ่อ จะใช้สำหรับอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสุราษฎร์ธานี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอละงู มีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๑๑๔,๑๓๔.๔๕ ไร่ (ร้อยละ ๔๖.๐๘ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตยางพารา กลุ่มพัฒนาการผลิตยางพาราดำเนินการในเรื่องของการจัดการหาปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนสมาชิก เช่น จัดการในเรื่อง ปุ๋ย ตันพันธุ์ที่เหมาะสม การป้องกันกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช แต่ในปัจจุบันประสบปัญหาเรื่องราคาคงต่ำ แต่ในส่วนของต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกษตรกรมีสถานะขาดทุน

๒) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมัน กลุ่มพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมันดำเนินการในเรื่องของการจัดการหาปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนสมาชิก เช่น จัดการในเรื่อง ปุ๋ย ตันพันธุ์ดี สารเคมี ป้องกันกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช แรงงาน ซึ่งปัจจุบันต้นทุนการผลิตสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในขณะนี้ต้นทุนการผลิตไร่ละ ๘,๒๕๐ บาท และมีแนวโน้มของต้นทุนการผลิตที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ

๓) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าว กลุ่มพัฒนาการผลิตข้าวดำเนินการในเรื่องของการจัดการหาปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนสมาชิก เช่น จัดการในเรื่อง ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ สารเคมี ป้องกันกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช เพราะต้นทุนการผลิตข้าว ในปัจจุบันนับวันจะสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในขณะนี้ต้นทุนการผลิตไร่ละ ๕,๒๐๐ บาท และมีแนวโน้มของต้นทุนการผลิตที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอละงู ปี ๒๕๖๕

ชนิดพืช	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)						
	ตำบลกำแพง	ตำบลเขาขาว	ตำบลน้ำผุด	ตำบลปากน้ำ	ตำบลละงู	ตำบลแหลมสน	รวม
ยางพารา	๑๖,๓๕๐.๐๐	๔,๙๙๐.๐๐	๓๔,๔๕๐.๐๐	๖๔๐.๐๐	๒๘,๐๕๒.๐๐	๗๙๒.๐๐	๘๕,๒๗๔.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๓,๘๔๗.๐๐	๖๑๐.๐๐	๕,๘๙๕.๐๐	๑,๑๕๕.๐๐	๕,๓๒๐.๐๐	๑,๓๓๑.๐๐	๑๘,๑๕๘.๐๐
ข้าวนาปี	๑,๙๔๕.๖๑	๑,๔๘๐.๘๐	๑,๒๗๔.๓๗	๒๘.๕๗	๘๙๓.๘๒	๖๖๓.๑๓	๖,๒๘๖.๓๐
ทุเรียน	๓.๐๐	๒๔.๐๐	๒๓๗.๐๐		๓๒.๐๐		๒๙๖.๐๐
มังคุด	๕.๐๐	๒๔.๐๐	๒๖๕.๐๐		๑๘.๐๐		๓๑๒.๐๐
เงาะ	๒.๐๐	๒๒.๐๐	๑๓๘.๐๐		๑๗.๐๐		๑๗๙.๐๐
ลองกอง	๑.๔๓	๓๓.๒๒	๒๙๗.๐๐		๒๖.๐๐		๓๕๗.๖๕
จำปาตะ	๑.๐๐	๗.๐๐	๖๖.๐๐		๘.๐๐		๘๒.๐๐
มะนาว		๔.๐๐	๑๑๖.๕๐	๑๓.๒๕	๑๙.๒๕		๑๕๓.๐๐
สละ	๒.๐๐	๒.๐๐					๔.๐๐
มะพร้าวแก่	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๗๐.๘๔	๑๑๐.๐๐	๒๗๐.๐๐	๑๓๗.๖๐	๖๐๘.๔๔
มะพร้าวอ่อน	๒๕.๕๓	๖.๑๘	๒๔.๗๓	๑๐.๒๕	๑๗.๘๓	๖.๑๘	๙๐.๗๐
สับโต		๑.๕๐	๒๓.๒๕		๑.๐๐		๒๕.๗๕
กาแฟ	๑.๐๐	๑๕.๙๐	๕๘.๖๓		๒.๕๐		๗๘.๐๓
มะละกอ	๓.๐๐				๖.๐๐		๙.๐๐
แก้วมังกร		๒.๐๐			๒.๐๐		๔.๐๐
กล้วยน้ำว้า	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐	๑๒๓.๕๐	๑๐.๐๐	๖๐.๐๐	๑๕.๐๐	๒๘๘.๕๐
กล้วยหอม	๒.๐๐	๑.๐๐	๔๑.๕๐		๓.๕๐		๔๘.๐๐
พริกไทย			๑๐.๐๐				๑๐.๐๐
อ้อย	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐	๓๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๙๗.๐๐	๑๕.๐๐	๒๘๒.๐๐
ข้าวโพดหวาน	๔๙.๐๐	๓๗.๒๕	๓๒.๐๐	๑๕.๗๕	๑๐๘.๐๐	๔๔.๒๕	๒๘๖.๒๕
แตงกวา	๓๑.๐๐	๗.๐๐	๓๓.๕๐	๒๒.๐๐	๕๑.๐๐	๙.๒๕	๑๕๖.๒๕
แตงโม				๒๑.๕๐	๒๑.๕๐	๒๘๐.๐๐	๓๒๓.๐๐
ถั่วฝักยาว	๑๗.๐๐	๑๕.๐๐	๖๓.๕๐	๙.๒๕	๕๖.๐๐	๒๐.๒๕	๑๘๑.๐๐
พริกขี้หนู	๑๔.๐๐	๒๐.๗๕	๓๓.๗๕	๒๑.๐๐	๒๘.๐๐	๑๔๙.๐๐	๒๖๖.๕๐
ตระไคร้			๑๐.๐๐		๖๕.๐๐		๗๕.๐๐
ขมิ้น		๒.๐๐	๑๓๐.๐๐		๓.๐๐		๑๓๕.๐๐
ฟักทอง	๗.๐๐			๔๓.๐๐		๔๙.๒๕	๙๙.๒๕
มะม่วงหิมพาน					๑๐.๐๐		๑๐.๐๐
โกโก้	๑๔.๔๑	๙.๔๑	๑๙.๘๒		๑๔.๑๑	๑	๕๘.๗๕
รวม	๒๒,๓๘๕.๙๘	๗,๓๘๐.๐๑	๔๓,๔๕๓.๘๙	๒,๑๐๙.๕๗	๓๕,๓๐๒.๕๑	๓,๕๑๒.๔๙	๑๑๔,๑๓๔.๔๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
กำแพง	๑,๐๐๑	๑,๔๓๑	๐	๕	๐	๒๕,๕๗๖	๘,๕๕๓	๒,๑๒๔	๑๐๗
เขาขาว	๖๐๕	๑,๗๐๔	๐	๑	๐	๑๓,๗๙๒	๒,๘๔๒	๑,๕๓๑	๒๒
น้ำผุด	๕๑๕	๑,๓๗๗	๐	๒	๔๐	๑๐,๑๓๘	๔,๒๓๙	๙๓๐	๑๑๔
ปากน้ำ	๔๓๒	๖๕๙	๐	๑	๐	๘,๘๕๐	๓,๙๖๗	๗๖๑	๒๐
ละงู	๑,๖๔๒	๒,๗๕๔	๐	๖	๐	๓๗,๐๑๕	๑๐,๐๒๔	๓,๘๕๔	๕๐
แหลมสน	๔๑๐	๑,๐๒๓	๐	๑๒	๐	๘,๐๑๑	๓,๑๒๙	๘๒๒	๐
รวมทั้งหมด	๔,๖๐๕	๘,๙๔๘	๐	๒๗	๔๐	๑๐๓,๓๘๒	๓๒,๗๔๔	๑๐,๐๒๒	๓๑๓

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ .....-.....แห่ง คือ .....

ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน .....-.....แห่ง คือ.....-.....

ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....๒.....แห่ง คือ โคเนื้อ

ชื่อฟาร์ม แปลงใหญ่โคเนื้อตำบลกำแพง ที่ตั้ง ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ชื่อฟาร์ม แปลงใหญ่โคเนื้อตำบลเขาขาว ที่ตั้ง ตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

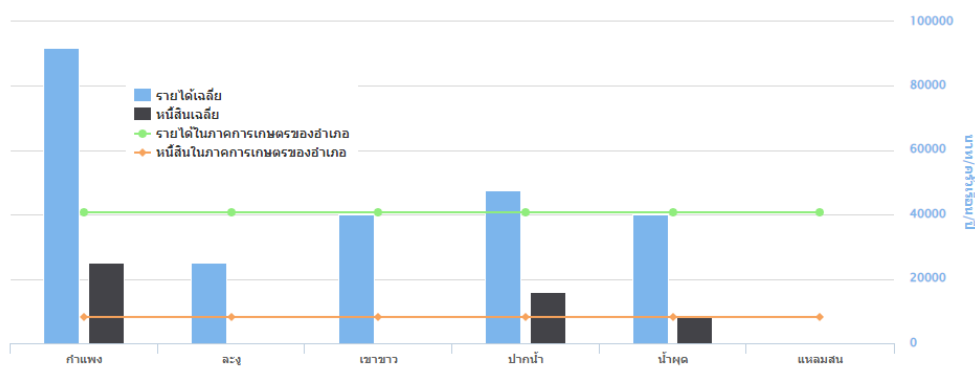
ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
กำแพง	๘๙	๑๙	๐	๐	๖๗	๐	๓
เขาขาว	๕๐	๐	๑	๐	๔๗	๐	๒
น้ำผุด	๓๓	๐	๐	๐	๓๓	๐	๐
ปากน้ำ	๔๔	๑๗	๐	๑๓	๓	๐	๑๑
ละงู	๑๔๔	๔๒	๑	๑	๙๔	๐	๖
แหลมสน	๗	๑	๐	๐	๕	๐	๑
รวมทั้งหมด	๓๖๗	๗๙	๒	๑๔	๒๔๙	๐	๒๓

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

๔) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่ จะประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย โดยพื้นที่อำเภอละงู เน้นการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว เช่น การปลูกยางพารา การปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกร เฉลี่ยเกษตรกรจะมีรายได้ทั้งในและนอกภาคเกษตรทั้งปีประมาณ ๗๘,๓๕๐ บาท สำหรับรายจ่ายในครัวเรือนของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่าย ในการดำรงชีวิต (อาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม) เฉลี่ยทั้งปีประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท จะเห็นได้ว่า จากสภาพรายได้และรายจ่ายของเกษตรกร รายได้ถ้ารวมนอกภาคการเกษตรจะมีรายได้ ๗๘,๓๕๐ บาท ในขณะที่รายจ่ายของเกษตรกรเฉลี่ย ๖๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาอาชีพเสริมและลดต้นทุนการผลิตอย่างเร่งด่วน

๕) สินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกร เกษตรกรโดยทั่วไปรายรับ และรายจ่ายจะไม่เท่าเทียมกัน หากมีการวิเคราะห์โดยละเอียดแล้วจะพบว่า เกษตรกรร้อยละ ๙๔ จะมีหนี้สินที่เป็นหนี้ที่เป็นตัวเงินทั้งในและนอก ระบบโดยเฉลี่ยเกษตรกรจะเป็นหนี้สินประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน สำหรับแหล่งสินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรที่สำคัญได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่นๆ คือ กองทุน

เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ย-หนี้สินเฉลี่ยในภาคการเกษตร

**หมายเหตุ เกษตรกรหนึ่งรายใช้สินเชื่อจากหลายแหล่ง

ภาพที่ ๑๓ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๒ ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสตูล/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ เท่ากับ ๓๑,๘๘๙ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๕๗) มีมูลค่า เท่ากับ ๓๑,๗๘๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๒๐๖ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๐.๖๔

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๑๑๒,๙๒๑ บาท ลดลงจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๕๗) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๑๑๓,๑๑๘ บาท จำนวน ๑๘๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๗

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสตูล ณ ราคาंकปี ๒๕๖๓

(ล้านบาท) รายการ	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ภาคเกษตร	๑๗,๐๑๕	๑๖,๑๒๔	๑๔,๒๖๐	๑๓,๒๖๑	๑๓,๙๐๑
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์การป่าไม้ และสาขาการประมง	๑๗,๐๑๕	๑๖,๑๒๔	๑๔,๒๖๐	๑๓,๒๖๑	๑๓,๙๐๑
ภาคนอกเกษตร	๑๖,๔๑๗	๑๗,๑๗๗	๑๖,๙๙๐	๑๗,๔๒๓	๑๘,๗๒๘
สาขาโรงงานอุตสาหกรรม	๔,๔๕๙	๔,๑๗๘	๓,๘๑๙	๓,๓๗๑	๓,๓๔๔
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๖๒	๑๗๓	๑๕๒	๑๕๒	๑๗๒
สาขาการผลิตอุตสาหกรรม	๓,๘๙๗	๓,๕๖๓	๓,๒๑๑	๒,๗๔๘	๒,๗๒๙
สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	๕๓	๕๘	๖๘	๗๙	๘๓
สาขาการก่อสร้าง	๑,๐๒๐	๑,๑๐๘	๑,๐๗๗	๑,๓๐๖	๑,๑๐๙
สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๓,๙๐๓	๓,๖๖๔	๓,๒๘๐	๓,๔๕๑	๓,๖๖๖
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	๑๑,๙๕๘	๑๒,๙๙๙	๑๓,๑๗๑	๑๔,๐๕๒	๑๕,๓๘๔
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๑,๓๖๑	๑,๙๒๙	๒,๐๖๗	๒,๘๗๐	๓,๖๑๙
สาขาตัวกลางทางการเงิน	๗๑๗	๗๙๐	๙๑๙	๑๐๖๓	๑๑๐๒
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	๗๖๓	๗๕๑	๑๓๕๐	๘๗๐	๑๐๓๕
สาขาการบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้ง การประกันสังคมภาคบังคับ	๑,๒๗๓	๑,๕๗๒	๑,๒๑๕	๙๑๘	๑,๐๘๘
สาขาการศึกษา	๑,๘๓๐	๑,๙๐๙	๑,๙๐๘	๒,๑๑๑	๒,๑๘๓
สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๔๘๑	๕๔๔	๕๗๑	๖๒๙	๖๖๑
สาขาการให้บริการชุมชนสังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	๑๐๑	๑๖๓	๑๘๗	๒๐๒	๒๒๓
สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๑๑๗	๑๒๗	๑๓๕	๑๓๘	๑๔๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	๓๓,๔๓๒	๓๓,๓๐๑	๓๑,๒๕๑	๓๑,๗๘๓	๓๓,๙๘๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๑๒๑,๙๕๕	๑๒๐,๔๘๕	๑๑๒,๑๔๑	๑๑๓,๑๑๘	๑๑๒,๙๒๑
จำนวนประชากร (1,000 คน)	๒๗๔	๒๗๖	๒๗๙	๒๘๑	๒๘๓

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดสตูล, พ.ศ.๒๕๖๓

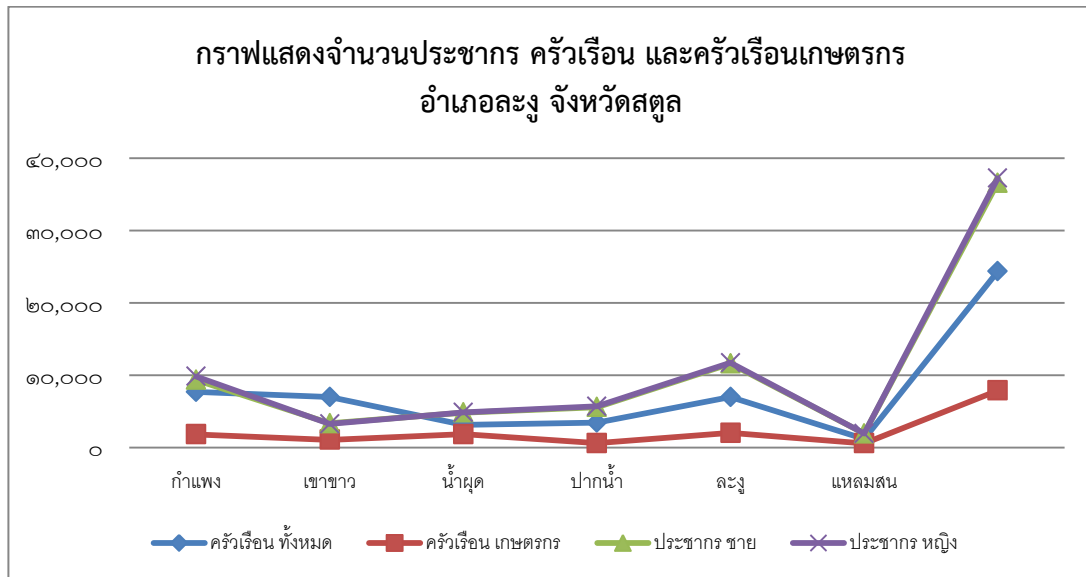
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอละงู มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๖๘,๓๐๘ คน จำแนกเป็นชาย ๓๓,๙๙๑ คน หญิง ๓๔,๓๑๗ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอละงู จะนับถือศาสนาอิสลาม

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	กำแพง	๗,๖๖๘	๑,๘๑๘	๙,๓๔๖	๙,๘๒๒	๑๙,๑๖๘
๒	เขาขาว	๖,๙๗๑	๑,๐๕๕	๓,๓๓๑	๓,๒๕๒	๖,๕๘๓
๓	น้ำผุด	๓,๑๓๓	๑,๘๓๕	๔,๘๑๙	๔,๘๔๙	๙,๖๖๘
๔	ปากน้ำ	๓,๔๒๑	๕๙๒	๕,๕๗๙	๕,๖๘๐	๑๑,๒๕๙
๕	ละงู	๖,๙๗๑	๒,๐๐๙	๑๑,๕๘๕	๑๑,๗๐๕	๒๓,๒๙๐
๖	แหลมสน	๑,๑๖๖	๕๗๐	๑,๙๑๓	๑,๙๒๕	๓,๘๓๘
รวม		๒๔,๓๓๗	๗,๘๗๙	๓๖,๕๗๓	๓๗,๒๓๓	๗๓,๘๐๖

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๔ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา: กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอละงู มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๙ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน ๑ แห่ง (เขตเทศบาล) คือ

๑.๑ โรงเรียนอนุบาลเพชรกาญจน์

๒. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ๔ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนสายเพชรศึกษา

๒.๒ โรงเรียนสตูลสันติศึกษา

๒.๓ โรงเรียนนิคาศึกษาศาสตร์

๒.๔ โรงเรียนอนุบาลโอบอ้อม

๒.๕ ระดับประถมศึกษาของรัฐ อำเภอละงู มีสถานศึกษาระดับประถมศึกษาของรัฐ

จำนวน ๕๐ แห่ง มีนักเรียนทั้งหมดประมาณ ๕,๒๓๒ คน

๓. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๓.๑ โรงเรียนกำแพงวิทยา มีนักเรียนทั้งหมด ๑,๗๔๘ คน

๓.๒ โรงเรียนละงูพิทยาคม มีนักเรียนทั้งหมด ๖๐๑ คน

๔. วิทยาลัย ๑ แห่ง ได้แก่

๔.๑ วิทยาลัยการอาชีพ ๑ แห่ง คือ วิทยาลัยการอาชีพละงู มีนักเรียนทั้งหมด ๖๒๔ คน

๕. มหาวิทยาลัย ๑ แห่ง ได้แก่

๕.๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสตูล มีนักศึกษาทั้งหมด ๘๓ คน ปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสตูล ได้ดำเนินการก่อสร้างในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ และได้ฝากนักศึกษา
เรียนที่ วิทยาลัยการอาชีพละงู ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๖๐ เตียง ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลละงู
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑๐ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ สถานพยาบาลของเอกชน จำนวน - แห่ง

๑.๒.๒ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๑๓ แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนโบราณ ๒ แห่ง

๑.๒.๔ คลินิก ๑๒ แห่ง

๑.๒.๕ คลินิกทันตกรรม ๕ แห่ง

๑.๒.๖ สถานผดุงครรภ์ ๖ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๒๐ คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๕ คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๑๓ คน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๒๗ คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๓๕ คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๖๑ คน

๖.๖ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ชาวอำเภอละงู ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประมาณร้อยละ ๘๐ มีมัสยิดเป็นศูนย์รวมจิตใจ โดยทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ คนในชุมชนมาร่วมทำพิธีทางศาสนาจึงมีประเพณีของชาวมุสลิม เช่น การเข้าสู่น้ำ วันฮารีรายอ การถือศีลอด ส่วนที่นับถือ ศาสนาพุทธ มีประมาณร้อยละ ๑๙ มีประเพณีสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง สำหรับชาวพุทธเชื้อสายจีน จะมีประเพณีเทศกาลกินเจ และสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์มีเพียงร้อยละ ๑ ส่วนภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ แต่ประชาชนที่อาศัยอยู่บนเกาะบุโหลนบางส่วนใช้ภาษาชาวเลในการสื่อสาร

- มัสยิดจดทะเบียน ๖๒ แห่ง

- วัด ๗ แห่ง

- สำนักสงฆ์ ๑ แห่ง

- คริสตจักร ๑ แห่ง

- ศาลเจ้า ๑ แห่ง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนอำเภอละงู มีลักษณะผสมผสานด้านประเพณี วัฒนธรรม ระหว่างคนไทยมุสลิมกับคนไทยพุทธ ซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขภายใต้การปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ซึ่งทั้งชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธ ต่างฝ่ายต่างยอมรับและให้เกียรติเคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน

๑) งานยอนหอยหลอด เป็นงานประเพณีของ

อำเภอละงู ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ ๓ หมู่บ้านติดโชนทะเล บริเวณหาดบ้านท่าชะมวง (ชุมชนหัวหิน) บ้านปากละงู และบ้านหลอมปิ่น ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล ชาวบ้านในพื้นที่มีวิถีชีวิตวัฒนธรรมของคนในชุมชนละงู ในการ “ยอนหอยหลอด” ซึ่งจะมีการยอนหอยหลอดกันในเดือนมกราคม ช่วงข้างขึ้นหรือข้างแรมก็ได้ ถ้าช่วง ๑๔-๑๕ ค่ำจะหาหอยได้ในช่วงเช้า และช่วงเย็นบางเวลาก็หาได้เช่นกัน โดยวันนี้นำมุ้งสาหร่าย หรือชาวบ้านภาคใต้เรียกว่า รุ้งเช้า ชาวบ้านในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่มาจากที่อื่น เริ่มพกพาอุปกรณ์ในการหาหอยหลอดก็จะมีก้านมะพร้าว ๑-๒ ก้าน ปูนขาวที่ใช้กินกับหมาก และถังสำหรับใส่หอยและใส่อุปกรณ์ในการหาหอย โดยการหาหอยต้องเดินเท้า และจะต้องใส่ถุงเท้าด้วยเพื่อป้องกันไม่ให้เปลือกหอยบาดเท้า

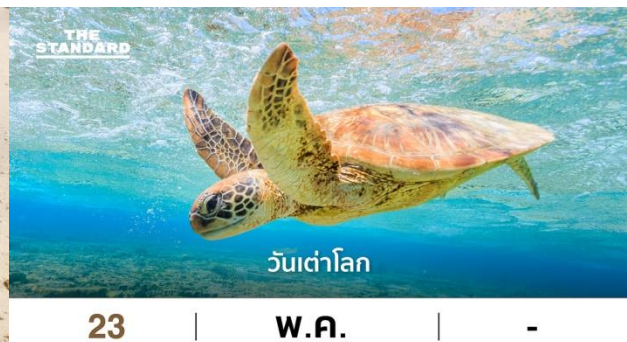
๒) งานกินแตงแข่งม้า เป็นกิจกรรมที่เป็นงานประเพณี

ที่เป็นฤดูกาลผลิตแตงโม กิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย กระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งใน ตำบลแหลมสนในอดีตใช้ม้าเป็นยานพาหนะในการเดินทาง ส่วนแตงโมถือเป็นพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ที่มีเนื้อที่ปลูกกว่า ๗๐๐ ไร่ให้ผลผลิตไร่ละ ๒-๓ ตัน เป็นแตงโมพันธุ์โบราณที่มีรสชาติดี เพราะปลูกริมทะเลจึงมีรสชาติหวาน และเนื้อกรอบอร่อย สร้างรายได้แก่ชุมชนท้องถิ่นกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัด จนเกษตรกรสามารถผลิตแตงโมมีคุณภาพดีส่งห้างแมคโครในจ.สตูลและภาคใต้ได้

๓) งานวันเต่าโลก การจัดกิจกรรม "วันเต่าโลก" จัดขึ้น ภายใต้ชื่อโครงการ World

Turtle Day ๒๐๑๗ บูรณาการร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังให้เยาวชน ประชาชนรู้จักการอนุรักษ์เต่ากระอัน สัตว์โบราณให้อยู่คู่กับท้องถิ่น ทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ จ.สตูล ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น เพื่อให้ประชาชน เยาวชนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของเต่าชนิดต่างๆ และการดึงมวลชนในพื้นที่ร่วมบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยว และเป็นการรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้ชุมชน

๔) องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ จัดโครงการแข่งขันตกปลาบาราพิชชิงค์ค์ขึ้นเพื่อ

เป็นกีฬาทางน้ำสำหรับนักตกปลาทั้งหลาย และมหารัชมหาราชเสาะหา ปลาอดภัย อร่อยได้ ไร้แอลกอฮอล์ ประจำปี เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและอาหารของตำบลปากน้ำ และจังหวัดสตูลให้แพร่หลาย

ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและอาหารทะเลของตำบลปากน้ำให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ส่งเสริมเศรษฐกิจระดับฐานราก การกระจายรายได้ในชุมชนส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน ประชาชนได้มีพื้นฐานในการแสดงออกมากยิ่งขึ้น

๕) งานมรดกอันดามันมหัศจรรย์อาหารอร่อย ของดีที่ละงู เป็นกิจกรรมงานเทศกาลอาหารเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเทศบาล และจังหวัดสตูล ซึ่งเน้นการส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน จากการออกร้านจำหน่ายอาหาร นานาชนิด สินค้าพื้นเมือง และผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้าน

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

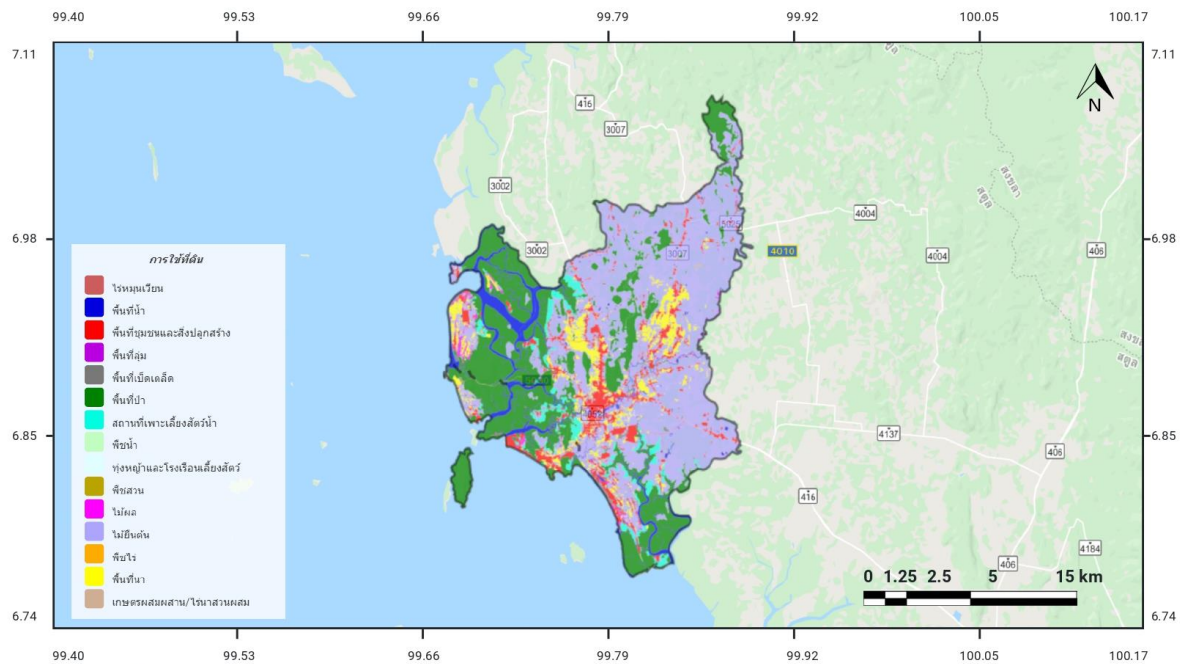
อำเภอละงู มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ด้านการเกษตร จำนวน ๑๓๔,๐๕๗.๘ ไร่ ร้อยละ ๕๔.๑๒ รองลงมาคือ พื้นที่ป่า จำนวน ๗๓,๑๐๗.๔๑ ไร่ ร้อยละ ๒๙.๕๒ และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๖,๕๗๕.๘๔ ไร่ ร้อยละ ๖.๖๙ ดังตารางที่แสดง

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

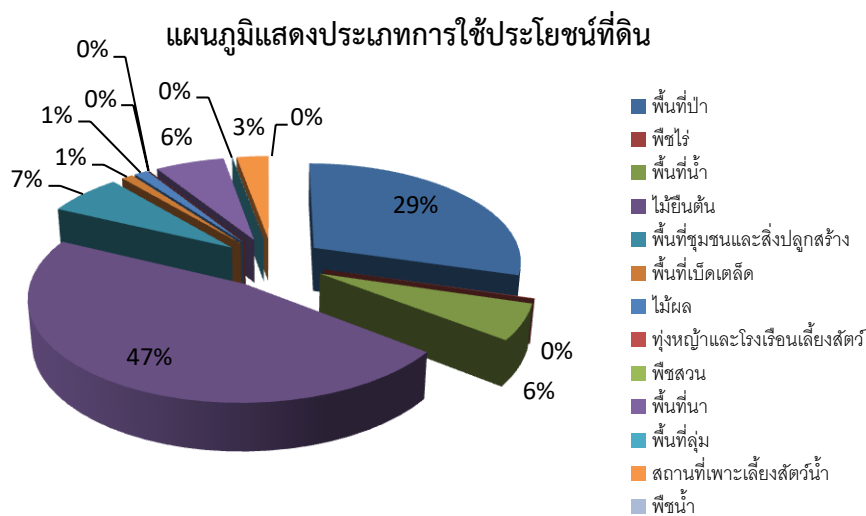
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๗๓,๑๐๗.๔๑	๒๙.๕๒
พืชไร่	๒๓๐.๕๙	๐.๐๙
ไม้ยืนต้น	๑๑๕,๕๕๑.๑๓	๔๖.๖๕
ไม้ผล	๓,๐๒๐.๕๗	๑.๒๒
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	๑๕,๒๒๔.๓๘	๖.๑๕
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๗,๐๑๓.๐๒	๒.๘๓
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๓๑.๑๓	๐.๐๑
พื้นที่ลุ่ม	๗๓.๖๘	๐.๐๓
พื้นที่น้ำ	๑๔,๓๔๙.๖๘	๕.๗๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๖,๕๗๕.๘๔	๖.๖๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒,๔๙๓.๐๘	๑.๐๑
พืชน้ำ	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๓

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๖ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอละงู จังหวัดสตูล พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ยางพารา มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๘๕,๒๗๔ ไร่ รองลงมา คือ ปาล์มน้ำมัน มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๑๘,๑๕๘ ไร่ และข้าวมีพื้นที่ปลูกจำนวน ๖,๒๘๖.๓๐ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ผล พืชไร่ พืชสวนและพืชผักต่างๆ ตามตาราง

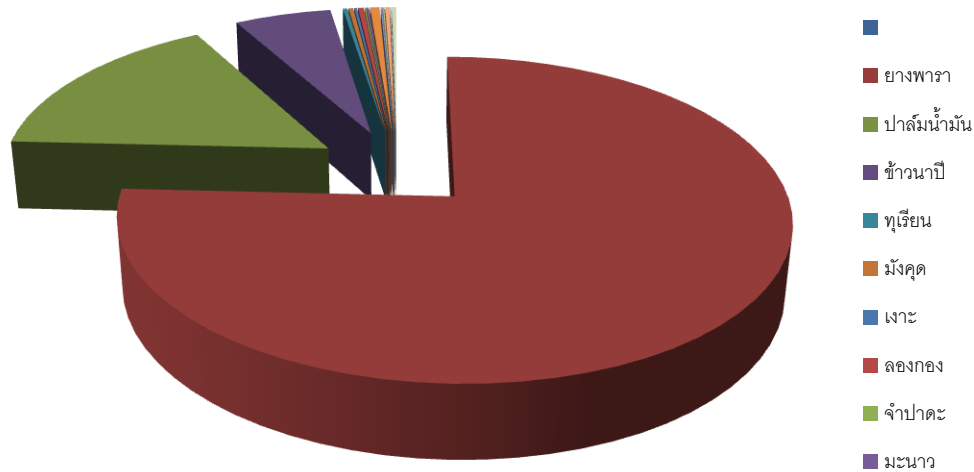

ตารางที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ชนิดพืช	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)						
	ตำบลกำแพง	ตำบลเขาขาว	ตำบลน้ำผุด	ตำบลปากน้ำ	ตำบลละงู	ตำบลแหลมสน	รวม
ยางพารา	๑๖,๓๕๐.๐๐	๔,๙๙๐.๐๐	๓๔,๔๕๐.๐๐	๖๔๐.๐๐	๒๘,๐๕๒.๐๐	๗๙๒.๐๐	๘๕,๒๗๔.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๓,๘๔๗.๐๐	๖๑๐.๐๐	๕,๘๙๕.๐๐	๑,๑๕๕.๐๐	๕,๓๒๐.๐๐	๑,๓๓๑.๐๐	๑๘,๑๕๘.๐๐
ข้าวนาปี	๑,๙๔๕.๖๑	๑,๔๘๐.๘๐	๑,๒๗๔.๓๗	๒๘.๕๗	๘๙๓.๘๒	๖๖๓.๑๓	๖,๒๘๖.๓๐
ทุเรียน	๓.๐๐	๒๔.๐๐	๒๓๗.๐๐		๓๒.๐๐		๒๙๖.๐๐
มังคุด	๕.๐๐	๒๔.๐๐	๒๖๕.๐๐		๑๘.๐๐		๓๑๒.๐๐
เงาะ	๒.๐๐	๒๒.๐๐	๑๓๘.๐๐		๑๗.๐๐		๑๗๙.๐๐
ลองกอง	๑.๔๓	๓๓.๒๒	๒๙๗.๐๐		๒๖.๐๐		๓๕๗.๖๕
จำปาตะ	๑.๐๐	๗.๐๐	๖๖.๐๐		๘.๐๐		๘๒.๐๐
มะนาว		๔.๐๐	๑๑๖.๕๐	๑๓.๒๕	๑๙.๒๕		๑๕๓.๐๐
สละ	๒.๐๐	๒.๐๐					๔.๐๐
มะพร้าวแก่	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๗๐.๘๔	๑๑๐.๐๐	๒๗๐.๐๐	๑๓๗.๖๐	๖๐๘.๔๔
มะพร้าวอ่อน	๒๕.๕๓	๖.๑๘	๒๔.๗๓	๑๐.๒๕	๑๗.๘๓	๖.๑๘	๙๐.๗๐
สะตอ		๑.๕๐	๒๓.๒๕		๑.๐๐		๒๕.๗๕
กาแฟ	๑.๐๐	๑๕.๙๐	๕๘.๖๓		๒.๕๐		๗๘.๐๓
มะละกอ	๓.๐๐				๖.๐๐		๙.๐๐
แก้วมังกร		๒.๐๐			๒.๐๐		๔.๐๐
กล้วยน้ำว้า	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐	๑๒๓.๕๐	๑๐.๐๐	๖๐.๐๐	๑๕.๐๐	๒๘๘.๕๐
กล้วยหอม	๒.๐๐	๑.๐๐	๔๑.๕๐		๓.๕๐		๔๘.๐๐
พริกไทย			๑๐.๐๐				๑๐.๐๐
อ้อย	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐	๓๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๙๗.๐๐	๑๕.๐๐	๒๘๒.๐๐
ข้าวโพดหวาน	๔๙.๐๐	๓๗.๒๕	๓๒.๐๐	๑๕.๗๕	๑๐๘.๐๐	๔๔.๒๕	๒๘๖.๒๕
แตงกวา	๓๑.๐๐	๗.๐๐	๓๓.๕๐	๒๒.๐๐	๕๑.๐๐	๙.๒๕	๑๕๗.๒๕
แตงโม				๒๑.๕๐	๒๑.๕๐	๒๘๐.๐๐	๓๒๓.๐๐
ถั่วฝักยาว	๑๗.๐๐	๑๕.๐๐	๖๓.๕๐	๙.๒๕	๕๖.๐๐	๒๐.๒๕	๑๘๑.๐๐
พริกขีหนู	๑๔.๐๐	๒๐.๗๕	๓๓.๗๕	๒๑.๐๐	๒๘.๐๐	๑๔๙.๐๐	๒๖๖.๕๐
ตระไคร้			๑๐.๐๐		๖๕.๐๐		๗๕.๐๐
ขมิ้น		๒.๐๐	๑๓๐.๐๐		๓.๐๐		๑๓๕.๐๐
ฟักทอง	๗.๐๐			๔๓.๐๐		๔๙.๒๕	๙๙.๒๕
มะม่วงหิมพาน					๑๐.๐๐		๑๐.๐๐
โกโก้	๑๔.๔๑	๙.๔๑	๑๙.๘๒		๑๔.๑๑	๑	๕๘.๗๕
รวม	๒๒,๓๘๕.๙๘	๗,๓๘๐.๐๑	๔๓,๔๔๓.๘๙	๒,๑๐๙.๕๗	๓๕,๓๐๒.๕๑	๓,๕๑๒.๔๙	๑๑๔,๑๓๔.๔๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔

กราฟวงกลมแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอละงู

ภาพที่ ๑๗ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอละงู มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปากปิง	นางอ้อย นุ้ยน้ำวังษ์	แม่บ้านเกษตรกรบ้านปากปิง	๑๒๐	๑๐	กำแพง
๒	กลุ่มอาร์ไช่เค็ม	นางประดับ ศรีไชย	อาร์ไช่เค็ม	๙๒	๐	กำแพง
๓	ฟาร์มดาไข่หมูจ.สตูล	น.ส.ชลธิชา สุวรรณ	ฟาร์มดาไข่หมูจ.สตูล	๓๖๔	๐	กำแพง
๔	ร้านรสกี โรตีสายชัก สตูล	นายอานนท์ เอ็งฉ้วน	รสกี โรตีสายชัก สตูล	๑๒๐	๐	กำแพง
๕	กลุ่มเยาวชนสืบสานและพัฒนาอาชีพบ้านปากปิง	น.ส.นิชกานต์ นุ้ยน้ำวงศ์	กลุ่มเยาวชนสืบสานและพัฒนาอาชีพบ้านปากปิง	๔๙	๐	กำแพง
๖	กลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชน ๘-๙ สัมพันธ์	นางวิไล หวานแก้ว	ผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชน ๘-๙ สัมพันธ์	๑๕๗	๐	กำแพง
๗	กลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนทำขนมพื้นเมืองนาโต๊ะพ้อ	นางหาซิ่นะ หวันตาหลา	ขนมพื้นเมืองนาโต๊ะพ้อ	๑๐๗	๐	กำแพง
๘	กลุ่มสัมมาชีพบ้านทุ่งเสม็ด	น.ส.หนูอาบ พุดดำ	กลุ่มสัมมาชีพบ้านทุ่งเสม็ด	๓๐	๑๑	กำแพง
๙	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากทะเล	นายกัมพล รายา	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากทะเล	๑๐๖	๒	กำแพง
๑๐	รุ่งกานต์ ทับไทยสง	น.ส.รุ่งกานต์ ทับไทยสง	รุ่งกานต์ ทับไทยสง	๕๐๖	๑	กำแพง
๑๑	ร้านสโตย โดยเซน (เค้ก)	น.ส.ฐิตาภา ประทีป	สโตย โดยเซน	๓๘๙/๑	๓	กำแพง

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
	จำปาดำ)	รัศมี				
๑๒	จักสานบ้านป่าฝาง	นางกอลิยะ แสงขาว	จักสานบ้านป่าฝาง	๒๔	๙	กำแพง
๑๓	yuvadee	น.ส.ยุวดี เกื้อสกุล	yuvadee	๗๑	๑๑	กำแพง
๑๔	แม่เพ็ญ	น.ส.ปานิสร่า สมะบุบ	แม่เพ็ญ		๑๑	กำแพง
๑๕	ม.คุ้มปรีดาเมี่ยงปลาเผา	นางปรีดา หวันตาหลา	ม.คุ้มปรีดาเมี่ยงปลาเผา	๑๖๖	๓	กำแพง
๑๖	ร้านผัดไทใจดี	นายทองคำ เยาว์ธานี	ผัดไทใจดี	๑๖๖	๓	กำแพง
๑๗	บังโสบละงูซีฟู้ด	นายโกศล หนูกระโทก	บังโสบละงูซีฟู้ด	๑๑๕๘	๓	กำแพง
๑๘	น้ำยำขนมจีนคุณนายมาร์	นางณัฐนิชา ฝะสกุล	น้ำยำขนมจีนคุณนายมาร์	๒๗๙/๘	๗	กำแพง
๑๙	กลุ่มนวัตวิถีชุมชนถ้ำอุไรทอง	นางรัตนารี จิตเพียงทอง	กลุ่มนวัตวิถีชุมชนถ้ำอุไรทอง	๑๑๙	๘	กำแพง
๒๐	กล้วยทับกะลา byจ๊ะหนา	น.ส.สุวรรณา ลำเต๊ะ	กล้วยทับกะลา byจ๊ะหนา	๙๘๔	๓	กำแพง
๒๑	ขนมบ้านช่างทอง	นางลัดดาวัลย์ วงษ์สุโพธิ์	ขนมบ้านช่างทอง	๑๕๐๙	๓	กำแพง
๒๒	ร้านรสนิยม @ละงู (ตลาดเย็นเย็น)		รสนิยม @ละงู		๓	กำแพง
๒๓	Fadear ผุกรักไส้ปลา	นางฮาสานี๊ จิเหม	Fadear ผุกรักไส้ปลา	๑๐๕๘	๓	กำแพง
๒๔	ชันโฟ สกินแคร์	น.ส.ฮาหิซาร์ แบนกอย	ชันโฟ สกินแคร์	๔๙๓	๑	กำแพง
๒๕	บริษัท ฮารอย ฟู้ด จำกัด	นางกมลวรี สติติสังวร	บริษัท ฮารอย ฟู้ด จำกัด	๙๙๔	๓	กำแพง
๒๖	กลุ่มสตรีบ้านควนไสน	นางอรพิน หมาดเท่ง	กลุ่มสตรีบ้านควนไสน	๔๓๗	๑	กำแพง
๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดาหล่า	นางเสาวณีย์ รอดเสน	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดาหล่า	๑๒๔	๕	เขาขาว
๒๘	กลุ่มตัดเย็บบ้านบ่อหิน	น.ส.จ๊ะ แคยิหวา	กลุ่มตัดเย็บบ้านบ่อหิน	๖๔	๓	เขาขาว
๒๙	กลุ่มเครื่องแต่งกายมุสลิม	นางไร ยาบา	กลุ่มเครื่องแต่งกายมุสลิม	๒๔๕	๓	เขาขาว
๓๐	กลุ่มข้าวกล้องบ้านนาข้าเหนือ	นางรือเยยะ หมดเอียด	กลุ่มข้าวกล้องบ้านนาข้าเหนือ	๔๐	๔	เขาขาว
๓๑	นางกัญญาร โพธิ์ดก	นางกัญญาวีร์ โพธิ์ดก	-	๑๖๐	๕	เขาขาว
๓๒	สัมมาชีพชุมชนบ้านนาข้าใต้	นางกามาเรียะ โหรา	สัมมาชีพชุมชนบ้านนาข้าใต้	๘๑	๗	เขาขาว
๓๓	สโม่สรกล้วยฉาบ	นายมานพ สโม่สร	สโม่สรกล้วยฉาบ	๔๑๐	๓	เขาขาว
๓๔	กลุ่มตัดเย็บหมู ๖ บ้านทุ่งเกาะปาบ	น.ส.จิตวรรณ ชำนาญพะ	กลุ่มตัดเย็บหมู ๖ บ้านทุ่งเกาะปาบ	๗๖	๖	เขาขาว
๓๕	สเปก หมนไข่	นางลิด้า แคยิหวา	สเปก หมนไข่	๓๗๗	๓	เขาขาว
๓๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเขาขาว	นายบุญกุล หมดเอียด	เขาขาวโคขุนฟาร์ม	๑๕๙	๔	เขาขาว

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
	โคขุนฟาร์ม					
๓๗	แว่นตาไม้ sunglasses	นายกฤษฎา ไชยเกท	แว่นตาไม้ sunglasses	๒๓๒	๕	เขาขาว
๓๘	สัมมาชีพชุมชนบ้านบ่อหิน	นางอารี สวยดี	สัมมาชีพชุมชนบ้านบ่อหิน	๓๔๔	๓	เขาขาว
๓๙	ซินมี มั่นสัทรอย	นางสาวสุภาพร คงจ้อย	ซินมี มั่นสัทรอย	๔๒๔	๓	เขาขาว
๔๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม เกษตรกรรมบ้านนาข้า เหนือ	นางรุจินิก สำเร	โก๋ปี่นาข้า	๒	๔	เขาขาว
๔๑	FONGFOD สปูออร์แกนิก	นายอิมรอน หมุดเอียด	FONGFOD สปูออร์แก นิก	๒	๔	เขาขาว
๔๒	กลุ่มผลิตภัณฑ์งานถัก	น.ส.สุณี นุ้ยน้ำวงศ์	กลุ่มผลิตภัณฑ์งานถัก	๑๔๖	๔	เขาขาว
๔๓	กลุ่มขนมชุมชนบ้านหาญ	น.ส.สายใจ เตบเส้น	ขนมบ้านหาญ	๑๕๙	๒	เขาขาว
๔๔	กลุ่มเครื่องแกงบ้านหนอง ราโพ	นางมะลิวรรณ แก้ว พิทักษ์	เครื่องแกงบ้านหนองรา โพ	๘๕	๐	น้ำผุด
๔๕	กลุ่มสตรีบ้านทุ่งไหม้	นางประไพ ยั้งนิง	กลุ่มสตรีบ้านทุ่งไหม้	๑๐๓	๐	น้ำผุด
๔๖	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนทำไม้ กวาดดอกหญ้า	นายแคล้ว ชูรอด	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนทำ ไม้กวาดดอกหญ้า		๗	น้ำผุด
๔๗	กะนิข้าวเกรียบทรงเครื่อง	น.ส.สุสนีย์ สาและ	กะนิข้าวเกรียบ	๑๕๑	๑๑	น้ำผุด
๔๘	วิสาหกิจชุมชนหนองราโพ ลาเท็กซ์	นายอุดม คงสมคิด	วิสาหกิจชุมชนหนองรา โพลาเท็กซ์	๑๙๓	๖	น้ำผุด
๔๙	bangsaboo byseegah	น.ส.สีกะ รอกेतุ	bangsaboo byseegah	๑๐๗	๑	น้ำผุด
๕๐	นิชาภัทรตุ๊กตามานี	น.ส.นิชาภัทร หนูวรรณ	นิชาภัทรตุ๊กตามานี	๓๒๔	๑๐	น้ำผุด
๕๑	ญ.น้องแอ้ม	น.ส.ยุภาวดี แก้วเอียด	ญ.น้องแอ้ม	๒๕	๑๑	น้ำผุด
๕๒	กลุ่มเครื่องแกงมานิวังนา ใน ม.๑๐ น้ำผุด	นางสมทรง ปราบกรี	เครื่องแกงมานิวังนาใน	๑๗๐	๑๐	น้ำผุด
๕๓	สัมมาชีพชุมชนบ้านควน	น.ส.วรรณา เกลี้ยงชุม	สัมมาชีพชุมชนบ้านควน	๒	๒	น้ำผุด
๕๔	ลูกตาลลอยแก้วbyน้องเก้	น.ส.ธัญญรัตน์ ศิโยรอุ้น	ลูกตาลลอยแก้วbyน้อง เก้	๑๖๗	๕	น้ำผุด
๕๕	วิสาหกิจชุมชนกล้วยสวน กรอบแก้ว	น.ส.เชมนิจ เมืองแก้ว	กล้วยสวนกรอบแก้ว	๕๒๙/๑	๕	น้ำผุด
๕๖	ไทยรดา พุงนางแก้ว สตุล	น.ส.ลภัสรดา ศิโยรอุ้น	ไทยรดา พุงนางแก้ว สตุล	๕๒๘	๕	น้ำผุด
๕๗	น้ำเต้าหู้ ๑๐๐% By แต้ม	นางรัตนพร คงนุ่น	น้ำเต้าหู้ ๑๐๐% By แต้ม	๔๓๒	๕	น้ำผุด
๕๘	กาแฟนายเอก	นางกนกวรรณ หวังโชค ผดุง	กาแฟนายเอก	๔๒๗	๕	น้ำผุด
๕๙	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ	นางติ๊กะ แลต่อง	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ	๑๑๒	๑	ปากน้ำ

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
	ผลิตบ้านบ่อเจ็ดลูก		ผลิตบ้านบ่อเจ็ดลูก			
๖๐	กลุ่มหัตถศิลป์พื้นบ้านปาก บารา	นายจำรูญ ตาเหียบ	กลุ่มหัตถศิลป์พื้นบ้าน ปากบารา	๑๑๘	๐	ปากน้ำ
๖๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน สำเภาทอง	นางยุภา ชั่วชมเกตุ	กลุ่มแม่บ้านสำเภาทอง	๒๓	๐	ปากน้ำ
๖๒	เครื่องประดับบ่อเจ็ดลูก (นางจำเป็น จิระพงศ์)	นางจำเป็น จิระพงศ์	เครื่องประดับบ่อเจ็ดลูก	๒๓๒	๐	ปากน้ำ
๖๓	กลุ่มปากน้ำตัดเย็บ	น.ส.ปิยวรรณ ปากบา รา	กลุ่มปากน้ำตัดเย็บ	๑๑๗	๐	ปากน้ำ
๖๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้าน ท่ายาง	นางฐิตินันท์ ่องศาธา	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านท่ายาง	๒๓	๐	ปากน้ำ
๖๕	ห้องเสื้อดวงใจ	นางดวงใจ อิศระ	ห้องเสื้อดวงใจ	๔๓๘	๐	ปากน้ำ
๖๖	สอฝ้ายะจักสาน	นางสอฝ้ายะ ทุมมาลี	สอฝ้ายะจักสาน	๘	๕	ปากน้ำ
๖๗	จักสานก้านจากทำพยอม	น.ส.สมลดา ลีระรัตน์	จักสานก้านจากทำ พยอม	๗๐	๗	ปากน้ำ
๖๘	ย่าแซ่บรักซ์เล	นายอัศนัย กองบก	ย่าแซ่บรักซ์เล	๑๑๒	๒	ปากน้ำ
๖๙	ลองแล	น.ส. ฮัซวานี ปากบารา	ลองแล	๓๑	๔	ปากน้ำ
๗๐	ชมรมมุสลิมะฮ์ ปากบารา	น.ส.ซูวัยดา โต๊ะเขียว	ชมรมมุสลิมะฮ์ ปากบา รา	๖๖๗	๒	ปากน้ำ
๗๑	คลองสองน้ำสโตน	นายวิรัตน์ อุศมา	คลองสองน้ำสโตน	๕๕	๕	ปากน้ำ
๗๒	ข้าวยาวิญดา	นางวิญดา ชายเระ	ข้าวยาวิญดา	๔๒๖	๒	ปากน้ำ
๗๓	รัตนาแปรรูปอาหารทะเล	น.ส.รัตนา สังสัน	รัตนาแปรรูปอาหาร ทะเล	๑๑๖๕	๒	ปากน้ำ
๗๔	หมื่นพรานทะเล	น.ส.ธมวรรณ หมื่นพ ราน	หมื่นพรานทะเล	๑๔๙	๒	ปากน้ำ
๗๕	อรณีของฝาก	นางสุภาพร พัทลุง	อรณีของฝาก	๗๔๓	๒	ปากน้ำ
๗๖	กลุ่มสตรีกัลาบารา	นางวรรณภา รำไพภักดี	สตรีกัลาบารา		๒	ปากน้ำ
๗๗	มาร์วาแปรรูปอาหารสด	นางเจ๊ะยะ หวังยูนัย	มาร์วาแปรรูปอาหารสด	๒๐๐	๑	ปากน้ำ
๗๘	วิสาหกิจชุมชนร้านคนจับ ปลา	นางห่อดียะ อาดำ	ร้านคนจับปลา		๖	ปากน้ำ
๗๙	กลุ่มตะโละใส่ไฮโดรโป นิกส์	นายสรารุช ะสมัน	ตะโละใส่ไฮโดรโปนิกส์	๖๘๙	๔	ปากน้ำ
๘๐	กลุ่มตะโละใส่งานประดิษฐ์	นางวาสนา ลาสาตร์	ตะโละใส่งานประดิษฐ์	๓๘๐	๔	ปากน้ำ
๘๑	กลุ่มจักสานผู้สูงอายุ	นายอาหมาด อาหมาน	กลุ่มจักสานผู้สูงอายุ		๔	ปากน้ำ
๘๒	กลุ่มขนมพื้นบ้านตะโละใส	น.ส.ชบา สากิ	กลุ่มขนมพื้นบ้านตะโละ ใส	๔๘๓	๔	ปากน้ำ
๘๓	กลุ่มเกษตรปลอดภัยตะ	นางนภาพรรณ จวน	กลุ่มเกษตรปลอดภัยตะ	๓๕๗	๔	ปากน้ำ

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
	โล๊ะไสน่าอยู่	ใหม่	โล๊ะไสน่าอยู่			
๘๔	บุหงา ชูลา ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	นางทองใบ สอและ	บุหงา ชูลา	๔๔๑	๔	ปากน้ำ
๘๕	กลุ่มตัดเย็บสตรีบ้านปาก บารา	นางนัชชา จ๊ะสมัน	กลุ่มตัดเย็บสตรีบ้านปาก บารา	๑๐๘๙	๒	ปากน้ำ
๘๖	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้าน เกษตรบ้านท่ามาลัย	นางบัตรสาระ องค์กรา	แม่บ้านเกษตรบ้านท่า มาลัย	๑๑๖	หมู่ที่ ๖	ปากน้ำ
๘๗	สตูลอันดามันเพิร์ล	นางวิภาดา สายันต์	สตูลอันดามันเพิร์ล	๒๘๓	๖	ปากน้ำ
๘๘	นายเสกสรร สันมาหมุด	นายเสกสรร สันมาหมุด	-	๑๕๑	๒	ปากน้ำ
๘๙	Lipe Pearl	นายวิภพ สายันต์	Lipe Pearl	๑๘๔	๖	ปากน้ำ
๙๐	กลุ่มแม่บ้าน บ้านในเมือง หมู่ที่ ๑๒	นางอารี นาคสง่า	บ้านในเมือง	๑๐๗	๐	ละงู
๙๑	กลุ่มแม่บ้านสกรีนเสื้อบ้าน ในใส	นางลัดดา มัจฉา	กลุ่มแม่บ้านสกรีนเสื้อ บ้านในใส	๑๙๗	๐	ละงู
๙๒	กลุ่มขนมพื้นเมืองบ้านวัง ซ่อนชัย	นางยุพา ดิงหวัง	ขนมพื้นเมืองบ้านวังซ่อน ชัย	๒	๐	ละงู
๙๓	กลุ่มแม่บ้านควนน้ำใส	นางรัตนาวรรณ หมีน เหม	กลุ่มแม่บ้านควนน้ำใส	๒๗	๐	ละงู
๙๔	กลุ่มป็นหยาบาคิก	นางกอบกุล อังศุภาณิข	ป็นหยาบาคิก	๒๖๓	๒	ละงู
๙๕	กลุ่มป้กจักรเครื่องแต่งกาย มุสลิม	นางจุฑารัตน์ อาดำ	ป้กจักรเครื่องแต่งกาย มุสลิม	๓๑๐	๐	ละงู
๙๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มป็นห ยาตัดเย็บ	นางโณม ปัญญาวงศ์	ชุมชนกลุ่มป็นหยาดัด เย็บ	๔๗๙	๒	ละงู
๙๗	กลุ่มแปรรูปอาหารและ ส่งเสริมอาชีพพัฒนาชุมชน	นางสมศรี อูราม่า	กลุ่มแปรรูปอาหารและ ส่งเสริมอาชีพพัฒนา ชุมชน	๔๐๙	๐	ละงู
๙๘	กลุ่มไข่มุกอันดามัน(มายูรี เพิร์ล)	นางมายูรี เทพวารินทร์	ไข่มุกอันดามัน	๖๖๙	๐	ละงู
๙๙	กลุ่มสตรีบ้านโคกพยอม	นางสุกัญญา สายเส้น	กลุ่มสตรีบ้านโคกพยอม	๑๑๑	๐	ละงู
๑๐๐	กลุ่มป้กจักรและตัดเย็บ บ้านโต๊ะฮาด	นางนันทยา สองเมือง	ป้กจักรและตัดเย็บบ้าน โต๊ะฮาด	๒๗๖	๐	ละงู
๑๐๑	สายไหมโครเซต	นางจีป๊ะ หลีหมาด	สายไหมโครเซต	๖๒	๐	ละงู
๑๐๒	กลุ่มสตรีแม่บ้าน บ้านหัว ทาง	นางอุไหล ส่อเหลบ	กลุ่มสตรีแม่บ้าน บ้านหัว ทาง	๒๐๓	๐	ละงู
๑๐๓	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้าน ทุ่งพัฒนา หมู่ที่๑๓	นางเจ้สาเหาะ ลำ ไส๊ะ	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้าน ทุ่งพัฒนา หมู่ที่๑๓	๑๙๑	๑๓	ละงู
๑๐๔	กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำบ้าน หลอมป็น	นางวรรณ เต๊ะสัน	แปรรูปสัตว์น้ำบ้าน หลอมป็น	๓๗๙	๑๔	ละงู

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑๐๕	มะพร้าวข้าวโบราณ (ชี้เชื้อะ)	น.ส.ชยาภรณ์ บัวทอง	มะพร้าวข้าวโบราณ	๔๗๕	๑	ละงู
๑๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรบ้านชนมห้วย มะพร้าว	นางยุวดี ชายเหตุ	บ้านชนมห้วยมะพร้าว	๑๐๐	๑๑	ละงู
๑๐๗	ครัวปันหย่า	นางอารยะวดี ระโษ๊ะโษ๊ะ	ครัวปันหย่า	๒๓๖	๒	ละงู
๑๐๘	กลุ่มรักษ์เรือจำลอง ณ บ้านนากลาง	นายอาเหลด เหมนะ	กลุ่มรักษ์เรือจำลอง	๑๗๗	๑๕	ละงู
๑๐๙	น้ำพริกกระไรสดใหม่ทุกวัน	นางคอลลีสะ นาคสง่า	น้ำพริกกระไร	๖๕	๕	ละงู
๑๑๐	อามังทะเลชีฟู้ด	น.ส.อุสมาน บินอิตำ	อามังทะเลชีฟู้ด	๑๑๙	๑๖	ละงู
๑๑๑	วิทยาลัยการอาชีพละงู	น.ส. มัยชาเราะห์ จิต เที่ยง	-	๔๓	๑๔	ละงู
๑๑๒	น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นจ๊ะ โอ้ ณ ละงู	นางอนุสรุา แก้วอำพร	น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น จ๊ะโอ้ ณ ละงู	๓๕๔	๑๐	ละงู
๑๑๓	ลูกชิ้นก๊ะบ๊ะละงู	นางยามาเรียะ สงพนธ์	ลูกชิ้นก๊ะบ๊ะละงู	๑๘๘	๑๓	ละงู
๑๑๔	แปรรูปอาหารทะเลบ้าน บุโบย	น.ส.มียน เกนุ้ย	แปรรูปอาหารทะเลบ้าน บุโบย	๑๙๔	๐	แหลมสน
๑๑๕	กลุ่มแปรรูปอาหารทะเล บ้านกาแบง หมู่ที่ ๒ บ้าน กาแบง	นางสุหรี เกษม	กลุ่มแปรรูปอาหารทะเล บ้านกาแบง หมู่ที่ ๒ บ้านกาแบง	๖๐	๒	แหลมสน
๑๑๖	บ้านชนม	นางฮาดี๊ะ สะหมุด	บ้านชนม	๑๘๐	๐	แหลมสน
๑๑๗	กลุ่มสัมมาชีพบ้านตันหยง ละไน้	นางบ๊ชชะ หมันเหตุ	กลุ่มสัมมาชีพบ้าน ตันหยงละไน้	๒๒	๑	แหลมสน
๑๑๘	ไมริกันไข่เค็ม	นางหวานเมือง เอียด ซ้าย	ไมริกันไข่เค็ม	๑๕๑	๒	แหลมสน
๑๑๙	กะต๋อ้ย ขนมหั่นบ้าน	นางต๋อ้ย ถิ่นกาแบง	กะต๋อ้ย ขนมหั่นบ้าน	๑	๒	แหลมสน
๑๒๐	กลุ่มสัมมาชีพแปรรูป อาหารทะเลชุมชนทอนไก่อ	นางราตรี เกนุ้ย	แปรรูปอาหารทะเล ชุมชนทอนไก่อ	๑๕๖	๒	แหลมสน
๑๒๑	โรงเรียนบ้านกาแบง	นางสรินี กาเจ	โรงเรียนบ้านกาแบง		๒	แหลมสน
๑๒๒	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ การเกษตรตำบลแหลมสน	น.ส.เกตกนก พงษ์นุ รักษ์	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ การเกษตรตำบลแหลม สน	๙๙	๒	แหลมสน

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๖๗
เครื่องมือ	๑
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๔
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๓๙
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑
รวม	๑๒๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรท่ามลาย	๑๑๖	๖	ปากน้ำ	๒๓	นางหอดีย๊ะ หมั่นละ
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปากปิง	๑๒๐	๑๐	กำแพง	๓๒	นางอ้อย นุ้ยน้ำวังษ์
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบูโบย	๑๙๔	๓	แหลมสน	๑๗	น.ส.บิหยน เกนุ้ย
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บสตรีบ้านบ่อหิน ม.๓	๖๔	๓	เขาขาว	๒๘	นางกัลยา แควยหา
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทุ่งไหม้	๑๐๓	๑	น้ำผุด	๑๖	นางระไพ ยังนึ่ง
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มป็นหยาบตักบ้านปากละงู	๙๐	๒	ละงู	๑๕	นางส้อง อังศุภานิช
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปากน้ำตัดเย็บ	๑๑๗	๔	ปากน้ำ	๑๕	น.ส.ปิยวรรณ ปากบารา
๘	วิสาหกิจชุมชนชมรมตกปลาบ้านปากบารา	๑๙๕	๒	ปากน้ำ	๒๙	นายวาหลาด เกษม
๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเครื่องแต่งกายมุสลิม	๒๔๕	๑	เขาขาว	๗	นางอุไร ยาบา
๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มในเมืองตัดเย็บ	๑๒๙	๑๒	ละงู	๑๑	นางมันทนา เกาะหมาน
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปักจักรเครื่องแต่งกายมุสลิมบ้านหัวทาง	๓๑๐	๖	ละงู	๗	นางจุฑารัตน์ อาดำ
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยว ตกปลา ประมงพื้นบ้าน ปากบารา	๑๑๑๘	๒	ปากน้ำ	๑๓	นายประยงค์ หลงหา
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตลาดกาตูไย๊ะ ซี ซอ	๑๘๐	๑	ปากน้ำ	๑๓	นายยูหนา หลงสมัน
๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านสำเภาทอง	๒๓	๒	ปากน้ำ	๙	นางยุภา ชั่วชมเกตุ

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคพื้นเมือง หมู่ที่ ๒ บ้านท่าแลหลา	๗๗	๒	กำแพง	๗	นายบุญกุล หวันสมัน
๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรควนไสนก้าวน้ำ ม.๑	๔๓๗	๑	กำแพง	๑๐	นายดี สันหลี่
๑๗	วิสาหกิจชุมชนเครื่องประดับบ่อเจ็ดลูก	๒๓๒	๑	ปากน้ำ	๗	นางจำเป็น จิระพงศ์
๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านบ้านในเมืองหมู่ที่ ๑๒	๑๐๗	๑๒	ละงู	๑๕	นางอารี นาคสง่า
๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเลี้ยงปลาน้ำจืดเทศบาลตำบลกำแพง	๑๑๑๘	๓	กำแพง	๑๔	นายบุญสามะ มานะกล้า
๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรแม่บ้าน ม.๕ บ้านดาหล่า	๑๒๔	๕	เขาขาว	๑๖	นางเสาวณีย์ รอดเสน
๒๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านนาข้าเหนือ ม. ๔ ต.เขาขาว	๑๔	๔	เขาขาว	๓๘	นางรอยเียะ หมดเอียด
๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านหนองราโพ	๓๑๔	๖	น้ำมุด	๒๙	นางมะลิวรรณ แก้วพิทักษ์
๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลปลอดสารพิษคลองละงู	๑๒๑	๖	ละงู	๘	นายสอด สัมสุ
๒๔	วิสาหกิจชุมชนศูนย์คัดแยกไม้ผลชุมชนตำบลน้ำมุด	๕๓	๑๑	น้ำมุด	๗	นายประมวล แสงวิมาน
๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องบ้านปลักมัลลย์	๑๔๕	๖	กำแพง	๘	นางตม เกษม
๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรยั่งยืน หมู่ที่ ๓ ตำบลแหลมสน	๑๙๒	๓	แหลมสน	๙	นายสนั่น หมาดหมื่น
๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านหนองหอยโข่ง	๑๐๒	๙	น้ำมุด	๗	นายพรชัย ศรีสงคราม
๒๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรตำบลน้ำมุดเกษตรอินทรีย์	๑๕๔	๖	น้ำมุด	๙	นายเชย เอ่งฉ้วน
๒๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มชุมชนคนรักป่าต้นน้ำบ้านวังสายทอง	๑๐๑	๑๐	น้ำมุด	๑๒	นายกิตติพงศ์ ประเสริฐ
๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านขนมหัวมะพร้าว	๑๐๐	๑๑	ละงู	๒๐	นางยุวดี ชายเหตุ
๓๑	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านธารศิลา	๙๓	๑	น้ำมุด	๙	นายโถม คงสุวรรณ
๓๒	วิสาหกิจชุมชนร้านคนจับปลา จ.สตูล	๓๖๘	๔	น้ำมุด	๑๖	นางห่อดียะ อาดำ
๓๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านวังสายทอง	๒๖๗	๑๐	น้ำมุด	๑๐	นายประสิทธิ์ คงอาสา
๓๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านหนองสร้อย ม.๓ ต.น้ำมุด	๔	๓	น้ำมุด	๑๓	นายสุไหลหมาน ยาบา

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหลอมป็น	๓๗๙	๑๔	ละงู	๒๐	นายจักรกริช ดิงหวัง
๓๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเขาขาวแปรรูปผลผลิตเกษตร	๔๑๐	๓	เขาขาว	๘	นายมนพ สโมสร
๓๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเขาขาวโคขุนฟาร์ม	๑๕๙	๔	เขาขาว	๒๒	นายอนุกุล หมุดเอียด
๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมะพร้าวข้าวโบราณ	๔๗๕	๑	ละงู	๙	นายदनเสส บัวทอง
๓๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วังสายทอง	๑๒๐	๑๐	น้ำผุด	๑๕	นายคณิง จันทรแดง
๔๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านปากบารา	๖๓๑	๒	ปากน้ำ	๗	นายสุมาตรา แซะอาหลี
๔๑	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองละงู	๒๙๗	๖	ละงู	๗	นายอับดุลลอเลด ลัดเลีย
๔๒	วิสาหกิจชุมชนเรือท่องเที่ยวบาโรยตำบลละงู	๑๔๐	๑๔	ละงู	๑๐	นายภักดี สิ้นสั้น
๔๓	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวอ่าวปากบารา	๑๑๖	๗	ปากน้ำ	๑๒	นางสาวอุไรเราะห์ มะสันติ
๔๔	วิสาหกิจชุมชนไร่มะละกอริมคลอง	๑๗๗	๓	เขาขาว	๑๕	นายสำราญ แคยิหวา
๔๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนอ่าวนุ่น	๓๒๘	๔	ปากน้ำ	๑๑	นายดินัน พัทลุง
๔๖	วิสาหกิจชุมชนรักเขาใหญ่ปากบารา	๓๗๘	๒	ปากน้ำ	๑๐	น.ส.ณนุช สังสัน
๔๗	วิสาหกิจชุมชนปากบาราไคยัค	๗๘๘	๒	ปากน้ำ	๑๓	นายมุสหรี หมันเหตุ
๔๘	วิสาหกิจชุมชนแหลมเต๊ะปันพันยอด	๒๔๗	๒	ปากน้ำ	๘	นายปัญญา แซะอาหลี
๔๙	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเลอันดามัน	๑๙๙	๑	ปากน้ำ	๑๐	นางพาริดา ทุมมาลี
๕๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์การท่องเที่ยวบ้านบ่อเจ็ดลูก	๑๔๙	๑	ปากน้ำ	๑๐	นาย ณรงค์ ภูครองทอง
๕๑	วิสาหกิจชุมชนปากน้ำ ซีแอนด์ ฟิชชิ่งทัวร์	๓๘๑	๔	ปากน้ำ	๒๙	นายรัฐการ ลัดเลีย
๕๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรพอเพียงตามรอยพ่อ ตำบลน้ำผุด	๑๔๖	๖	น้ำผุด	๑๘	นายรัตนพันธ์ อ่อนศรีแก้ว
๕๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคสายน้ำงาม	๑๗๐	๑	น้ำผุด	๑๐	นายอุหมาก สำเร
๕๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มรักษ์ปากน้ำ	๑๓๙	๑	ปากน้ำ	๗	นายวิษณุ เอียรวิวัฒน์
๕๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์บ้านปลักมาลัย	๓๖๓	๖	กำแพง	๗	นายจรูญ ปิริยะ
๕๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคพญาวังม.๑ ตำบลกำแพง	๒๖๗	๑	กำแพง	๑๓	นายประเสริฐ อโณทัย
๕๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพชุมชนบ้านห้วยมะพร้าว	๓๐๔	๑๑	ละงู	๗	นายอับดุลเลาะห์ โส๊ะเต่ง

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๕๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะบูโหลน	๑๔๔	๓	ปากน้ำ	๙	นายอนิรุทธิ์ เหมนะ
๕๙	วิสาหกิจชุมชนปราสาทหินพันยอด ท้าว	๒๓	๒	ปากน้ำ	๗	นายเทพพิทักษ์ ชั่วชมเกตุ
๖๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลกำแพง	๗๖	๖	กำแพง	๘	นายสมชาย เหมาะ
๖๑	วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดนางฟ้า ม.๖ บ้านหัวทาง	๕๔	๖	ละงู	๘	นายมนัส หัสมา
๖๒	วิสาหกิจชุมชนฟาร์มประชารัฐกองทุนหมู่บ้านควนใหญ่	๑๐๑๘	๔	กำแพง	๙	นายชาฟารี เล่งเจะ
๖๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเล	๑๐๖	๒	กำแพง	๑๑	นายกัมพล รายา
๖๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคละงู	๒๙๕	๑	ละงู	๑๑	นายพงษ์ศักดิ์ ฉิมอินทร์
๖๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าวตำบลละงู	๒๙๕	๑	ละงู	๙	นายเจริญ อาม่าหมั่น
๖๖	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผักทองปลอดสารพิษ	๑๐๘	๑	ปากน้ำ	๗	นางเยาวรัตน์ มัจฉา
๖๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักบ้านควนสำราญ	๒๕๐	๒	ละงู	๘	นายอัษฎอรอหมาน บูเก็ม
๖๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาหารทะเลแปรรูปหมื่นพรานทะเล	๑๔๙	๒	ละงู	๗	น.ส.ธมลวรรณ หมื่นพราน
๖๙	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวถ้ำอุไรทอง	๑๒๑	๘	กำแพง	๑๔	นายสะหาหรี องศา
๗๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรงบ้านเกาะเกล	๑๙๓	๕	เขาขาว	๑๐	นายฉูบิ หองสลำ
๗๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านหาญ	๑๕๙	๒	เขาขาว	๗	นายสมชาย นกเกษม
๗๒	วิสาหกิจชุมชนกล้วยสวนกรอบแก้ว	๕๒๙/๑	๕	น้ำผุด	๘	นางเกษร เดชะศิริ ประภา
๗๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์ม น้ำมันตำบลน้ำผุด	๑๒๑	๒	น้ำผุด	๙	นายสอและ แดงนัย
๗๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่นาข้าวตำบลน้ำผุด	๑๘๖	๒	น้ำผุด	๘	นายลีฉา สำเร
๗๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่นาข้าวตำบลเขาขาว	๓๘๙	๘	เขาขาว	๘	นายหมาดหา หมุดงาม
๗๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์ม น้ำมันตำบลละงู	๙๐	๑๔	ละงู	๙	นายปรีชา เส็มสันต์
๗๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์ม น้ำมันตำบลปากน้ำ ตำบลแหลมสน	๓๔	๑	ปากน้ำ	๘	นายอาหมาด หยิยูเีสะ

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๗๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าวตำบลแหลมสน	๑๔๙	๖	แหลมสน	๙	นายอยู่หน้า บาโง้ย
๗๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรแม่บ้านนาข้าวเหนียว	๒	๔	เขาขาว	๑๓	นางรุจีนก สำเ
๘๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรยั่งยืนบ้านหัวควน	๒๘๕	๒	น้ำมุด	๑๒	นายอนุชา สำเ
๘๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนบ้านลานเสือ	๔๐	๗	น้ำมุด	๑๑	นายสุชาติ น้อยหนู
๘๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสหพันธ์เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์อำเภอละงู	๘๕	๕	ละงู	๑๔	นายอัลฟาลัก ราเหม
๘๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารทะเลปากน้ำ	๓๖	๖	ปากน้ำ	๗	นายเอกพงษ์ เหมรา
๘๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านท่ามาลัย	๑๔๐	๖	ปากน้ำ	๑๐	นายอัสรุต กองบก
๘๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหญ้าบ้านห้วยไทร	๑๕๖	๑๐	ละงู	๘	นายสุทิน หนูขาว
๘๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษบ้านห้วยไทร	๑๔๓	๑๐	ละงู	๒๐๐	นายวิเชียร กรณกิจ
๘๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรเลี้ยงโคแบบแปลงใหญ่จังหวัดสตูล	๑๓๓/๑	๔	กำแพง	๑๑	นายชำชุดดิน เล่งเจะ
๘๘	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวชุมชนเชิงเกษตรจังหวัดสตูล	๑๙๓	๖	น้ำมุด	๗	นายอุดม คงสมคิด
๘๙	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงผึ้งบ้านคลองน้ำเค็ม	๑๗๓	๑๖	ละงู	๑๐	นายฮะสัน อูสมะ
๙๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนประชารัฐตำบลน้ำมุด	๓๐๒	๑	น้ำมุด	๑๕	นายสมบอง อนุพงศ์
๙๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคหมู่ ๙ บ้านป่าฝาง	๒๑๖	๙	กำแพง	๑๐	นายกวี สานิง
๙๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตะไคร้หอมพืชผักผลไม้	๑๘๒	๑	น้ำมุด	๑๐	นางสุตา สามารถ
๙๓	วิสาหกิจชุมชนทอนไก่อหอยแมลงภู่	๒๒๐	๒	แหลมสน	๒๘	นายประวิทย์ หมิ่นรน
๙๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนมชุมชนบ้านหาญ	๑๕๙	๒	เขาขาว	๘	นางสาวสายใจ เตะสัน
๙๕	วิสาหกิจชุมชนคานเรือชุมชนบ้านปากบารา	๑๑๘	๒	ปากน้ำ	๑๒	นายจำริญู ตาเหยบ
๙๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มประมงชาวเลบ้านหัวหิน	๔๘๗	๑	ละงู	๙	นางเหมือนใจ หมั่นหย่อง
๙๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ยางพาราต.น้ำมุด	๑๕๓	๙	น้ำมุด	๓๘	นายวินัย สำเ
๙๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่โคตำบลเขาขาว	๑๙๖	๔	เขาขาว	๓๓	นายจักรพรรณ วิลแอ
๙๙	วิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเกาะหลีเป๊ะเชิงอนุรักษ์	๑๔๘	๑๒	กำแพง	๑๖	นายพลากร ลัคนาวงศ์

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑๐๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคขุนชุมชนคนเขาขาว	๑๘๒	๑	เขาขาว	๑๐	น.ส.นิภาพร สุวรรณสถิตย์
๑๐๑	วิสาหกิจชุมชนการผลิตกาแฟพรีเมียมกาแฟโรบัสต้า จ.สตูล	๔๒๗	๕	น้ำผุด	๘	นางกนกวรรณ หวังโชคผดุง
๑๐๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนมพื้นเมืองบ้านเกาะเกล	๗๘	๕	เขาขาว	๗	นายสุไศล โพธิ์ดก
๑๐๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงแพะบ้านบ่อเจ็ดลูก	๔๕	๑	ปากน้ำ	๙	นายเต็มศักดิ์ มรมาศ
๑๐๔	วิสาหกิจชุมชนบ้านขนมเทศบาลตำบลกำแพง	๕๗๘/๑	๓	กำแพง	๑๕	นางสิริรัตน์ ดวงขวัญ
๑๐๕	วิสาหกิจชุมชนเขาขาวพัฒนาการเกษตร	๒๔๔	๖	เขาขาว	๘	นายรอสาก หมาดหมื่น
๑๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะบ้านทุ่งไหม้สามัคคี	๑๙๙	๑	น้ำผุด	๑๔	นายพนธ์ สาเหล่หา
๑๐๗	วิสาหกิจชุมชนคนรักแพะ ต.ละงู	๗๕	๑๒	ละงู	๑๐	นายสอและ แดงเหม
๑๐๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะเกาะบ้านป่าฝาง	๑๑๐	๙	กำแพง	๗	นายธาดา หวาสกุล
๑๐๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะพันธุ์เนื้อ ต.เขาขาว	๗๓	๖	เขาขาว	๑๐	นายบรรจบ ชูแก้ว
๑๑๐	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอัตลักษณ์วิถีชุมชนสีเขียว บ้านสนกลาง	๑๔	๔	แหลมสน	๗	นายอัสนัน ปิริยะ
๑๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มคนรักแพะบ้านปลักมาลัย	๓๖๓	๖	กำแพง	๑๐	นายฉลอง สันมาแอ
๑๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะบ้านห้วยมะพร้าวพัฒนา	๒๒๗	๑๑	ละงู	๒๑	นายยะหยาด ดานเท่ง
๑๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะเนื้อบ้านหนองหอยโข่ง	๑๐๐	๙	น้ำผุด	๑๐	นายก่อเดช หมื่นกลาน
๑๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะเกษตรทางเลือก	๒๖๘	๑๐	กำแพง	๑๐	นายพงศ์ศักดิ์ นวลดี
๑๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะบ้านบ่อหิน	๔๐๒	๓	เขาขาว	๑๐	นายวิโรจน์ แคียวหา
๑๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะควนมวย	๓๒๕	๒	น้ำผุด	๑๐	นายอิบรอเหม เหมหมุ่น
๑๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มคนแลแพะแบบพอเพียงท่าหลา	๑๐๖	๒	กำแพง	๑๐	นายสิทธิ์พร ลิมาน
๑๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะตำบลแหลมสน	๗	๔	แหลมสน	๑๑	นายมุฮัมหมัด สะมะมุด
๑๑๙	วิสาหกิจชุมชนแหลมสนพัฒนา	๑๙๑	๖	แหลมสน	๑๑	นายสุรินทร์ สำมะเนาะ

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแพะบ้านไร่	๑๕๕	๑	ปากน้ำ	๑๐	นางขวัญเทวี สุวรรณฤกษ์
๑๒๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงแพะสโตนเมืองละงู	๒๔๔	๑๑	กำแพง	๗	นายมาลิกบัญญัติ เทพวารินทร์
๑๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มละงูแปรรูปสินค้าเกษตร	๓๙	๓	ละงู	๑๐	น.ส.จันทิมา ตริมีน
๑๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพเลี้ยงแพะเนื้อบ้านควนใหญ่	๘๓๗	๔	กำแพง	๑๐	นางจรี กลิ่นเพชร
๑๒๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะคลองโลนร่วมใจพัฒนา	๑๑๕	๑๑	ละงู	๑๐	นางบน ราเหม
๑๒๕	วิสาหกิจชุมชนควนสำราญ ต.ละงู	๒๓๓	๑๑	ละงู	๙	นายดนอห์ลี จำเริญรักษ์
๑๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนิคมเกษตรบ้านบ่อเจ็ดลูก	๑๑๘	๑	ปากน้ำ	๒๑	นายอาดี หลงสมัน
๑๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านวังนาใน ม.๑๐	๑๒๑	๑๐	น้ำผุด	๑๒	นางสมทรง ปราบกี้
๑๒๘	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านทุ่งไหม้	๓๒๘	๑	น้ำผุด	๘	นายธนทรัพย์ ทรัพย์เฟื่องฟู
๑๒๙	วิสาหกิจชุมชนสานสายใยใจไทยทุกภาคจังหวัดสตูล	๘๐๔	๒	ปากน้ำ	๘	นายมนอช ยาบ่า
๑๓๐	วิสาหกิจชุมชนละงูเกษตรอินทรีย์นวัตกรรมใหม่	๔๙๔	๓	ละงู	๗	นายสุทธิชัย สุทธิรักษ์
๑๓๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเสริมรายได้บ้านวังสายทอง	๑๔๙	๔	น้ำผุด	๑๒	นายวันนพ สังเศ
๑๓๒	วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงปลากะพงบ้านท่ามาลัย	๒๕๒	๖	ปากน้ำ	๘	นายอศนัย กองบก
๑๓๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพจังหวัดสตูล	๒๕๒	๑๒	กำแพง	๗	นายอดิศักดิ์ ลักนาวงค์
๑๓๔	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านปลักมาลัย	๑๒๘	๖	กำแพง	๗	นายอาณัติ เจ๊ะหลี
๑๓๕	วิสาหกิจชุมชนเกษตรดาวไทย จ.สตูล	๑๒๙	๔	น้ำผุด	๗	นายจรัสชัย กาญจนรัตน์
๑๓๖	วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะตำบลปากน้ำ	๖๐	๖	ปากน้ำ	๑๕	นายฮาหมัด เھرบุตร

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร						
๑	นาข้าเหนือ	๒	๔	เขาขาว	๑๓	นางรุจีนก สำเระ
๒	ทำขนมชุมชนบ้านหาญ	๑๕๙	๒	เขาขาว	๘	น.ส.สายใจ เตะสัน
๓	บ้านเกาะยวน	๓๙	๓	ละงู	๑๐	น.ส.จันทิมา ตรีมีน
๔	บ้านท่ามาลัย	๑๑๖	๖	ปากน้ำ	๑๑	นางบัตรสาระ อองคารา
๕	บ้านห้วยมะพร้าว	๑๐๐	๑๑	ละงู	๑๔	นางยุวดี ขายเหตุ
๖	บ้านปากปิง	๑๒๐	๑๐	กำแพง	๑๓	นางอ้อย นุ้ยน้ำวังษ์
๗	บ้านดาหลา	๔	๕	เขาขาว	๑๕	นางเสาวณีย์ รอดเสน
๘	บ้านทุ่งไหม้	๑๐๓	๑	น้ำผุด	๑๒	นางประไพ ยังนิง
๙	เครื่องแกงตำมือบ้านหนองราโพธิ์	๓๑๔	๖	น้ำผุด	๑๑	นางมะลิวรรณ แก้วพิทักษ์
๑๐	บ้านบุโบย	๑๙๔	๓	แหลมสน	๙	นางมิหยน เกนุ้ย
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร						
๑	เลี้ยงโคพระราชรัฐ	๑๓๓/๑	๔	กำแพง	๑๑	นายชำชุดดิน เล่งเจะ
๒	YSF ปลูกผักปลอดภัยสตุล	๑๒๘	๑	ละงู	๑๐	นายพิชิต พิทักษ์ธนาคม
๓	ทอนไก่หอยแมลงภู่	๒๒๐	๒	แหลมสน	๑๗	นายประวิทย์ หมื่นรณ
๔	ผลิตกาแฟพรีเมี่ยมกาแฟโรบัสต้า จ.สตุล	๔๒๗	๕	น้ำผุด	๘	นางกนกวรรณหวังโชคผดุง
๕	เลี้ยงผึ้งบ้านคลองน้ำเค็ม	๑๗๓	๑๖	ละงู	๑๒	นายฮะสัน อูมา
๖	กลุ่มเกษตรกรปลูกพืชผักบ้านสนกลาง	๑๙๕	๔	แหลมสน	๑๔	นายวัชรระ ตั้งไอยบ
๗	กลุ่มส่งเสริมอาชีพปลูกแตงโมบ้านบุโบย	๑๙๒	๓	แหลมสน	๘	นายสนั่น หมาดหมื่น
กลุ่มยุวเกษตรกร						
๑	โรงเรียนบ้านเกาะยวน	-	๓	ละงู	๒๕	ด.ญ.ซารีนะ หยิจูด
๒	โรงเรียนละงูพิทยาคม	๖๔	๑๒	ละงู	๒๑	นายพงศธร ธีะสวรรค
๓	โรงเรียนบ้านบ่อหิน	-	๓	เขาขาว	๒๔	ด.ญ.นารีพัรร์ สำเระ
๔	โรงเรียนบ้านห้วยมะพร้าว	-	๑๑	ละงู	๒๑	ด.ญ.ชุธาภา ปูยัง
๕	โรงเรียนบ้านทุ่งเสม็ดมิตรภาพ ๑๑๔	-	๑๑	กำแพง	๒๒	ด.ช.ธีรภัทร ชุมจันทร์
๖	โรงเรียนบ้านควนฟ้าแลบ	-	๖	กำแพง	๒๒	ด.ญ.พลอยปภัส ช่วงหาราช
๗	โรงเรียนบ้านโคกพยอม	-	๑๘	ละงู	๒๒	ด.ญ.ณิธิญา ออย่าทิ้ง
๘	โรงเรียนบ้านปากบาง	-	๒	ละงู	๑๖	ด.ญ.อารีญา ดินนุ้ย
๙	โรงเรียนบ้านบุโบย	-	๓	แหลมสน	๑๙	ด.ช.อาพันธ์ ส่างวิมาน
๑๐	โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก	๕๓	๑	ปากน้ำ	๒๗	ด.ญ.พัชราภรณ์ ไปจัน
๑๑	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๑๑	-	๕	น้ำผุด	๖๐	ด.ญ.ศรัณยา เตยแก้ว
๑๒	โรงเรียนบ้านกาแบง	-	๒	แหลมสน	๑๙	ด.ญ.วิชุดา บาไย

ที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑๓	โรงเรียนบ้านนาข้า	-	๗	เขาขาว	๒๒	ด.ญ.ซาฟีนะ ขุนนา
๑๔	บ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐	-	๕	ละงู	๑๖	ด.ญ.อลิษา นาคสง่า

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
สหกรณ์การเกษตรละงู จำกัด	๑๓๒	๗	กำแพง	๑,๙๙๔	นายรัฐศักดิ์ หมาดง๊ะ
สหกรณ์ชุมชนเคหสถานละงูบ้านมั่นคง จำกัด	๑๖๓	๑๔	ละงู	๖๖	นายปรเมศ แสงประโคน
สหกรณ์กองทุนสวนยางวังใหม่พัฒนา จำกัด	๑๕๓	๙	น้ำผุด	๓๑๘	นายกฤตกร ภาณุไพสิฐ
สหกรณ์กองทุนสวนยางน้ำผุดพัฒนา จำกัด	๔๙	๑	น้ำผุด	๑๐๑	นายยุทธศักดิ์ ทั่งหลง
กลุ่มเกษตรกรไม้ผลตำบลเขาขาว	๔๓๙	๓	เขาขาว	๔๗	นายอำนาจ สานิ่ง
กลุ่มเกษตรกรทำสวนกำแพง	๒๗	๕	กำแพง	๕๒	นายยงยุทธ สาเส้น

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล, พ.ศ. ๒๕๖๕

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอละงู

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์อำเภอละงู

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

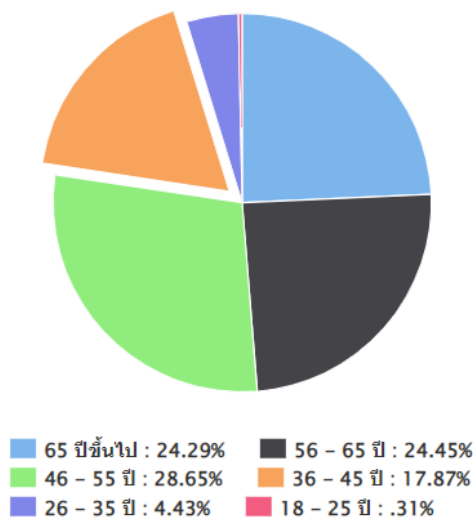
(๑) ครั้วเรื่อนเกษตรกร

อำเภอละงู มีครั้วเรื่อนเกษตรกร จำนวน ๙,๐๘๙ ครั้วเรื่อน โดยมีหัวหน้าครั้วเรื่อนเกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒,๒๐๘ ครั้วเรื่อน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๙ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๕ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครั้วเรื่อนจำแนกตามอายุ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรื่อน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๒๐๘	๒๔.๒๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๒๒๒	๒๔.๔๕
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๖๐๔	๒๘.๖๕
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๖๒๔	๑๗.๘๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๔๐๓	๔.๔๓
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๘	๐.๓๑
รวม	๙,๐๘๙	๑๐๐

ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครั้วเรื่อนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

(ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓)

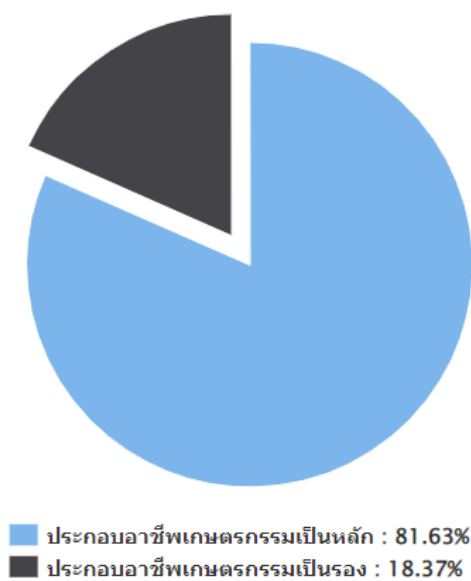
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอละงู มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๘,๗๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๓๔ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒,๕๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๖

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๗,๔๑๙	๘๑.๖๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑,๖๗๐	๑๘.๓๗

ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓)

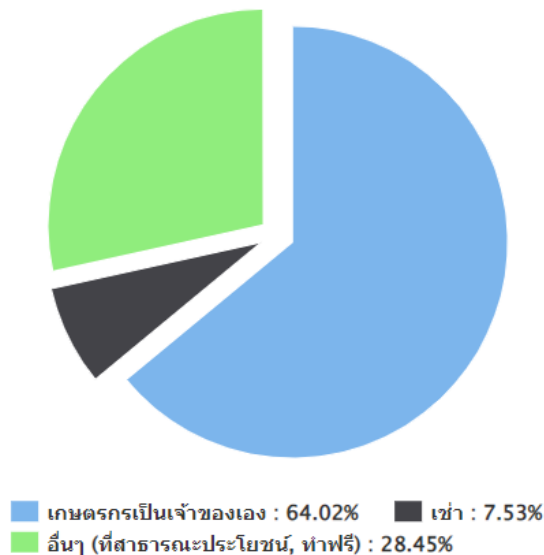
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอละงู ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๔,๖๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๐๒ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒,๐๖๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๕ และเช่า จำนวน ๕๔๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๔,๖๔๓	๖๔.๐๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒,๐๖๓	๒๘.๔๕
เช่า	๕๔๖	๗.๕๓
รวม	๖,๓๕๓	๑๐๐

ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓

ภาพที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓)

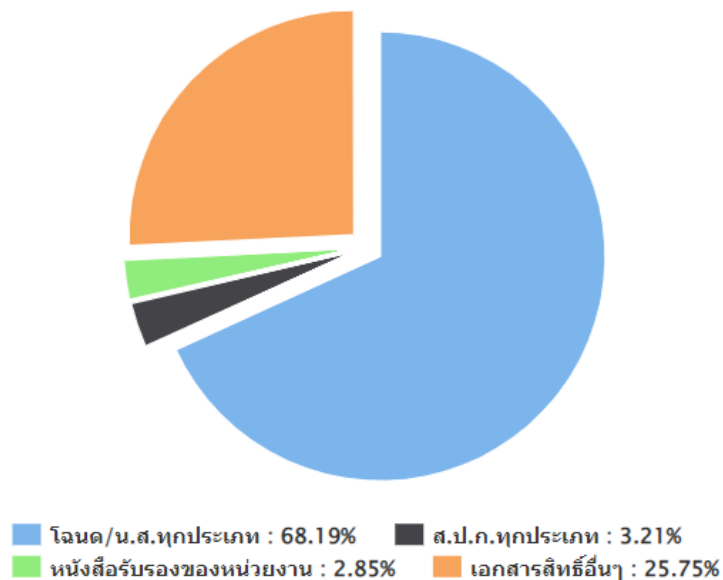
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอละงู มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๓,๖๑๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๑๙ รองลงมา คือ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑,๓๖๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๕ เอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. ๑๗๐ คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๑ และหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๑๕๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๓,๖๑๕	๑๗๐	๑๕๐	๑,๓๖๕	๕,๖๔๓

ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓

ภาพที่ ๒๑ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓)

๒) องค์การและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอละงู มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๖๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๘ กลุ่ม สมาชิก ๑๖๘ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑๕ กลุ่ม สมาชิก ๕๒๖ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๑๖ แห่ง วิสาหกิจชุมชน เครือข่าย ๑ เครือข่าย สมาชิก ๑,๖๕๕ ราย สหกรณ์จำนวน ...-... แห่ง สมาชิก ...-... ราย และกลุ่มเกษตรกร ...-... กลุ่ม สมาชิก ...-... ราย

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ละงู	๕	๑๓๖	๑	๑๗	๖	๑๖๖	๒๙	๔๕๑	-	-	-	-
กำแพง	๑	๕๐	๑	๑๘	๓	๙๕	๑๙	๒๓๘	-	-	-	-
เขาขาว	๑	๑๐	๑	๑๑	๒	๕๐	๑๒	๑๘๐	-	-	-	-
น้ำผุด	๒	๔๒	๒	๓๗	๑	๓๔	๒๗	๓๖๙	-	-	-	-
ปากน้ำ	-	-	๒	๓๕	๑	๙๔	๓๐	๓๔๖	-	-	-	-
แหลมสน	๒	๑๒๕	๑	๕๐	๒	๘๗	๕	๗๑	-	-	-	-
รวม	๑๑	๓๖๓	๘	๑๖๘	๑๕	๕๒๖	๑๑๖	๑,๖๕๕	-	-	-	-

ที่มา : ระบบงานสถาบันเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอละงู มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๖ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๓ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ...-...ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้าน การพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
ละงู	-	๕	-	-	๑	-	-	-	-
กำแพง	๑	๒	๑	๑	-	-	๑	-	-
เขาขาว	-	๒	-	-	๑	-	-	-	-
น้ำผุด	-	๖	-	๑	๑	-	-	-	-
ปากน้ำ	-	-	-	-	-	-	๑	-	-
แหลมสน	-	๑	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑	๑๖	๑	๒	๓	-	๒	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอละงู มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๖๑ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๖๑ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๔ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน ... ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๒ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ละงู	-	-	-	-	๑	๑๘	-	-	-
กำแพง	-	-	-	-	-	๑๒	-	-	-
เขาขาว	-	-	-	-	๒	๗	-	-	-
น้ำผุด	-	-	-	-	๑	๑๑	-	-	-
ปากน้ำ	-	-	-	-	-	๗	-	-	-
แหลมสน	-	-	-	-	-	๖	-	-	-
รวม	-	-	-	-	๔	๖๑	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

อำเภอละงู มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในอำเภอละงู มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๖ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่
ละงู	๑	นายพงษ์ศักดิ์ ฉิมอินทร์	๒๙๕ ม.๑ ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
กำแพง	๑	นายอนันต์ ทอดทิ้ง	๑๙ ม.๖ ต.กำแพง อ.ละงู จ.สตูล
เขาขาว	๑	นายมาตรา หมาดหมื่น	๔๘๙ ม.๓ ต.เขาขาว อ.ละงู จ.สตูล
น้ำผุด	๑	นายหมาดหรี สานิง	๕๘ ม.๒ ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล
ปากน้ำ	๑	นางจันทรา ไชยศิริกรรม	๑๓๕ ม.๑ ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล
แหลมสน	๑	นายตาฝัน พุ้ยอิด	๑๓๙ ม.๓ ต.แหลมสน อ.ละงู จ.สตูล
รวม	๖		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุลัยมาน เจ๊ะหลี

บ้านเลขที่ ๑๒๘ บ้านปลักมาลัย หมู่ที่ ๖ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลกำแพงส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ปลูกยางพาราเป็นหลัก รองลงมา คือ นาข้าว ปาล์มน้ำมัน และไม้ยืนต้นอื่นๆ การปลูกข้าวในพื้นที่ตำบลกำแพงอยู่ในพื้นที่ S๑ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ปลูกตั้งแต่ ๑ งาน จนถึง ๑๐ ไร่ ยังขาดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เช่น การเก็บรักษา การตากและการลดความชื้นของเมล็ดพันธุ์ข้าว การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว โดยมีศพก.และศูนย์ข้าวชุมชน เป็นพี่เลี้ยงแก่เกษตรกรในการผลิตข้าว

แนวทางการพัฒนา : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าวนาปี จาก ๗,๘๒๕ บาท/ไร่ เป็น ๓,๘๒๐ บาท/ไร่
๒. เพิ่มผลผลิตข้าวนาปีจาก ๔๕๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๖๐๕ กิโลกรัม/ไร่
๓. ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ให้ได้ ๓๐ % ของเกษตรกรเป้าหมาย

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. การปรับปรุงบำรุงดิน
๒. การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
๓. การใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิต

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. ทฤษฎีใหม่
๒. เศรษฐกิจพอเพียง
๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรบังคับ
๑. ทฤษฎีใหม่
๒. เศรษฐกิจพอเพียง
๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม
๑. พัฒนาเกษตรกรผู้นำ (จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกษตรกรผู้นำ)
๒. พัฒนาเกษตรกรผู้นำ ศพก. เครือข่าย
๓. การป้องกันศัตรูพืชและการผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติ
๔. การจัดการดิน
๕. การผลิตปุ๋ย
๖. อาชีพเสริม
๗. บัญชีครัวเรือน
๘. การแปรรูป

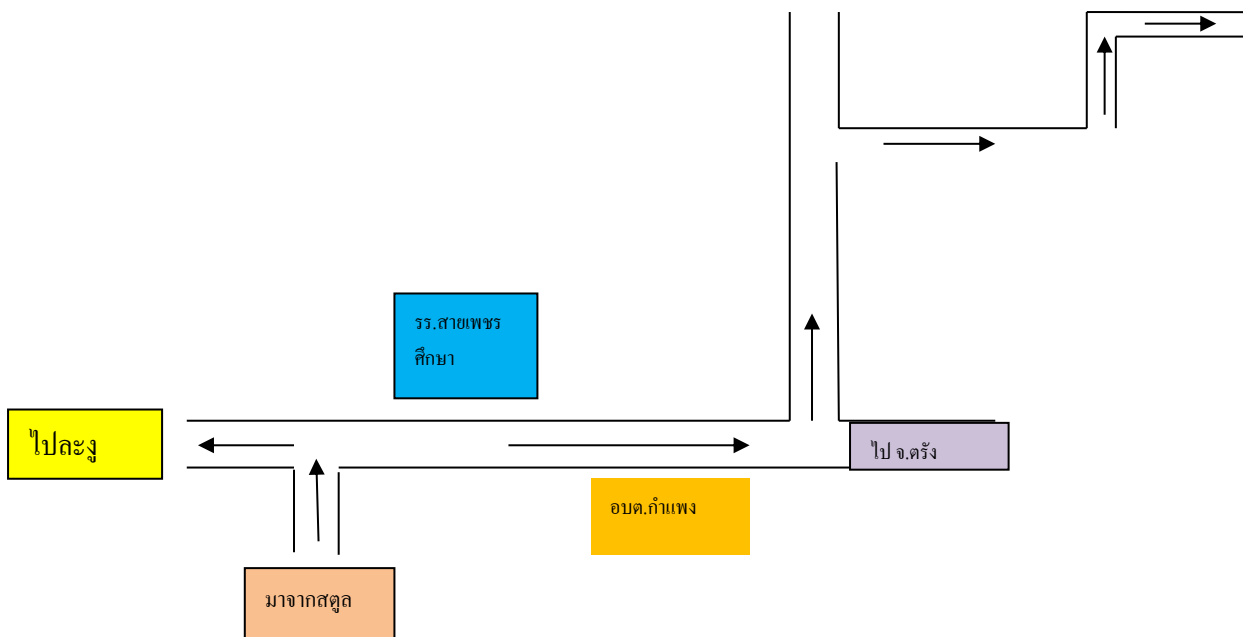

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๒๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนกำแพง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๖	กำแพง	นายนิรันดร์ จิสง่า	๐๙๔๓๑๖๒๓๓๙
๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชนต.น้ำมุด	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๒	น้ำมุด	นายวินัย สำเร	๐๘๙๙๗๔๖๐๖๐
๓	จุดเรียนรู้การแปรรูป กาแฟ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป	๔	เขาขาว	นางรุจินก สำเร	๐๙๕๐๙๐๓๒๒๗
๔	ศูนย์ข้าวชุมชนต. กำแพง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๖	กำแพง	นายสมชาย เหมาะะเหล	๐๘๙๔๖๓๖๘๐๘
๕	จุดเรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	น้ำมุด	นายอนุชา สำเร	๐๘๓๑๘๔๑๓๒๑
๖	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๑๑	ละงู	นายอับดุลเลาะห์ โส๊ะเต่ง	๐๘๖๙๖๘๔๘๙๓
๗	จุดเรียนรู้การเกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	น้ำมุด	นายสอและ แดงนัย	๐๙๐๑๖๔๘๙๖๖
๘	จุดเรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	น้ำมุด	นายหมาดหรี สานิง	๐๘๗๑๓๒๖๐๕๖
๙	จุดเรียนรู้การเกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	ละงู	นายพงษ์ศักดิ์ นิมอินทร์	๐๘๖๓๐๖๑๗๘๒
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การผลิต ปาล์มน้ำมัน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๑๕	ละงู	นายพิชิต กุลโรจนสิริ	๐๘๙๙๗๔๖๔๒๖
๑๑	จุดเรียนรู้การแปรรูป อาหารทะเล	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป	๒	กำแพง	นายสิทธิพร ลิมาน	๐๘๙๒๙๕๕๖๒๗
๑๒	จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ย อินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการ ดิน	๖	กำแพง	นายสมมาตร เพชรอินทร์	๐๖๒๘๗๑๕๙๔๖
๑๓	จุดเรียนรู้การเลี้ยงผึ้ง โพรง	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลง เศรษฐกิจ	๔	เขาขาว	นายมุสา ดินเตบ	๐๙๖๖๕๑๖๔๘๙
๑๔	จุดเรียนรู้อาชีพเสริม เพิ่มรายได้ในสวน ยางพารา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	น้ำมุด	นายโหด สำเร	๐๘๓๒๖๑๔๐๓๑
๑๕	จุดเรียนรู้การเลี้ยง สัตว์แบบลดต้นทุน	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ (โคเนื้อ)	๔	กำแพง	นายชำซุตัน เล่งเจะ	๐๘๙๗๓๓๗๗๗๑
๑๖	ศูนย์เรียนรู้โครงการ ขยายผล โครงการอัน เนื่องมาจาก พระราชดำริ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	ละงู	นส.นิภาพร สุวรรณสถิตย์	๐๘๑๖๐๙๖๙๘๖

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑๗	จุดเรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	น้ำผุด	นายธนทรัพย์ ทรัพย์เฟื่องฟุ้ง	๐๙๙๖๕๐๗๘๔๕
๑๘	จุดเรียนรู้การผลิต กาแฟแบบครบวงจร	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๕	น้ำผุด	นางกนกวรรณ หวังโชคผดุง	๐๙๔๒๕๕๔๔๙๐๒
๑๙	จุดเรียนรู้การเลี้ยง แพะ	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๑	ปากน้ำ	นายเต็มศักดิ์ มรมาศ	๐๘๓๑๗๐๐๙๒๖
๒๐	จุดเรียนรู้การผลิตผัก ไฮโดรโปนิคส์	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑๘	ละงู	นายพิชิต พิทักษ์ธนาคม	๐๘๙๖๕๖๘๕๐๐
๒๑	จุดเรียนรู้การเลี้ยง หอยแมลงภู่	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๒	แหลมสน	นายประวิทย์ หมื่นริน	๐๘๔๓๙๕๕๗๓๖

ภาพที่ ๒๒ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒๓ แผนที่ภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตารางที่ ๓๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ตำบลกำแพง	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลกำแพง	ข้าว	๖๘	๓๗๔.๒๕	นายสมชาย เหมาะแท้	๐๖๕-๔๐๒-๒๕๕๗
๒	ตำบลแหลมสน	แปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลแหลมสน	มะพร้าว	๓๗	๑๕๐.๒๕	นายยู่นา บาไว	๐๖๔-๘๗๒-๙๕๐๐
๓	ตำบลละงู	แปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลละงู	มะพร้าว	๓๘	๑๖๙	นายพงษ์ศักดิ์ นิมนินทร์	๐๘๖-๓๐๖-๑๗๘๒
๔	ตำบลแหลมสน	แปลงใหญ่ปาล์ม น้ำมัน ตำบลแหลมสน	ปาล์มน้ำมัน	๖๒	๔๓๕	นายอาหมาด หิยูโส๊ะ	๐๘๙-๕๕๕-๘๘๕๖
๕	ตำบลน้ำผุด	แปลงใหญ่ปาล์ม น้ำมัน ตำบลน้ำผุด	ปาล์มน้ำมัน	๓๓	๓๑๒	นายสอแหละ แดงนุ้ย	๐๙๐-๑๖๔-๘๙๖๖
๖	ตำบลละงู	แปลงใหญ่ปาล์ม น้ำมัน ตำบลละงู	ปาล์มน้ำมัน	๖๖	๔๒๑.๗๕	นายพิชิต กุลโรจน์ศิริ	๐๘๙-๙๗๔-๖๔๒๖
๗	ตำบลเขาขาว	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลเขาขาว	ข้าว	๑๓๙	๔๘๔.๒๕	นายหมาดหา หมุดงาม	๐๘๖-๙๕๖-๗๕๕๕
๘	ตำบลน้ำผุด	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลน้ำผุด	ยางพารา	๓๐	๔๓๕.๒๕	นายวินัย สำเร	๐๘๙-๙๗๔-๖๐๖๐
๙	ตำบลกำแพง	แปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลกำแพง	โคเนื้อ	๑๑๙	๖๗๐ (ตัว)	นายชำชุดดิน เล่งเงะ	๐๘๙-๗๓๓-๗๗๗๑
๑๐	ตำบลน้ำผุด	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลน้ำผุด	ข้าว	๘๔	๓๖๗.๗๕	นายลีณา สำเร	๐๘๗-๒๙๙-๙๘๕๙
๑๑	ตำบลเขาขาว	แปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลเขาขาว	โคเนื้อ	๓๓	๔๐๐ (ตัว)	นายนุกูล หมุดเอียด	๐๙๕-๐๕๔-๕๑๒๘
๑๒	ตำบลน้ำผุด	แปลงใหญ่ยางพารา ม.๒ ต.น้ำผุด	ยางพารา	๙๖	๑,๑๘๙.๔๙	นายกิตติศักดิ์ ชำนาญพะ	
๑๓	ตำบลละงู	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลละงู	ยางพารา	๖๓	๓๕๒	นายมอหำหมาด งะสัน	๐๙๒-๑๘๙-๗๖๙๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

- ข้อมูลกลุ่มชุดดิน

กลุ่มดินในอำเภอละงู มีทั้งหมด ๖ ชุดดิน ซึ่งมีพืช ข้าว ยางพารา และพืชไร่บางส่วน ลักษณะดินโดยรวมเป็นดินเหนียว หรือดินร่วนที่มีกรวดหรือลูกรังปะปนปริมาณมาก

กลุ่มชุดดินที่ ๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาลปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินก้อนสารเคมี เหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชนิดชั้นดินลึกดินกลุ่มดินนี้ เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำและเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว พบในพื้นที่ราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแช่ขังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง PH ๕.๕-๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้จะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน PH ๗.๕-๘.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนน้ำแช่ขัง ๓-๕ เดือน ดินมีการระบายน้ำเร็ว

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๕ มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดิน ที่ ๕ ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว

กลุ่มชุดดินที่ ๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทา จุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงตลอดชั้นดินบางแห่งมีศิลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเร็วพบตามที่ราบ ตั้งแต่ที่ราบน้ำท่วมถึงถึงลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแช่ขัง ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ PH ๔.๕-๕.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดแก่ ฤดูฝนน้ำแช่ขังนาน ๓-๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เนื่องจากสภาพพื้นที่พบบริเวณเรียบถึงราบลุ่ม เนื้อดินเป็นดินเหนียวการระบายน้ำเร็ว ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังอยู่ที่ผิวดิน ระหว่าง ๓-๕ เดือน จึงมีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนาในช่วงฤดูฝน และในช่วงฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชอื่นที่มีอายุสั้นได้ สำหรับในบริเวณพื้นที่ที่มีน้ำชลประทานเข้าถึงหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ สามารถใช้ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล หรือปลูกพืชไร่และพืชผัก ตลอดทั้งปีจะต้องทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกและยกร่องปลูกเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๒๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียวที่เป็นกรวดหรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเทาอ่อนหรือสีน้ำตาลปนเทา ได้ชั้นดินลูกรังอาจพบชั้นดินเหนียวที่มีศิลาแลงอ่อนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำที่บอบบนชั้นหินผุ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบ ตามลานตะพักลำน้ำระดับต่ำและระดับกลาง น้ำแช่ขังลึก ๓๐ ซม.

นาน ๓-๕ เดือน เป็นดินตื้น ส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างแล้ว ความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ PH ๔.๕-๖.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นเป็นทรายมีชั้นลูกรังศิลาแลงยากแก่การ ไถพรวนและจุดเจาะน้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็ว ปานกลาง ถึงช้ำมาก มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง ฤดูฝนแช่น้ำช้านาน ๓-๔ เดือน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำมากขาดน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เนื่องจากกลุ่มชุดดินที่ ๒๕ เป็นดินตื้น เพราะมีชั้นกรวดหรือลูกรังปะปนในเนื้อดินอยู่มาก ดินมีการระบายน้ำเร็ว มักมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน จึงมีศักยภาพเหมาะที่จะใช้ทำนา ส่วนฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ที่ระบบรากสั้น รวมทั้งพืชผักบางชนิดได้ สำหรับการปลูกไม้ผลและพืชไร่เศรษฐกิจในกลุ่มชุดดินนี้ไม่เหมาะสม เนื่องจากดินมีศักยภาพทางการเกษตรต่ำ มีปัญหาเรื่องดินตื้น และการระบายน้ำเร็ว แล้วยังมีปัญหาในการ เขตกรรมด้วย การจะเพิ่มศักยภาพของดินนี้กระทำได้ลำบาก และต้องลงทุนสูง การเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินอาจพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือปลูกป่าไม้โตเร็วทดแทนกลุ่มชุดดินที่ ๔๕

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยดินนี้เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเหนียว หรือดินร่วนที่มีกรวดหรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก พบในเขตชุ่มชื้น เช่น ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สีดินเป็นน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือสีแดง พบบริเวณที่ดอนที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา เป็นดินตื้นมาก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ มีค่า PH ๔.๕-๕.๕ ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ ได้แก่ เป็นดินตื้น มีความลาดชันสูง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีแนวโน้มที่จะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่ายพืชที่เหมาะสมคือ ยางพารา, มะม่วงหิมพานต์, ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์, มะพร้าว, ปาล์มน้ำมัน พืชไร่ต่าง ๆ

กลุ่มชุดดินที่ ๕๓

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินเป็นชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียว ส่วนดินล่างในระดับความลึกระหว่าง ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินลูกรังหรือดินปนเศษหินผุ ซึ่งเป็นพวกหินดินดานพบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นหรือเนินเขา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๕.๐-๕.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินชั้นล่างมีลูกรัง หรือเศษหินปะปนอยู่เป็นปริมาณมาก ทำให้การปลูกพืชไร่ยาก อาจจะมีปัญหาและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงอาจเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินนี้มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น เงาะ มังคุด ทุเรียน ยางพารา พืชไร่ และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่มีปัญหาบ้างเล็กน้อย เนื่องจากมีชั้นกรวดและเศษหินในตอนล่างของหน้าตัดดิน ดินนี้ไม่ค่อย เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก เนื่องจากมีโอกาสที่จะขาดแคลนน้ำในฤดูเพาะปลูกได้ และไม่ เหมาะสมในการทำนา เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านสภาพพื้นที่ที่อยู่สูงเกินไปที่จะเก็บกักน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕% ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นผิว กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน จน

บางแห่งเหลือแต่หินพื้นโล่ง ได้แก่ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕% มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

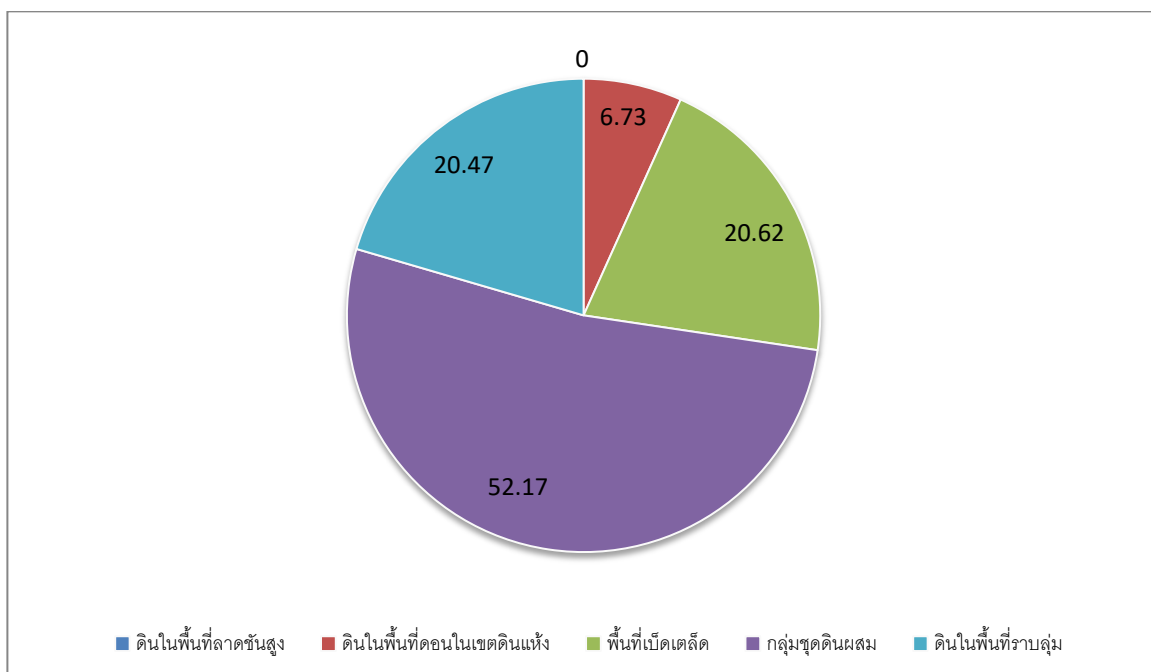
ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มดินที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕% ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

ตารางที่ ๓๗ แสดงทรัพยากรดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ตอนในเขตดินแห้ง	๙,๕๙๑	๖.๗๓
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๙,๓๕๙	๒๐.๖๒
กลุ่มชุดดินผสม	๗๔,๒๗๖	๕๒.๑๗
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๙,๑๔๔	๒๐.๔๗

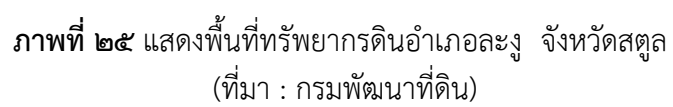
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔

กราฟวงกลมแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔)

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

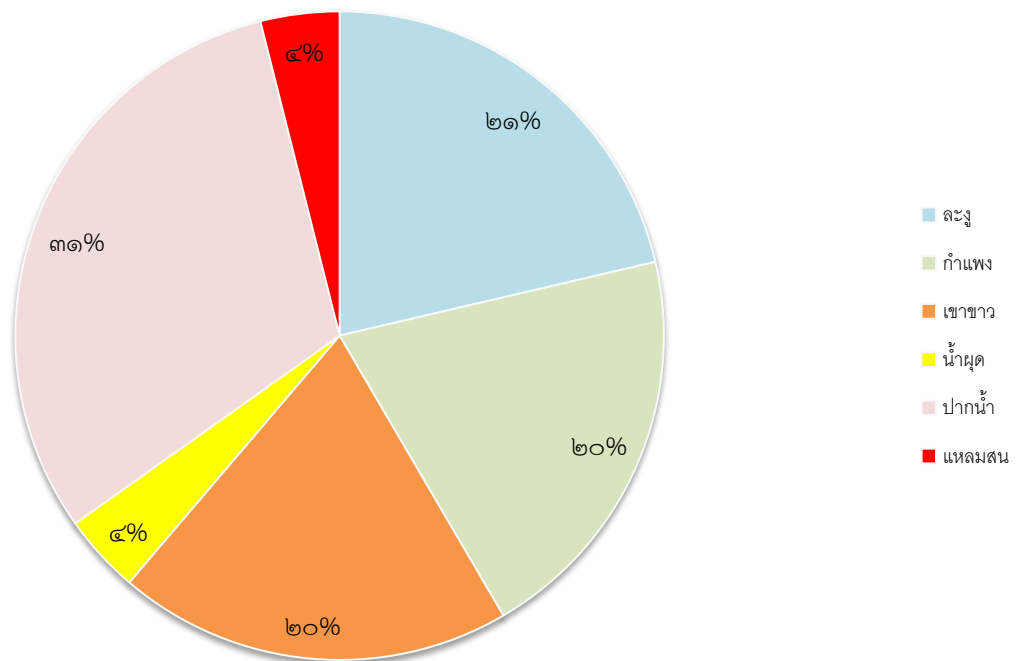
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอละงู เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอละงู จังหวัดสตูล รวมทั้งสิ้น ๑๗๘ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลละงู	จำนวน ๓๘ บ่อ
ตำบลกำแพง	จำนวน ๓๖ บ่อ
ตำบลเขาขาว	จำนวน ๓๕ บ่อ
ตำบลน้ำผุด	จำนวน ๕๕ บ่อ
ตำบลปากน้ำ	จำนวน ๗ บ่อ
ตำบลแหลมสน	จำนวน ๗ บ่อ

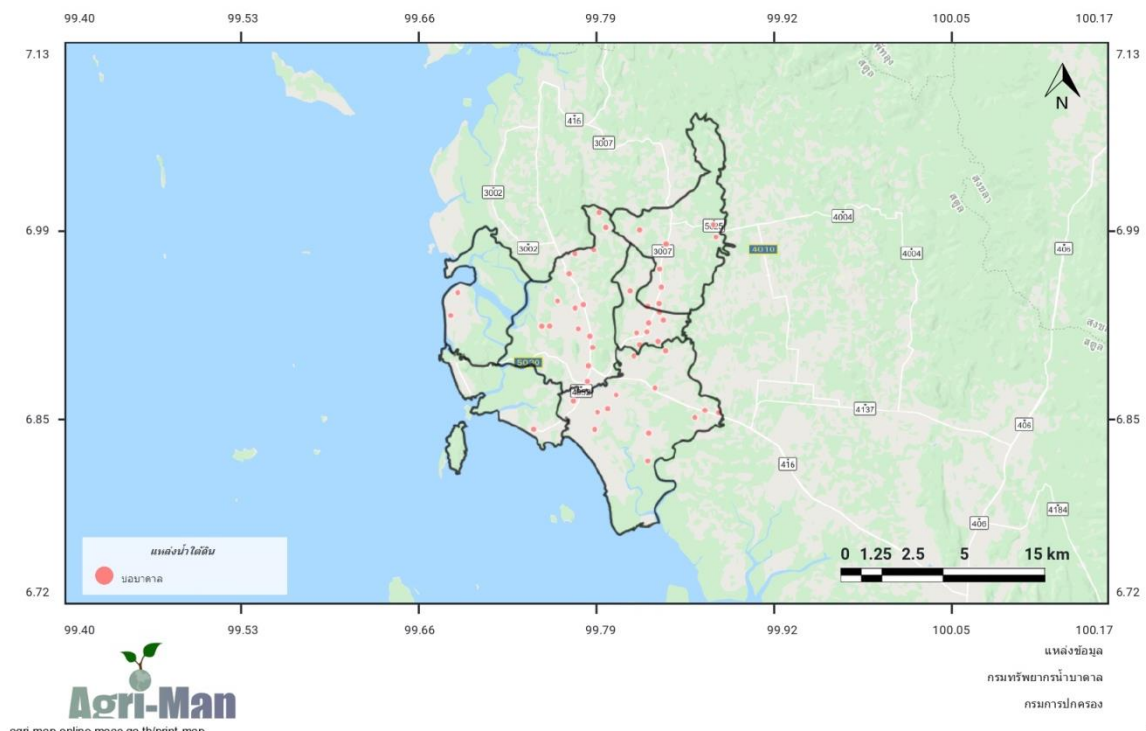
แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๕)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล

(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๕)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่แม่น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน อำเภอละงู มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้

๑) คลองละงู เป็นคลองที่ยาวที่สุดของอำเภอละงู และสุดท้ายจะไหลออกสู่ทะเลอันดามัน ที่ ตำบลปากน้ำ คลองสายนี้จะมีน้ำไหลตลอดทั้งปี

๒) คลองตึงหี เป็นคลองน้ำเค็มไม่เหมาะสมที่จะใช้เพื่อการเพาะปลูก เหมาะสมแก่ การ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และจะไหลออกสู่ทะเลตามลำดับ

๓) คลองชลประทาน เป็นคลองที่ผันน้ำมาจากคลองละงูจะใช้เพื่อการเพาะปลูก และระบายน้ำ ในช่วงฤดูน้ำหลาก จำนวนทั้งสิ้น ๓ แห่ง

๔) หนองน้ำ มีหนองน้ำขนาดใหญ่ ที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค ตลอดจนเป็นที่พักผ่อน คือ

๔.๑) หนองปันหย้า เนื้อที่ประมาณ ๔๐ ไร่ ซึ่งมีน้ำขังตลอดทั้งปี แต่สภาพน้ำเป็นน้ำกร่อย ไม่เหมาะที่จะใช้เพื่อการเพาะปลูก ได้รับการปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่ที่ ๒ และชุมชนใกล้เคียง

๔.๒) หนองน้ำห้วยวังตะเคียน อยู่ในพื้นที่ของหมู่ที่ ๘ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๕๐ ไร่ ประชาชนในพื้นที่ใช้สำหรับการอุปโภคและบริโภคตลอดจนด้านการเกษตร

๔.๓) หนองนพใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่าง หมู่ที่ ๑๓ และหมู่ที่ ๙ มีเนื้อที่ โดยประมาณ ๓๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

๕) สระน้ำ มีสระน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค คือ

๕.๑) สระน้ำวังปลาตุก ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๔ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๒๐ ไร่ ประชาชนใช้ ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

๕.๒) สระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ ๓ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑๗ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๑๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

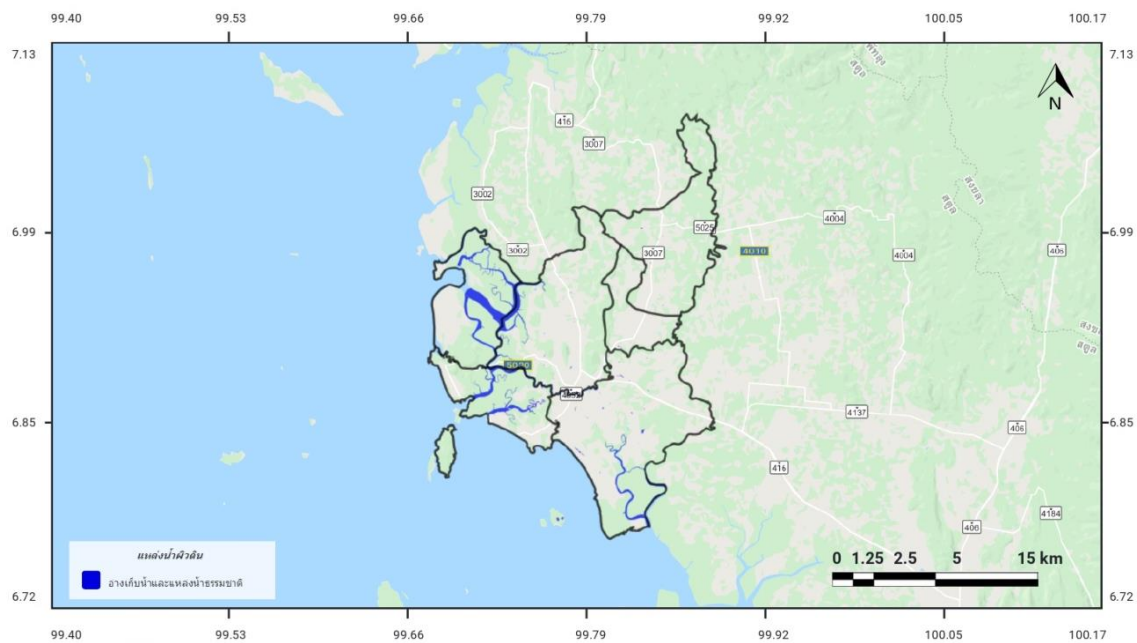
๕.๓) สระน้ำบ้านห้วยไทร ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑๐ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๕ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในอุปโภค บริโภค

๕.๔) สระน้ำหนองสอหระ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๔ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในการเกษตรและเพื่อการอุปโภค บริโภค

๖) บ่อน้ำตื้นสาธารณะ มีจำนวน ๕๐ บ่อ จะใช้สำหรับอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

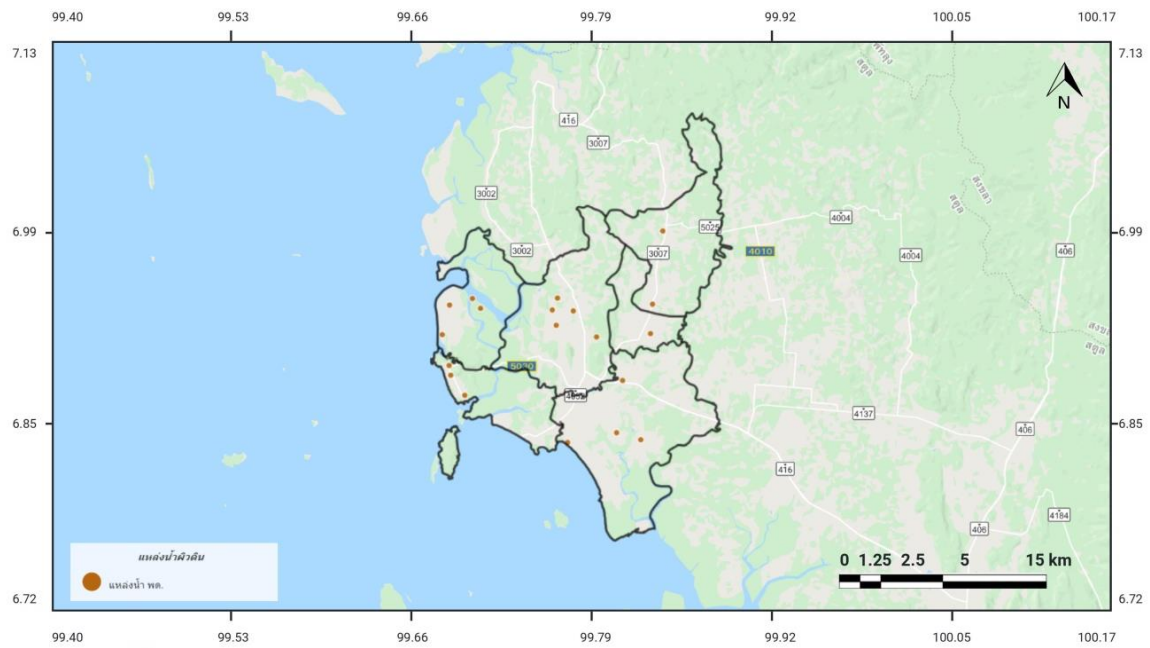
๗) แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๒ แห่ง โครงการชลประทาน จำนวน ๒,๒๗๕ ไร่ และแหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ๒๔ แห่ง

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

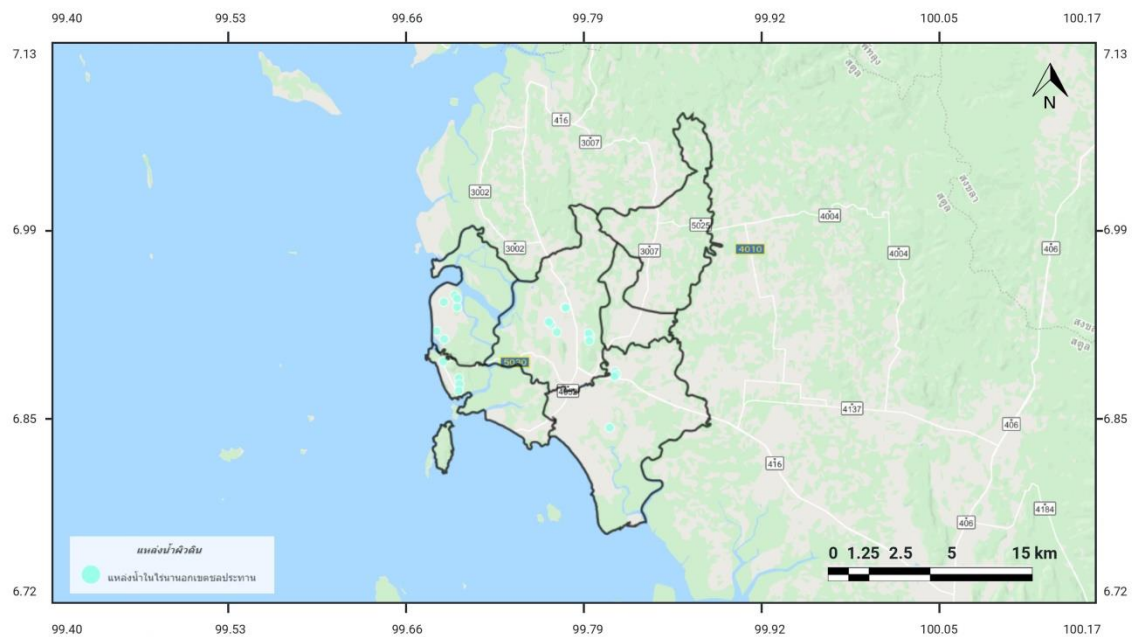

ภาพที่ ๒๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร Agri-Map, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๙ แสดงแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำจากการพัฒนาที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร Agri-Map, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร Agri-Map, พ.ศ.๒๕๖๔)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ชนิดสินค้าจำปาตะ

จำปาตะ (Champedak หรือ cempedak) มีชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Artocarpus integer* (Thunb.) Merr. (Moraceae) จัดเป็นไม้ผลสกุลเดียวกับขนุน (*Artocarpus*) มีถิ่นกำเนิดอยู่ในคาบสมุทรมลายู อินโดนีเซีย และเกาะนิวกินี ในประเทศไทยน่าจะเป็นไม้ผลที่นำเข้ามาปลูกเช่นเดียวกับขนุน จำปาตะมีลักษณะเป็นไม้ยืนต้น ใบเดี่ยว และมีขนปกคลุมแผ่นใบ มียางสีขาวขุ่น เป็นผลกลุ่มคล้ายขนุนแต่มีขนาดเล็กกว่า รูปร่างผลรูปทรงกระบอก เมื่อสุกเปลือกผลนิ่ม กลิ่นหอมแรงและรสชาติหวานจัด เนื้อผลที่เรียกว่า “ยุม” (ผลย่อยเป็นผลสดเมล็ดเดียวและมีเนื้อหุ้มเมล็ด) ไม่ค่อยหลุดออกจากแกนผลเนื้อผล จำปาตะสามารถนำมาทำอาหารได้หลากหลาย โดยรับประทานได้ทั้งเป็นผลไม้สดและชุบแป้งทอด ซึ่งเป็นที่นิยมในภาคใต้ของประเทศไทย สิงคโปร์ และมาเลเซีย

ส่วนเมล็ดนำไปต้มให้สุกหรือใส่แกงไตปลาได้เช่นกัน จำปาตะมีเส้นใยแบบละลายน้ำ ซึ่งเป็นเส้นใยที่สามารถขับไขมันและสารพิษออกจากร่างกาย นอกจากนี้ยังมีเบต้าแคโรทีนและน้ำตาลสูง และในเมล็ดอุดมไปด้วยสาร แมนโนส (Madset al., ๒๐๐๑) เนื้อผลอ่อน ช่วยผดสมาณ แก้อท้องเสีย เนื้อผลสุก บำรุงกำลัง เป็นยาระบายอ่อน ๆ เมล็ด ช่วยขับน้ำนมในสตรีหลังคลอด และบำรุงร่างกาย

จำปาตะกับขนุนมีความใกล้ชิดทางพันธุกรรม ซึ่งก่อให้เกิดความผันแปรคล้ายคลึงทางรูปร่างลักษณะต่อกัน เนื่องจากการผสมข้ามพันธุ์หรือการกลายพันธุ์ ทำให้เกิดเป็นจำปาตะขนุน (จำปาตะหนุน) ปัจจุบันพบที่เกาะยอ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล โดยพันธุ์จำปาตะสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่มพันธุ์ คือ จำปาตะขนุนและจำปาตะบ้าน เมื่อผลสุกจะส่งกลิ่นแรงคล้ายทุเรียน มีการปลูกกันทั่วไปในภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป ซึ่งจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมาก คือ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล จนถือว่าเป็นผลไม้ประจำจังหวัด

โดยพันธุ์จำปาตะที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสตูล คือ พันธุ์ขวัญสตูล และพันธุ์วังทอง ซึ่งอำเภอละงู มีเกษตรกรที่ผ่านการตรวจสอบขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “จำปาตะสตูล” จำนวน ๖ ราย พื้นที่ปลูก ๑๘.๕ ไร่ ๔๖๑ ต้น โดยกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล ซึ่งปริมาณของผลผลิตที่ออกมาแต่ละปีอยู่ที่ ๑๘ ตัน ราคาหน้าสวนอยู่ที่กิโลกรัมละ ๕๐ บาท ตลาดออนไลน์กิโลกรัมละ ๑๕๐ บาท ทำให้ได้ราคาแพงกว่าผลผลิตของที่อื่น

ภาพที่ ๓๑ ภาพสินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI จำปาตะ จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ายางพารา

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

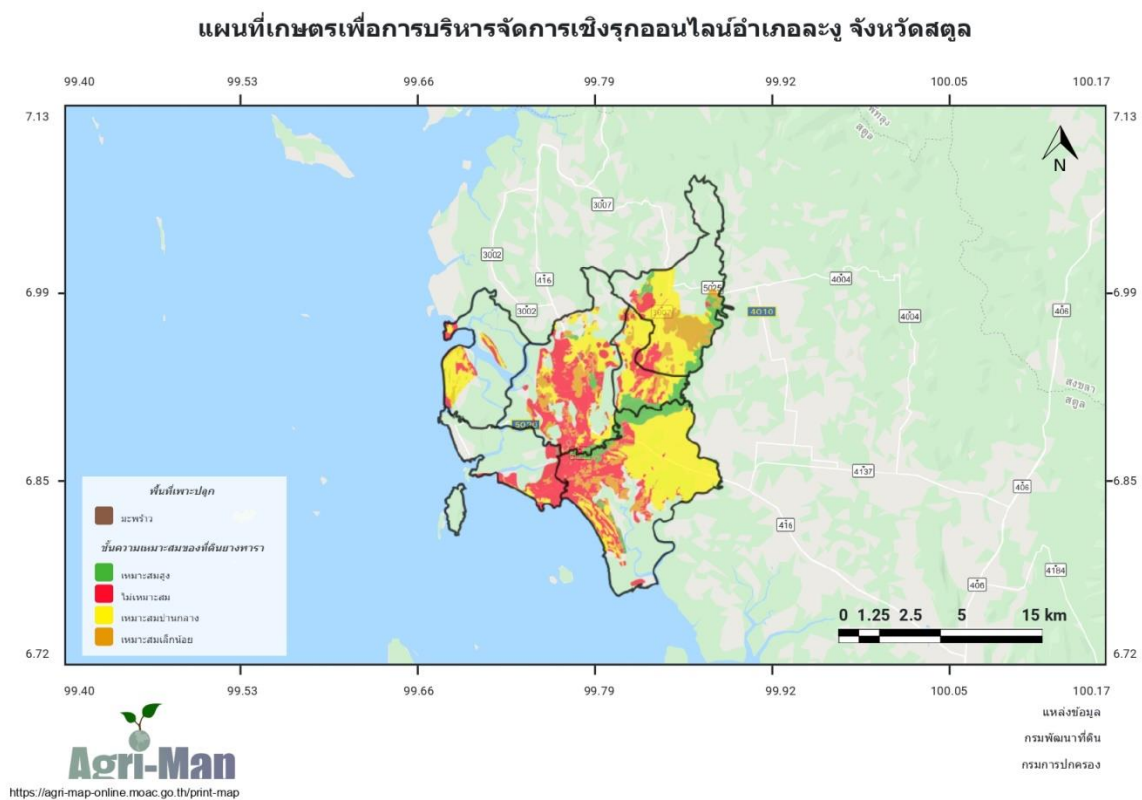
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอละงู มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา ทั้งหมด จำนวน ๑๓๔,๖๖๐.๐๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๓,๓๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๘,๘๒๖.๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๙,๕๙๒.๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) ๔๒,๘๘๙.๓๖ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๕

ตารางที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

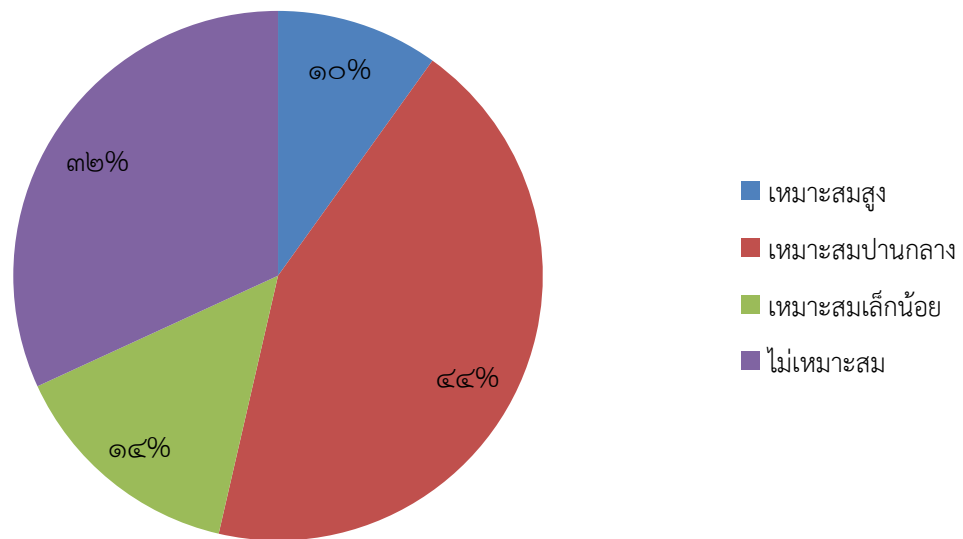
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก(S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กำแพง	๑,๕๔๒	๗,๕๕๔	๕,๙๒๗	๑๕,๐๕๘	๓๐,๐๘๑.๐๙
เขาขาว	๒,๘๗๓	๗,๑๑๐	๑,๙๓๐	๓,๑๓๔	๑๕,๐๔๖.๘๐
น้ำผุด	๓,๔๑๐	๑๑,๐๑๖	๖,๘๑๓	๓,๔๙๕	๒๔,๗๓๔.๘๒
ปากน้ำ	๔๖.๔๔	๖๒๘.๙๕	๑๑๒.๓๓	๕,๘๕๙.๖๕	๖,๖๔๗.๓๖
ละงู	๕,๔๗๙.๒๐	๒๗,๔๐๗.๘๐	๔,๘๑๑.๒๕	๑๓,๓๒๒.๔๐	๕๑,๐๒๐.๖๕
แหลมสน	๐	๕,๑๐๙.๗๘	๐	๒,๐๒๑	๗,๑๓๐.๓๕
รวมอำเภอละงู	๑๓,๓๕๑	๕๘,๘๒๗	๑๙,๕๙๔	๔๒,๘๘๙	๑๓๔,๖๖๐.๐๗

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร Agri-Map, พ.ศ. ๒๕๖๕

1/2

ภาพที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอละงู
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

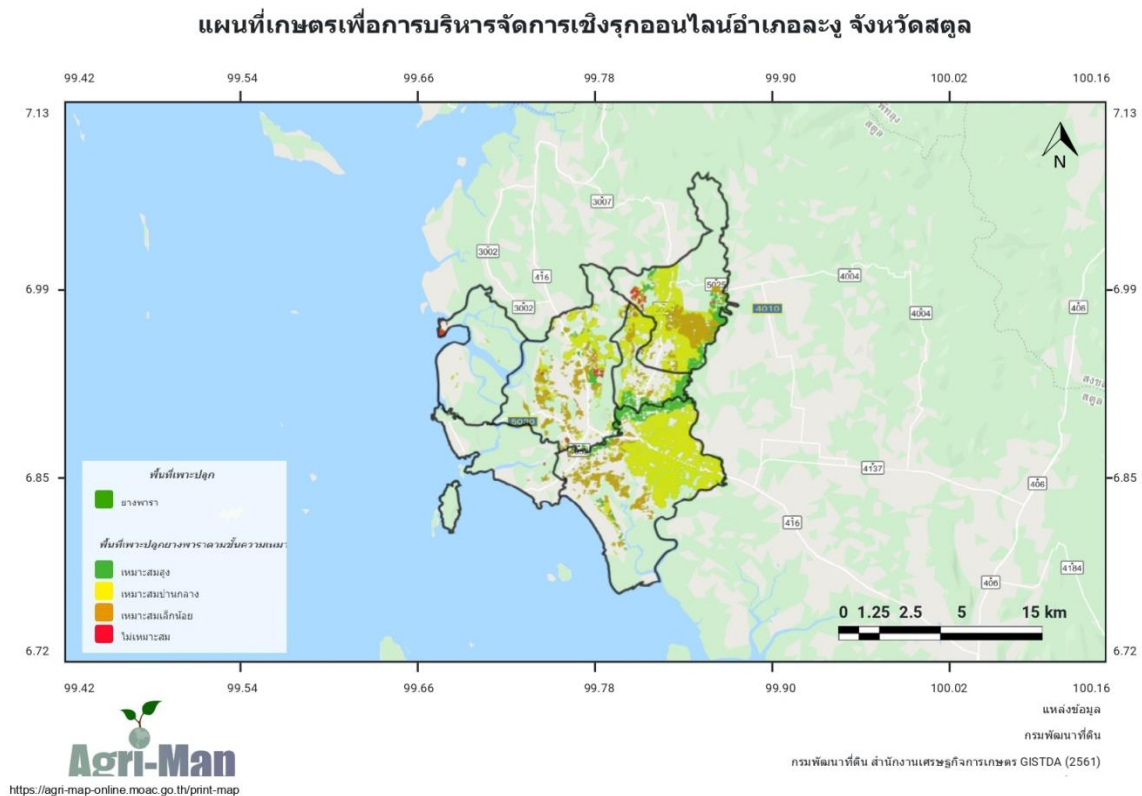
อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๘๕,๒๗๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลน้ำผุดจำนวน ๓๔,๔๕๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลละงู จำนวน ๒๘,๐๕๒ ไร่ และตำบลกำแพง จำนวน ๑๖,๓๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)
๑	กำแพง	๑๖,๓๕๐
๒	เขาขาว	๔,๙๙๐
๓	น้ำผุด	๓๔,๔๕๐
๔	ปากน้ำ	๖๔๐
๕	ละงู	๒๘,๐๕๒
๖	แหลมสน	๗๙๒
	รวม	๘๕,๒๗๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๕

1/2

ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑)

(๓) พื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม

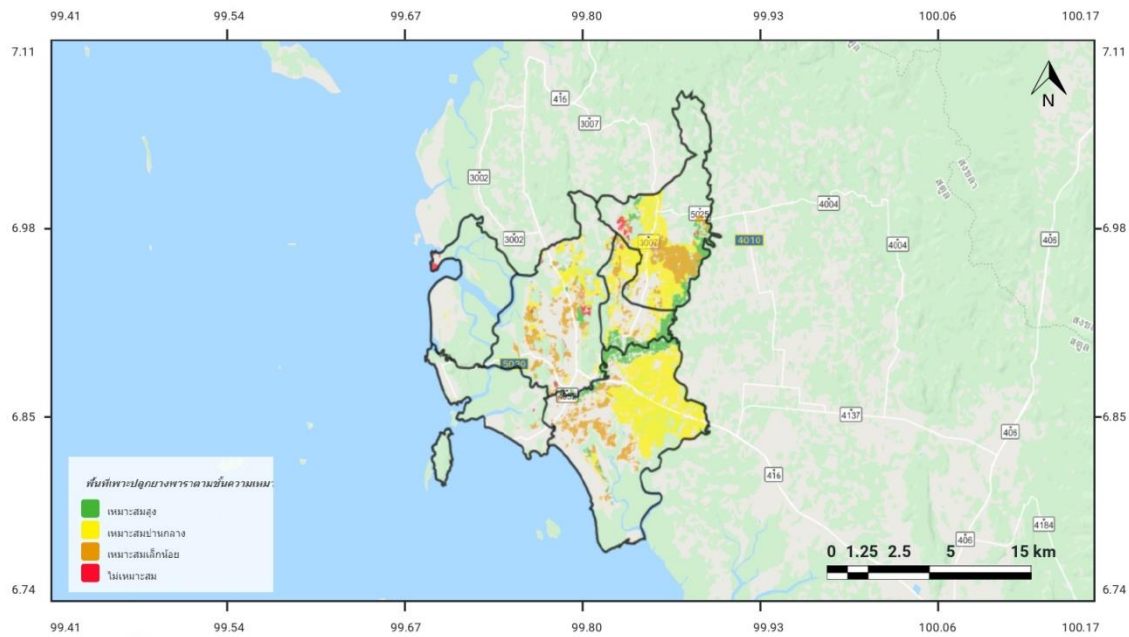
อำเภอละงู มีพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖๔,๙๒๔.๐๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๘,๕๔๗.๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๖ พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๘,๔๘๕.๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๖,๒๗๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๗ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๖๑๑.๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๘

ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กำแพง	๗๖๙.๗๒	๔๕๒๔.๒๑	๔๘๐๗.๕๑	๕๘๖.๕๒๐	๑๐๖๘๗.๙๕
เขาขาว	๑๙๖๙.๕๗	๔๔๐๘.๒๒	๑๐๖๕.๔๘	๑๘๓.๕๙	๗๖๒๖.๘๖
น้ำผุด	๒๔๐๐.๓๙	๘๙๙๙.๐๔	๕๕๐๓.๑๑	๕๙๐.๐๕	๑๗๔๙๒.๕๙
ปากน้ำ	๐	๐	๙๒.๓๑	๓๑.๙๖	๑๒๔.๒๗
ละงู	๓๔๐๘.๐๘	๒๐๔๓๑.๗๐	๔๘๑๑.๒๕	๒๓.๓๑	๒๘๖๗๔.๓๔
แหลมสน	๐	๑๒๒.๓๘	๐	๑๙๕.๖๙	๓๑๘.๐๗
รวมอำเภอละงู	๘๕๔๗.๗๖	๓๘๔๘๕.๕๕	๑๖๒๗๙.๖๖	๑๖๑๑.๑๑	๖๔๙๒๔.๐๘

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑

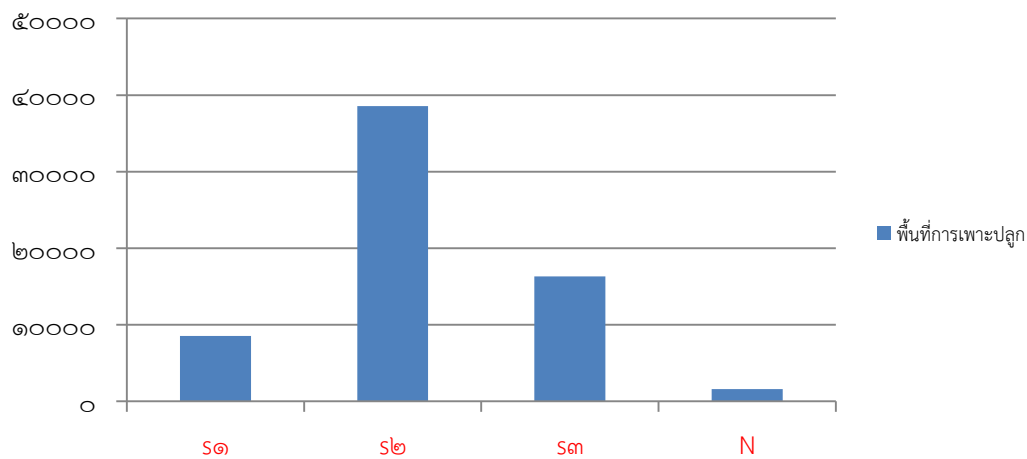
แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

พื้นที่การเพาะปลูก

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอละงู มีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๘๕,๒๗๔ ไร่ ๗,๓๐๒ ไร่ ๗,๓๐๒ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากต่ำบลน้ำผุด จำนวน ๓๔,๔๕๐ ไร่ จำนวน ๒,๑๒๓ ไร่ ๑,๑๒๓ ไร่ รองลงมาคือตำบลละงู จำนวน ๒๘,๐๕๒ ไร่ ๒,๙๐๕ ไร่ ๒,๙๐๕ ไร่ และตำบลกำแพง จำนวน ๑๖,๓๕๐ ไร่ ๑,๓๖๗ ไร่ ๑,๓๖๗ ไร่ ตามลำดับ

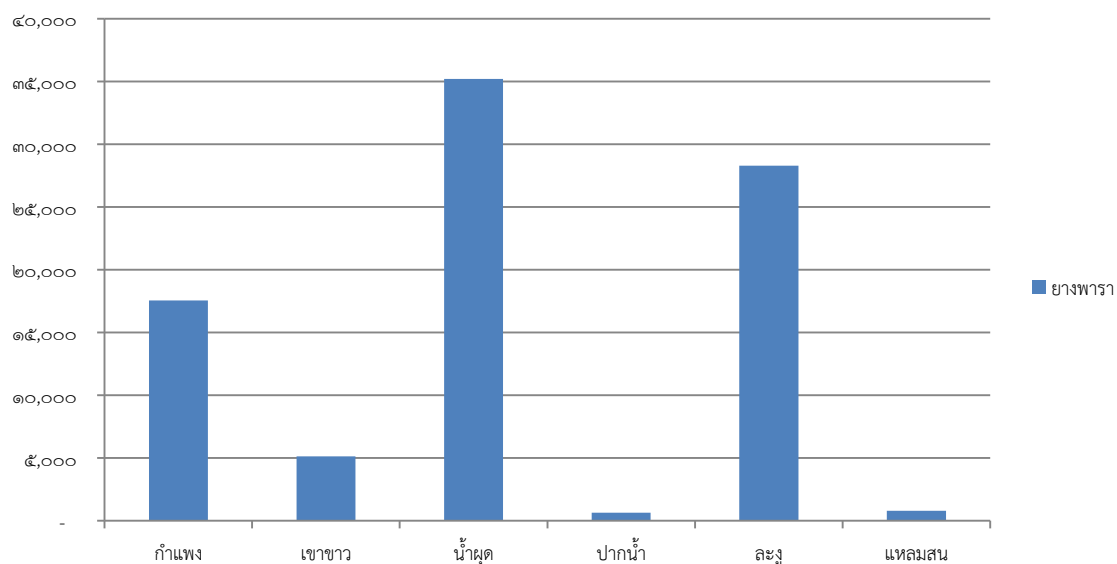

ตารางที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)
กำแพง	๑,๓๖๗	๑๖,๓๕๐	๑๕,๕๙๐	๓,๗๔๑.๖๐	๒๔๐
เขาขาว	๖๐๒	๔,๙๙๐	๓,๑๐๐	๗๕๙.๕๐	๒๔๕
น้ำผุด	๒,๑๒๓	๓๔,๔๕๐	๒๕,๓๓๒	๖,๑๘๑.๐๑	๒๔๔
ปากน้ำ	๑๕๒	๖๔๐	๖๔๐	๑๕๖.๘๐	๒๔๕
ละงู	๒,๙๐๕	๒๘,๐๕๒	๒๗,๒๖๐	๖,๖๗๘.๗๐	๒๔๕
แหลมสน	๑๕๓	๗๙๒	๗๙๒	๑๙๔.๐๔	๒๔๕
รวม	๗,๓๐๒	๘๕,๒๗๔	๗๒,๗๑๔	๑๗,๗๑๒	๒๔๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, ๒๕๖๔

ยางพารา

ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

หลักในการเลือกใช้พันธุ์ยาง

เนื่องจากผลผลิตน้ำยางหรือเนื้อไม้ที่ได้จากการปลูกยาง จะมากน้อยเพียงใดนั้น จะขึ้นกับปัจจัย ๓ ประการ คือ พันธุ์ สภาพแวดล้อม และการปรับตัวของพันธุ์เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ดังนั้นการจะตัดสินใจว่าจะเลือกปลูกยางพันธุ์ใดนั้น ควรยึดถือหลักการว่า จะต้องเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุดและมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของเกษตรกรผู้ปลูก ซึ่งควรมีการพิจารณาตามขั้นตอน ดังนี้

๑. พิจารณากว่าพื้นที่ปลูก มีสภาพแวดล้อมใดที่ไม่เหมาะสม เป็นข้อจำกัดที่มีความรุนแรงมาก น้อยเพียงใด สามารถแก้ไขได้หรือไม่ และส่งผลกระทบต่อทำให้ผลผลิตมากน้อยเพียงใด เช่น เป็น พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคใดรุนแรง พื้นที่ที่มีลมแรง หรือพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง หน้าดินตื้น

๒. พิจารณาลักษณะประจำพันธุ์แต่ละพันธุ์ จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ยางของสถาบันวิจัยยาง โดยเฉพาะลักษณะที่อ่อนแอต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัด แล้วคัดเลือกพันธุ์ที่สามารถปลูกในพื้นที่ นั้น ๆ ได้

๓. ลำดับที่ของพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ยาง แล้วเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิต สูงสุด ถือว่าเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในพื้นที่ดังกล่าว

นอกจากนี้แล้ว ในการปลูกยางในพื้นที่ปลูกขนาดใหญ่ ควรปลูกยางหลายพันธุ์ แต่ละพันธุ์ ไม่ น้อยกว่า ๑๔ ไร่หรือ ๑ แปลงกริด เนื่องจากเมื่อเกิดการระบาดของโรค การปลูกยางเพียงพันธุ์เดียว จะทำให้ การระบาดของโรคมีความรุนแรงมากขึ้น

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่นำมาใช้เป็นข้อพิจารณาในการเลือกพันธุ์ยาง

สภาพแวดล้อมของการปลูกยาง จะรวมทั้งการเขตกรรม และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ปลูก ซึ่ง การเขตกรรม ตั้งแต่การปลูกถึงการกรีดเก็บเกี่ยวผลผลิตยางนั้น เป็นปัจจัยที่สามารถแก้ไขและ เปลี่ยนแปลง ได้ ดังนั้นเกษตรกรจึงควรปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อสร้างผลสำเร็จในการปลูกยาง ส่วน สภาพแวดล้อมในพื้นที่ ปลูก จัดเป็นปัจจัยบังคับหรือปัจจัยที่ไม่มีโอกาสเลือก แก้ไขและเปลี่ยนแปลง ได้ยาก แต่มีอิทธิพลต่อการให้ ผลผลิต ดังนั้นการคัดเลือกพันธุ์ยางจึงต้องนำปัจจัยนี้ มาใช้ในการ พิจารณาการเลือกพันธุ์ยางปลูก ดังนี้

๑. ดินและสภาพพื้นที่ ชนิดและสมบัติของดิน ดินแต่ละชนิดจะมีสมบัติทางเคมี และ กายภาพที่แตกต่างกัน ทำให้ มีความเหมาะสมต่อการปลูกยางแตกต่างกัน พันธุ์ยางบางพันธุ์ให้ผลผลิตได้ดีในดิน ที่มี ความอุดมสมบูรณ์สูง แต่เมื่อนำไปปลูกในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ผลผลิต ลดลงหรือมีการ เปลี่ยนแปลงลักษณะของพันธุ์ ในขณะที่ยางพันธุ์การให้ผลผลิตไม่ เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมมากนัก ดังนั้นจึงจำต้องรู้ว่าดินที่ปลูกมีความอุดม สมบูรณ์มากน้อยเพียงใดและปรับปรุงได้หรือไม่ ในกรณีที่ไม่ได้ ปรับปรุง ควรเลือกพันธุ์ยาง ใดที่เหมาะสมกับพื้นที่ปลูก เช่น การปลูกยางในสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นดินเหนียว มี การ ระบายน้ำแล้ว ควรเลือกปลูกพันธุ์ยางที่มีทรงพุ่มเล็กหรือปานกลาง ความลึกของหน้าดิน โดยปกติดินยางต้องการ ดินที่มีหน้าดินลึกมากกว่า ๑ เมตร เพื่อให้ รากสามารถยึดเกาะได้อย่างมั่นคง การปลูกยางในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น จะทำให้ต้นยาง โค่นล้มง่าย ดังนั้นการปลูกยางในพื้นที่ดังกล่าว ควรจะเลือกพันธุ์ยางที่มีทรงพุ่มเล็กหรือ ปาน กลาง แตกกิ่งสมดุลง ระดับน้ำใต้ดิน ในสภาพพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยาง ระดับน้ำใต้ดินควรลึกไม่น้อย กว่า ๑ เมตร แต่มีบางพันธุ์ที่เกษตรกรสามารถเลือกปลูกได้ ความลาดชันของพื้นที่ พันธุ์ยางโดยทั่วไปไม่ เหมาะสมที่จะนำไปปลูกในพื้นที่ลาดชันมาก สูงกว่า ๑๖ องศา เช่น พื้นที่เป็นควนเขา เพราะจะทำให้ต้นยางโน้ม เียง เนื่องจากแตกกิ่ง และทรงพุ่มในระดับสูง ทำให้ต้นยางโค่นล้มได้ง่าย ดังนั้นยางบางพันธุ์จึงไม่เหมาะสม สำหรับปลูกในพื้นที่ลาดชัน แต่มีบางพันธุ์เหมาะสมหรือพอจะปลูกได้ ในสภาพพื้นที่ ดังกล่าว

๒. โรค ในแต่ละพื้นที่ ชนิดและความรุนแรงในการระบาดของโรค จะแตกต่างกันออกไป ตามสภาวะ ที่เหมาะสมต่อการแพร่กระจาย ดังนั้นก่อนที่จะปลูกยางควรจะศึกษาและพิจารณาดูก่อนว่า มีโรค อะไร ระบาดบ้าง ระบาดอยู่ในระดับรุนแรงมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะได้ตัดสินใจเลือกพันธุ์ยางที่ต้านทาน โรค นั้นๆได้ถูกต้อง

๓. ความรุนแรงของลม ลมเป็นสาเหตุสำคัญของการฉีกขาด การหักโค่นและถอนรากของ ต้นยาง ในพื้นที่ปลูกยางที่มี ความแรงของลมมากกว่า ๖๒ กิโลเมตรต่อชั่วโมง (๘ beaufort scale) เป็น ระยะเวลาหลายวันในแต่ละปี ถือว่าเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อความเสียหายที่เกิดจากลมได้ แต่โดยทั่วไปแล้ว ในพื้นที่ ปลูกยางของประเทศไทย ความแรงของลมที่เกิดขึ้นตามปกติ จะมีผลทำให้ต้นยางเสียหายเล็กน้อย ยกเว้นพื้นที่ ในบางจังหวัดของ ภาคใต้ เช่น ตรัง ภูเก็ต และบางจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น สุรินทร์ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร อุดรธานี และอุบลราชธานี ที่มีความรุนแรงของลมในระดับปานกลาง อาจจะทำให้ต้นยาง เสียหายได้ ดังนั้นการเลือกพันธุ์ยางปลูกในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องพิจารณาเลือกพันธุ์ที่ ต้านทานลมได้ดี

ลักษณะประจำพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ที่จะต้องนำมาพิจารณาควบคู่กับสภาพแวดล้อม เพื่อหาความเหมาะสมใน การกำหนดพันธุ์อย่างที่จะปลูกมีหลายประการ เช่น

๑. ผลผลิต การพิจารณาผลผลิตว่าดีมาน้อยเพียงใดจะพิจารณาเป็นช่วง ตามอายุของการเปิดกรีด แนวโน้มของการเพิ่มและลดในช่วงอายุ และฤดูกาลต่าง ๆ กล่าวคือ ผลผลิตในช่วง ๒ ปีแรกหลังเปิดกรีด ซึ่งเป็นช่วงต้นของการเก็บผลผลิตบาง พันธุ์ อาจจะทำให้ผลผลิตต่ำในช่วงแรก แต่ระยะต่อมาให้ผลผลิตสูงได้ ผลผลิตในช่วง ๓ – ๑๐ ปีหลังเปิดกรีด เป็นช่วงที่ต้นยางให้ผลผลิตได้ดี ถือว่าเป็นช่วงหลัก ในการได้รับผลตอบแทนจากการปลูกยาง ผลผลิตในช่วงผลัดใบ การกรีดยางในช่วงผลัดใบ เป็นช่วงที่มีวันกรีดเต็มทีเนื่องจากไม่มี อุปสรรคจากฝน ควรจะเป็นพันธุ์ที่ผลผลิตลดลงไม่มากนักในช่วงนี้ แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรจะต้องงดกรีดยางในช่วงที่ต้นยางผลิใบอ่อน เพราะจะทำให้กระทบต่อการให้ ผลผลิตและการเจริญเติบโตของต้นยางในระยะต่อมา ผลผลิตเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ควรเป็นพันธุ์ที่เพิ่มผลผลิตได้มากเมื่อมีการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง

๒. การเจริญเติบโตของต้นยาง พันธุ์อย่างที่มีการเจริญเติบโตเร็วในระยะก่อนเปิดกรีด ก็หมายความว่าได้รับผลตอบแทนเร็วขึ้น ส่วนการเจริญเติบโตระยะระหว่างกรีด จะเกี่ยวพันกับการให้ผลผลิตเพิ่มในระยะต่อมา ดังนั้นการ เจริญเติบโต จึงต้องพิจารณาทั้งก่อนและระหว่างกรีด

๓. ขนาดของทรงพุ่ม พันธุ์อย่างแต่ละพันธุ์จะมีลักษณะการแตกกิ่งและขนาดทรงพุ่มที่แตกต่างกัน ซึ่งจะมี ความสัมพันธ์โดยตรงกับการกำหนดระยะปลูก โดยพันธุ์อย่างที่มีลักษณะการแตกกิ่งเป็นมุมกว้างและ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่ ไม่ควรใช้ระยะปลูกระหว่างต้นชิด

๔. ความหนาเปลือก เปลือกจัดเป็นส่วนที่สำคัญของต้นยาง เพราะเป็นแหล่งให้ผลผลิตโดยตรง ต้นยางควรมีความ หนาความเหมาะสมที่เหมาะสม ทั้งเปลือกเดิม (เฉลี่ย ๖.๐ – ๖.๕ มม. ในระยะเปิดกรีด) และเปลือกนอก ใหม่ สำหรับเปลือกนอกใหม่ ควรพิจารณาความเร็วในการงอกประกอบ (เฉลี่ย ๕.๗ – ๖.๒ มม. ในปีกรีด ที่ ๓) เนื่องจากมีความสัมพันธ์โดยตรงกับรอยแผลกรีด ตามปกติพันธุ์ยางที่เปลือกบางในเวลากรีดมักจะ เกิดบาดลึกถึงเนื้อไม้ได้ง่าย

๕. รอยแผลกรีด การเกิดรอยแผลจากการกรีดยางลึกถึงเนื้อไม้ในยางแต่ละพันธุ์จะแสดงความเสียหายแตกต่างกัน บางพันธุ์จะแสดงความเสียหายรุนแรง จนไม่สามารถกลับมากกรีดซ้ำได้อีก แต่บางพันธุ์อาจจะไม่ รุนแรงมากนัก

๖. ความต้านทานโรค โรคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปลูกยาง คือ โรคใบร่วง ใบจุด เส้นดำ และราสีชมพู ดังนั้นควรเลือกพันธุ์ที่ต้านทานโรคที่ระบาดรุนแรงในพื้นที่ปลูกให้ถูกต้อง ความต้านทานลม ลักษณะทรงพุ่ม และความแข็งแรงของเนื้อไม้ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสำคัญต่อการต้านทานลม ตามปกติลักษณะทรงพุ่มที่มีขนาดใหญ่ พุ่มใบหนาแน่น และการแตกกิ่งก้านไม่สมดุล จะอ่อนแอต่อ การกรรโชกของลม ที่ทำให้กิ่งฉีกขาด หรือต้นโค่นล้มได้ง่าย

๗. การปลูกในพื้นที่จำกัด ในกรณีที่ต้องการปลูกยางในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมบางประการ เช่นพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง และพื้นที่ลาดชัน จะต้องเลือกพันธุ์ยางที่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพพื้นที่ที่ไม่ เหมาะสมนี้ได้ เพราะสภาพพื้นที่เหล่านี้จะมีผลต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตโดยตรง

๘. การตอบสนองต่อจำนวนต้นปลูกในแปลง ในกรณีที่ต้องการปลูกต้นชิด ซึ่งมีจำนวนต้นหนาแน่นมากกว่าปกติจะต้องไม่มีผลต่อการ เจริญเติบโตและผลผลิตมากนัก แต่ถ้ามีมากก็จะต้องหลีกเลี่ยงพันธุ์ยางที่ไม่ตอบสนองต่อการปลูกต้นชิด

๙. อาการเปลือกแห้ง ซึ่งเป็นความผิดปกติทางสรีระวิทยาของต้นยาง ที่หลังจากกรีดมีน้ำยางไหลออกมาเพียง เล็กน้อยหรือไม่ไหลเลย และอาจเกิดกับต้นยางที่ยังไม่ได้เปิดกรีด โดยเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น พันธุ์ ยาง ระบบกรีด การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง สภาพแวดล้อมและสภาพดินที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งหรือหลายสาเหตุร่วมกัน เช่น ใช้ระบบกรีดที่มีความถี่สูงกับพันธุ์ยางที่เป็นเปลือก แห้งง่าย

พันธุ์ยางพาราที่แนะนำในการเพาะปลูก ได้แก่

ภาคใต้เขตชายแดน ได้แก่จังหวัดสตูล บางส่วนของจังหวัดสงขลา ยะลา นราธิวาส และบริเวณ ชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง ๒,๕๐๐ – ๓,๐๐๐ มิลลิเมตร ต่อปี จำนวนวันฝนตก ๑๖๕ – ๑๗๕ วันต่อปี มีการระบาดของโรคราสีชมพู โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทรา และโรคเส้นดำ

พันธุ์ยางที่แนะนำ กลุ่ม ๑ สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑ BPM ๒๔ RRIC ๑๑๐ กลุ่ม ๒ PB ๒๖๐

หมายเหตุ พื้นที่ปลูกจังหวัดยะลา และนราธิวาส ที่มีลมแรงไม่ควรปลูกยางพันธุ์

สถาบันวิจัย ยาง ๒๕๑ และ RRIC ๑๑๐

(๒) การเตรียมดิน

สภาพพื้นที่เดิมที่จะใช้สำหรับปลูกยางพาราในแต่ละท้องที่แต่ละแห่ง จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของพื้นที่ และในการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกจึงสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ในกรณีที่เป็นสวนยางพาราเก่า พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นป่า หรือมีไม้อื่นปลูกรวมอยู่ด้วย การเตรียมพื้นที่นั้นจะต้องโค่นล้มไม้เหล่านี้ออกเสียก่อน ซึ่งการโค่นล้มไม้อาจทำได้โดยใช้แรงงานคน หรือแรงงานเครื่องจักรกล เช่น ใช้เลื่อยใช้ขวานฟันหรือใช้เลื่อยยนต์ก็ได้ โดยตัดไม้ให้เหลือเฉพาะต่อไม้ ให้ความสูงจากพื้นดินประมาณ ๕๐ ถึง ๖๐ เซนติเมตร จากนั้นจะต้องทำการฆ่าต่อไม้โดยใช้ยาฆ่าต่อไม้ ชนิด ๒,๔,๕-T ในอัตราส่วนสารเคมี ๑ ส่วน ผสมน้ำมันโซล่า ๑๖ ส่วน และใช้ทาต่อไม้ในขณะที่ยังมีความสดอยู่ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้ต่อไม้ตายและผุสลายเร็วขึ้น หรืออาจใช้รถแทรกเตอร์ไถดินไม้ทั้งหมดก็ได้ วิธีนี้จะถอนรากถอนโคนของไม้ออกได้หมด แต่มีข้อเสียบางประการคือเกิดการสูญเสียหน้าดินมากหลังจากโค่นต้นยางเก่าหรือต้นไม้อื่นลงหมดแล้ว และจะต้องเก็บไม้ใหญ่ออกจากพื้นที่ จากนั้นเก็บเศษไม้ต่างๆ มารวมกันไว้เป็นกอง จัดเรียงเป็นแนวตามพื้นที่ และตากให้แห้งเพื่อทำแฉกกันไฟ จากนั้นก็ทำการเผาเศษไม้เหล่านั้น หลังจากเผาเสร็จแล้ว ก็ควรจะรวบรวมปรนที่ยังเผาไหม้ไม่หมด มารวมกันเพื่อเผาไหม้อีกครั้ง และทำการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูก โดยการใช้วิธีการไถ จำนวน ๒ ครั้ง พรวนดินอีก ๑ ครั้ง ส่วนพื้นที่ที่ยังมีต่อไม้ยางเก่าหรือต่อไม้อื่นอยู่หลงเหลืออยู่ อาจจะทำให้การเตรียมดินสำหรับการปลูกไม่สะดวกมากนัก แต่หากเป็นกรณีที่พื้นที่ที่จะปลูกมีความลาดเทมาก เช่น พื้นที่บริเวณควนหรือเนิน จะต้องมีการจัดทำพื้นที่เป็นขั้นบันไดหรือทำการดำนดิน เพื่อสกัดกั้นไม่ให้น้ำฝนชะล้างดินเหล่านั้นให้ไหลตามน้ำ การทำพื้นที่เป็นขั้นบันไดอาจทำเฉพาะในลักษณะของต้นหรือยาวเป็นแนวเดียวกัน หรืออาจจะทำพื้นที่ในลักษณะเป็นวงรอบไปตามลักษณะของควนหรือเนินก็ได้ โดยให้ระดับขนานกับพื้นดิน และความกว้างของขั้นบันไดอย่างน้อยกว้าง ๑.๕ เมตร และแต่ละขั้นบันไดก็ใช้วิธีการตัดดินให้มีความลึกและเอียงเข้าไปในทางเป็นเนินดิน โดยให้บริเวณขอบด้านนอกของขั้นบันไดเป็นลักษณะคันดิน มีความสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ความกว้าง ๖๐ ถึง ๗๐ เซนติเมตร และระยะห่างระหว่างขั้นบันไดมีความกว้างระหว่าง ๘ ถึง ๑๐ เมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความลาดชันของควนหรือเนิน หากมีความชันมากระยะระหว่างขั้นบันไดก็ควรจะห่างออกไปด้วย

(๓) การปลูก

ระยะปลูกและการวางแผนปลูก

การกำหนดระยะปลูกและการวางแผนปลูกจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ เช่น พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูก สภาพพื้นที่ เป็นต้น สำหรับระยะปลูกในที่ราบ จากการทดลองค้นคว้าพบว่าต้นยางพาราจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๒๐ ตารางเมตรต่อ ๑ ต้น สำหรับการแนะนำเจ้าของสวนยางพาราในเรื่องระยะปลูกจึงต้องคำนึงถึงเรื่องพื้นที่ที่จะให้ต้นยางพาราดังกล่าวเป็นหลัก ส่วนจะใช้ระยะเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าจะปลูกพืชแซมระหว่างแถวหรือไม่

การใช้ระยะระหว่างแถวกว้าง รัชพืชจะมีพื้นที่ในการเจริญเติบโตมากขึ้นเหมือนกัน ถ้าใช้ระยะระหว่างแถวแคบเกินไปหรือมีระยะน้อยกว่า ๒.๕ เมตร ต้นยางจะเบียดเสียดกันแย่งธาตุอาหารกันและจะชะลุดีขึ้นไป เจริญเติบโตทางด้านข้างน้อย ซึ่งทางสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้กำหนดระยะปลูกยางในพื้นที่ราบไว้ดังนี้

ตารางที่ ๔๒ แสดงระยะปลูกยางพารา

ระยะปลูกยาง (เมตร)	จำนวน (ต้นต่อไร่)	หมายเหตุ
๓X๗	๗๖	ปลูกพืชแซม
๒.๕X๘	๗๖	ปลูกพืชแซม
๓X๘	๖๗	ปลูกพืชแซม
๓.๕X๗	๖๗	ปลูกพืชแซม
๔.๖	๖๗	ไม่ปลูกพืชแซม

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

ส่วนการกำหนดแถวหรือการจัดวางแนวปลูกเพื่อให้ได้สวนยางพาราที่มีลักษณะสวยงามเป็นระเบียบ มีขั้นตอนในการจัดวางแนวดังต่อไปนี้

๑. กำหนดแถวหลัก การกำหนดแถวหลักควรจะปลูกขวางทิศทางการไหลของน้ำ เพื่อลดการชะล้างหน้าดิน และจะต้องให้ห่างจากแนวสวนยางพาราไม่น้อยกว่า ๑.๕ เมตร และไม่ควรถูกกำหนดแถวหลักไปตามแนวเดียวกับสวนยางพาราเนื่องจากต้นยางพาราที่ปลูกใหม่จะถูกแย่งอาหารและได้รับแสงไม่เพียงพอ

๒. จัดเล็งแนวการทำแถวหลัก เมื่อกำหนดแถวหลักว่าจะใช้ในแถวใดแล้ว ก็ทำการวัดระยะจากเขตสวนยางพาราในด้านที่จะเริ่มทำแถวแรกในการปลูกเข้าไปเป็นแนวตั้งฉากเป็นระยะห่างในการปลูก

(๔) ระบบการให้น้ำ

สรุปผลทดลองการให้น้ำยางพาราแบบมีปริมาณน้ำจำกัดทำได้ดังนี้

๑. กรณียางปลูกใหม่ เราสามารถให้น้ำได้ตลอดปี โดยใช้สาย PE ร่วมกับหัวน้ำหยดแบบปรับปริมาณน้ำด้วยเกลียว ๕-๑๐ ลิตรต่อชั่วโมง (ราคาหัวละ ๒ บาท) เปิดน้ำครั้งละ ๒-๓ ชั่วโมง เดือนละ ๓ ครั้งในฤดูหนาว เมื่อเข้าฤดูร้อน เปิดน้ำประมาณ ๕ วัน/ครั้ง จะทำให้ต้นยางปีแรกไม่เฉาไม่ทิ้งใบในหน้าแล้ง และมีอัตราการตายจากความแห้งแล้งน้อยมากประมาณ ๒-๕% แต่ถ้าไม่มีการให้น้ำจะมีอัตราการตายถึง ๑๐-๓๐% ๒. ในยางปีสองและปีต่อไป ยางเริ่มแตกทรงพุ่มอาจใช้วิธีขยับเลื่อนสาย PE ทั้งเส้น จากหัวน้ำหยดที่หยดลงตรงโคนต้น ให้ขยับมาอยู่ตรงกลางระหว่างต้นในแถว เมื่อเปิดระบบน้ำ น้ำจะหยดลงตรงกลางระหว่างต้น ซึ่มลึก และเปียกนาน แต่อาจมีปัญหาเส้นผ่าศูนย์กลางความเปียกแคบไปเปียกไม่กระจาย จึงอาจเปลี่ยนใช้หัวมินิสปริงเกอร์แบบแป้นประทะใส่แทน ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องคำนวณปริมาณน้ำและแรงดันในสายให้พอดีกับจำนวนหัวมินิสปริงเกอร์ที่เปลี่ยนมาใส่ด้วย ส่วนหัวมินิสปริงเกอร์แบบสะบัด (หมุน) ถ้าเรามีปริมาณน้ำจำกัดจะไม่แนะนำให้ใช้ เพราะมีข้อด้อยคือ การเปียกซึ่มจะไม่ลึกและระเหยหมดไปอย่างรวดเร็ว ถ้าจะให้ลึกต้องใช้หัวสปริงเกอร์ขนาด ๑๒๐ ลิตรต่อชั่วโมงขึ้นไป ซึ่งจะขัดแย้งกับปริมาณน้ำที่มีจำกัดและสิ้นเปลืองงบประมาณในการเดินท่อส่งน้ำหลัก main pipe จากนั้นเมื่อต้นยางเริ่มเข้าปี ๓-๔ ทรงพุ่มจะใหญ่โต เราจะไม่สามารถให้น้ำได้ตลอดปี เพราะยางปี ๓ จะมีปริมาณใบเยอะ คายน้ำมากในหน้าแล้งต้องปล่อยให้ทิ้งใบ หลังจากหมดฝนยางจะเริ่มทิ้งใบในเดือนมกราคมและเริ่มแตกใบใหม่หลังจากนั้นอีก ๑๕ วัน เราต้องปล่อยให้ต้นยางทิ้งใบตามธรรมชาติ และเมื่อต้นยางแตกใบใหม่เราจึงเริ่มให้น้ำอีกครั้ง จนกว่าใบจะแก่ทั้งสวน ทั้งนี้เราอาจผสม แมกนีเซียมซัลเฟตแบบเกร็ดละลายไปกับระบบน้ำเฉลี่ยต้นละ ๓๐ กรัม/ครั้งเพื่อทำให้ใบยางแข็งแรงและทนความร้อนแล้งได้ดี เมื่อใบยางแก่ดีแล้ว หากเรามีน้ำเหลือจะให้อีกก็ได้ สำหรับในยางเปิดกรีด เมื่อฝนหยุดตกประมาณกลางเดือนตุลาคม ดินยังคงมีความชื้นไปอีกประมาณ ๑ เดือน หลังจากนั้นเราจะต้องเริ่มให้น้ำ เพราะเข้าฤดูหนาว อากาศเย็น ความชื้นน้ำค้างสูงน้ำยางจะออกดีมาก แต่ดินจะเริ่มแห้ง เราจึงต้องให้น้ำ ซึ่งเป็น ๑ ในวัตถุประสงค์ที่จะนำมาผลิตน้ำยาง อาจมีการเสริมโพแทสเซียมไปกับระบบน้ำเล็กน้อย และให้น้ำไปจนใบเริ่มร่วงอากาศเริ่มร้อนและหยุดกรีดน้ำจะประมาณปลายเดือนมกราคม-ต้นเดือนกุมภาพันธ์ เราจะปล่อยให้ต้นยางใบร่วง แล้วให้น้ำเมื่อต้นยางแตกใบอ่อนอีกครั้ง เสริมความแข็งแรงของลำต้นและใบด้วย แมกนีเซียมซัลเฟตละลายน้ำเหมือนเดิม

(๕) การดูแลรักษา

การปลูกยางพาราไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกชนิดใด ภายหลังจากที่ทำการปลูกไปแล้ว ย่อมจะมีต้นยางพาราที่แตกต่างกันเสมอ ส่วนจะมีมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสมบูรณ์ของวัสดุที่ใช้ปลูก สภาพภูมิอากาศ ความชำนาญของผู้ปลูก และผลจากการทำลายของโรคและแมลงเป็นต้น โดยจุดประสงค์แล้วการปลูกซ่อมยางพาราก็เพื่อต้องการให้ได้จำนวนต้นยางที่ปลูกมีจำนวนเท่าเดิมและไม่มีหลุมว่างซึ่งจะทำให้ได้รับผลผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกประการหนึ่งสิ่งที่จะต้องคำนึงอยู่เสมอในการปลูกซ่อมยางพาราก็คือ การเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของยางพาราเดิมและยางพาราที่ปลูกซ่อมใหม่ ในการปลูกซ่อมเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงต้องพิจารณาใช้วัสดุปลูกซ่อมอย่างเหมาะสม การจะใช้วัสดุปลูกซ่อมชนิดใด เช่น ต้นตอตา ต้นติดตา หรือต้นยางชำถุง ต้องขึ้นอยู่กับขนาดของต้นยางพาราในแปลงปลูกในขณะนั้นๆ ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่จะทำการปลูกซ่อมด้วย ดังนี้

ตารางที่ ๔๓ ระยะเวลาของการปลูกและการซ่อม

วิธีการปลูก	กำหนดเวลาปลูกซ่อม	วัสดุที่ใช้ปลูกซ่อม
๑. ปลูกยางด้วยวิธีติดตาในแปลง	๑๕ วันหลังจากปลูก	เมล็ดงอก
	๑-๒ เดือนหลังจากปลูก	เมล็ดงอก ต้นกล้า ๒ ใบ
	หลังจากติดต้น	ต้นตอตา
	๑๐-๑๒ เดือนหลังติดต้น	ยางชำถุง ต้นติดตาขนาดเล็ก
	๒๐-๒๒ เดือนหลังติดต้น	ต้นติดตาขนาดใหญ่
๒. ปลูกด้วยต้นตอตา	๑-๒ เดือนหลังปลูก	ต้นตอตา
๓. ยางชำถุงพลาสติก	๑-๒ เดือนหลังปลูก	ยางชำถุงพลาสติกขนาดเล็ก
	๑ ปีหลังจากปลูก	ยางชำถุงขนาดใหญ่
	๒ ปีหลังจากปลูก	ต้นติดตาขนาดเล็ก
		ต้นติดตาขนาดใหญ่

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

การตัดแต่งกิ่งยางพารา

วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการตัดแต่งกิ่งยางพาราก็เพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รูปทรงที่เหมาะสม ทั้งลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นกลมตรง ไม่มีปุ่มปม ทำให้ง่ายต่อการกรีดและเพิ่มพื้นที่การกรีดให้สูงขึ้น ส่วนการตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่มใบให้บางลง การต้านทานลมมีน้อย และยังช่วยแก้ ปัญหาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่างๆ เช่น โรคเปลือกเน่า โรคราสีชมพู เป็นต้น ส่วนขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในการตัดแต่งกิ่งยางจะเน้นหนักอยู่ ๒ ส่วนคือ

การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้น

ในการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติกันมานั้น การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นมักจะตัดกิ่งหรือแขนงออกจากลำต้นให้หมดในระยะสูงจากพื้นดิน จำนวน ๒ เมตร ซึ่งการตัดแต่งกิ่งดังกล่าวส่งผลต้นยางพาราแตกกิ่งสูงขึ้น และเจริญเติบโตได้ช้า จึงได้มีการตัดแต่งแบบใหม่ขึ้น เรียกว่า Progressive Pruning หรือ Delay Pruning โดยมุ่งหวังที่จะได้รับประโยชน์จากกิ่งแขนงให้มากที่สุดก่อนที่จะถูกตัดทิ้ง เพื่อชะลอความสูงและเพิ่มขนาดของลำต้นให้มากขึ้น ซึ่งวิธีดังกล่าวมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. ตัดกิ่งแขนงที่เกิดจากต้นตอเดิมออกจากต้นให้หมด โดยเฉพาะในยางพาราที่ปลูกด้วยต้นตอตาหรือปลูกโดยวิธีติดตาในแปลง

๒. กิ่งที่แตกออกจากลำต้นในระยะจากโคนต้นสูงขึ้นมา ๓๐ เซนติเมตร หากมีกิ่งที่มีฉัตรใบ ๒

ถึง ๓ ฉัตร หรือกิ่งที่เจริญดีกว่ายอดก็ทำการตัดออกให้หมด

๓. ต้นที่มีลำต้นสูง ๑.๘ ถึง ๒ เมตร หากยังไม่แตกกิ่งจะต้องสร้างทรงพุ่มโดยวิธีสอดยางหรือครอบยางและตัดกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ออก

๔. เมื่อกิ่งแขนงที่ระดับ ๑.๓ ถึง ๑.๒ เมตร มีฉัตรใบ ๓ ถึง ๔ ฉัตร ให้เลือกตัดกิ่งแขนงที่ต่ำกว่า ๑.๓ เมตรออก โดยเลือกตัดกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางโตเท่ากับครึ่งหนึ่งของลำต้น

๕. ตัดกิ่งแขนงที่เจริญ ๖ ถึง ๘ ฉัตร ตรงระดับ ๐.๙ ถึง ๑.๓ เมตรออกจากต้น หากเป็นต้นที่แตกกิ่งระดับ ๑.๘ ถึง ๒ เมตร โดยให้ช่วยสร้างทรงพุ่มโดยวิธีควั่นลำต้น

๖. เมื่อยางพาราอายุได้ ๒ ปี ทำการตัดทุกกิ่งที่อยู่ต่ำกว่า ๑.๗ เมตรออกจากต้น

การตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่ม

๑. เมื่อต้นยางอายุ ๒ ถึง ๓ ปี จะต้องสังเกตและตัดกิ่งแขนงที่แตกจำนวนมากออกจากลำต้น เพื่อให้พุ่มใบโปร่งลดแรงปะทะลม

๒. กิ่งที่แตกออกเป็นคาบค จะมีความหนาไม่เท่ากันและทำให้น้ำหนักของกิ่งไม่สมดุลกัน ให้ทำการตัดกิ่งขนาดเล็กออกจากลำต้น

๓. เมื่อยางอายุ ๓ ถึง ๕ ปี จะต้องเลือกตัดกิ่งออกจากลำต้นอีก เมื่อมีทรงพุ่มใบหนาเกินไป แต่ไม่ควรจะตัดยอดเพราะจะทำให้ยอดแตกกิ่งออกมามาก

การปลูกพืชแซมยาง

การปลูกพืชแซมยาง เป็นการใช้น้ำที่สวนยางพาราในขณะที่ยางพารายังมีอายุไม่มาก ก่อให้เกิดประโยชน์สวนยางพาราเอง ทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เจ้าของสวนในระยะ ๓ ปีแรก ในขณะที่ยางพารายังมีอายุไม่มากนักด้วย แต่การปลูกพืชแซมหากไม่พิจารณาอย่างถี่ถ้วนอาจเป็นผลเสียต่อต้นยางพาราที่ปลูกได้ จึงจำเป็นต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการปลูกพืชแซมจึงมีข้อที่จะต้องพิจารณาดังนี้

๑. ควรเป็นพืชล้มลุกที่มีอายุสั้น เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพด พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น หรือพืชล้มลุกที่มีอายุมากกว่า ๑ ปี เช่น สับปะรด กล้วย มะละกอ เป็นต้น

๒. ไม่ควรปลูกพืชแซมยางติดต่อกันนานเกินกว่า ๓ ปี เพราะเมื่อเข้าสู่ปีที่ ๔ ต้นยางจะมีร่มเงามากและจะปกคลุมพืชแซมที่ปลูกไว้ ส่งผลให้ผลผลิตของพืชแซมต่ำลง

๓. พืชแซมที่ปลูก การปลูกจะต้องมีระยะห่างจากแถวยางไม่น้อยกว่า ๑ เมตร โดยปกติควรปลูกห่างจากแถวยางในระยะ ๑ เมตร รวมกับครึ่งหนึ่งของระยะปลูกพืชแซมยางของพืชนั้นๆ

๔. ควรมีการใส่ปุ๋ยให้กับพืชแซมยางด้วย เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตของพืชแซมยาง และเพื่อต้นยางพาราจะได้ไม่แย่งปุ๋ย และปุ๋ยก็ยังมีความประโยชน์สำหรับต้นยางโดยตรงด้วย

๕. สภาพของดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่ควรปลูกพืชแซมยางเพราะจะต้องใส่ปุ๋ยมาก และอาจไม่คุ้มทุน และหากไม่ใส่ปุ๋ยเลยหรือใส่น้อยเกินไป พืชแซมก็จะไปแย่งปุ๋ยยางพาราในสภาพดังกล่าว ดังนั้นจึงควรปลูกพืชคลุมตระกูลถั่วจะดีกว่า

๖. การปลูกพืชแซมยางเป็นระบบหมุนเวียน เพื่อป้องกันโรคและแมลงระบาด นอกจากนี้การปลูกพืชแซมสลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่ว ยังช่วยในการตรึงไนโตรเจนจากอากาศ ตลอดจนเศษซากพืชตระกูลถั่วที่ปลูกเหลือยังใช้ประโยชน์โดยตรงต่อต้นยางด้วย

๗. การใช้แรงงานในการปลูกพืชแซมยาง ควรเป็นแรงงานที่ไม่ต้องจ้างหรือควรจะเป็นแรงงานในครอบครัว โดยเฉพาะสวนยางพาราขนาดเล็ก เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

๘. สวนยางพาราที่ต้องการจะปลูกพืชแซมยาง ควรใช้ระยะระหว่างแถวยางพาราให้กว้างประมาณ ๗.๘ เมตร แต่ต้องมีจำนวนต้นยางพาราไม่ต่ำกว่า ๖๔ ต้นต่อไร่

๙. หลังจากการปลูกพืชแซมยางแล้ว ควรปลูกพืชคลุมพื้นที่เพื่อป้องกันการกลุกลามของวัชพืช

และเพื่อเป็นการรักษาความชื้นในดิน

๑๐. พืชที่ไม่แนะนำให้เกษตรกรปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางคือ มันสำปะหลัง

(๖) การใส่ปุ๋ย

สูตรปุ๋ย

สูตรปุ๋ยสำหรับยางพาราที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำให้ใช้ในปัจจุบันมีจำนวน ๖ สูตรซึ่งแต่ละสูตรจะเหมาะสมกับเนื้อดิน และอายุของต้นยางพาราแตกต่างกัน ดังแสดงไว้ในตาราง

ตารางที่ ๔๔ แสดงสูตรปุ๋ยที่มีความเหมาะสมกับเนื้อดินและอายุของต้นยาง

ปุ๋ยสูตรที่	สูตรปุ๋ยเม็ด	สูตรปุ๋ยผสม	ชนิดของดิน	อายุของต้นยาง
๑	๑๘-๑๐-๖	๘-๑๔-๓	ดินร่วน	๒-๔๑ เดือน
๒	๑๘-๔-๕	๑๓-๙-๔	ดินร่วน	๔๗-๗๑ เดือน
๓	๑๖-๘-๑๔	๘-๑๓-๗	ดินทราย	๒-๔๑ เดือน
๔	๑๔-๔-๑๙	๑๑-๑๐-๗	ดินทราย	๔๗-๗๑ เดือน
๕	-	๑๕-๐-๑๘	ดินทุกชนิด	ต้นยางหลังจากเปิดกรีดซึ่งเคยปลูกพืชคลุมดิน และใส่ปุ๋ยฟอสเฟต บำรุงพืชคลุมดิน
๖	๑๕-๗-๑๘	๑๒-๕-๑๔	ดินทุกชนิด	ต้นยางหลังเปิดกรีด ซึ่งไม่เคยปลูกพืชคลุมดินมาก่อน

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

หมายเหตุ: ฟอสฟอรัสในสูตรปุ๋ยเม็ดเป็นค่าของฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์

ฟอสฟอรัสในสูตรปุ๋ยผสมเป็นค่าของฟอสฟอรัสทั้งหมด

ดินทราย คือดินที่มีเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย อุ่มน้ำไม่ดี ปลูกชะล้างได้ง่าย ตรึงธาตุอาหารได้น้อย มีโปแตสเซียมต่ำ

ดินร่วน คือดินที่มีเนื้อดินละเอียดพอสมควร อุ่มน้ำได้ดี มีการระบายน้ำและถ่ายเทอากาศพอเหมาะตรึงธาตุอาหารได้มากพอสมควร มีโปแตสเซียมตั้งแต่ระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปุ๋ยเม็ด คือปุ๋ยที่ได้จากการนำวัตถุดิบให้กำเนิดปุ๋ยไปผ่านกรรมวิธีการผลิตทางเคมีตามขั้นตอนต่างๆ ปุ๋ยที่ได้จะเป็นเนื้อเดียวกัน และปุ๋ยแต่ละเม็ดจะมีองค์ประกอบของธาตุเหมือนกัน เช่น ปุ๋ยสูตร ๑๕-๗-๑๘ และสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ นับว่าเป็นปุ๋ยเคมีตามพระราชบัญญัติปุ๋ย และเป็นปุ๋ยที่มีขายทั่วไปตามท้องตลาดและมีผู้นิยมใช้มากที่สุด

ปุ๋ยผสม คือ ปุ๋ยที่ได้จากการนำแม่ปุ๋ยหรือปุ๋ยเชิงเดี่ยวมาผสมด้วยวิธีที่ไม่ผ่านกรรมวิธีทางเคมี เช่น การนำปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต ปุ๋ยร็อคฟอสเฟตและปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ มาผสมคลุกเคล้ากันในอัตราส่วนต่างๆ เพื่อให้ได้ปริมาณธาตุอาหารตามต้องการ แล้วนำไปใช้ทันที เพราะปุ๋ยจะไม่แข็งตัว และการผสมปุ๋ยแต่ละครั้งควรใช้ให้หมดภายในครั้งเดียว ปุ๋ยผสมสำหรับสวนยางพาราจะใช้แม่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตร็อค ฟอสเฟต และโปแตสเซียมคลอไรด์ผสมกันในอัตราส่วนที่แตกต่างกันไปตามสูตรปุ๋ยทั้ง ๖ สูตร ดังแสดงไว้ในตาราง

ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณธาตุอาหารและส่วนผสมของแม่ปุ๋ยในปุ๋ยผสมสูตรต่างๆ อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม

ปุ๋ยผสมสูตรที่	ปริมาณธาตุอาหาร (%)				น้ำหนักของแม่ปุ๋ยที่ใช้ผสม (กก.)	
	ไนโตรเจน (N)	ฟอสเฟต (P ₂ O ₅)	โปแตสเซียม (K ₂ O)	แอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑%N)	ร็อคฟอสเฟต (๒๕% P ₂ O ₅)	โปแตสเซียมคลอไรด์ (๖๐% K ₂ O)
๑	๘	๑๔	๓	๓๘	๕๗	๕
๒	๑๓	๙	๔	๖๐	๓๔	๖
๓	๘	๑๓	๗	๓๖	๕๓	๑๑
๔	๑๑	๑๐	๗	๕๐	๓๘	๑๒
๕	๑๕	-	๑๘	๗๑	-	๒๙
๖	๑๒	๕	๑๔	๕๗	๒๐	๒๓

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

วิธีการใส่ปุ๋ย

วิธีการใส่ปุ๋ยที่ดี จะต้องเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกในการปฏิบัติ และเมื่อใส่ปุ๋ยแล้วพืชสามารถดูดปุ๋ยไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด โดยมีวิธีการใส่ปุ๋ยดังนี้

ใส่รองพื้น นิยมใช้ปุ๋ยร็อคฟอสเฟต ซึ่งเป็นปุ๋ยที่เคลื่อนไหวน้อยได้ยากเพราะถูกตรึงด้วยแร่ธาตุต่างๆ ในดิน โดยคลุกเคล้าปุ๋ยกับดินแล้วใส่ลงในหลุมก่อนปลูกยาง

ใส่แบบหว่าน เป็นการหว่านปุ๋ยให้ทั่วบริเวณที่ต้องการใส่ปุ๋ย เหมาะสำหรับใช้กับพื้นที่ที่เป็นที่ราบ และมีการกำจัดพืชด้วยสารเคมีเพราะเศษซากพืชที่เหลือ จะช่วยป้องกันการชะล้างปุ๋ยในช่วงที่มีฝนตก แต่หากเป็นที่ราบที่กำจัดพืชด้วยวิธีถากควรรไถคราดเพื่อให้ปุ๋ยเข้ากับดินด้วย และเพื่อป้องกันน้ำฝนชะล้างปุ๋ย

ใส่แบบเป็นแถบ เป็นการใส่ปุ๋ยโดยการโรยเป็นแถบไปตามแนวแถวของต้นยางพาราที่อยู่ในร่องที่เพาะไว้ จากนั้นจึงทำการกลบ วิธีนี้จะใช้กับต้นยางพาราที่มีอายุ ๑๗ เดือนขึ้นไป และยังเหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีความลาดเทเล็กน้อยหรือพื้นที่ทำขึ้นบันไดด้วย

ใส่แบบเป็นหลุม เป็นการใส่ปุ๋ยโดยการขุดหลุมบริเวณรอบโคนหรือสองข้างของต้นยางประมาณ ๒ ถึง ๔ หลุมต่อต้น แล้วใส่ปุ๋ยลงในหลุมแล้วทำการกลบให้เรียบร้อย เหมาะสำหรับพื้นที่ที่ลาดเทและไม่ได้ทำขั้นบันไดนอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงในการใส่ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ก็คือ ควรใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความชุ่มชื้นเพียงพอ และหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยในช่วงที่มีอากาศแห้งแล้งหรือฝนตกชุกมากเกินไป นอกจากนี้ควรกำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ยทุกครั้ง หากต้องการให้ต้นยางพาราสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตดี สามารถเปิดกรีดได้เร็ว และให้ผลผลิตสูงอย่างสม่ำเสมอติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จะต้องมีการใส่ปุ๋ยให้กับต้นยางพาราอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เริ่มต้นปลูกไปจนถึงก่อนโค่นต้นยาง ๓ ถึง ๕ ปี โดยปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

(๗) การเก็บเกี่ยว

สวนยางพาราที่ปลูกไวหากได้ทำการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลา ๖ ปีเต็ม หรือปีที่ ๗ จะสามารถกรีดต้นยางพาราได้เป็นการเริ่มต้นการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากสวนยางพารา เป็นการสร้างรายได้หลังจากลงทุนมานาน ผลผลิตจากยางพารามี น้ำยางพารา เศษยาง เนื้อไม้ ลูกยางพารา และใบยางพารา

- น้ำยางพารา เป็นผลผลิตหลักที่สร้างรายได้มหาศาลขึ้นอยู่กับราคาของน้ำยางในขณะ กรีด น้ำยางพาราสามารถนำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น ยางแท่ง หรือยางแผ่นดิบ ใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ มูลค่าของน้ำยางพาราในกรณี ๑ รอบตัดพ่นใช้เวลา ๒๐ ปีสามารถกรีดยางพาราได้ ๑๓ ปผลิตเฉลี่ยปีละ ๒๒๐ กก./ไร่ เป็นผลผลิตคิด เป็นเนื้อยางแห้ง = $๑๓ \times ๒๒๐ = ๒,๘๖๐$ กก. ราคาเฉลี่ย (๒๕๕๗) กก. ละ ๔๕.- บาท เป็นรายได้รวม = ๑๒๘,๗๐๐.- บาท/ไร่

- เศษยาง เป็นผลพลอยได้จากการกรีดยาง คือ น้ำยางดิบที่จับตัวแข็งก่อนนำไปแปรรูป เป็นผลผลิตอื่น ปริมาณเศษยางจะมีประมาณ ๕% ของเนื้อยางในเวลา ๑๓ ปี จะมีผลผลิต = $๒,๘๖๐ \times ๐.๐๕ = ๑๔๓$ กก. ราคาประมาณครึ่งหนึ่งของยางแห้งประมาณ กก.ละ ๒๒.๕๐ บาท เป็น รายได้รวมประมาณ ๓,๒๑๗.๕ บาท/ไร่ เศษยางมีหลายชนิด เช่น

- ◆ เศษยางเสนคือเศษยางที่เกิดจากการแข็งตัวบนหนากกรีด
- ◆ เศษยางกนกอกเป็นเศษที่แข็งตัวในจอกรับน้ำยาง ซึ่งมีมากในช่วงเปิดกรีด ยางพาราใหม่ประมาณ ๑ สัปดาห์จะยังไม่เก็บน้ำยางเพราะปริมาณน้ำยางมีน้อย
- ◆ เศษยางกอนเป็นเศษที่ยางเกิดในถังรวบรวมน้ำยางมักจะเกิดในกรณีระหว่าง กรีดยางมีฝนตกทำให้มีกรดเกิดขึ้นในจอกรับน้ำยางเมื่อน้ำยางลงถังรวม กรดเหล่านี้นจะติดมาด้วย ทำให้เกิดแข็งตัวในถังจับกันเป็นก้อน

- ◆ เศษยางดินเป็นเศษยางที่เกิดจากการไหลบ่าของน้ำยางลงดินจากหนากกรีด หรือลื่นยางสาเหตุอาจจะเกิดจากขณะกรีดมีความชื้นที่เปลือกยางพารา หรือหนากกรีดเป็นเปลือกที่ สองซึ่ง บางมากน้ำยางสามารถลื่นออกจากกรีดได้ ส่วนที่ไหลจากลื่นยางอาจจะเกิดจากหลังกรีดล้มหยาดจอก รับน้ำยาง หรือหลังจากเก็บน้ำยางแล้วเจ้าของสวนไม่ให้น้ำยางสวนที่ไหลไม่หมด เศษยางชนิดนี้ เมื่อนำไปจำหน่ายต้องแช่น้ำให้ดินละลายออกเหลือแต่เศษยาง

- ◆ เศษยางฟองอากาศ เป็นเศษยางที่เกิดจากการนำน้ำยางสดมาแปรรูปเป็นยางแผ่น ในการผสมน้ำและน้ำกรดลงในตะก่งจะมีการกวนให้น้ำยางดิบ น้ำและน้ำกรดผสมกันให้ทั่วถึงจะมี ฟองอากาศเกิดที่ผิวตะก่ง ต้องกวาดออกเพราะหากทิ้งไว้จะทำให้ยางแผ่นดิบผิวขรุขระมีตำหนิฟองอากาศ ที่กวาดออกมานำไปทำ เศษยางเรียกเศษยางฟองอากาศ ๕๘

- ◆ เศษยางกนถ้ง เป็นเศษยางที่ ตกค้างอยู่ในถังบรรทุกน้ำยางสด เมื่อส่งน้ำยางสด ให้โรงงานแล้วสวนที่ตกตะกอนจะประกอบด้วยธาตุอาหารของต้นยางเป็นแ่งและโปรตีนมีน้ำยางอยู่บางเล็กน้อย เมื่อนำกลับมาเทลงถังแข็งตัวแล้วจะเป็นเศษยางกนถ้ง **TM**

เนื้อไมยางพารา เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการกรีดยางพารา เนื้อไม้สามารถ นำไปแปรรูปทำเป็นไม้เพื่อการก่อสร้าง เครื่องเรือน ไม้อัด และเศษไม้ปลายไม้ทำเชื้อเพลิงได้ราคาเฉลี่ย (๒๕๕๗) ประมาณ ไร่ละ ๒๐,๐๐๐.- บาท **TM**

- ลูกยาง สามารถเก็บขายเพื่อใช้ผลิตเป็นสตอคตันตอยางได้ถาตณยางพารา ๑ ไร่ ใหญ่ลูกที่นำไปขายได้ประมาณ ๑๐ กก./ปีในเวลา ๑๓ ปีจะขายได้๑๓๐ กก. ราคาขึ้นอยู่กับความต้องการกลา ยางพาราในขณะนั้นๆ คิดประมาณ กก.ละ ๕.- บาท จะขายลูกยางพาราได้ไร่ละ ๖๕๐.-บาท **TM**

- ใบยาง สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึกเช่นดอกไม้วีเสื่อแปดตน แต่ใบยาง สดจะไม่ซื้อขายกัน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

หลักปฏิบัติที่ดีในการจัดการแปลงยางพารามาตรฐาน GAP เพื่อให้ชาวสวนยางสามารถมีวิธีการจัดการสวนยางพาราได้อย่างถูกต้องมีข้อเสนอแนะตั้งแต่ การปลูก การใส่ปุ๋ย วิธีการกรีด ระบบกรีด โดยเฉพาะระบบกรีดตามคำแนะนำคือ ๓ ระบบ ได้แก่

๑. กรีดครั้งลำต้น (กรีด ๒ หน้า) โดยกรีด ๑ วัน หยุด ๒ วัน (S/๒ d๓) เหมาะสมกับพันธุ์ยางทั่วไป โดยเฉพาะพันธุ์ที่อ่อนแอต่อการเปลือกแห้ง เช่นพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูง

๒. กรีดครึ่งลำต้น กรีด ๑ วัน หยุด ๑ วัน (S/๒ d๒) ใช้ได้กับพันธุ์ยางทั่วไป

๓. กรีดครึ่งลำต้น หรือ กรีด ๑ ใน ๓ ของลำต้น (กรีด ๓ หน้า) กรีดติดต่อกัน ๒ วัน หยุด ๑ วัน (S/๒ d๑ ๒d๓, S/๓ d๑ ๒d๓) ใช้กับเปลือกงอกใหม่ ไม่ควรกรีดเกิน ๑๖๐ วันต่อปี และไม่ควรรีดยางที่อ่อนแอต่ออาการเปลือกแห้ง อย่างไรก็ตามยังพบว่าเกษตรกรมีการแบ่งหน้ากรีดมากถึง ๔ - ๖ หน้า และแต่ละหน้ากรีดยังเว้นเปลือกไว้ระหว่างหน้ากรีดกว้าง ๑ - ๒ นิ้ว ซึ่งสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (เดิม) ไม่เคยแนะนำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับยางพาราและเกษตรกร กระทำในสิ่งที่ผิดไปจากหลักวิชาการ การกระทำดังกล่าวยิ่งทำให้รอยกรีดสั้นลงไปอีกและผลผลิตค่อนข้างต่ำ โดยให้เหตุผลว่าช่วงให้ท่อน้ำยางส่งตรงมายังโคนต้นสามารถเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นและทำให้เปลือกงอกขึ้นใหม่หนา และยิ่งอ้างอีกว่าน้ำยางมีเฉพาะส่วนหัวและท้ายรอยกรีดเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องกรีดยาว และกรีดสั้นไม่ถึงเยื่อเจริญ ป้องกันไม่ให้เกิดโรคเส้นดำ โรคเปลือกเน่า ยังแนะนำผิด ๆ ให้กรีดถี่ คือ กรีด ๓ - ๕ วัน ติดต่อกันแล้วหยุดกรีด หรือกรีดทุกวันที่ไม่ตก โดยให้เหตุผลว่ากรีดรอยกรีดสั้น กรีดง่าย กรีดไม่บาดหน้ายาง และรักษาเปลือกทำให้กรีดได้นาน โดย ๑ หน้า กรีดได้ ๓ ปี กรีดเปลือกเดิมทั้ง ๔ หน้า กรีดได้ ๑๒ ปี และกลับไปกรีดเปลือกงอกใหม่อีก ๑๒ ปี รวมทั้งสิ้นสามารถกรีดได้นาน ๒๔ ปี จึงค้นคว้าไม่พบโดยไม่มีกรีดยางหน้าสูง การปฏิบัติดังกล่าวเป็นการเสียโอกาสต่อรายได้จากผลผลิตน้ำยางของเกษตรกรโดยตรง

ในขณะที่คำแนะนำทางวิชาการ "การกรีดยาง ให้แบ่งหน้ากรีด ๒ - ๓ หน้าเท่านั้น" เพราะผลผลิตน้ำยางขึ้นอยู่กับความยาวของรอยกรีด มีผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศยืนยัน และท่อน้ำยางจะกระจายไปทั้งต้น และการกรีดทำให้ตัดท่อน้ำยางทำให้มีน้ำยางออกมาทั้งรอยกรีด ไม่ใช่ออกแค่ส่วนหัวกับท้ายรอยกรีดตามที่คิดเอาเอง และการกรีดลึกถึงเยื่อเจริญนอกจากจะให้ผลผลิตน้ำยางสูงเพราะตัดท่อน้ำยางมากสำหรับโรคที่เกิดกับหน้ายาง สามารถใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น เมทาแลคซิล ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียมหรืออาลิเอท เป็นต้น ผสมกับน้ำสะอาดใช้ทาหน้ายางที่กรีดในปีกรีดนั้นๆ ให้ทาทุกสัปดาห์ติดต่อกัน ๔ สัปดาห์ เมื่อมีอาการของโรคจะต้องทาทุกเดือนในช่วงฤดูฝน ส่วนความถี่ในการกรีดยาง ให้ความถี่สูงสุดไม่เกิน กรีด ๒ วัน ติดต่อกัน หยุด ๑ วัน หรือกรีดวันเว้นวัน เนื่องจากต้นยางจะสร้างน้ำยางชดเชยสูงสุดหลังจากกรีด ใช้เวลา ๔๘ - ๗๒ ชั่วโมง หรือ ๒ - ๓ วัน การกรีดดังกล่าวสามารถกรีดได้นานถึง ๔๐ ปี เช่น แบ่งหน้ากรีด ๓ หน้า กรีด ๑ หน้า กรีดได้ ๔ - ๕ ปี กรีดเปลือกเดิมทั้ง ๓ หน้า กรีดได้ ๑๒ - ๑๕ ปี และกลับไปกรีดเปลือกงอกใหม่อีก ๑๒ - ๑๕ ปี จากหน้ากรีดยางหน้าสูงได้อีก ๑๐ ปี รวมทั้งสิ้นสามารถกรีดได้นาน ๓๔ - ๔๐ ปี นับว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่การยางแห่งประเทศไทยจะต้องทบทวน ตรวจสอบและให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง ฝ่ายส่งเสริมและกองฝึกอบรม มีบทบาทในการทบทวนหลักสูตรการฝึกอบรมการกรีดยางให้ถูกหลักวิชาการตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย ต่อไป (พิศมัย จันทูมา, ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา สถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย)

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคเปลือกเน่า (Mouldy rot)

เชื้อสาเหตุเชื้อรา *Ceratocystis fimbriata*

ลักษณะอาการของโรค

ในระยะแรกจะเห็นเป็นรอยบวม และมีสีจางบนเปลือกงอกใหม่เหนือรอยกรีด ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่คล้ายคลึงกับอาการระยะแรกของโรคเส้นดำ ในระยะต่อมารอยแผลของโรคเปลือกเน่าจะมีเส้นใยของเชื้อราสีเทาขึ้นปกคลุมจนเห็นได้ชัด เมื่ออาการของโรครุนแรงขึ้นและสภาพแวดล้อมเหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของเชื้อรา จะสังเกตเห็นเชื้อราเจริญและขยายลูกกลามออกไปจนเห็นเส้นใยของเชื้อราเกิดขึ้นเป็นแถบขนานไปกับรอยกรีด ซึ่งเปลือกบริเวณดังกล่าวนี้จะเน่าหลุดเป็นแอ่งเหลือแต่เนื้อ

ไม้สีดำในที่สุด เมื่อเดือนเปลี่ยนบริเวณข้างเคียงรอยแผลออกดูจะไม่พบอาการเน่าลุกลามออกไปแต่อย่างใด
สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค บริเวณที่สภาพอากาศมีความชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา
การแพร่ระบาด เชื้อนี้สามารถแพร่กระจายไปยังต้นข้างเคียงได้โดยอาศัยลม แผลง เป็นพาหะ

การป้องกันกำจัด

๑. เนื่องจากโรคนี้มักเกิดในแหล่งปลูกยางที่มีความชื้นสูงมาก ๆ ฉะนั้นในแปลงยางจึงควรมีการตัดแต่งกิ่งและกำจัดวัชพืชในสวนยางอยู่เป็นประจำ เพื่อให้สวนยางโปร่งมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ความชื้นในแปลงยางจะได้ลดลง

๒. ถ้าปรากฏว่าต้นยางเป็นโรคเปลือกเน่า ควรหยุดกรีดยางเสีย ๒ - ๓ สัปดาห์ เพื่อป้องกันมิให้เชื้อแพร่ไปติดต้นอื่น

๓. โรคนี้ นอกจากจะติดไปยังต้นอื่นได้ด้วยลมและแมลงแล้ว ยังอาจติดไปกับเสื้อผ้าของคนกรีดยางขณะที่ใส่เศษยาง และมีดกรีดยางอีกด้วย ถ้าปรากฏว่าในสวนยางเป็นโรคนี้แล้วจะต้องควบคุมระยะมัดระวังสิ่งเหล่านี้ด้วยเช่นกัน

๔. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคเส้นดำก็สามารถป้องกันโรคเปลือกเน่าได้

๕. ในกรณีที่พบมอดหรือแมลงชนิดอื่นเจาะเปลือกยางที่เป็นโรคนี้ให้ใช้ยาฆ่าแมลงกำจัดแมลงเหล่านั้นเสีย

๖. เมื่อพบต้นยางเป็นโรคเปลือกเน่าให้ใช้สารโรอาเบนดาโซล อัตรา ๒๐ กรัม (ประมาณ ๒ ช้อนแกง) ต่อน้ำ ๑ ลิตร ผสมสารแผ่กระจายและจับติด ๒ ซีซี. (ประมาณ ๑/๒ ช้อนชา) หรือสาร ออกซาดิกซิลแมนโคเซ็บ อัตรา ๔๐ กรัม (ประมาณ ๔ ช้อนแกง) ต่อน้ำ ๑ ลิตร ผสมสารแผ่กระจายและจับติด ๒ ซีซี. (ประมาณ ๑/๒ ช้อนชา) อย่างใดอย่างหนึ่งทาหน้ากรีดยางทุก ๗ วัน ๓ - ๔ ครั้ง จะสามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้ แต่ถ้าหากฝนตกชุก โรคอาจเกิดขึ้นมาใหม่ ให้ทาสารเคมีดังกล่าวซ้ำต่อไปจนกว่าโรคจะหาย

๒. โรคเปลือกแห้ง

สาเหตุ

- สวนยางขาดการบำรุงรักษา/การใส่ปุ๋ยไม่ตรงกับเวลาที่กำหนด และใช้ปุ๋ยไม่เหมาะสมกับสภาพของดิน
- กรีดเอาน้ำยางออกมากเกินไป กรีดถี่เกินไป และใช้ระบบกรีดไม่ถูกต้อง
- เกิดการผิดปกติภายในท่อน้ำยาง

ลักษณะอาการของโรค

ก่อนเกิดโรค ต้นยางที่จะเป็นโรคเปลือกแห้ง มักจะแสดงอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันให้สังเกตเห็นได้ ดังนี้

๑. น้ำยางบนรอยกรีดจะจับตัวกันเร็วกว่าปกติ
๒. น้ำยางที่กรีดได้จะมีปริมาณมากกว่าปกติ การหยดของน้ำยางนานกว่าปกติ
๓. น้ำยางที่กรีดได้จะใส และมีปริมาณเนื้อยางแห้งต่ำ
๔. เปลือกของต้นยางเหนือรอยกรีดจะมีสีซีดลง

ขณะเป็นโรค ต้นยางเปลือกจะแห้ง กรีดแล้วไม่มีน้ำยางไหล เปลือกต้นยางตามลำต้นจะแตกพอง แต่ต้นยางไม่ตาย ถ้าปล่อยปละไม่ควบคุม จะแพร่กระจายลุกลาม ทำให้หน้ากรีดของยางต้นนั้นเสียหายทั้งหมด (ไม่แพร่ระบาดไปสู่ต้นอื่น) การ ลุกลามของโรคมีหลายลักษณะดังนี้

๑. โรคนี้ส่วนใหญ่จะลุกลามไปทางด้านซ้ายมือเสมอ

๒. เกิดโรคนี้แล้วไม่มีการดูแลรักษา โรคจะลุกลามไปยังหน้ากรีดที่อยู่ติดกัน
๓. การลุกลามของโรคบนหน้ากรีด ถ้ากรีดจากบนลงล่างโรคก็จะลุกลามจากบนลงล่าง ถ้ากรีดจากล่างขึ้นบนโรคก็จะลุกลามจากล่างขึ้นบน
๔. อาการเปลือกแห้งจะไม่ลุกลามจากเปลือกที่ยังไม่ทำการกรีดไปยังเปลือกนอกใหม่ และไม่ลุกลามจากเปลือกนอกใหม่ด้านหนึ่งไปยังอีกด้านหนึ่ง
๕. ถ้าเป็นโรคเปลือกแห้งชนิดที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภายใน ๒ - ๓ เดือน หน้ากรีดของต้นยางจะเป็นโรคเปลือกแห้งทั้งหมด

การป้องกันกำจัด

๑. เอาใจใส่บำรุงรักษาสวนยางให้สมบูรณ์แข็งแรงตั้งแต่เริ่มปลูก
๒. ใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมตามจำนวนและระยะเวลาที่ทางวิชาการแนะนำ
๓. ใช้ระบบกรีดให้ถูกต้องและเหมาะสมกับพันธุ์ยาง
๔. อย่ากรีดยางเมื่อยางยังไม่ได้ขนาดเปิดกรีด
๕. หยุดกรีดยางในขณะยางผลัดใบ

ยางที่จะเปิดกรีดใหม่

- สำหรับยางที่เริ่มเปิดกรีดใหม่ ก่อนเปิดกรีด ๓ เดือน ควรทำร่องแยกหน้ากรีดออกจากกัน ในการทำร่องให้ใช้ส่วเขาเป็นร่องลึกจนถึงเนื้อไม้ โดยทำร่องเดียวตรงตลอดจากจุดที่จะเปิดกรีดด้านบนจนถึงส่วนโคนของต้นยาง
- ทำร่องบริเวณโคนต้นยางให้ร่องนี้ขวางกับลำต้น โดยให้ร่องจดกับร่องที่ทำแบ่งแยกหน้ากรีดเพื่อป้องกันมิให้โรคลุกลามลงสู่ราก
- เปิดกรีดเมื่อต้นยางได้ขนาดและกรีดตามระบบที่เหมาะสมกับพันธุ์ยาง
- ยางที่เปิดกรีดแล้วและเป็นโรคเปลือกแห้งเพียงบางส่วน
- หากต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งเพียงบางส่วน ถ้าไม่ควบคุมโรคจะลุกลามออกไป ทำให้หน้ากรีดเสียหายทั้งหมด
- ควบคุมโดยทำร่องแยกส่วนที่เป็นโรคออกจากกัน วิธีทำร่องใช้ส่วเขาร่องให้ลึกถึงเนื้อไม้รอบบริเวณที่เป็นโรค ห่างจากบริเวณที่เป็นโรคประมาณ ๒ ซม.
- หลังจากทำร่องเรียบร้อยแล้ว ก็สามารถเปิดกรีดต่อไปได้ตามปกติ แต่ต้องเปิดกรีดต่ำกว่าบริเวณที่เป็นโรค

๓. โรคเส้นดำ (Black Stripe)

ลักษณะอาการของโรค

เชื้อจะเข้าทำลายได้เฉพาะบริเวณเปลือกยางที่มีบาดแผลเท่านั้น โดย ส่วนใหญ่จะเข้าทำลายพื้นที่ทางรอยกรีดใหม่ที่กรีดไปแล้วไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมงบนผิวเปลือกยางที่ไม่มีบาดแผลใด ๆ เชื้อสาเหตุของโรคนี้จะไม่สามารถเข้าทำลายต้นยางได้ ฉะนั้นการกรีดยางให้ดีและถูกต้องจึงมีความสำคัญมาก

ในระยะแรกหลังจากที่เชื้อราเข้าทำลายแล้ว จะเห็นบริเวณที่เป็นโรคมีสีมืดปกติเป็นรอยชำ ส่วนมากมักจะเกิดขึ้นเหนือรอยกรีด หากอาการรุนแรงมากขึ้นบริเวณที่เป็นรอยชำนี้จะเปลี่ยนเป็นรอยบวมสีดำ และจะขยายตัวยาวขึ้นไปในแนวตั้ง คือสูงขึ้นไปส่วนบนเหนือรอยกรีดและลงใต้รอยกรีดอย่างรวดเร็ว ภายใต้นี้จะสังเกตเห็นอาการของโรคได้ชัดเจน เนื่องจากส่วนที่ไม่เป็นโรคมีเปลือกนอกใหม่หนาเพิ่มมากขึ้น ทำให้ส่วนที่เป็นโรคเป็นรอยบวมลึกชัดเจน เนื่องจากเยื่อเจริญส่วนนั้นตายหมด เมื่อเนื้อเปลือกออกดูจะพบรอยบวมสีดำนั้น มีลายเส้นสีดำ บนเนื้อไม้บริเวณแผล ซึ่งมักเป็นรอยยาวตามแนวยืนของลำต้น อาการขึ้นรุนแรงจะทำให้เปลือกของ

หน้ายางบริเวณที่เป็นโรคปริ มีน้ำยางไหลออกมาตลอดเวลา และเปลือกบริเวณที่เป็นโรคนี้นี้จะเน่าหลุดออกทั้งหมดในที่สุด ยางพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้นี้ได้แก่ RRIM๖๐๐

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค

ความชื้น ปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตก เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะสนับสนุนให้เชื้อรานี้ระบาดรุนแรง

การแพร่ระบาด

เชื้อจะเข้าทำลายได้เฉพาะบริเวณเปลือกยางที่มีบาดแผลเท่านั้น ส่วนใหญ่จะเข้าทำลายชั้นที่ทางรอยกรีดใหม่ที่เกิดไปแล้วไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง โรคนี้แพร่ระบาดอย่างกว้างขวางในพื้นที่ปลูกยางทั่วไป โดยเฉพาะในเขตที่เกิดโรคใบร่วง และผลเน่าระบาดเป็นประจำทุกปี เช่นในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันตก

การป้องกันกำจัด

๑. อย่าเปิดหน้ายางหรือขึ้นหน้ายางใหม่ในระหว่างฤดูฝน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีฝนตก อย่ากรีดลึกจนถึงเนื้อไม้ เพราะจะทำให้หน้ายางเสียหายและเป็นผลทำให้โอกาสที่เชื้อจะเข้าทำลายมีมาก
๒. ตัดแต่งกิ่งยางและปราบวัชพืชในสวนยางให้สวนยางโปร่ง มีอากาศถ่ายเทสะดวก จะช่วยให้หน้ายางแห้งเร็วขึ้น เป็นการลดความรุนแรงของโรคได้
๓. การกรีดยางในฤดูฝนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่มีโรคใบร่วงระบาด ควรทาหน้ายางด้วยสารเคมีชนิดเดียวกับที่ใช้รักษา
๔. เมื่อพบหน้ากรีดยางเริ่มแสดงอาการ ให้ใช้สารเมตาแลคซิล อัตรา ๗ - ๑๔ กรัม (ประมาณ ๑ ช้อนชาครึ่ง) ต่อน้ำ ๑ ลิตร หรือสารออกซาเดซีล แมนโคเซ็บ อัตรา ๔๐ กรัม (ประมาณ ๔ ช้อนแกง) ต่อน้ำ ๑ ลิตร ผสมสารแผ่กระจายและจับติด จำนวน ๒ ซีซี (ประมาณ ๑/๒ ช้อนชา) ใช้สารอย่างใดอย่างหนึ่งทาหน้ากรีดยางทุก ๗ วัน ๓ - ๔ ครั้ง จะสามารถป้องกันกำจัดโรคนี้นี้ได้ หากฝนตกชุกติดต่อกันควรหมั่นทาสารเคมีต่อไปอีกจนกว่าโรคจะหาย

๔. โรคใบจุดตานก *Drechslera (Helminthosporium) heveae*

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Drechslera*

(*Helminthosporium*) *heveae*

ลักษณะของเชื้อรา

มีลักษณะรูปร่างคล้ายเมล็ดข้าวเปลือก ขนาดประมาณหนึ่งในสิบของมิลลิเมตร เมื่อใช้แว่นขยายส่องดูจะเห็นสปอร์มีสีน้ำตาลไหม้ ในระยะที่เชื้อราสร้างสปอร์ขึ้นเป็นจำนวนมากคือ ระยะ ๒-๓ สัปดาห์ต่อจากการเริ่มเข้าทำลายของเชื้อราอาจจะมองเห็นกลุ่มของสปอร์ซึ่งอยู่รวมเป็นกระจุกมีสีน้ำตาลไหม้แวววาวที่บริเวณกลางจุดของแผลทางด้านล่างของแผ่นใบ สปอร์เหล่านี้แพร่กระจายโดยอาศัยลมพัดพาไป นอกจากนี้ฝน น้ำค้างตลอดจนการเสียดสีระหว่างต้นยางและการที่คนไปสัมผัสขณะปฏิบัติงานช่วยทำให้เกิดการระบาดและแพร่กระจายของสปอร์ไปยังต้นข้างเคียงได้เป็นอย่างดี โรคใบจุดตานกจะเกิดรุนแรงมากในพื้นที่ปลูกยางที่เป็นดินร่วนปนทรายซึ่งไม่อุ้มน้ำและไม่มีความสมบูรณ์

ลักษณะอาการ

สังเกตได้เด่นชัดคือ จุดที่เกิดขึ้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับตานก ตามปกติลักษณะของจุดค่อนข้างกลม มีขอบแผลสีน้ำตาลล้อมรอบรอยโปร่งแสงที่บริเวณกลางจุด ขนาดของจุดมักมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ

๑ - ๓ มิลลิเมตรเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากรอยจุดเหล่านี้เกิดขึ้นด้วยเชื้อราสาเหตุเข้าทำลายขณะที่ใบเจริญและขยายตัวจนมีขนาดโตเต็มที่แล้วแต่ยังไม่กระด้าง นอกเหนือจากลักษณะอาการของจุดดังกล่าวมาแล้วนั้นใบยางที่เป็นโรคใบจุดตานกก็มีลักษณะของจุดแตกต่างออกไปจากแบบอย่างของโรคดังกล่าวไว้แล้วอยู่บ้าง คือ ถ้าเชื้อราเข้าทำลายในระยะใบยังอ่อนมากจุดของแผลที่เกิดขึ้นจะไม่แตกต่างจากจุดที่เกิดจากการเข้าทำลายของเชื้อราชนิดอื่นๆ เลย นอกจากนี้ถูกเชื้อราสกุลคอลลีโทรทริกัมทำลาย แต่ถ้าเชื้อราเข้าทำลายเมื่อใบยางอายุมากขึ้น คือ ขณะที่ผิดใบกระด้างแล้วจุดที่เกิดจากเชื้อราสาเหตุโรคใบจุดตานกนี้เข้าทำลายจะเป็นเพียงรอยที่น้ำตาลเข้มเท่านั้น เป็นที่สังเกตได้ว่าโดยทั่วไปลักษณะอาการของโรคทั้งสามแบบนี้มักจะเกิดขึ้นบนใบยางที่เป็นโรคใบจุดตานกอย่างรุนแรง

การป้องกันกำจัด

เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าโรคใบจุดตานกนี้ใช้ยารักษาให้หายได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากสปอร์มีความต้านทานต่อยาบางชนิดสูง และเชื้อราเข้าทำลายใบยางได้อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่ใบยังอ่อน มีผิวใบเป็นไขมันซึ่งยาไม่ค่อยจับติดใบ เท่าที่ปรากฏผลการป้องกันกำจัดโรคใบจุดตานกนี้การใช้ยาประเภทคาร์บาเมท เช่น ไซเนบ มาเนบ หรือแมงโคเซบ ให้ผลการป้องกันโรคใบจุดได้ดี ทั้งนี้ยกเว้นประเภทคาร์บาเมทที่มีสารหลักเป็นส่วนประกอบรวมทั้งยาประเภทสารประกอบทองแดง

คำแนะนำป้องกันรักษาโรคใบจุดนี้มุ่งหมายทางการป้องกันโรคมกกว่าการรักษาโดยแนะนำให้ฉีดยาบ่อยครั้ง แต่ครั้งไม่ควรทิ้งระยะให้นานเกินหนึ่งสัปดาห์ เป็นที่น่าสังเกตว่า การลดจำนวนครั้งของการพ่นยาด้วยการเติมสารจับใบไม่ให้เกิดผลดีในการป้องกันการเกิดโรคเนื่องจากเหตุผลที่ว่าใบยางเจริญเติบโตและขยายตัวรวดเร็วมาก ยาที่ใช้พ่นควรให้แมงโคเซบมีความเข้มข้น ๐.๒% และควรพ่นใบยางอ่อนที่ส่วนปลายยอดของต้นระยะที่กำลังเจริญผลิใบใหม่และใบกำลังขยายตัวให้ทั่วถึง เครื่องพ่นควรเป็นเครื่องพ่นแบบสะพานหลังจะทำให้สามารถเลือกฉีดเฉพาะส่วนปลายยอดของต้นได้ ทำให้ไม่เปลืองยาที่ต้องเสียไปกับการฉีดใบแก่ที่อยู่ทางตอนล่างของต้น การพ่นยาป้องกันโรคนี้ควรทำการพ่นติดต่อกันเป็นเวลาหลายสัปดาห์จนกว่าต้นยางมีใบฉัตรใหม่ที่สมบูรณ์

๕. โรคใบร่วงและฝักเน่า (Phytophthora leaf fall and pod rot)

เชื้อสาเหตุเกิดจากเชื้อรา *Phytophthora* สองชนิด

คือ *palmivora* และ *botryose*

ลักษณะของเชื้อรา

ลักษณะของเชื้อรานี้แพร่กระจายโดยอาศัยน้ำ

พัดพาสปอร์ไป สำหรับการเข้าทำลายเนื้อเยื่อส่วนต่างๆ ของต้นยางในสภาพธรรมชาติ และลำดับตอนการเกิดโรคระบาดที่เกิดจากเชื้อรานี้ จะเข้าทำลายที่ส่วนฝัก ยอด ก้าน ใบ และแผ่นใบด้านล่างทางรูปเท่านั้น ส่วนการระบาดของฝักจะถูกเชื้อเข้าทำลายก่อนแล้วแพร่พันธุ์

เป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว จากนั้นเชื้อจะเข้าทำลายส่วนก้านใบทำให้ใบร่วง ในกรณีที่ต้นยางอ่อนยังไม่มีฝักบริเวณยอดอ่อนจะถูกเชื้อราเข้าทำลายก่อนทำให้ยอดเน่า ต่อมาเชื้อจะลุกลามเข้าทำลายก้านใบและแผ่นใบในที่สุดสภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการเกิดโรคระบาดอย่างรุนแรงนั้น ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกเป็นปัจจัยสำคัญ โดยปกติโรคจะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและรุนแรงในระยะที่มีฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลาหลายๆวัน ในบริเวณที่มีเชื้อราชนิดนี้ระบาดอยู่ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงพฤศจิกายนของทุกปี

ลักษณะอาการ

อาการของโรคที่ส่วนต่างๆ ของต้นยางซึ่งถูกเชื้อราชนิดนี้เข้าทำลายมีดังต่อไปนี้ คืออาการที่ฝักฝักที่ถูกทำลายจะเน่าดำ ค้างอยู่บนต้นไม่แตกและร่วงหล่นตามธรรมชาติ สำหรับอาการของโรคใบร่วง ใบยางจะร่วงทั้งที่มีสีเขียวสดและสีเหลือง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศโดยมีลักษณะที่ปรากฏเด่นชัด คือ มีรอยขีดดำอยู่ที่

บริเวณก้านใบ และที่จุดกึ่งกลางของรอยข้ำมีหยดน้ำยางเกาะติดอยู่ด้วยใบยางร่วงที่เกิดจากเชื้อราขึ้นเมื่อหน้าขึ้นมาสับดีไปมาเพียงเบาๆ ใบย่อยจะหลุดทันที ซึ่งต่างกับใบยางที่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ คือเมื่อนำใบยางที่ร่วงตามธรรมชาติมาสับดีใบย่อยจะไม่หลุดออกจากก้านใบแผ่นใบบางครั้งจะเป็นแผลที่มีลักษณะชำรุด น้ำ ขนาดของแผลไม่แน่นอน สำหรับต้นยางอ่อนถ้าหากถูกเชื้อเข้าทำลาย จะเกิดอาการยอดเน่าแล้วลุกลามไปทำลายก้านใบและแผ่นใบ ทำให้ต้นยางตายได้ ซึ่งโรคนี้จะระบาดบริเวณพื้นที่ปลูกยางที่มีฝนตกชุก ความชื้นสูง จะระบาดมากในบริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันตก คือ จ.ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง ภูเก็ต และสตูล ส่วนภาคใต้ฝั่งตะวันออก คือ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง การเกิดโรคใบร่วงจะไม่รุนแรงเท่าฝั่งตะวันตก ทางฝั่งตะวันตกโรคจะระบาดในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม ส่วนภาคใต้ฝั่งตะวันออก จะเริ่มการระบาดของโรคในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม สำหรับโรคที่หน้ากรีดยางโดยมีเชื้อราชนิดเดียวกันนี้เป็นสาเหตุ เรียกว่าโรคเส้นดำซึ่งจะกล่าวต่อไป

การป้องกันกำจัด

โรคใบร่วงของยางพาราที่เกิดจากเชื้อราชนิดนี้ เราสามารถทำการป้องกันและรักษาได้โดยใช้ยาฆ่าเชื้อราบางประเภท เช่น สารประกอบทองแดงผสมน้ำมันบางชนิดฉีดป้องกันก่อนถึงฤดูกาลของโรคระบาด อย่างไรก็ตามการปฏิบัติเพื่อป้องกันรักษาโรคโดยวิธีดังกล่าวในสวนยางที่มีต้นยางขนาดใหญ่มีอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเครื่องพ่นยาและนอกจากนี้ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการพ่นยาป้องกันรักษาโรคในสภาพปัจจุบันไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เสียไป ทั้งนี้เพราะต้นยางที่มีขนาดใหญ่ที่แสดงอาการใบร่วงนี้ไม่ได้รับอันตรายจนถึงกับทำให้ต้นยางตายได้ เพียงแต่ปริมาณน้ำยางหรือผลผลิตที่ได้ลดลงเท่านั้น จึงไม่แนะนำให้ชาวสวนยางทำการพ่นยารักษาโรคในสวนยางขนาดใหญ่ แต่ขอแนะนำให้เจ้าของสวนยางที่มีต้นยางอายุน้อยกว่า ๒ ปี ทำการฉีดป้องกันรักษาโรคเพื่อมิให้ต้นยางเน่าตายเนื่องจากการเป็นโรค โดยใช้ยา ไดฟอลาแทน ๘๐ ผสมน้ำ มีอัตราส่วน ยา ๒ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตรฉีดพ่นใบเพื่อป้องกันโรคต่างๆ สัปดาห์ ะหว่างที่เกิดโรคระบาดในท้องถิ่นนั้นๆ สำหรับต้นยางขนาดใหญ่ที่เกิดโรคใบร่วงอย่างรุนแรงจนใบร่วงหมดต้น ให้เจ้าของสวนเร่งการเจริญเติบโตของต้นยางต่อไป

ตารางที่ ๔๖ การใช้สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดเชื้อ

สารเคมี		อัตราการใช้/ น้ำ ๒๐ ลิตร	วิธีการใช้
ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า	๒๐ กรัม	สำหรับต้นยางอายุน้อยกว่า ๒ ปี ให้พ่นสารเคมีบนใบยาง ที่เริ่มผลิใบใหม่ทุก ๗ วัน ควรพ่นก่อนโรคระบาด
Benomyl (เบนโอมิบิล)	เบนเลท ๕๐๕๐% WP		
	ฟัลดาโซล ๕๐% W/F		
Carbendazim (คาร์เบนดาซิม)	คาร์เบนดาซิม ๕๐% WP		
Sulfur(ซัลเฟอร์)	ซัลเฟอร์ ๘๐% WP	๑๐ มิลลิลิตร	
Tridemorph *ไตรดีมอร์ฟ	คาลิกซิน ๗๕% W/V EC		
กำมะถันผง	กำมะถันผง ๑๐๐%	๑.๕ - ๔ กก./ไร่	พ่นใบยางอ่อน ก่อนเวลา ๗.๐๐ น. เพื่อหลีกเลี่ยงลมและอาศัยประโยชน์จากน้ำค้าง

** ห้ามใช้อัตราสูงกว่าคำแนะนำเพราะจะทำให้ใบยางไหม้

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

วิธีป้องกันและรักษาโรคที่ใช้กันอยู่ทั่วไป คือ ทำการพ่นผงกำมะถันป้องกันการระบาดของโรค โดยใช้ผงกำมะถัน ๑.๕-๔ กก. ต่อพื้นที่หนึ่งไร่ (แล้วแต่ขนาดของต้นยาง) ทุกๆ ๕-๗ วัน เป็นจำนวน ๕-๖ ครั้ง ซึ่งปรากฏว่าใช้ได้ผลดี อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายในการป้องกันโรคด้วยวิธีนี้ยังนับว่าสูงมาก ควรมีการลดค่าใช้จ่ายโดยการกำหนดระยะเวลาที่การพ่นยาให้มีประสิทธิภาพสูง และลดจำนวนการพ่นยาให้น้อยครั้งลงด้วยเหตุนี้จึงได้มีการศึกษาสภาพที่เหมาะสมแก่การเข้าทำลายใบยางของเชื้อรา เพื่อการกำหนดเวลาทำการพ่นยาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดรวมทั้งการศึกษาการป้องกันโรคด้วยวิธีการทางเขตกรรมและศึกษาวิธีการหลีกเลี่ยงการเกิดโรคระบาด

การระบาด

ช่วงที่ระบาดราวเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน สภาพแวดล้อม กลางวันร้อนจัด กลางคืนเย็น และชื้น ตอนเช้ามีหมอก โรคจะแพร่กระจาย โดยลม และแมลงสภาพต้นยาง ช่วงยางผลิใบใหม่

๖. โรครากแดง (Red root disease)

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Gonoderma pseudojerreum*

ลักษณะอาการ

เส้นใยของเชื้อราสาเหตุของโรคนี้จะมีสีสีแดง และเป็นมันปกคลุมผิวรากของยางที่เป็นโรค หากเชื้อราอยู่ในระยะเจริญเส้นใยจะมีสีขาวครีม เมื่อแก่ขึ้นจะกลายเป็นสีแดง รากยางที่เป็นโรคนี้ในระยะแรกจะมีสีน้ำตาลซีด และแข็ง ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเนื้ออ่อน เนื้อไม้ที่เป็นโรคจะพูน อาจเปื่อยหรือแห้งแล้วแต่สภาพของดิน เนื้อเยื่อแต่ละวงจะหลุดล่อนแยกออกจากกันได้ง่าย ดอกเห็ดจะเป็นวงแข็ง ผิวด้านบนเป็นรอยย่นสีน้ำตาลแดงเข้ม ผิวด้านล่างเป็นสีขาวซีด หนา รอบ ๆ ของดอกเห็ดมีสีขาวครีม

การป้องกันกำจัด

๑. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง จะต้องทำการถอนราก และเผาทำลายตอไม้ ท่อนไม้ เพื่อทำลายเชื้อราอันอาจทำให้เกิดโรครากได้
๒. หมั่นตรวจตราหาจุดต้นที่เป็นโรค โดยการขุดโคนดูรากหลังจากปลูกยางไปแล้วประมาณ ๑ ปี หากไม่พบต้นที่เป็นโรคให้ทาสารเคมีพีซีเอ็นบี (PCNB) ๒๐% เคลือบไว้ที่โคนต้นตรงคอต้น รากแก้ว และฐานของรากแขนง
๓. หากพบต้นที่เป็นโรค ที่โคนต้น โคนราก และรากแขนงให้ตัด หรือเฉือนทิ้ง แล้วทาสารเคมี PCNB ๒๐% ผสมน้ำ และควรทำการตรวจซ้ำในเวลา ๑๒ เดือนต่อมา
๔. ถ้าพบโรคในต้นยางอายุน้อยให้ทำการขุดรากที่เป็นโรคขึ้นมาเผาทำลาย

๗. โรครากขาว

เชื้อสาเหตุ

เกิดจากเชื้อราสาเหตุโรครากขาว

จะแตกสาขาเป็นร่างแหจับติดแน่นและแผ่คลุมทั่วผิวรากที่เป็นโรค

ลักษณะของเชื้อรา

เส้นใยจะมีสีขาวและ

ปลายแบน

ลักษณะอาการ

เส้นใยของเชื้อราจะเป็นสีขาว แตกกิ่งก้านแผ่ปกคลุมทั่วผิวราก เส้นใยที่อายุน้อยจะกลมและกลายเป็นสีเหลืองซีด หรือแดงซีด เนื้อไม้ในระยะแรกจะแข็ง กระด้างเป็นสีน้ำตาลซีด ในระยะที่เป็นโรคอย่างรุนแรงจะเป็นสีครีม ถ้าอยู่ในที่ชื้นแฉะจะเน่า และดอกเห็ดมีลักษณะเป็นแผ่นครึ่งวงกลม แผ่นเดียวหรือซ้อนกันหลายแผ่นเป็นชั้น ๆ เกาะติดกับโคนต้นหรือรากเหมือนหิ้ง ผิวด้านบนของดอกเห็ดเป็นสีเหลืองส้ม เป็นวงสลับสีอ่อนแก่ ขอบดอกเป็นสีขาว ด้านล่างเป็นสีส้มแดงและเป็นรูเล็ก

การป้องกันกำจัด

เป็นเรื่องค่อนข้างยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่ายสูง ถ้ามีต้นตายหรือเป็นโรครุนแรง คือมีอาการใบเหลืองทั้งต้นแล้วควรขุดรากถอนโคนและเผาทำลายเสีย แล้วป้องกันและรักษาต้นข้างเคียงไม่ให้เป็นโรค โดยใช้สารเคมี ซึ่งการป้องกันและรักษาโรครากให้ได้ผลจะต้องทำควบคู่กันไป ทั้งด้านเขตกรรมและการใช้สารเคมี คือ

๑. ปลุกยางในพื้นที่ปลอดโรค ควรเตรียมพื้นที่ปลุกยางให้ปลอดโรค โดยการขุดทำลายตออย่างเก่า เพื่อกำจัดแหล่งโรค
๒. หลังเตรียมดินควรปลูกพืชคลุมเพื่อปรับสภาพดินให้เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืชและจุลินทรีย์บางชนิดที่เป็นพืช กับเชื้อราสาเหตุของโรค ในพื้นที่ที่เป็นโรครากอย่างรุนแรง ควรปลูกพืชอื่นอย่างน้อย ๑-๒ ปี เพื่อลดการระบาดของโรค และพืชที่ปลูกไม่ควรเป็นพืชอาศัยของโรคราก
๓. ขุดคูล้อมหรือกั้นระหว่างต้นเป็นโรคกับต้นไม่เป็นโรค เพื่อป้องกันการสัมผัสกันของราก
๔. ใช้สารเคมีโรครากขาว- กำมะถันผง อัตรา ๑๕๐ กรัม/ตัน ใส่ในหลุมก่อนปลุกยาง เพื่อลด pH ของดินทำให้ไม่เหมาะต่อการเจริญของเชื้อราสาเหตุ ถ้าในพื้นที่ที่เป็นโรครากอย่างรุนแรง ควรใช้อัตรา ๒๕๐ กรัม/หลุมปลูก- ป้องกันรักษาต้นข้างเคียงที่ยังไม่เป็นโรค หรือเป็นโรคเพียงเล็กน้อย ด้วยสารเคมีไตรเดมอร์ฟ หรือไฮโปรโคนาโซล อัตรา ๑๐-๒๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒ ลิตร/ต้น หรือใช้เฟนพิโคลนีส อัตรา ๔-๘ กรัม/น้ำ ๓ ลิตร/ต้น ๖ เดือน/ครั้ง โดยเทราดรอบโคนต้นที่เชื้อราเป็นร่องเล็ก ๆ กว้าง ๑๐-๑๕ ซม. ปลอ่ยให้สารเคมีค่อย ๆ ซึมไปตามราก- ส่วนโรครากแดงและรากน้ำตาล ใช้ไตรเดมอร์ฟ หรือไดฟิโนโคนาโซล (สกออร์) อัตรา ๒๐-๓๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒-๓ ลิตร/ต้น ทุก ๆ ๖ เดือน เทราดรอบโคนต้นเช่นเดียวกับโรครากขาว

๘. โรคราสีชมพู (Pink Disease)

เชื้อสาเหตุเชื้อรา *Corticium salmonicolor*

ลักษณะอาการ

บริเวณกิ่งหรือคาคบ อาการขั้นแรกที่เชื้อราเข้าทำลายเห็นเป็นรอย น้ำยางถูกขับไหลออกมาเป็นทางยาวไตรอย แผล เมื่อน้ำยางแห้งจะมีราดำเข้าจับ เวลาอากาศชุ่มชื้นเชื้อราจะเจริญเติบโตเต็มที่และเปลี่ยนเป็นสีชมพู มีรอยแตกกระแหว่งเล็ก ๆ

กระจายทั่วไป ส่วนของต้นยางเหนือส่วนที่เป็นโรคจะแห้งตายไป มีกิ่งอ่อนแตกเจริญขึ้นมาใหม่จากส่วนไตรอยแผล

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค อากาศมีความชุ่มชื้น

การป้องกันกำจัด

๑. ดูแลรักษาสวนยางให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกไม่อับชื้น
๒. เมื่อพบต้นที่เป็นโรค ให้รีบตัดส่วนที่เป็นโรคทิ้งและทำลายเสีย
๓. สำหรับต้นยางที่ยังไม่เปิดกรีด หากพบโรคนี้ให้ใช้บอร์โดมิกซ์เจอร์ ซึ่งมีอัตราส่วนของปูนซี ๑๒๐ กรัม ปูนขาว ๒๔๐ กรัม (ถ้าเป็นปูนเผาใหม่ใช้ประมาณ ๑๕๐ กรัม) ผสมน้ำ ๑๐ ลิตร ทา
๔. สำหรับยางที่เปิดกรีดแล้ว หากเป็นโรคนี้ให้ใช้สารเคมีไตรเดมอร์ฟ (Tridemorph) ฉีดพ่นหรือทาบริเวณที่เป็นโรคโดยชุบส่วนที่เป็นโรคก่อนฉีดหรือทา

๙. โรคใบร่วงและผลเน่าที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทอรา (Phytophthora Leaf Fall)

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Phytophthora palmivora* และ *Phytophthora botryosa*

ลักษณะอาการ

ใบยางจะร่วงทั้งที่มีสีเขียวสดหรือสีเหลือง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ โดยมีลักษณะเด่นที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน คือ มีรอยขีดดำตรงบริเวณก้านใบ และที่จุด กึ่งกลางของรอยขีดจะมีหยดน้ำยางสีขาวเกาะติดอยู่ เมื่อนำใบยางที่ร่วงขึ้นมาสลับเบา ๆ ใบย่อย จะหลุดทันที ซึ่งต่างกับใบยางที่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ

ต้นยางที่เกิดโรคใบร่วงนี้แล้ว จะไม่ผลิใบยางออกมาใหม่ในปีนั้น ๆ (ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่แตกต่างจากต้นยางที่เป็นโรคใบร่วงซึ่งเกิดจากสาเหตุอื่น) จะผลิใบใหม่ตามปกติเมื่อถึงฤดูผลิใบของปีถัดไป ยกเว้นต้นยางที่เป็นโรคใบร่วงจนหมดต้น ซึ่งจะผลิใบใหม่ขึ้นมาทดแทนเพียงเล็กน้อย ประมาณ ๕% ของพุ่มใบปกติเท่านั้น ช่วงยางผลิใบใหม่

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค

ความชื้น ปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตก เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะสนับสนุนให้เชื้อรานี้ระบาดรุนแรงขึ้น โดยปกติจะพบโรคนี้ระบาดระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนพฤศจิกายน

การแพร่ระบาด

แพร่โดยน้ำ พัดพาสปอร์ของเชื้อราไป เชื้อจะเข้าทำลายส่วนที่เป็นผล ยอด ก้านใบ และแผ่นใบทางด้านรูใบตามลำดับ ในกรณีที่เป็นยางอ่อนยังไม่ให้ผล เชื้อราจะเข้าทำลายยอดอ่อนก่อน แล้วจึงลุกลามไปยังก้านใบ และแผ่นใบในที่สุด โรคใบร่วงจะระบาดเป็นประจำในท้องที่ต่อไปนี้ ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ได้แก่ จังหวัด ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และ สตูล

การป้องกันกำจัด

๑. วิธีป้องกันที่ดีวิธีหนึ่ง คือ ใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรคปลูกในแหล่งที่มีโรคนี้ระบาดเป็นประจำ พันธุ์ที่ต้านทานโรคได้ดีคือ พันธุ์ GT๑ ในกรณีที่ปลูกพันธุ์อื่นที่อ่อนแอต่อโรคไปแล้ว ก็อาจใช้พันธุ์ GT๑ นี้ติดตามเปลี่ยนยอดได้

๒. ในยางเล็กที่มีอายุไม่เกินสองปี ใช้สารเคมีแคปตาโฟล ๘๐ % ในอัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๑ ลิตร ฉีดพ่นพุ่มใบทุกสัปดาห์เพื่อป้องกันโรคในช่วงที่มีโรคนี้ระบาด

๓. ในยางใหญ่การป้องกันรักษาจะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เสียไปประกอบกับยางใหญ่ ถึงแม้จะเป็นโรคใบร่วงต้นยางก็ไม่ตาย เพียงแต่ปริมาณน้ำยางลดลงเท่านั้น วิธีแก้ไขยางใหญ่ที่เป็นโรคคือ ใส่ปุ๋ยบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของต้นยาง ถ้ายางเปิดกรีดแล้วจำเป็นต้องใช้ยากำจัดเชื้อราทาบริเวณรอยกรีดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการเกิดโรคหน้ากรีด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคเส้นดำ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอละงู มีการปลูกยางพารา ดังนี้

ปีที่ปลูก	ชื่อสินค้า (กิจกรรม)	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	เตรียมพื้นที่ปลูก		←→										
	เตรียมหลุมปลูก				←→								
	ปลูก					←→							
	ใส่ปุ๋ย						✓			✓		✓	
	ตัดแต่งกิ่ง										✓		
	ปลูกซ่อม					←→							
	ทำแนวป้องกันไฟ												✓
	ทำแนวป้องกันไฟ	✓											✓
๒	ใส่ปุ๋ย					✓			✓			✓	
	ตัดแต่งกิ่ง										✓		
	ทำแนวป้องกันไฟ	✓											✓
๓-๖	ใส่ปุ๋ย					✓					✓		
	ทำแนวป้องกันไฟ	✓											✓
	เริ่มกรีต											←→	
๗	ใส่ปุ๋ย					✓					✓		
	กรีตเรื่อยไปจนผลัดใบ				←→								→
	หยุดกรีตขณะยางผลัดใบ		✓	✓									
	ใส่ปุ๋ย					✓					✓		
๘-๓๐	กรีตยางต่อไปเมื่อใบยางที่แตกใหม่แก่เต็มที่				←→								→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอละงู จังหวัดสตูล

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๒)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอละงู มีต้นทุนการผลิต โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน...-...เป็นเงิน ...-...บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน ๗,๙๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๒ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ตัดหญ้า	-	-	๑,๔๐๐			
ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒	-	-	๓,๒๐๐			
ทาหน้ายาง	-	-	๑๐๐			
ค่าเชื้อเพลิง (น้ำมันรถ)	-	-	๓,๐๐๐			
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	-	-	๒๐๐			
รวม	-	-	๗,๙๐๐			

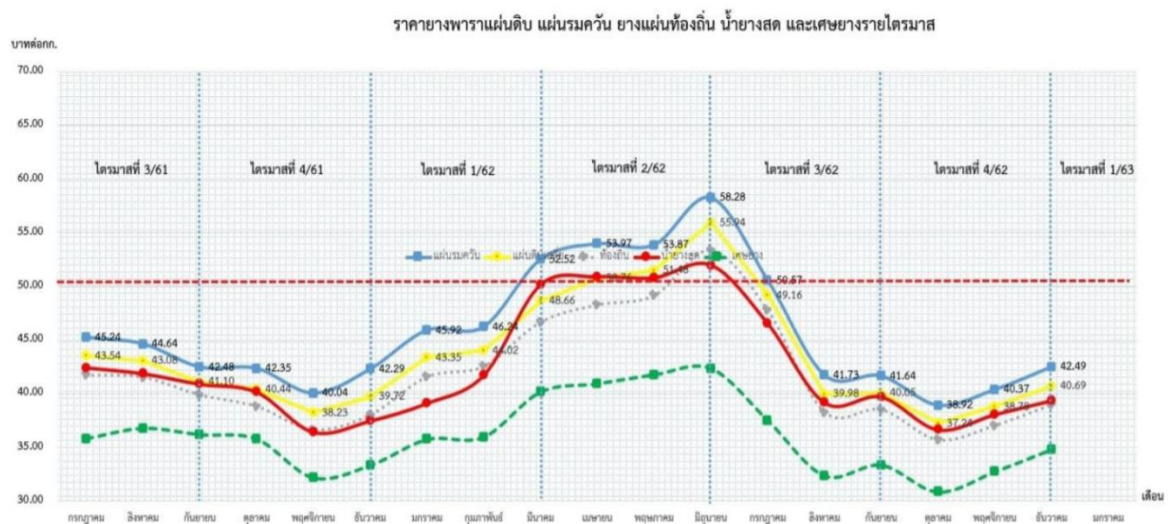
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๒)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

จากสถานการณ์สงครามการค้าระหว่างประเทศที่กระจายตัวมากขึ้น และทำให้เศรษฐกิจทั่วโลกมีทิศทาง ที่ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง และความไม่แน่นอนทางธุรกิจจากความเสี่ยงใหม่หลายประเด็น เช่น ความตึงเครียดด้าน ภูมิรัฐศาสตร์, การชะลอตัวของเศรษฐกิจในตลาดเกิดใหม่, การขยายตัวของประสิทธิภาพการผลิตที่ระดับต่างๆรวมทั้งการ เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้เกิดการปรับลดประมาณการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในทั่วทุก ภูมิภาค โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เปิดเผยรายงานแนวโน้มเศรษฐกิจโลก (WEO) ขยายตัวที่ระดับ ร้อยละ ๓.๐% ในปีนี้ และร้อยละ ๓.๒ ในปีหน้า คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) ของไทย ได้ปรับลด ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP) ของไทยในปี ๒๕๖๒ ลงร้อยละ ๒.๙-๓.๓ จากเดิมร้อยละ ๓.๗-๔.๐ ในขณะที่การคาดการณ์ไตรมาส ๔/๒๕๖๒ ของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐฯ จีน และอินเดีย อยู่ที่ ๑.๖, ๖.๐ และ ๔.๕ ส่วนญี่ปุ่นในไตรมาส ๓/๒๕๖๒ อยู่ที่ร้อยละ ๑.๘ ซึ่งราคายางในไตรมาส ๔/๒๕๖๒ ปรับตัวลดลงในทิศทางเดียวกับ สัญญาณตลาดล่วงหน้าโตเกียว และสิงคโปร์ เนื่องจากนักลงทุนชะลอการซื้อขาย เพื่อดูทิศทางสถานการณ์การค้า ระหว่างสหรัฐฯ และจีน โดยราคายางได้รับปัจจัยกดดันจากค่าเงินบาท และสกุลเงินหลักในภูมิภาคเอเชียแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ หลังจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) และการเคลื่อนย้าย เงินลงทุน

(๑) วิธีการตลาด

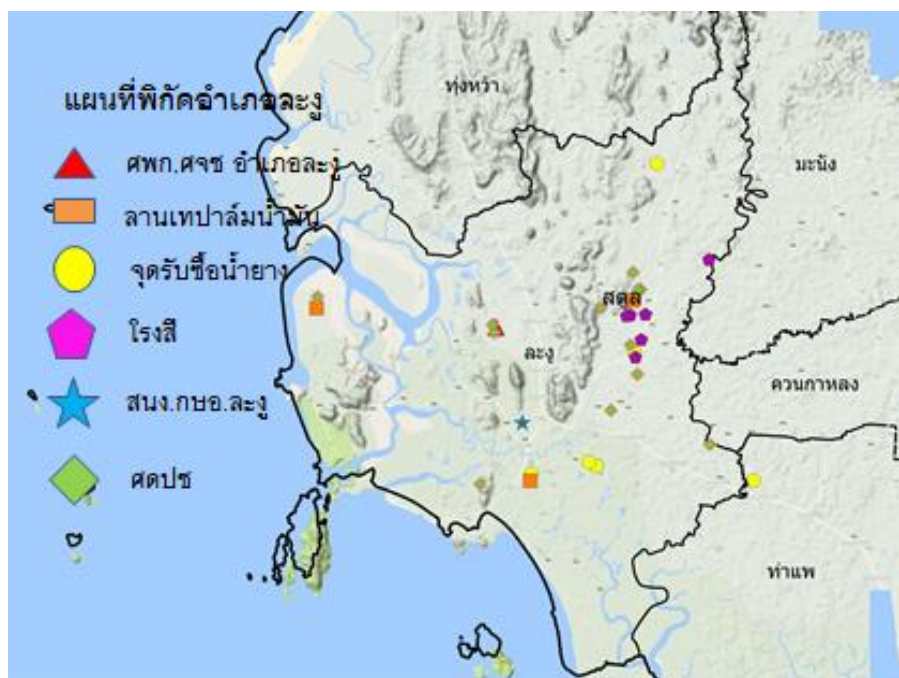
จากสถานการณ์ราคายางไตรมาสที่ ๔/๒๕๖๒ โดยภาพรวมปรับตัวลดลง ราคายางแผ่นดิบเฉลี่ย ณ ตลาดกลางยางพาราอยู่ที่ ๓๘.๙๐ บาท/กก. ปรับตัวลดลง ๔.๑๕ บาท/กก. คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๓ ราคายางแผ่นรมควันชั้น ๓ อยู่ที่ ๔๐.๕๙ ปรับตัวลดลง ๓.๙๒ บาท/กก. คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๐ และราคายางแผ่นดิบห้องถิน อยู่ที่ ๓๗.๐๐ บาท/กก. ปรับตัว ลดลง ๔.๔๐ บาท/กก. คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๒ ราคาน้ำยางสดอยู่ที่ ๓๘.๐๓ บาท/กก. ปรับตัวลดลง ๓.๗๙ บาท/กก. คิดเป็นร้อยละ ๙.๐๗ และราคาเศษยางอยู่ที่ ๓๒.๘๐ บาท/กก. ปรับตัวลดลง ๐.๐๓ บาท/กก. คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๙ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับตลาดล่วงหน้าโตเกียว และตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ ในขณะที่ราคายางตลาดล่วงหน้าเชียงใหม่ ปรับตัวสูงขึ้น

ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : การยางแห่งประเทศไทย, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอละงู มีโรงงานแปรรูปไม้ยางพารา รวม ๑ แห่ง จะรับซื้อน้ำยาง รวม ๖ แห่ง

ภาพที่ ๔๐ แสดงแหล่งรับซื้อไม้ยางพาราและน้ำยางพารา อำเภอละงู
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๐)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอละงู มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านยางพารา จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายภู่นาหวี ราเหม	๒	เขาขาว	ละงู	๒๕๖๐	ยางพารา

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

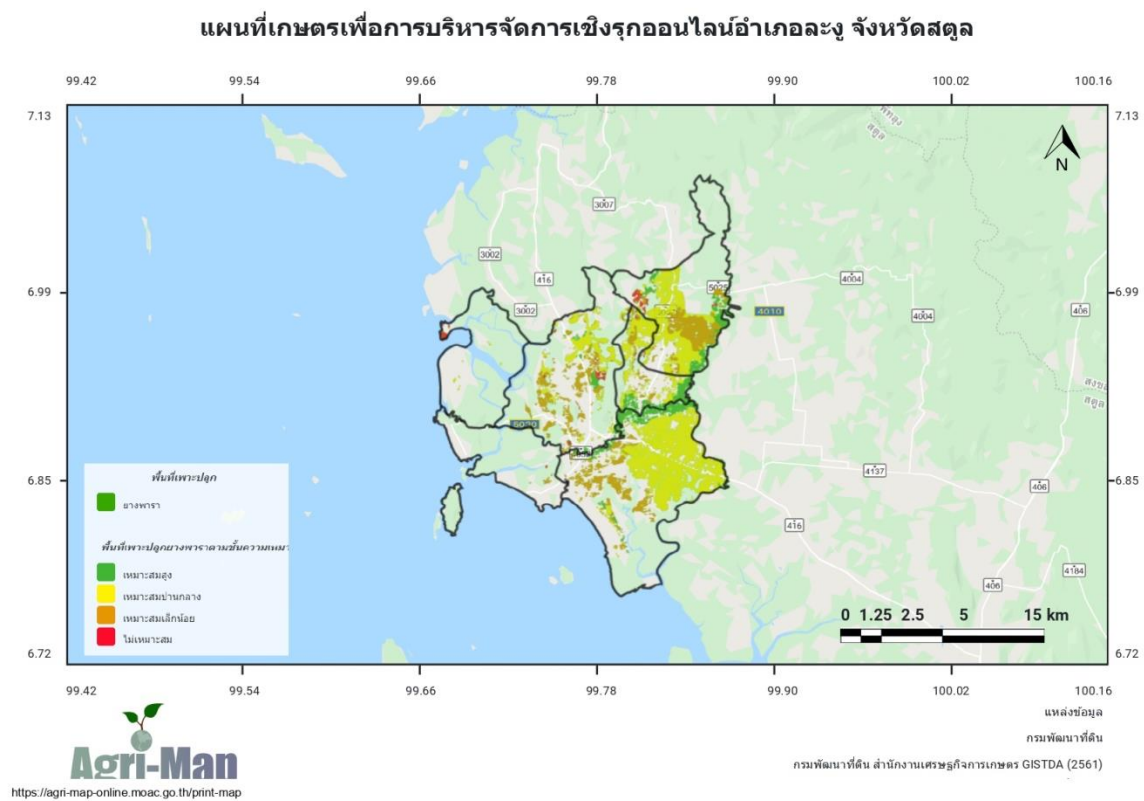
อำเภอละงู มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๓๔,๖๘๕.๘๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕๑,๘๕๖.๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๙,๕๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๙,๗๓๓.๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๓,๕๗๗.๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๐

ตารางที่ ๔๙ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

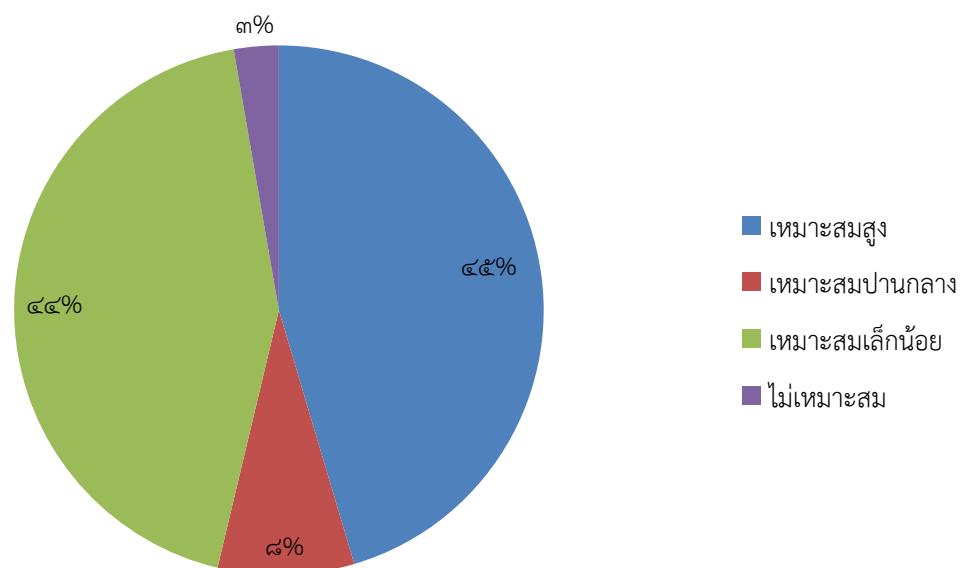
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กำแพง	๑๐๗๕๑.๙๐	๒๕๔๖.๒๕	๙๐๒๓.๗๖	๗๗๗๐.๓๖	๓๐๐๙๒.๒๗
เขาขาว	๗๘๖๗.๔๙	๔๓๓.๕๖	๕๐๗๗	๑๖๖๘.๗๕	๑๕๐๔๖.๘๐
น้ำผุด	๑๐๒๘.๘๐	๓.๑๑	๑๑๕๐๒.๖	๒๙๔๗.๓๔	๒๔๗๓๓.๘๕
ปากน้ำ	๔๖.๔๔	๑๓๐๔.๔๖	๗๐๓.๘๖	๔๕๙๒.๘๒	๖๖๔๗.๕๘
ละงู	๒๒๙๐๙.๔๐	๕๒๓๐.๘๘	๑๘๓๑๖.๗๐	๔๕๗๘.๐๐	๕๑๐๓๔.๙๘
แหลมสน	๐	๕๑๐๙.๗๘	๐	๒๐๒๐.๕๕	๗๑๓๐.๓๓
รวมอำเภอละงู	๕๑,๘๕๖.๐๓	๙,๕๑๘.๒๖	๔๙,๗๓๓.๗๐	๒๓,๕๗๗.๘๒	๑๓๔,๖๘๕.๘๑

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๐

ภาพที่ ๔๑ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑)

ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑)

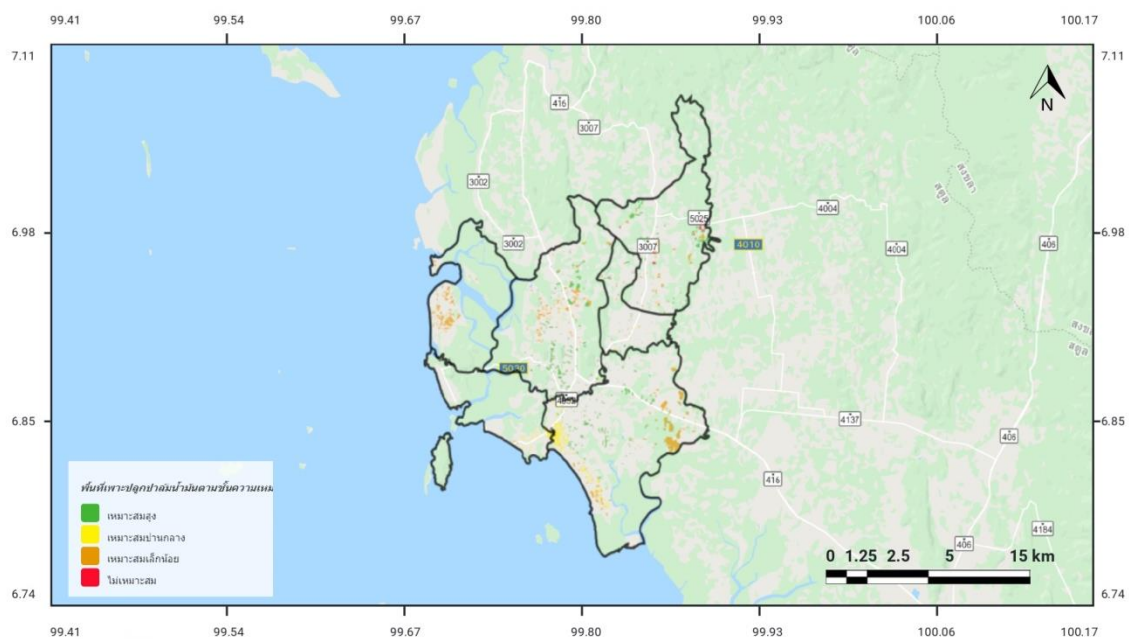
(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๘,๑๕๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ ตำบลน้ำผุด จำนวน ๕,๘๙๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลละงู จำนวน ๕,๓๒๐ ไร่ และตำบลกำแพง จำนวน ๓,๘๔๗ ไร่

ตารางที่ ๕๐ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)
๑	กำแพง	๓,๘๔๗
๒	เขาขาว	๖๑๐
๓	น้ำผุด	๕,๘๙๕
๔	ปากน้ำ	๑,๑๕๕
๕	ละงู	๕,๓๒๐
๖	แหลมสน	๑,๓๓๑
รวม		๑๘,๑๕๘

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔

ภาพที่ ๔๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑)

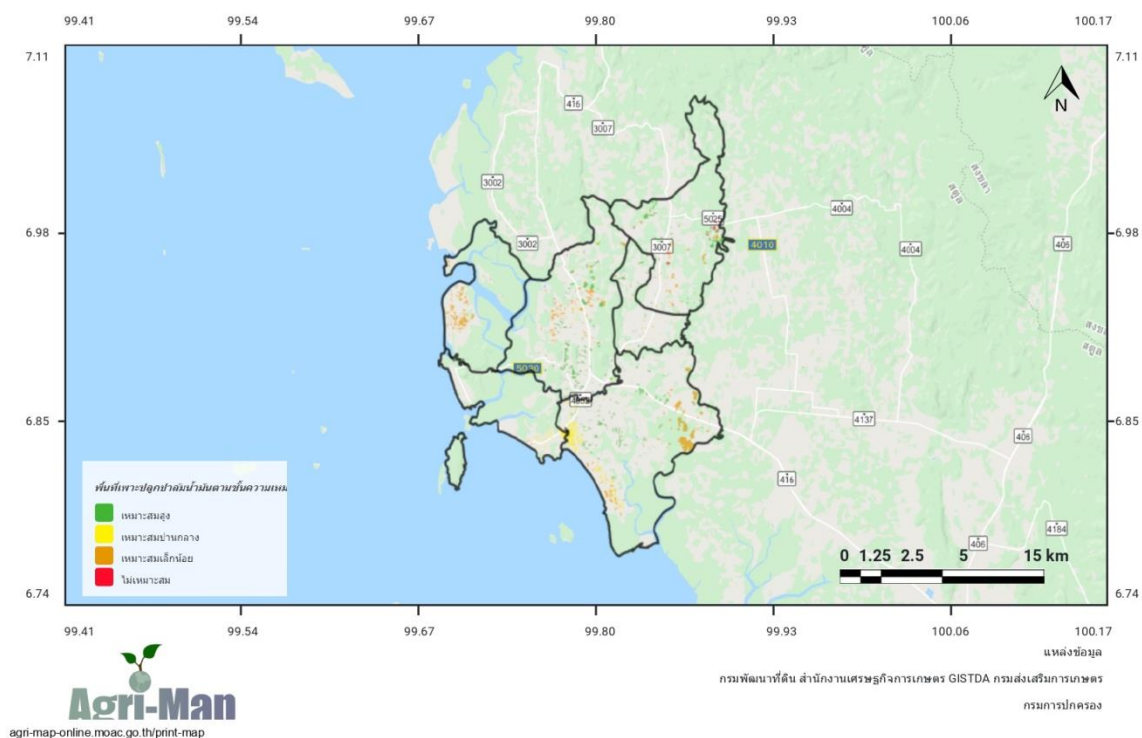
(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอละงู มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๙,๐๒๕.๕๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๑๓๓.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๕๓๕.๔๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔,๑๔๖.๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๙๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๑๐.๐๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๒

ตารางที่ ๕๑ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

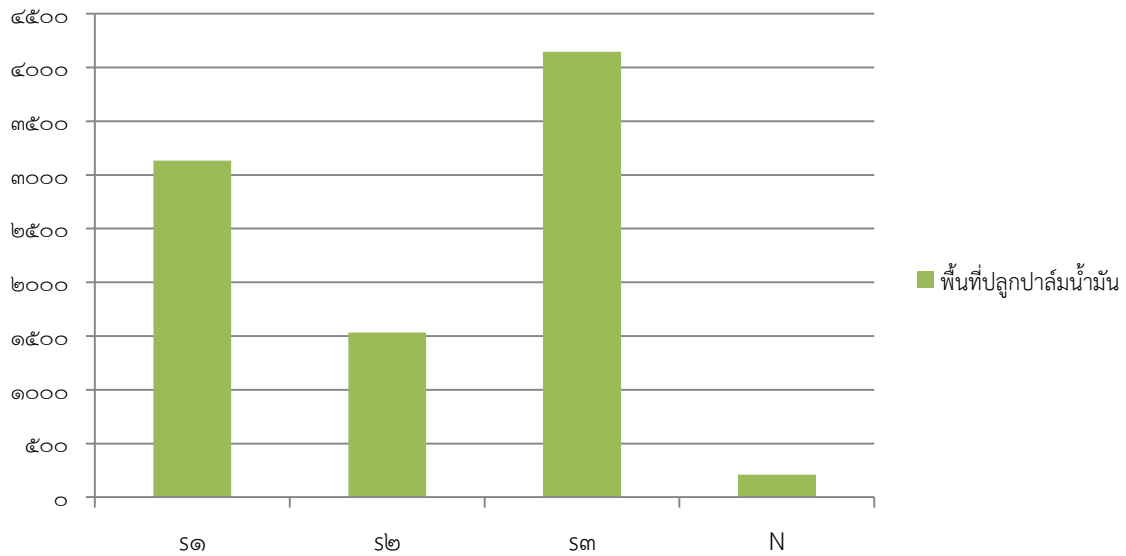
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กำแพง	๑,๓๑๕.๖๔	๙๒.๓๑	๘๖๘.๒๑	๓๒.๔๙	๒,๓๐๘.๖๕
เขาขาว	๑๘๔.๖๓	๒๕.๗๕	๗๙.๓๘	๘.๖๔	๒๙๘.๔๑
น้ำผุด	๖๓๑.๓๒	๐.๕๑	๔๕๔.๖๔	๑๕๙.๔๕	๑,๒๔๕.๙๒
ปากน้ำ	๑.๖๒	๒๙๙.๕๗	๒๗.๒๑	๑.๘๑	๓๓๐.๒๑
ละงู	๑,๐๐๐.๔๙	๑,๑๑๗.๒๙	๑,๘๕๐.๐๔	๓.๓๐	๓,๙๗๑.๑๒
แหลมสน	๐	๐	๘๖๖.๙๓	๔.๓๑	๘๗๑.๒๔
รวมอำเภอละงู	๓,๑๓๓.๖๙	๑,๕๓๕.๔๔	๔,๑๔๖.๔๑	๒๑๐.๐๑	๙,๐๒๕.๕๑

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑

ภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑)

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ภาพที่ ๔๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA, พ.ศ. ๒๕๖๑)

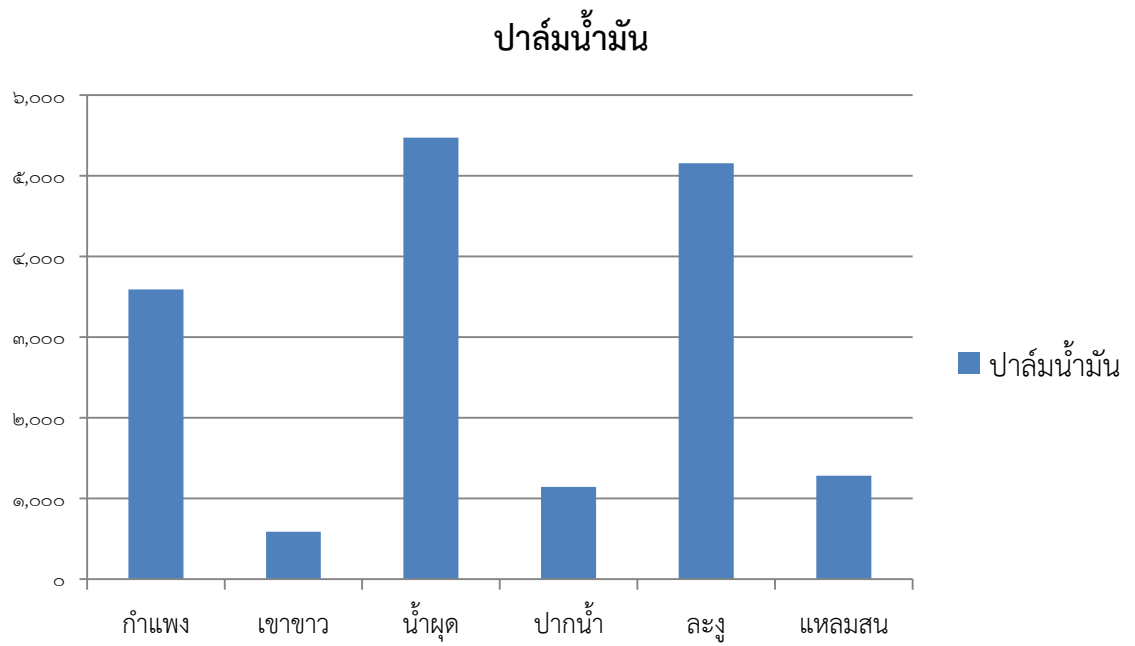
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอละงู มีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๘,๐๕๘ ไร่ ๒,๖๖๖ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลน้ำผุด จำนวน ๕,๘๔๕ ไร่ จำนวน ๕๗๕ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลละงู จำนวน ๕,๒๗๐ ไร่ ๗๘๒ ครัวเรือน และตำบลกำแพง จำนวน ๓,๘๔๗ ไร่ ๕๗๖ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๒ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
กำแพง	๕๗๖	๓,๘๔๗	๓,๘๓๙	๑๐,๑๗๓	๒,๖๕๐
เขาขาว	๑๕๐	๖๑๐	๖๐๐	๑,๕๕๔	๒,๕๙๐
น้ำผุด	๕๗๕	๕,๘๔๕	๕,๗๘๕	๑๕,๐๐๖	๒,๕๙๔
ปากน้ำ	๒๖๙	๑,๑๕๕	๑,๑๔๗	๒,๙๗๐	๒,๕๙๐
ละงู	๗๘๒	๕,๒๗๐	๕,๒๔๕	๑๓,๘๙๙	๒,๖๕๐
แหลมสน	๓๑๔	๑,๓๓๑	๑,๓๓๒	๓,๔๕๐	๒,๕๙๐
รวม	๒,๖๖๖	๑๘,๐๕๘	๑๗,๙๔๘	๔๗,๐๕๕	๒,๖๑๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔

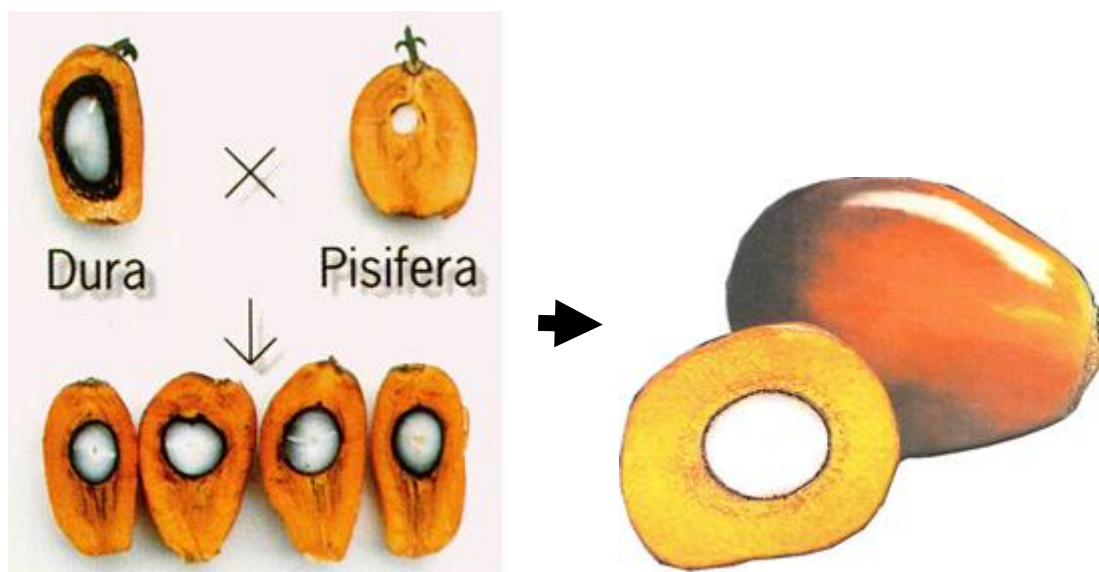

ภาพที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ.๒๕๖๔)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

๑. ใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอรา ซึ่งเป็นพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากการผสมระหว่างแม่ดูรา กับ พ่อพิลีเฟอรา มาปลูกเพราะจะทำให้ได้ปริมาณผลผลิตทะลายสด และน้ำมันสูง ถ้าใช้ต้นกล้าจากแหล่งปลูกหรือแหล่งพันธุ์ที่ไม่ทราบที่มา หรือเก็บเมล็ดจากใต้ต้นมาเพาะ จะทำให้ผลผลิตต่ำหรือไม่ได้ผลผลิตเลย ซึ่งในปัจจุบันมีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมเทเนอราที่เชื่อถือได้ทั้งในประเทศ และนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น กรมวิชาการเกษตร และบริษัทเอกชน

ภาพที่ ๔๗ การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของปาล์มน้ำมัน ระหว่างดูรา x พิลีเฟอรา ได้ลูกผสมเทเนอ

ภาพที่ ๔๘ เมล็ดงอกปาล์มน้ำมันคุณภาพสูง

ภาพที่ ๔๙ ภาพเปรียบเทียบความสูงของปาล์มน้ำมันสายพันธุ์ทั่วไป (ซ้าย) กับสายพันธุ์คอมแพ็คท์ (ขวา)

ภาพที่ ๕๐ ปาล์มน้ำมันสายพันธุ์ เดลีคอมแพ็คท์ อายุ ๕ ปี

๒. อายุของต้นกล้าที่ใช้ปลูก ควรมีอายุ ๑๐-๑๘ เดือน และต้องผ่าน การคัดต้นกล้าที่ ผิดปกติทิ้งไปในอัตรา ๒๐-๓๐% ในระยะ pre และ main nursery เช่น ต้นเตี้ย และแกระแกรน ทางใบทำมุมที่ แคบกว่าปกติ ทางใบสั้น ต้นพอมชะลูด ซึ่งการดูแลรักษาต้นกล้าปาล์มน้ำมันในแปลงเพาะมีความสำคัญมากใน การผลิตปาล์มน้ำมัน ทั้งนี้เพราะถ้ามีการนำต้นกล้าปาล์มที่ไม่แข็งแรงและไม่สมบูรณ์ไปปลูกจะทำให้เริ่มได้ผล ผลิตล่าช้า และผลผลิตที่ได้จะต่ำในระยะยาว ดังนั้นการพิจารณาแหล่งพันธุ์ และแหล่งเพาะกล้าจึงเป็นปัจจัยที่ สำคัญยิ่งในการทำสวนปาล์มน้ำมันให้ประสบความสำเร็จ

๓. ควรมีการเลือกใช้ต้นกล้าปาล์มน้ำมันที่แข็งแรงสมบูรณ์ และมีอายุ ๑๘ เดือนไป ปลูก ทั้งนี้เพราะจะทำให้ต้นปาล์มแตกผลเร็ว และให้ผลผลิตถึงจุดคุ้มทุนได้เร็วกว่าใช้ต้นกล้าปกติ ซึ่งเป็นจุดที่ เกษตรกรควรให้ความสำคัญเพราะจะเป็นปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งที่สามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ และไม่ควรใช้ ต้นกล้าที่มีอายุต่ำกว่า ๑๐ เดือนไปปลูก เพราะการใช้ต้นกล้าอายุน้อยจะทำให้มีอัตราการผิดปกติของต้นปาล์ม ในแปลงสูง และให้ผลผลิตต่ำ

(๒) การเตรียมดินและพื้นที่ปลูก

๑. การบุกเบิกพื้นที่และการปรับสภาพพื้นที่สำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน เริ่มต้นจาก การโค่นต้นไม้ขนาดใหญ่และเคลื่อนย้ายมากองรวมกัน จากนั้นปล่อยทิ้งไว้ให้แห้ง ระยะเวลาประมาณ ๑ เดือน แล้วจึงทำการเผา และไถพื้นที่และปรับสภาพพื้นที่

๒. การทำถนนและทางระบายน้ำ และการสร้างถนนในสวนปาล์มนี้ นับว่ามีความจำ เป็นมากในการปลูกและการขนส่งหลังจากทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ลักษณะถนน มี ๒ แบบ คือ ถนนใหญ่ ถือเป็นเส้นทางการขนส่งผลผลิต มีความกว้างของถนน ประมาณ ๖ เมตร จะมีจำนวนก็สายก็ขึ้นอยู่กัขนาด ของแปลง ลักษณะภูมิประเทศ และเงินทุน ส่วนอีกแบบหนึ่ง เรียกว่าถนนย่อยหรือถนนเข้าแปลง เป็นถนนที่ เชื่อมกับถนนใหญ่ ควรมีขนาดความกว้าง ประมาณ ๔ เมตร ระยะห่างของถนนย่อยควรห่างกัน ประมาณ ๕๐๐

เมตร ในขณะที่ถนนใหญ่แต่ละเส้นควรอยู่ห่างกัน ประมาณ ๑ กิโลเมตร หากพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมีสภาพเป็นพื้นที่ลุ่มการทำร่องระบายน้ำก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

๓. การวางแผนในการปลูกปาล์มน้ำมัน หลังการเตรียมพื้นที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องทำการวางแผนสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งปกติการปลูกปาล์มน้ำมันนิยมปลูกเป็นลักษณะของสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะในการปลูกตั้งแต่ ๘ x ๘ เมตร ถึง ๑๐ x ๑๐ เมตร

๔. การปลูกพืชคลุมดิน ในขณะที่ต้นปาล์มน้ำมันมีขนาดเล็ก ระยะห่างระหว่างต้น ขนาดพื้นที่เหลือมาก จึงมีปัญหาคือการแย่งแย่งของวัชพืช การปลูกพืชคลุมดินจึงนับว่ามีความจำเป็น เพราะนอกจากจะเป็นการป้องกันการขึ้นงอกของวัชพืชแล้วยังสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินให้คงอยู่ได้ระยะเวลานาน และเป็นป้องกันการพังทลายของหน้าดินในกรณีพื้นที่ที่เป็นที่ลาดชัน รวมไปถึงการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุและการตรึงไนโตรเจนจากอากาศ การปลูกพืชคลุมดิน ควรมีระยะห่างจากแถวปาล์มน้ำมันอย่างน้อย ๑.๕ เมตร และชนิดของพืชคลุมที่ใช้ เช่น Calogoponium Mucunoides, Pueraria Phaseoloides, Centrocema Pubescens โดยแนะนำให้ปลูกร่วมกันทั้ง ๓ ชนิด คือ การเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูกควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนธันวาคม และเริ่มต้นการปลูกปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนกรกฎาคม เพื่อที่จะให้เสร็จเรียบร้อยก่อนฤดูฝนในแต่ละปี (ภาควิชาพืชไร่ ภาควิชาเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; กรมวิชาการเกษตร)

(๓) การปลูก

ระบบการปลูกปาล์มน้ำมันที่นิยมปลูก คือ ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะ ๙ x ๙ x ๙ เมตร โดยปลูกปาล์มน้ำมันในช่วงฤดูฝน (ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องถึงฤดูแล้ง) หรือหลังจากปลูกต้นกล้าแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือนจึงจะเข้าฤดูแล้ง การปลูกปาล์มน้ำมันจะต้องใช้ต้นกล้าพันธุ์ดีมีอายุประมาณ ๘ ถึง ๑๔ เดือน จำนวน ๒๒ ถึง ๒๕ ต้นต่อไร่

๑. ระยะเวลาปลูกควรปลูกในช่วงฤดูฝน ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องถึงฤดูแล้ง หรือหลังจากปลูกแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือน จึงจะเข้าฤดูแล้ง ข้อควรระวัง หลังจาก ปลูกไม่ควรเกิน ๑๐ วันจะต้องมีฝนตก

๒. การปลูกจะต้องถอดถุงพลาสติกออกจากต้นกล้าปาล์มน้ำมันอย่างระมัดระวัง อย่าให้ก่อนดินแตกจะทำให้ต้นกล้าชะงักการเจริญเติบโต

๓. วางต้นกล้าลงในหลุมปลูก ใส่ดินชั้นบนลงก้นหลุม แล้วจึงใส่ดินชั้นล่างตามลงไป และ จัดต้นกล้าให้ตั้งตรงแล้วจึงอัดดินให้แน่น เมื่อปลูกเสร็จแล้วโคนต้นกล้าจะต้องอยู่ในระดับเดียวกับกับ ระดับดินเดิมของแปลงปลูก

ตารางที่ ๕๓ แสดงระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากพ่อพันธุ์กลุ่มต่างๆ

พันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสม	ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่าระยะปลูก (เมตร)	จำนวนต้น/ไร่
Dell Dura x AVROS	๙.๐๐	๒๒
Dell Dura x Ekona	๘.๗๕	๒๔
Dell Dura x Ghana	๘.๕๐	๒๕
Dell Dura x La Me' ๙.๐๐	๙.๐๐	๒๒

(๔) ระบบการให้น้ำ ในสภาพของพื้นที่ที่น้อยในช่วงฤดูแล้งที่ยาวนาน หรือสภาพพื้นที่ที่มี การขาดน้ำมากกว่า ๒๕๐ มิลลิเมตรต่อปี หากมีแหล่งน้ำเพียงพอ ก็ควรจะให้มีการให้น้ำเสริมในช่วงฤดูแล้ง ใน ปริมาณ ๑๕๐ ถึง ๒๐๐ ลิตรต่อต้นต่อวัน

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งทางใบ

การตัดแต่งทางใบปาล์มน้ำมัน มีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น การกำจัดวัชพืช การให้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว เป็นต้น แต่ในทางทฤษฎีแล้วต้องการตัดทางใบออกให้เหลือน้อยที่สุด เพื่อช่วยในการปรุงอาหาร ปาล์มน้ำมันที่มีขนาดเล็กและยังไม่ให้ผลผลิต ควรตัดทางใบล่างสุดโดยรอบลำต้น ออกก่อน เพื่อให้ง่ายต่อการกำจัดวัชพืชบริเวณรอบโคนต้น หลังจากนั้นจึงค่อยตัดทางใบในตำแหน่งเหนือขึ้นไป ส่วนปาล์มน้ำมันที่โตแล้วนิยมตัดทางใบให้เหลือสำหรับรองรับทะลายปาล์มเพียง ๒ ทาง และเพื่อสะดวกในการเก็บเกี่ยวทางใบที่ถูกตัดเรียบร้อยแล้วควรวางเรียงให้กระจายไว้รอบโคนต้น หรือวางเรียงซ้อน ๒ ถึง ๓ ชั้น และวางเป็นแถวระหว่างแถวต้นปาล์ม จะเป็นการช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดิน และสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินได้อีกทางหนึ่งด้วย

การตัดช่อดอกทิ้งในระยะแรก

ปาล์มน้ำมันจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อมีอายุประมาณ ๓ ปีหลังการปลูก มีคำแนะนำให้ทำการตัดช่อดอกที่เกิดขึ้นในระยะแรกทิ้งเพื่อให้การเจริญเติบโตของต้นมีความสมบูรณ์เต็มที่แทนที่จะต้องใช้อาหารส่วนหนึ่งไปเลี้ยงผล ซึ่งในระยะแรกต้นมักมีขนาดเล็กและไม่สมบูรณ์ เพอร์เซ็นต์ของน้ำมันระดับต่ำ ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ บางครั้งการเกิดช่อดอกในระยะแรกจะให้ช่อดอกกระเทย คือ มีส่วนของดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่ในช่อดอกเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่ดี ควรจะทำการตัดทิ้งการตัดช่อดอกทิ้ง มักจะเริ่มทำตั้งแต่ต้นปาล์มมีอายุเพียง ๑๔ เดือนหลังย้ายปลูกจนถึง ๒๖ เดือน หลังจากนั้นจึงปล่อยให้ช่อดอกเจริญเติบโตเป็นผลที่สมบูรณ์

การช่วยผสมเกสร

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีช่อดอกตัวผู้และช่อดอกตัวเมียอยู่ในต้นเดียวกัน แต่แยกกันอยู่คนละช่อ เนื่องจากเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียในต้นมีช่วงการบานไม่พร้อมกัน ปาล์มน้ำมันจึงจัดเป็นพืชผสมข้าม การผสมเกสรระหว่างต้นเกิดขึ้นโดยลม หรือแมลงเป็นตัวนำ ในระยะแรกของการติดผลมีการสร้างช่อดอกน้อย ละอองเกสรจึงอาจมีไม่เพียงพอ ทำให้การติดผลค่อนข้างต่ำ รวมไปถึงสภาพอากาศ เช่น ในช่วงที่มีฝนตกชุก การผสมเกสรอาจต่ำกว่าปกติ ดังนั้นการช่วยผสมเกสรในระยะแรกจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันในบางพื้นที่

วิธีการทำโดยตัดช่อดอกตัวผู้ที่บานแล้วเคาะให้ละอองเกสรหลุดร่วงลงไปในถุงกระดาษ หากจะทำการเพิ่มจำนวนของละอองเกสรเพื่อช่วยการผสมในวันถัดมา จะต้องนำละอองเกสรมาผึ่งแดดให้แห้ง และนำมาผสมใน Desiccators หลังจากเก็บละอองเกสรมาแล้วจึงนำไปผสมกับผง Talcum ในอัตราส่วน ละอองเกสรต่อผง Talcum ๑ ต่อ ๕ แล้วนำไปผสมกับช่อดอกตัวเมียที่พร้อมจะรับการผสม เนื่องจากวิธีการดังกล่าวนี้ต้องใช้แรงงานคนช่วย โดยเฉพาะในพื้นที่ขนาดใหญ่และจะทำให้สิ้นเปลืองแรงงาน จึงได้มีผู้นำด้วงชนิดหนึ่งมาจากแอฟริกา เรียกว่า ด้วงงวงดอกปาล์มน้ำมัน (Elaeidobius Karuensis) โดยการนำมามีอายุในสวนปาล์มเพื่อช่วยในการผสมเกสร ด้วงชนิดนี้จะขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็วและไม่ทำอันตรายต่อต้นปาล์ม และพบว่าการผสมละอองเกสรได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

(๖) การใส่ปุ๋ย

ปีที่ ๑ ใส่ปุ๋ยเมื่อมีการย้ายกล้าปลูก (กล้าปาล์มมีอายุ ๑๐ ถึง ๑๒ เดือน) ให้ใส่ร็อกฟอสเฟตเพื่อรอกันหลุม ประมาณ ๒๕๐ กรัมต่อหลุม เนื่องจากปุ๋ยนี้จะตกค้างเป็นประโยชน์ได้ระยะเวลา ๒ ถึง ๓ ปี จึงไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยทุกปี และหลังจากปลูกแล้วทุก ๓ เดือน ก็ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO ต้นละ ๒๐๐ ถึง ๓๐๐ กรัม และใส่อีกครั้งเมื่อปลูกและมีอายุได้ ๖ เดือนในอัตราเดิม และใส่อีกครั้งเมื่ออายุ ๙ เดือนในอัตราเดิม

ปีที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุได้ ๑๘ เดือนใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๔๐๐ ถึง ๕๐๐ กรัม เมื่ออายุได้ ๒๔ เดือนเต็ม ใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือ ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๓ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๓๐ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๘๐๐ กรัม และเมื่อปาล์มอายุได้ ๓๖ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม

ปีที่ ๔ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๔๒ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตอีกในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม (สูตร ๐-๓-๐) และปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) อัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๕ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๖ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง โดยใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือครั้งแรกใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๗ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม และครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๘ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมและปุ๋ยร็อกฟอสเฟตอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๙ การใส่ปุ๋ยตั้งแต่ปีที่ ๙ เป็นต้นไป ต้องใช้ปุ๋ยร็อกฟอสเฟต เพราะปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ ๓ ปี ต่อครั้ง ไม่ต้องใส่ทุกปี ส่วนปุ๋ยสูตรอื่นๆ ยังคงใส่เหมือนเดิมทุกปี ดังนี้

ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO เป็นปุ๋ยหลักที่ใส่ให้กับปาล์มที่ปลูกในปีแรก

๑. ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO เป็นสูตรปุ๋ยที่ใช้ใส่ต้นปาล์มทุกปี

๒. ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ หรือ ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ โดยใช้ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ปุ๋ยทั้ง ๒ สูตรนี้ ใส่ให้ต้นปาล์มครั้งแรกของทุกปี

๓. ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ (หรือปุ๋ยสูตรตัวท้ายอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน) เป็นปุ๋ยที่ใส่ให้ต้นปาล์มทุกปีๆ ละ ๑ ครั้ง (ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒)

๔. ปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ทุกๆ ๒ ปี หรือทุกๆ ๓ ปี ก็ได้ ประมาณ ๒ กิโลกรัมต่อต้น

การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้ว ควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ผสมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) หรือบางปีอาจจะใส่ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตด้วย เมื่อมีความจำเป็นเมื่อผสมปุ๋ยทั้ง ๓ สูตรนี้เข้าด้วยกันแล้ว จะต้องรีบใส่ให้ต้นปาล์มน้ำมันทันที ในสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ ค่าใช้จ่ายเป็นค่าซื้อปุ๋ยจะเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุด และในบางครั้งก็อาจจะได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า หรือเกิดการสูญเสียเปล่า ดังนั้นในสวนปาล์มน้ำมันขนาดใหญ่ จึงควรตระหนักเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต การใช้ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพโดยอาจจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ดินใบปาล์มน้ำมัน อัตราปุ๋ยและชนิดปุ๋ย ทั้งนี้เพื่อจะลดการสูญเสีย เนื่องจากขาดความเอาใจใส่ในการใส่ปุ๋ยให้มากที่สุด อย่างไรก็ตามความผิดพลาดต่างๆ ที่มักพบโดยทั่วไป คือ

๑. ใส่ปุ๋ยผิดวิธี การใส่ปุ๋ยในลักษณะเป็นบริเวณแคบๆ หรือกองไว้เป็นจุดๆ แทนที่จะหว่านให้ทั่วบริเวณนั้น อาจจะเป็นอันตรายกับรากและทำให้เกิดการสูญเสียเนื่องจากการชะล้างและไหลบ่าได้

๒. เวลาในการใส่ปุ๋ยไม่เหมาะสม การใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความแห้งหรือเปียก

๓.เกินไป จะส่งผลต่อการสูญเสียไนโตรเจนมากที่สุด

๔.ปริมาณใส่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในปาล์มเล็ก

๕.ความไม่สมดุลระหว่างธาตุอาหารที่ใส่

๖.ใส่ไม่ถูกต้อง (ใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือไม่เหมาะสม)

(๗) การเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมันสดรวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงาน มีขั้นตอนโดยทั่วไป

ดังนี้

๑) ลำดับแรกจะต้องแต่งช่องทางลำเลียงแถวปาล์มน้ำมันในแต่ละแปลงให้เรียบร้อย และมีความสะดวกกับการลำเลียง และตรวจสอบทะลายปาล์มที่ตัดแล้วให้เรียบร้อยเพื่อรวบรวมต่อไป

๒) คัดเลือกทะลายปาล์มน้ำมันสุกโดยยึดมาตรฐานจากการสังเกตสีของผลปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มและจำนวนผลที่สุกจะร่วงหล่นลงบนดินประมาณ ๑๐ ถึง ๑๒ ผล ผลดังกล่าวให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่สามารถใช้ได้

๓) หากปรากฏว่าทะลายปาล์มสุกที่จะตัดมีขนาดใหญ่ ที่ติดแน่นกับลำต้นมากไม่สะดวกกับการใช้เสียมแทงเพราะจะทำให้ผลร่วงมาก ก็ใช้มีดขอหรือมีด้ามยาวธรรมดา ตัดแซะขั้วทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายปาล์มก็จะหลุดออกคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น

๔) ให้ตัดแต่งขั้วทะลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสะดวกในการขนส่ง หรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็สามารถบรรจุปาล์มลงในถังตักปาล์มได้สะดวก

๕) รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะลายย่อยและลูกร่วงนำมารวมไว้เป็นกองในพื้นที่ว่างบริเวณโคนต้น และเก็บผลปาล์มที่ร่วงใส่ตะกร้าหรือเข่งเตรียมไว้ ในกรณีต้นปาล์มมีอายุน้อย ทางใบปาล์มอาจเก็บยาก

๖) สำหรับทางใบปาล์มที่กองไว้หลังจากตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดิน หรือวางปิดกั้นทางระบายน้ำเพราะอาจจะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง หรือทางระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน

๗) รวบรวมผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองที่เป็นกองย่อย เช่น ในการกระเบาะบรรจุที่ลากด้วยแทรกเตอร์หรือรถอีแต่น

๘) การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม เจ้าของสวนปาล์มน้ำมันจะต้องสนับสนุนให้ผู้เก็บเกี่ยวร่วมทำงานกันเป็นทีม ในทีมก็แยกให้เข้าคู่กัน ๒ คน โดยคนหนึ่งทำหน้าที่ตัดหรือแทงผลปาล์มและอีกคนหนึ่งก็เก็บรวบรวมผลปาล์ม

๙) การเก็บรวบรวมผลปาล์ม การเก็บพยายามลดจำนวนครั้งในการถ่ายเทเป็นกองย่อย ๆ เมื่อผลปาล์มชอกขี้มีบาดแผล จะทำให้ปริมาณของกรดไขมันอิสระจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การส่งปาล์มออกจากสวนปาล์มเองก็ควรมีการตรวจสอบโดยการลงทะเบียนผลปาล์ม และการบรรจุทุกครั้งจะมีตาข่ายคลุมเพื่อไม่ให้ผลปาล์มร่วงระหว่างทางขนส่ง

ข้อควรปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มน้ำมัน มีดังนี้

๑. ตัดทะลายปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะลายปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะลายปาล์มที่ยังดิบอยู่ เพราะในผลปาล์มดิบยังมีสภาพเป็นน้ำและมีแป้งอยู่ ยังไม่แปรสภาพเป็นน้ำมัน ส่วนทะลายที่สุกเกินไปจะมีกรดไขมันอิสระสูง และผลปาล์มสดอาจมีสารบางชนิดอยู่ อาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้

๒. รอบของการเก็บเกี่ยว จะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก ควรจะอยู่ในช่วง ๗ ถึง ๑๐ วัน

๓. ผลปาล์มที่เป็นลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์มน้ำมัน และที่ค้างในกาบต้นควรเก็บออกมาให้หมด

๔. ก้านทะลายของปาล์มน้ำมันควรตัดให้สั้นและต้องให้ติดกับทะลาย

๕. พยายามให้ทะลายปาล์มน้ำมันชอกขี้ให้น้อยที่สุด

ข้อควรคำนึง

๑. ผลปาล์มน้ำมันที่ตัดแล้ว ควรจะดำเนินการจัดส่งให้ถึงโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง
๒. ทะลายปาล์มสุกที่จัดว่าได้มาตรฐาน คือ ผลปาล์มชั้นนอกสุดของทะลายหลุดร่วงจากทะลาย
๓. ผลปาล์มหากมีจำนวนเต็มทะลาย แสดงเห็นได้ชัดว่าได้รับการดูแลรักษาอย่างดี
๔. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันที่มีอาการชอกช้ำและเสียหายอย่างรุนแรง
๕. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใด ๆ หรือเน่าเสีย
๖. ไม่ควรให้มีทะลายที่สัตว์กินหรือทำความเสียหายแก่ผลปาล์ม
๗. ไม่ควรให้มีสิ่งสกปรกเจือปน เช่น ดิน หิน ทราย ไม้ กาบหุ้มทะลาย เป็นต้น
๘. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันเปล่า ๆ เจือปนด้วย
๙. ความยาวของก้านทะลายควรไว้ ควรให้มีความยาวประมาณ ๒ นิ้ว

มาตรฐานในการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมัน มีดังนี้

๑. จะต้องไม่ตัดผลปาล์มดิบไปขายเพราะจะขายได้ในราคาไม่เต็มที่
๒. จะต้องไม่ปล่อยให้ผลปาล์มน้ำมันสุกอยู่บนต้นนานเกินไป
๓. จะต้องเก็บผลปาล์มที่ร่วงลงบนพื้นให้หมด
๔. จะต้องไม่ทำให้ผลปาล์มน้ำมันที่เก็บเกี่ยวแล้วมีบาดแผล
๕. จะต้องคัดเลือกทะลายปาล์มน้ำมันที่สมบูรณ์ ส่วนทะลายที่มีจำนวนน้อยให้ทิ้งทะลายไปเลย
๖. การตัดขั้วทะลายปาล์มน้ำมันจะต้องตัดให้มีขนาดสั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้
๗. จะต้องทำความสะอาดผลปาล์มน้ำมันที่เปื้อนดิน อย่าให้มีเศษหินดินปนไปด้วย
๘. เมื่อตัดผลปาล์มน้ำมันแล้ว จะต้องรีบส่งผลปาล์มไปยังโรงงาน ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

ตารางที่ ๕๔ การกำหนดคุณภาพของผลปาล์มสดทั้งทะลายที่มีคุณภาพดี

ความสด	เป็นผลปาล์มสดที่ตัดส่งถึงโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง
ความสุก	ทะลายปาล์มน้ำมันที่สุกได้มาตรฐาน คือ ลูกปาล์มชั้นนอกสุดของทะลาย ที่ร่วงหลุดจากทะลายประมาณ ๑๐ ถึง ๓๐ ผล เมื่อส่งถึงโรงงาน
ความสมบูรณ์	ลูกปาล์มน้ำมันมีจำนวนเต็มทะลาย และเห็นได้ชัดว่าได้รับการบำรุงรักษาอย่างดี
ความบอบช้ำ	ไม่มีทะลายที่มีความบอบช้ำ และเสียหายอย่างรุนแรง
ทะลายเป็นโรค	ไม่มีทะลายเป็นโรคใด ๆ หรือเน่าเสีย
ทะลายสัตว์กิน	ไม่มีทะลายที่มีรอยของสัตว์กินหรือทำความเสียหายแก่ลูกปาล์ม
ความสกปรก	ไม่มีสิ่งสกปรกใด ๆ เจือปน เช่น หิน ดิน ทราย ไม้ กาบหุ้มทะลาย ฯลฯ
ทะลายเปล่า	ไม่มีทะลายเปล่าเจือปน
ก้านทะลาย	ความยาวของก้านทะลาย ยาวไม่เกิน ๒ นิ้ว

ที่มา : พีชไร์เศรษฐกิจ. ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; กรมวิชาการเกษตร

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

๑. ตัดแต่งทางใบออกน้อยที่สุด เหลือทางใบไว้บนต้นให้มากที่สุดการเหลือทางใบมากเป็นผลดีในการปรองอาหาร เพิ่มการเจริญเติบโตให้กับลำต้น
๒. ตัดแต่งทางใบให้เหลือรองรับทะลายปาล์มเพียง ๒ ทาง เหลือทางใบอยู่บนต้นประมาณ ๔๐-๕๐ ทางใบต่อต้านการตัดแต่งทางใบออกมากเกินไปทำให้ต้นปาล์มเรียวเล็ก ออกดอกตัวผู้มากกว่าดอกตัวเมีย
๓. ตัดแต่งทางใบในช่วงที่เก็บเกี่ยวผล เพื่อประหยัดแรงงานไปด้วย
๔. ตัดแต่งทางใบปาล์มในช่วงฤดูฝนเท่านั้น ช่วงเดือน พฤษภาคม ถึง ตุลาคม และ งดการตัดแต่งทางปาล์มช่วงเดือน ธันวาคม ถึง มีนาคม
๕. ตัดแต่งทางใบโดยเหลือติดไว้กับต้น ๑ ดอก ลักษณะการแทงเฉียงไปทางเดียวกันรอบต้น (ตามรูป) การเหลือทางปาล์มไว้สูงทำให้ต้นเก็บสะสมอาหารไว้ได้มาก ใช้ในการแตกทางใบใหม่ และส่งผลต่อการออกดอกตัวเมียมากกว่าดอกตัวผู้

ภาพที่ ๕๑ ทิศทางการตัดแต่งทางใบ

๖. นำทางใบมาเรียงกระจายสลับแถวเว้นแถว ไม่กองสูง เพราะการกองสูงจะไม่ได้ประโยชน์ในการลดการระเหยของน้ำในดิน และวางสลับแถวในปต่อไป

ปาล์มเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก ทางใบเหล่านี้ช่วยคลุมหน้าดิน ลดการระเหยของน้ำ ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน โดยกลายเป็นธาตุอาหารหมุนเวียนได้ถึง ๔๐%

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

โรคที่สำคัญในปาล์มน้ำมัน

๑. โรคใบไหม้ พบมากในระยะต้นกล้า สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัดโดยให้เผาทำลายใบ และต้นที่เป็นโรค
๒. โรคก้านทางใบบิด พบในต้นปาล์มน้ำมันที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปีหลังจากนำลงปลูกในแปลงแล้ว ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติของพันธุกรรม การป้องกันทำได้โดยการกำจัดตัดทางใบที่เป็น

โรคออกให้ต่ำกว่าเนื้อเยื่อส่วนที่เน่า และเลือกต้นกล้าจากสายพันธุ์ที่ไม่มีประวัติการเป็นโรค

๓. โรคยอดเน่า พบในปาล์มน้ำมันอายุที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปี และจะระบาดมากในฤดูฝน ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมและเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคออก แล้วราดสารเคมีในบริเวณกรวยยอดของต้นที่เป็นโรค

๔. โรคทะลายเน่า โรคจะเข้าทำลายผลปาล์มน้ำมันในช่วงระยะเวลาก่อนที่จะสุก ในช่วงที่ปาล์มน้ำมันมีอายุระหว่าง ๓ ถึง ๙ ปี และจะมีการระบาดมากในช่วงฤดูฝน สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการ กำจัด ตัดแต่งทางใบ กำจัดวัชพืช เพื่อให้มีอากาศถ่ายเทมากขึ้น ส่วนดอกที่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์ ควรจะเผาทำลายนอกแปลงที่ปลูก

๕. โรคลำต้นเน่า พบมีการระบาดในปาล์มอายุระหว่าง ๑๐ ถึง ๑๕ ปี สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่เคยปลูกมะพร้าวหรือปาล์มน้ำมันมาก่อน และต้องมีการกำจัดต้นที่เป็นโรคออกจากแปลงด้วย

แมลงที่สำคัญ ได้แก่ หนอนหน้าแมว ตัวงูหลาบ และด้วงแรด

การป้องกัน ทำได้โดยการกำจัด ควรจะสร้างแมลงศัตรูธรรมชาติและไม่ควรใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งให้กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ กำจัดไข่ หนอน ดักด้ และตัวเต็มวัย

ศัตรูที่สำคัญ ความเสียหายที่เกิดกับปาล์มน้ำมัน แบ่งตามอายุต้นปาล์มน้ำมันได้ ๒ ระยะ คือ

๑. ระยะตั้งแต่ปาล์มน้ำมันเริ่มปลูกใหม่จนถึงระยะเริ่มให้ผลผลิต (อายุ ๑ ถึง ๓ ปี) มักพบในสัตว์ประเภทเม่น หมูป่า หนู และอีเห็น โดยสัตว์เหล่านี้จะเข้ามากัดโคนต้นอ่อนและทางใบปาล์มน้ำมันส่วนที่ติดกับพื้นดิน

๒. ระยะปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตจนหมดอายุการให้ผลผลิต (อายุ ๔ ถึง ๕ ปี) ศัตรูที่สำคัญคือ สัตว์ประเภทหนู ได้แก่ หนูนาใหญ่ หนูท้องขาว (หนูป่ามาเลย์ และหนูบ้านมาเลย์) หนูพุก หนูฟันขาวใหญ่ หนูท้องขาวสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังพบ เม่น กระแต หมูป่า และอีเห็น การป้องกันทำได้โดยการกำจัด การล้อมรั้วรอบโคนต้นปาล์มที่มีอายุ ๑ ถึง ๓ ปี การถางหญ้ารอบโคนต้นปาล์ม และการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติจำพวก งู พังพอน เหยี่ยว นกเค้าแมว และนกแสก เป็นต้น (กลุ่มสื่อส่งเสริมการเกษตร ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมการเกษตร)

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอละงู มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างมกราคม ถึงเดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนมิถุนายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปาล์มน้ำมัน												
ปีที่ ๑												
-เตรียมพื้นที่	←	→										
-ปลูก/ปลูกซ่อม					←	→			←	→		
-ใส่ปุ๋ย/กำจัดวัชพืช									←	→		
ปีที่ ๒-๓												
-ใส่ปุ๋ย/กำจัดวัชพืช	←											→
ปีที่ ๔-๕												
-เก็บเกี่ยว	←											→
-ใส่ปุ๋ย/กำจัดวัชพืช				←	→				←	→		
๖ ปีขึ้นไป												
-เก็บเกี่ยว	←											→
-ตัดแต่งทางใบ	←	→										←

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๕๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอละงู มีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๕๕ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ ปี ๒๕๖๔ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถตะ			รวม	๑,๒๐๐	
ไถแปร					
ไถยกร่อง (กรัมเบอร์)					
ค่าปุ๋ยเคมี				๑,๘๐๐	
เก็บเกี่ยว				๒,๒๐๐	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง				๑,๐๐๐	
ค่าพันธุ์ปาล์มน้ำมัน				๓,๓๐๐	
รวม				๙,๕๐๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

๑. สรุปภาวะการผลิต การตลาด และราคาภายในประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดว่าปี ๒๕๖๔ ผลผลิตปาล์มน้ำมันเดือนมกราคมจะมีประมาณ ๐.๘๐๖ ล้านตัน คิดเป็นน้ำมันปาล์มดิบ ๐.๑๔๕ ล้านตัน ลดลงจากผลผลิตปาล์มทะลาย ๐.๘๔๖ ล้านตัน คิดเป็นน้ำมันปาล์มดิบ ๐.๑๕๒ ล้านตัน ของเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๓ และร้อยละ ๔.๖๑ ตามลำดับ

ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศ ราคาผลปาล์มทะลายเฉลี่ย กก.ละ ๖.๕๖ บาท ลดลงจาก กก.ละ ๖.๖๕ บาท ในสัปดาห์ที่ผ่านมาร้อยละ ๑.๓๕

ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ราคาบน้ำมันปาล์มดิบ เฉลี่ย กก.ละ ๓๙.๔๐ บาท สูงขึ้นจาก กก.ละ ๓๘.๔๔ บาทในสัปดาห์ที่ผ่านมาร้อยละ ๒.๕๐

๒. ภาวะการผลิต การตลาด และราคาในตลาดต่างประเทศ

สถานการณ์ในต่างประเทศ ราคาอาหารโลกเข้าใกล้ราคาสูงสุดในรอบ ๖ ปี ในเดือนธันวาคมและคาดว่าจะสูงขึ้นเรื่อยๆในปี ๒๕๖๔ เนื่องจากแรงกดดันต่อรายได้ของครัวเรือน จำนวนคนอดอยากมากขึ้น และปัญหาด้านสภาพอากาศที่ส่งผลต่อผลผลิต ราคาที่สูงขึ้นส่งผลถึงค่าเงินเฟ้อ โดยเฉพาะครัวเรือนที่รายได้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙

ราคาในตลาดต่างประเทศ

ตลาดมาเลเซีย ราคาซื้อขายล่วงหน้าน้ำมันปาล์มดิบสัปดาห์นี้เฉลี่ยตันละ ๓,๗๙๐.๖๔ ดอลลาร์มาเลเซีย (๒๘.๖๗ บาท/กก.) ลดลงจากตันละ ๓,๘๔๘.๗๐ ดอลลาร์มาเลเซีย (๒๘.๙๘ บาท/กก.) ในสัปดาห์ที่ผ่านมาร้อยละ ๑.๕๑ ตลาดรอตเตอร์ดัม ราคาซื้อขายล่วงหน้าน้ำมันปาล์มดิบสัปดาห์นี้เฉลี่ยตันละ ๑,๑๐๔.๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ (๓๓.๒๕ บาท/กก.) สูงขึ้นจากตันละ ๑,๐๓๑.๒๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ (๓๑.๒๐ บาท/กก.) ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ร้อยละ ๗.๐๕ หมายเหตุ : ราคาในตลาดต่างประเทศเฉลี่ย ๕ วัน

(๑) วิธีการตลาด

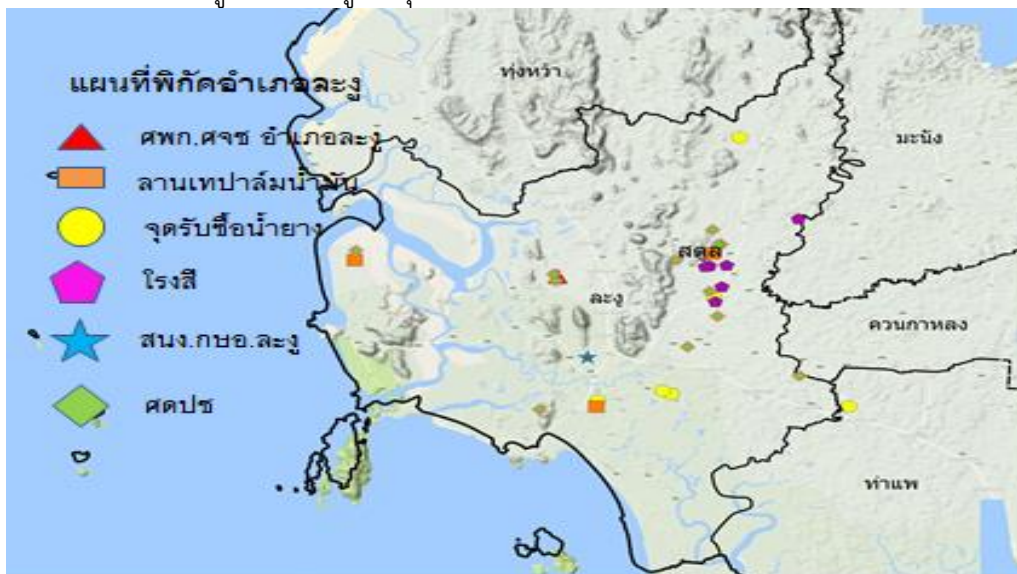
เกษตรกรในพื้นที่อำเภอละงู เน้นขายปาล์มให้กับลานเท และไม่มีการรวมกลุ่มกันขาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกษตรกรต่างคนต่างขาย เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๕๓ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีจุดรับซื้อปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๖ แห่ง

ภาพที่ ๕๔ แสดงแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๑)

(๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอละงู มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๕๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสอน สมาคม	๖	กำแพง	ละงู	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน
๒	นายอนันต์ ทอดทั้ง	๖	กำแพง	ละงู	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

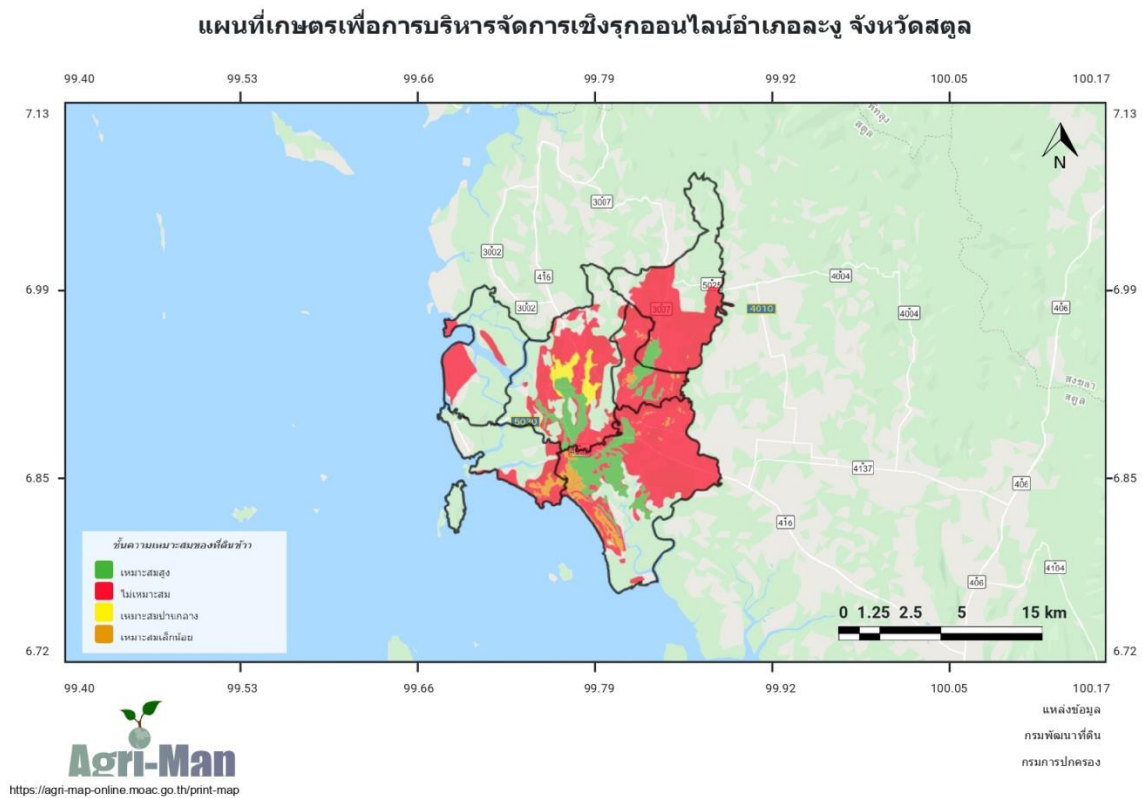
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอละงู มีพื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว จำนวน ๑๓๔,๐๔๓.๕๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๘,๙๐๙.๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๖๖๕.๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖,๒๙๗.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๕,๑๗๐.๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๔๖

ตารางที่ ๕๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

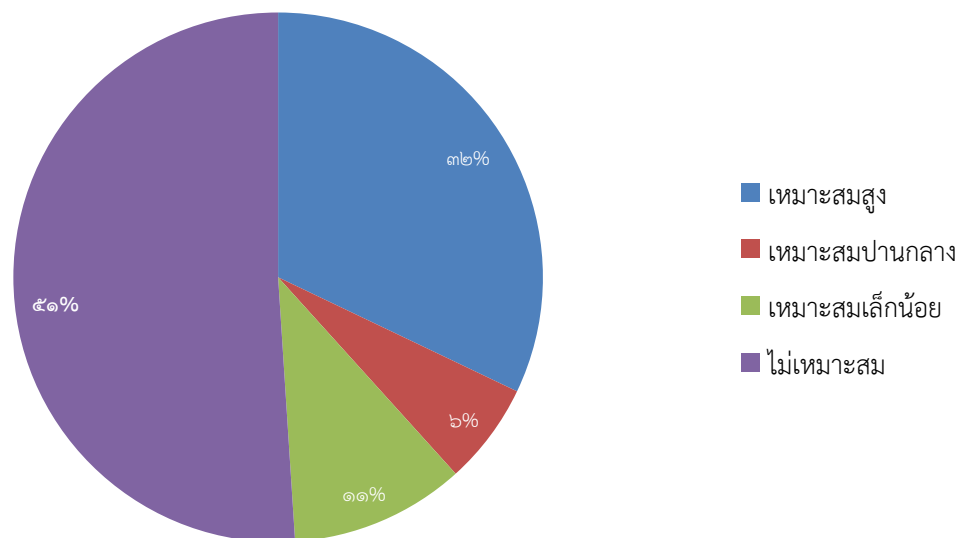
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กำแพง	๕,๖๕๘.๐๒	๓,๖๖๕.๓๕	๘๗.๑๑	๒๐,๖๘๐.๕๐	๓๐,๐๙๐.๙๘
เขาขาว	๑,๙๙๘.๔๖	๐	๖๙๐.๙๑	๑๒,๓๕๗.๔๐	๑๕,๐๔๖.๗๗
น้ำผุด	๑,๓๘๙.๗๖	๐	๗๑.๐๘	๒๓,๒๗๒.๙๐	๒๔,๗๓๓.๗๔
ปากน้ำ	๐	๐	๑,๓๐๔.๓๘	๕,๓๑๑.๕๐	๖,๖๑๕.๘๘
ละงู	๙,๘๖๓.๒๑	๐	๔,๑๔๔.๒๗	๓๖,๘๔๓.๙๐	๕๐,๘๕๑.๓๘
แหลมสน	๐	๐	๐	๖,๗๐๔.๗๙	๖,๗๐๔.๗๙
รวมอำเภอละงู	๑๘,๙๐๙.๔๕	๓,๖๖๕.๓๕	๖,๒๙๗.๗๕	๑๐๕,๑๗๐.๙๙	๑๓๔,๐๔๓.๕๔

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๓

1/2

ภาพที่ ๕๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๓)

ภาพที่ ๕๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

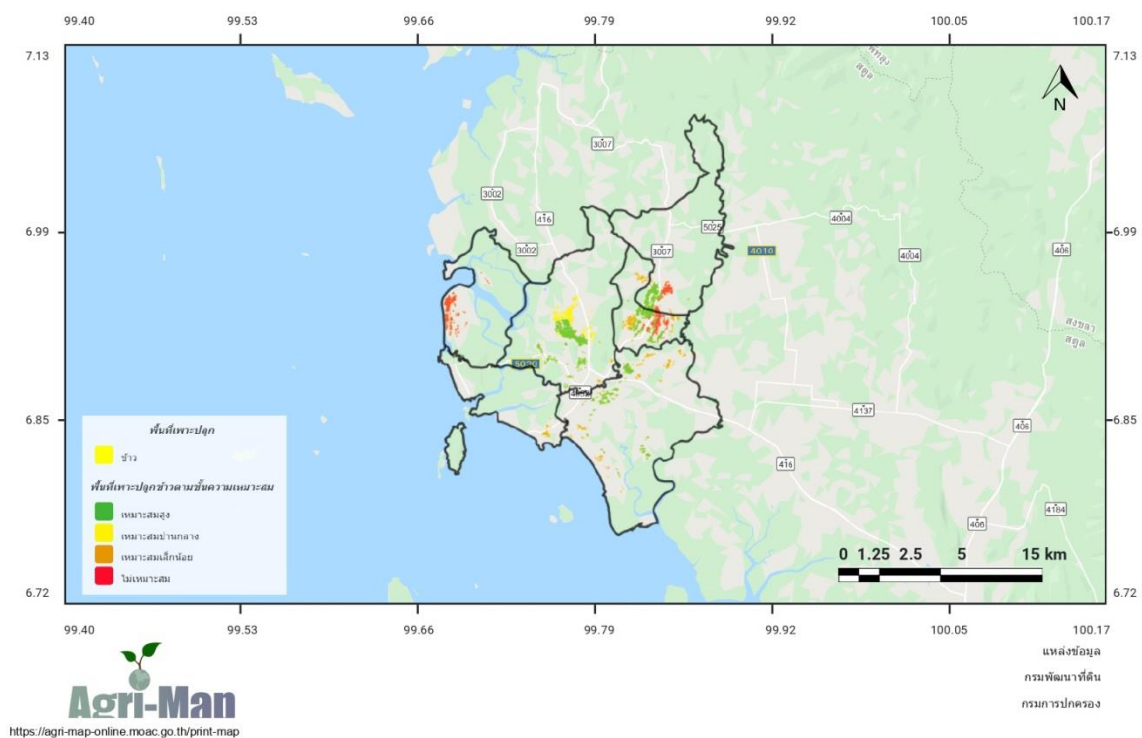
อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖,๒๘๖.๓๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลกำแพง จำนวน ๑,๙๔๕.๖๑ ไร่ รองลงมาคือตำบลเขาขาว จำนวน ๑,๔๘๐.๘๐ ไร่ และตำบลน้ำผุด จำนวน ๑,๒๗๔.๓๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	กำแพง	๑,๙๔๕.๖๑
๒	เขาขาว	๑,๔๘๐.๘๐
๓	น้ำผุด	๑,๒๗๔.๓๗
๔	ปากน้ำ	๒๘.๕๗
๕	ละงู	๘๙๓.๘๒
๖	แหลมสน	๖๖๓.๑๓
	รวม	๖,๒๘๖.๓๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๕๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๑)

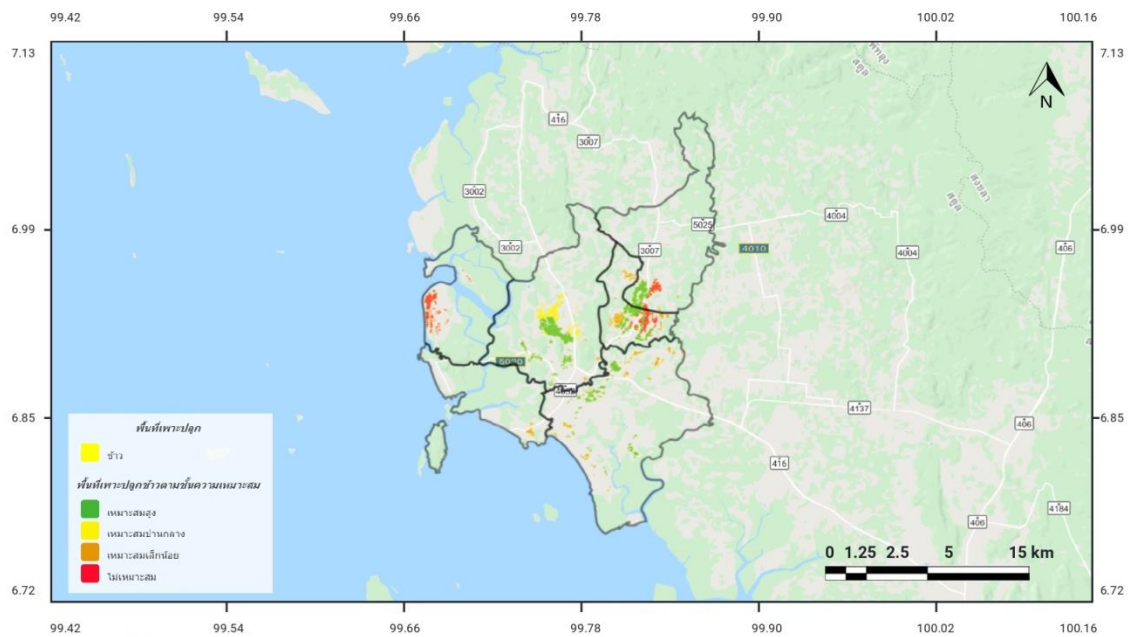
(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอละงู มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๐,๒๐๓.๐๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๒๐๒.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙๘ มีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๐๕๙.๐๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๖๕๔.๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒,๒๘๗.๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔๒

ตารางที่ ๕๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กำแพง	๑,๙๘๖.๒๙	๑,๐๕๙.๐๙	๘๗.๑๑	๒๕.๒๗	๓,๑๕๗.๗๖
เขาขาว	๑,๑๙๘.๑๘	๐	๖๙๐.๙๑	๘๐๒.๘๑	๒,๖๙๑.๙๐
น้ำผุด	๙๘๔.๒๕	๐	๗๑.๐๘	๔๙๙.๐๖	๑,๕๕๔.๓๙
ปากน้ำ	๐	๐	๑๔๙.๘๕	๐.๓๖	๑๕๐.๒๑
ละงู	๑,๐๓๓.๔๐	๐	๖๕๕.๑๑	๓๕.๙๗	๑,๗๒๔.๔๗
แหลมสน	๐	๐	๐	๙๒๔.๓๔	๙๒๔.๓๔
รวมอำเภอละงู	๕,๒๐๒.๑๒	๑,๐๕๙.๐๖๙	๑,๖๕๔.๐๕	๒,๒๘๗.๘๑	๑๐,๒๐๓.๐๘

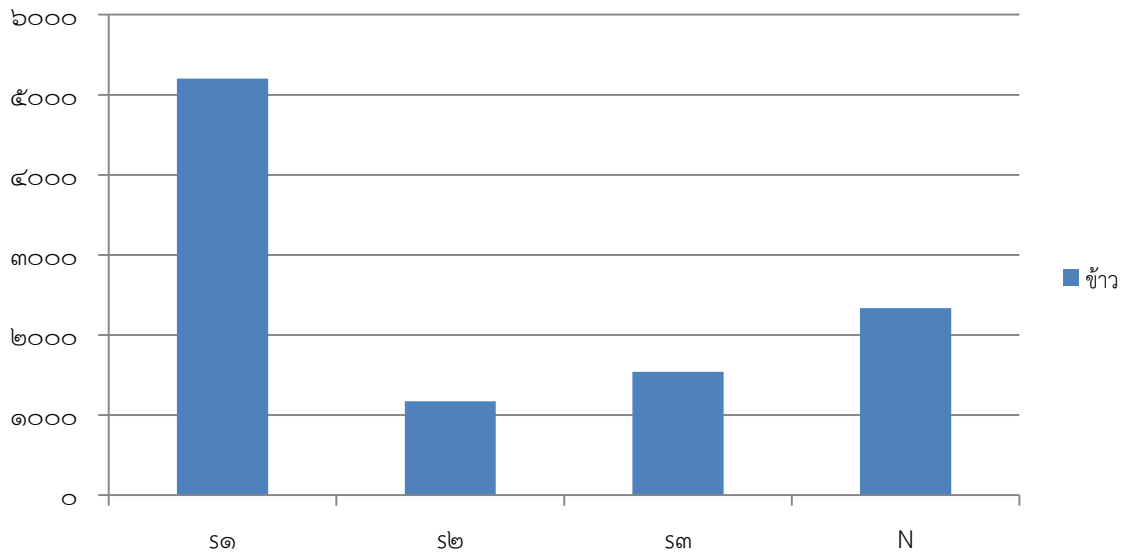
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๕๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๓)

ข้าว

ภาพที่ ๕๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๒) ปริมาณการผลิต

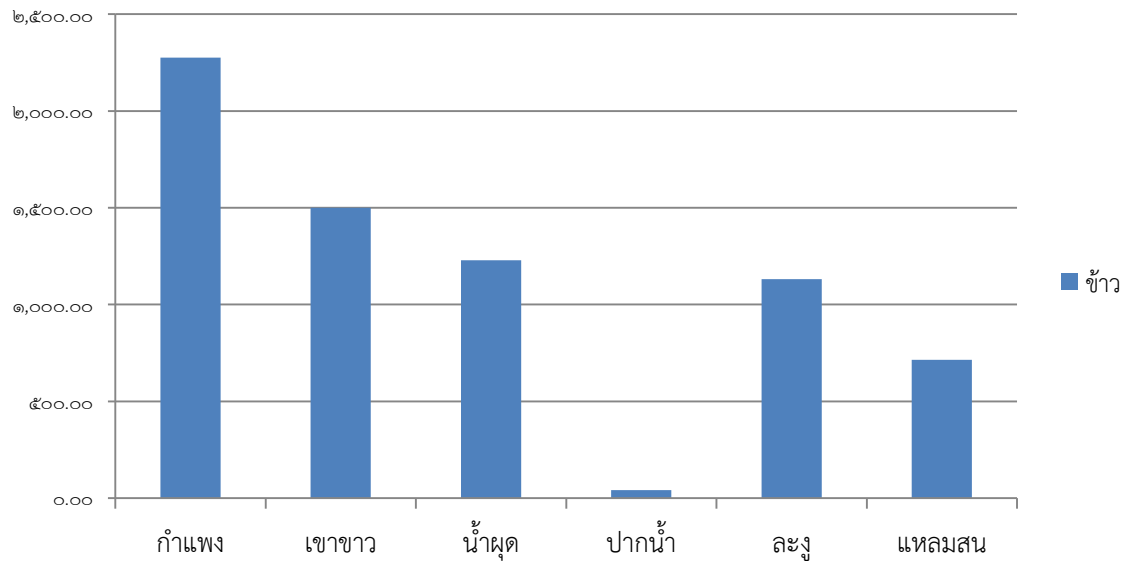
อำเภอละงู มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๖,๒๘๖.๓๐ ไร่ ๑,๕๕๙ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากต่ำบลำแพง จำนวน ๑,๙๔๕.๖๑ ไร่ จำนวน ๔๒๐ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลเขาขาว จำนวน ๑,๔๘๐.๘๐ ไร่ ๓๖๒ ครัวเรือน และตำบลน้ำผุด จำนวน ๑,๒๗๔.๓๗ ไร่ ๓๒๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๖๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
ลำแพง	๔๒๐	๑,๙๔๕.๖๑	๑,๙๔๕.๖๑	๙๖๓.๐๘	๔๙๕
เขาขาว	๓๖๒	๑,๔๘๐.๘๐	๑,๔๘๐.๘๐	๖๘๑.๑๗	๔๖๐
น้ำผุด	๓๒๒	๑,๒๗๔.๓๗	๑,๒๗๔.๓๗	๖๐๗.๘๗	๔๗๗
ปากน้ำ	๗	๒๘.๕๗	๒๘.๕๗	๑๒.๐๐	๔๒๐
ละงู	๒๓๑	๘๙๓.๘๒	๘๙๓.๘๒	๔๐๒.๒๒	๔๕๐
แหลมสน	๒๑๗	๖๖๓.๑๓	๖๖๓.๑๓	๓๑๔.๙๙	๔๗๕
รวม	๑,๕๕๙	๖,๒๘๖.๓๐	๖,๒๘๖.๓๐	๒,๙๘๑	๔๖๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้าว

ภาพที่ ๖๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. พันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์

ใช้พันธุ์ข้าวตามความต้องการของตลาดหรือตามความต้องการของผู้ปลูกเอง คือ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ กข๑๕

๒. การเตรียมดินและวิธีปลูก

ควรปลูกโดยวิธีปักดำเพื่อสะดวกในการกำจัดวัชพืช การเตรียมดินทำได้โดยใช้รถแทรกเตอร์หรือรถไถนาเดินตามไถตะเตรียมดินช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม จากนั้นตากกล้าในเดือนมิถุนายน- กรกฎาคม แล้วไถแปร-คราดน้ำซัง แล้วถอนกล้าข้าวมาปักดำในเดือนกรกฎาคม- สิงหาคม

- การปลูกแบบหว่าน ไถเตรียมดิน ปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอแล้วหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวอัตรา ๑๕-๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ เสร็จแล้วจึงคราดกลบ

- การปลูกแบบปักดำ ไถแปรและคราดทำเทือก และปักดำระยะระหว่างแถว ๒๐ เซนติเมตรและระยะระหว่างต้น ๒๐ เซนติเมตร

๓. การควบคุมน้ำและควบคุมวัชพืช

การทำนาค้ำช่วยควบคุมวัชพืชได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการดูแลคันนาเพื่อรักษาระดับน้ำซังในนาให้พอดีกับการเจริญเติบโตของข้าว ก็เป็นการควบคุมวัชพืชอย่างได้ผล

๔. การจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ในเบื้องต้นมีการไถกลบตอซังข้าวในนา นำฟางข้าวมาทำเป็นปุ๋ยหมักผสมกับปุ๋ยคอกแล้วนำกลับไปใส่ในนา ในนาปักดำควรปลูกพืชปุ๋ยสดร่วมด้วยโดยหว่านเมล็ดพืชปุ๋ยสดประมาณ ๒ เดือนก่อนปักดำ เพื่อให้พืชปุ๋ยสดเจริญเติบโตและสะสมน้ำหนักรากในปริมาณที่มากพอ ซึ่งชนิดพืชปุ๋ยสดที่มีศักยภาพสำหรับปลูกเป็นปุ๋ยพืชสดก่อนนามีหลายชนิด เช่น ถั่วเขียว ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว โสนอัฟริกัน ถั่วขอ เป็นต้น

๕. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่าง ๆ

๕.๑ การใส่ปุ๋ยคอก วัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน คือ การใส่ปุ๋ยคอกที่ได้จากคอกวัว – ควายของชาวนาเอง ปริมาณที่ใส่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณของปุ๋ยคอกที่มี เมื่อนำไปถึงที่นาจะกองไว้เป็นกองเล็ก ๆ กระจายอยู่ในกระพนา (น้ำหนักรประมาณ ๓๐๐ – ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่)

๕.๒ การใส่ปุ๋ยหมัก จากผลการวิจัยการใส่ปุ๋ยหมัก ๕๐๐ – ๑๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ช่วยทำให้ดินดีและผลผลิตดีขึ้น แต่การใส่ปุ๋ยหมักในนาไม่เป็นการปฏิบัติที่ปกติของชาวนา หากเป็นการกระทำที่พิเศษ โดยมีหน่วยงานของรัฐไปส่งเสริมให้ทำ เมื่อสิ้นสุดโครงการของหน่วยงานที่ออกไปส่งเสริม การทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในนาก็จะสิ้นสุด การทำปุ๋ยหมักต้องใช้ทุน วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานค่อนข้างสูง ดังนั้น หากมีชาวนากลุ่มใด หรือคนใดทำปุ๋ยหมักเพื่อใส่ในไร่นา ถือว่าเป็นชาวนาที่ขยัน และอดทน เพื่อทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินดีขึ้นอย่างแท้จริง

๕.๓ การใส่ฟางข้าว ใบไม้ต่าง ๆ โปรงฟางข้าว ใบไม้ต่าง ๆ ในนาประมาณ ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ การจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน ไม่มีสูตรเฉพาะ ขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณ ของวัสดุที่เกษตรกรมีอยู่ และความสามารถในการปฏิบัติแบบที่เหมาะสมกับตนเอง

๖. การจัดการก่อนและหลังเก็บเกี่ยว

คุณภาพของข้าวได้รับผลกระทบจากขั้นตอนนี้มาก โดยเฉพาะจากการตกของฝนช่วงก่อน – หลังการเก็บเกี่ยว อย่างไรก็ตาม การจัดการแบบดั้งเดิมก็ใช้ได้ผลดี คือ ระบายน้ำออกนาให้แห้งพอดีในช่วงที่ข้าวสุกแก่ ใช้คนเก็บเกี่ยวแล้วตากสุ่มซัง ๓-๔ วัน หลังจากนั้นนำมารวมกองไว้รอคนนวดหรือใช้เครื่องนวด กองไว้ได้นานกว่า ๓๐ วัน โดยข้าวยังคงมีคุณภาพดี การใช้เครื่องนวดข้าวจะต้องระวังกรณีที่เปลี่ยนจากข้าวเหนียวเป็นข้าวเจ้า เพราะจะเกิดการปนของข้าวที่ติดอยู่ในเครื่องนวด จึงต้องเป่าหรือล้างทำความสะอาดเครื่องนวดก่อน ข้าวเปลือกที่ได้จะมีความชื้นเฉลี่ย ๑๓-๑๕ % ตามมาตรฐาน นำไปเก็บรักษาในยุ้งฉางหรือใส่กระสอบป่านที่ทำ ความสะอาดและคัดขึ้นส่วนข้าวที่ติดมากับกระสอบเดิมแล้ว ทั้งนี้ จะต้องติตรัสของนาข้าวหรือของเกษตรกรที่ กระสอบข้าวด้วย

๗. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว

การรักษาสมดุลธรรมชาติ เพื่อให้ศัตรูธรรมชาติ (Natural enemies) ของแมลงศัตรูพืช ทั้งตัวห้ำ (Predators) และตัวเบียน (Parasites) ควบคุมแมลงศัตรูข้าวตามธรรมชาติ รวมทั้งการรักษาความ สมดุลของธาตุอาหารในดิน และการจัดการน้ำที่ช่วยให้ต้นข้าวมีความแข็งแรง ทนทานต่อการทำลายของโรค และแมลงได้ดี

การปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ถั่วเขียวก่อนข้าว เป็นการตัดวงจรชีวิตของแมลงและการแพร่ระบาดของโรคได้ดี การกำจัดวัชพืชที่อาจเป็นพืชอาหารหรือพืชอาศัยของศัตรูข้าว รวมทั้งกำจัดเศษซากพืชที่เป็น โรค ช่วยป้องกันศัตรูข้าวได้ในระดับหนึ่ง

การเลือกใช้พันธุ์ต้านทานและทนทานเป็นอีกแนวทางหนึ่ง โดยศึกษาชนิดโรคและแมลงที่สำคัญในพื้นที่แล้วเลือกพันธุ์ข้าวให้เหมาะสม นอกจากนั้นยังมีการป้องกันและกำจัดโดยวิธีการต่าง ๆ ที่อนุญาตให้ใช้ได้ เป็นวิธีการที่สามารถปฏิบัติได้หากมีการระบาดรุนแรง

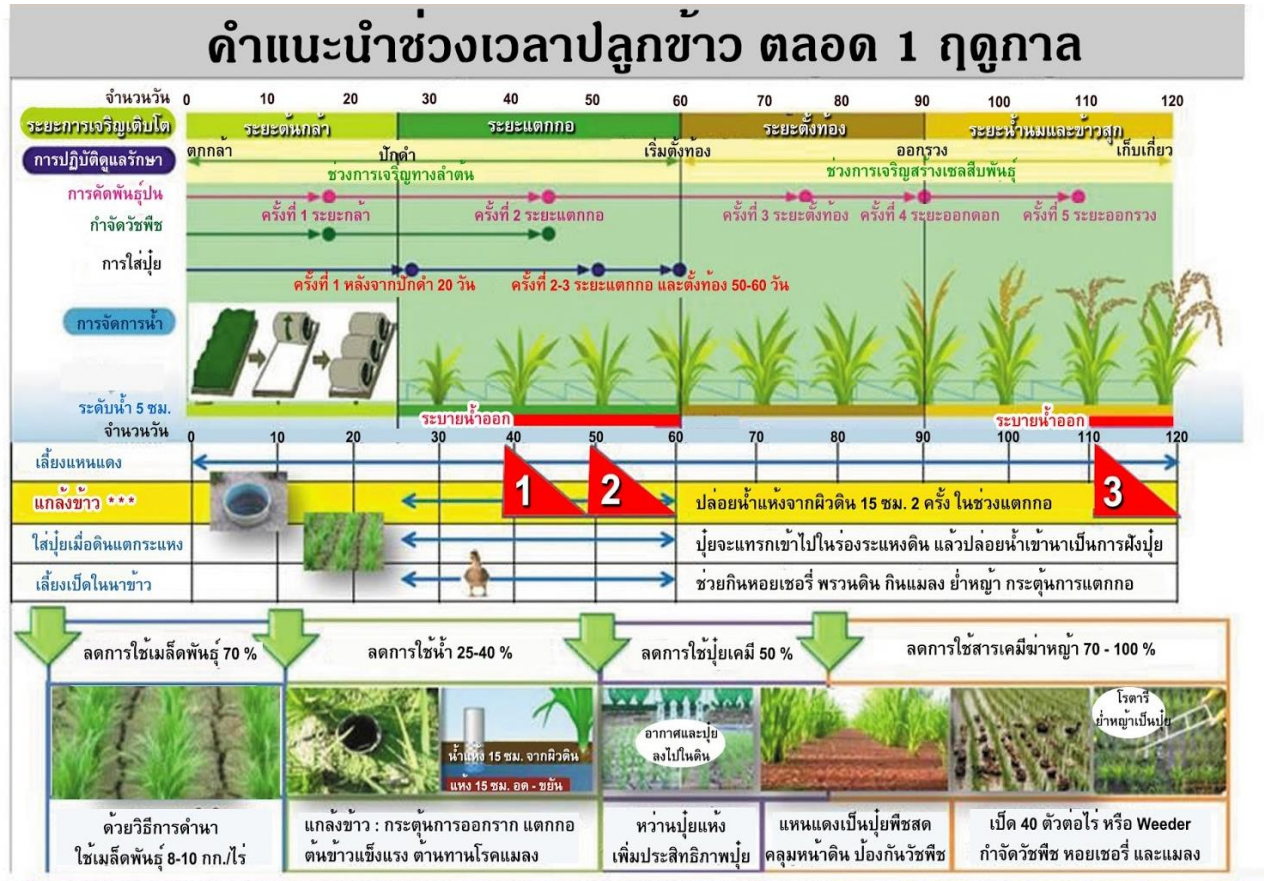
๘. ระบบพืช/ระบบเกษตร

มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องแต่ด้วยเงื่อนไขเป็นพื้นที่นาฉนวน ทำให้การปลูกพืชฤดูแล้งทำได้ยาก จึงมีเพียงการปลูกพืชฤดูฝนก่อนนา เช่น ถั่วเขียว ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว โสนอัฟริกัน ถั่วขอ เป็นต้น พื้นที่นาหลังการเก็บเกี่ยวข้าวส่วนใหญ่จะปล่อยสัตว์เลี้ยง คือ วัว ควาย เข้าไปกินหญ้าและฟางข้าวเป็นอาหาร

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอละงู มีการปลูกข้าว ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือนสิงหาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน ธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล ดังนี้

ภาพที่ ๖๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, พ.ศ. ๒๕๖๒)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอละงู มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๔,๐๘๐ บาท

ตารางที่ ๖๑ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ ปี ๒๕๖๔ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถดะ			รวม	๖๐๐	
ไถแปร					
ปลูก				๒๐๐	
ยาคุมวัชพืช				๑๘๐	
ปุ๋ย (๒ ครั้ง)				๑,๙๐๐	
เก็บเกี่ยว				๖๐๐	
ค่าวัสดุอื่นๆ เช่น น้ำมัน กระจกอบ ค่าซ่อมแซม				๑,๒๐๐	
ค่าเช่า				๕๐๐	
รวม				๕,๑๘๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู, ๒๕๖๔

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ช่วงการตลาดในประเทศ ได้แก่

๑) โครงการเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ครบวงจร

๒) โครงการรณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทยทั้งตลาดในประเทศ และ

ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕

๓) โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมและสร้างการรับรู้ถึงคุณประโยชน์ของการบริโภคผลผลิตภัณฑ์น้ำนมข้าว

๔) โครงการรณรงค์บริโภคข้าวสาร Q และข้าวพันธุ์ กข ๔๓ ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒

๕) โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว

๖) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร

๗) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการในการเก็บสต็อก และ

๘) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก

ช่วงการตลาดต่างประเทศ ได้แก่ (๑) การจัดหาและเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ (๒) การส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ข้าว ผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมข้าว (๓) การส่งเสริมพัฒนาการค้าสินค้ามาตรฐานและปกป้องคุ้มครองเครื่องหมายการค้า/เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย และ (๔) การประชาสัมพันธ์การบริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ของไทยทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ

(๑) วิธีการตลาดอำเภอละงู เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

๑) เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันขาย

๒) มีการแปรรูปผลผลิต เพื่อจำหน่าย

๓) การเก็บรักษาผลผลิต เพื่อจำหน่าย

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดข้าวในชุมชน

ภาพที่ ๖๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว ของอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : แปลงใหญ่ข้าวตำบลกำแพง, ๒๕๖๔)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอละงู จังหวัดสตูล ไม่มีตลาดรับซื้อข้าวสาร/ข้าวเปลือก เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอละงู มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน การผลิตข้าว จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๖๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายธนวัฒน์ หมดอี่	๖	กำแพง	ละงู	๒๕๖๐	การผลิตข้าว
๒	นายสุลัยมาน เจ๊ะหลี	๖	กำแพง	ละงู	๒๕๖๐	การผลิตข้าว

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ ผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ ปลอดภัย เพื่อมุ่งสู่ผลผลิตมีมาตรฐานระดับ Premium พร้อมจำหน่ายในชุมชนและตลาด Premium

๑.๒ สร้างอัตลักษณ์ของสินค้าทางการเกษตร เพื่อแข่งขันในท้องตลาดและเพิ่มมูลค่าของสินค้า

๑.๓ ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยและสร้างรายได้สู่ความมั่นคงด้านอาหาร
ฝ่าวิกฤติโควิด-๑๙

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ ถ่ายทอดและส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตพืชที่สำคัญให้กับเกษตรกรเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต ลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพให้กับสินค้าเกษตร

๒.๒ ส่งเสริมการรวมกลุ่มจัดซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี และรวมกลุ่มขายผลผลิตทางการเกษตร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการพัฒนาแหล่งน้ำและสร้างฝายชะลอน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ทางการเกษตรซ้ำซาก

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ บรรจุแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรระดับจังหวัด

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑.๑.๑ ยางพารา

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. สินค้าเกษตรที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิต และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ยางพารา)

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตยางพารา

โครงการที่ ๓ โครงการสร้างอาชีพเสริมในสวนยางพารา

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

โครงการที่ ๑ โครงการรณรงค์ป้องกันโรครากขาวในยางพารา

๑.๑.๒ ปาล์มน้ำมัน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
- สินค้าเกษตรที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิต และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ปาล์มน้ำมัน)

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน

โครงการที่ ๓ โครงการสร้างอาชีพเสริมในสวนปาล์มน้ำมัน

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

โครงการที่ ๑ โครงการรณรงค์การตัดปาล์มสุก

๑.๑.๓ พืชผัก

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
- เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัย (พืชผัก)

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกผักพื้นบ้าน

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมและถ่ายทอดการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

โครงการที่ ๑ โครงการรณรงค์การใช้สารชีวภาพ และชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี

๑.๑.๔ ข้าวนาปี

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
- เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

- ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวปลอดภัยและสร้างรายได้สู่ความมั่นคงด้านอาหาร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวแบบครบวงจร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการตลาดข้าว

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยและสร้างรายได้สู่ความมั่นคงด้าน

อาหาร

๑.๑.๕ พืชเสริมเพิ่มรายได้

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น เพิ่มรายได้จากกิจกรรมเดิมที่ปฏิบัติเพิ่มขึ้น
- เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

- เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

- เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความ

เข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเยาวชนภาคเกษตรให้มีความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ

สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการที่ ๑ โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

- เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ
เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

- เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความ
เข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต้นแบบวิสาหกิจชุมชน

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนิน
กิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

- เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ
เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

- เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

- มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนาให้กับ
เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความ
เข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

โครงการที่ ๔ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต้นแบบกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนากระบวนการผลิต การแปรรูปให้มีความปลอดภัยและได้

มาตรฐาน

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อพัฒนาแปลงใหญ่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการเกษตรที่ครบวงจรอย่างยั่งยืน
- มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนาให้กับ
เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองได้

- เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาแหล่งเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกร

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านเทคโนโลยีเกษตร

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ พัฒนาด้านการตลาดออนไลน์

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพการจัดการด้านการตลาด

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้กับอาชีพเกษตรกรอย่างยั่งยืน

- มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนาให้กับเกษตรกรได้นำปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

- เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาแหล่งเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการเกษตรในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

โครงการที่ ๑ โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

โครงการที่ ๒ โครงการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

โครงการที่ ๓ โครงการศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน

โครงการที่ ๔ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

(ศพก.) และศูนย์เครือข่าย

๑.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกให้แก่เกษตรกรในการไม่เผาเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรในไร่นา และรณรงค์ให้มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการรณรงค์ให้เกษตรกรไม่เผา และมีการปลูกพืชปุ๋ยสด

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ

โครงการที่ ๒ โครงการรณรงค์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา

โครงการที่ ๓ โครงการผลิตปุ๋ยหมักจากซังข้าวและซังทะลายปาล์ม

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและอนุรักษ์ดิน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

โครงการที่ ๒ โครงการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๓ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

โครงการที่ ๒ โครงการการบริหารจัดการศัตรูมะพร้าว

๓.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการขุดสระน้ำขนาดเล็ก

โครงการที่ ๒ โครงการฝายเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ (ปรับปรุงสระเก่า)

โครงการที่ ๒ โครงการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
	๓.โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกรอำเภอละงูจังหวัดสตูล	- เพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้ร่วมโครงการ - เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน - เพื่อเพิ่มแหล่งผลิตผักปลอดภัยให้กับชุมชน	๕๐ ราย	๖ ตำบล	- ฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้การผลิตผักปลอดภัย - ฝึกปฏิบัติ - สนับสนุนปัจจัยการผลิต				๒๘๔,๖๐๐		๒๘๔,๖๐๐		๒๘๔,๖๐๐		๒๘๔,๖๐๐	สนง.กษอ.ละงู/อบต.
	๔.โครงการเกษตรผสมผสานตามศาสตร์พระราชอำเภอละงูจังหวัดสตูล	-เพื่อสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ เรื่องการปลูกพืชแซมในสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน -เพื่อส่งเสริมการสร้างกลุ่มอาชีพที่เข้มแข็ง และเครือข่ายอาชีพที่มั่นคง ยั่งยืน - เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรดิน	๓๐๐ ราย	๖ ตำบล	- ฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้การปลูกพืชแซม - สนับสนุนปัจจัยการผลิต				๑,๑๔๐,๐๐๐		๑,๑๔๐,๐๐๐					สนง.กษอ.ละงู/อบต.

บรรณานุกรม

ที่ว่าการอำเภอละงู. ๒๕๖๕. “สถิติประชากร และบ้านอำเภอละงู”. ระบบสถิติประชากร และบ้านอำเภอละงู.

พัฒนาชุมชนอำเภอละงู. ๒๕๖๕. “รายชื่อผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP อำเภอละงู”. ระบบรายงานประกอบการ OTOP อำเภอละงู.

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอละงู. ๒๕๖๕. “รายงานจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชอาหารสัตว์ ปี ๒๕๖๕”. ระบบรายงานจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชอาหารสัตว์.

สำนักงานประมงอำเภอละงู. ๒๕๖๕. “รายงานภาพรวมฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำระดับภาคใต้ จังหวัดสตูล อำเภอละงู”. ระบบรายงานภาพรวมฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำระดับภาคใต้.

สำนักงานเกษตรอำเภอละงู. ๒๕๖๕. “ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอละงู”. ระบบรายงานวิสาหกิจชุมชน.

สำนักงานเกษตรอำเภอละงู. ๒๕๖๕. “ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ”. ระบบรายงาน ๓ ก.

ภาคผนวก

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตามแนวพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เริ่มแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ทรงทดลองทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ต่อมาทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการอื่นๆ และขยายพื้นที่ดำเนินการไปยังสถานศึกษาอื่นๆ มีหน่วยงานดำเนินงานสนองพระราชดำริทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

เพื่อเป็นการน้อมนำพระราชดำริการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เกี่ยวกับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน ที่ให้ขยายพื้นที่ไปยังสถานศึกษาอื่นๆ จึงได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนเรียนรู้และมีทักษะพื้นฐานทางการเกษตรในการผลิตอาหารเพื่อบริโภค นำมาเป็นอาหารกลางวันในโรงเรียน เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีโภชนาการที่ดี สุขภาพแข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นพื้นฐานทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อส่งเสริมเด็กและเยาวชน และนักเรียนมีโภชนาการที่ดี
๒. เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคน มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภค และทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

เป้าหมาย

โรงเรียนที่ดำเนินการกลุ่มยุวเกษตรกรในอำเภอละงู

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ สิ้นสุดเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

แผนการดำเนินงาน

(แสดงรายละเอียดกิจกรรมที่จะทำภายใต้โครงการที่จังหวัดเสนอขอ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมสำคัญด้วย)

กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
	ต.ค.-ธ.ค. ๖๓	ม.ค.-มี.ค.๖๔	เม.ย.-มิ.ย.๖๔	ก.ค.-ก.ย.๖๔
๑. กิจกรรมปลูกผัก - สร้างโรงเรือนปลูกผักระบบปิด ขนาด ๖x๑๒ เมตร จำนวน ๑๒ หลังๆ ละ ๔๐,๐๐๐ บาท รวมงบประมาณ ๔๘๐,๐๐๐ บาท - ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ผัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี เป็นเงิน ๑๓๕,๐๐๐ บาท		✓		
๒. กิจกรรมเลี้ยงไก่ไข่ - จัดซื้อพันธุ์ไก่ไข่ อายุไม่น้อยกว่า ๑๘ สัปดาห์ จำนวน ๑,๒๐๐ ตัวๆละ ๒๒๐ บาท รวมงบประมาณ ๒๖๔,๐๐๐ บาท - ค่าอาหารไก่ไข่ โปรตีนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๖ จำนวน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท - ค่าเวชภัณฑ์ ตัวละ ๑๐ บาท จำนวน ๑,๒๐๐ ตัว เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท		✓		

กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
	ต.ค.-ธ.ค. ๖๓	ม.ค.-มี.ค.๖๔	เม.ย.-มิ.ย.๖๔	ก.ค.-ก.ย.๖๔
๓. กิจกรรมเพาะเห็ด - จัดซื้อก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า จำนวน ๑๒,๐๐๐ ก้อนๆ ละ ๑๒ บาท เป็นเงิน ๑๔๔,๐๐๐ บาท		✓		
๔. กิจกรรมเลี้ยงปลา - ค่าพันธุ์ปลา จำนวน ๒๔,๐๐๐ ตัวๆละ ๑ บาท เป็น เงิน ๒๔,๐๐๐ บาท - ค่าอาหารปลา กระสอบละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๑๒ กระสอบ เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท		✓		

ทุกรายการสามารถถัวจ่ายกันได้

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๑,๓๐๕,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- เด็กนักเรียนในโรงเรียนสามารถมีอาหารไว้บริโภคในโรงเรียนได้

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- มีการขยายผลไปยังเกษตรกรรายอื่น
- เด็กนักเรียนมีความรู้และรักในงานเกษตรมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด

โครงการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

หลักการและเหตุผล

ปัญหาเรื่องโรคและแมลงเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายให้แก่ผลผลิตทางการเกษตรเป็นอย่างมาก ซึ่งทำให้เกษตรกรสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้ไป ประกอบกับปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะสารเคมี แต่ด้วยความที่เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในวัยสูงอายุจึงทำให้ขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทำให้เกิดต้นทุนการผลิตที่สูงตามมา

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจึงมีบทบาทอย่างมากที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าใจถึงเรื่องโรคแมลง รู้จักการวินิจฉัยโรคและแมลง ทำให้เกษตรกรสามารถป้องกันกำจัดได้อย่างถูกวิธีและเหมาะสม ซึ่งเป็นการช่วยลดต้นทุนในเรื่องของการใช้สารเคมีได้อีกทางหนึ่ง เป็นการนำพาให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนระดับตำบล

เป้าหมาย

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนระดับตำบล

พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลจำนวน ๖ แห่ง

ระยะเวลา

๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. จัดสรรงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์
๓. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าวัสดุอุปกรณ์สำนักงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาท
๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)
  - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
  - องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมีวัสดุอุปกรณ์สำหรับให้บริการเกษตรกรในตำบล

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นจากการรับบริการด้านความรู้จากศูนย์ฯ
- เกษตรกรได้รับความสะดวกสบายจากการเข้ารับบริการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/
กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแตงโมที่ปลอดภัยและได้รับมาตรฐาน

หลักการและเหตุผล

จากนโยบายผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล ได้มีแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรคุณภาพ โดยครอบคลุมสินค้าเกษตรด้านพืช ด้านประมงและด้านปศุสัตว์ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้มีการขับเคลื่อนและพัฒนาสินค้าเกษตร ดังนี้ ด้านพืช ประกอบด้วย ๖ ชนิดสินค้า ได้แก่ ๑.แตงโม ๒.ข้าวโพดหวาน ๓.จำปาตะ ๔.กล้วยหอมทอง ๕.ข้าวอัลฮัมดุลิลละห์ และ ๖.กาแฟ ด้านประมง ประกอบด้วย ๑.การแปรรูปเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และบริหารจัดการทรัพยากร ได้แก่ ปูม้า ปูดำ กุ้งกุลาดำ และ ๒.การแปรรูปผลผลิตเพิ่มคุณภาพเกษตรปลอดภัย ได้แก่ กะปิ น้ำปลา ปลาเค็ม และในส่วนด้านปศุสัตว์ ประกอบด้วยการรวบรวมผลผลิต ได้แก่ ไก่ไข่ จากเกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ไก่พื้นเมือง แพะเนื้อ โคเนื้อ และการแปรรูปเนื้อสัตว์ ทั้งนี้ ในที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม ได้แก่ ข้าวโพด แตงโม เมล่อน กล้วยหอมทอง และจำปาตะ ที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยเน้นให้สร้างกลุ่มเกษตรกรจากความเข้มแข็ง ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการขายผ่านห้างสรรพสินค้าในจังหวัด ส่งเสริมความรู้ การตลาดออนไลน์ มีโรงบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย โดยเฉพาะจำปาตะ ซึ่งเป็นพืชอัตลักษณ์พื้นที่ และได้พิจารณาให้จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่องจำปาตะสตูล เพื่อหารือแนวทางการพัฒนาจำปาตะสตูล ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และตอบสนองตลาดภาคใต้ตอนล่าง

ชุมชนบุดู หมู่ที่ ๓ ตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีลักษณะพื้นที่เป็นรูปวงรี เนื้อที่ทั้งหมด จำนวน ๑,๒๑๐ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าชายเลน มีชายหาดความยาวประมาณ ๔ กิโลเมตร อาชีพหลักของคนในหมู่บ้าน คือ ประมงพื้นบ้าน เช่น อวนปลาทราย ไซหมึก ไซปูม้า ตกปลา เลี้ยงปลาในกระชัง และการออกตลาด (ภาษาถิ่น คือ ชุมบ้านปลา) ในช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนเมษายน โดยเกษตรกรจะมีการออกตลาดช่วงเวลา ๐๕.๓๐ น. ซึ่งหลังจากการออกจับปลาในตลาดแล้ว เกษตรกรก็จะมีเวลาว่าง ทำให้เกษตรกรมองหาอาชีพเสริมจากรายได้หลัก

จากวิกฤตดังกล่าวเกษตรกรจึงมองเห็นในชุมชนบ้านบุดูว่าเราควรมีการทำอาชีพเสริมโดยการเพาะปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย เพราะพื้นที่บ้านบุดูเป็นพื้นที่ติดทะเล ทำให้ต้องระวังเรื่องน้ำ ในอดีตนั้น “แตงโม” เป็นพืชที่มีการเพาะปลูกกันมาช้านานตั้งแต่จำความได้ จนเป็นพืชคู่บ้านบุดูมาตลอด ๗๐ ปี โดยสมัยก่อนนิยมปลูกแตงโมในช่วงเดือน ๑๒ (เดือนพฤศจิกายน) ซึ่งเป็นหน้าน้ำหลาก เพื่อให้ทันขายในช่วงวันตรุษจีนและงานประจำปีอำเภอละงู โดยชาวบ้านจะนิยมปลูกแตงโมพันธุ์ขาวและพันธุ์แตงดำ มีน้ำหนักประมาณ ๘-๑๐ กิโลกรัม/ลูก

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น
๒. เพื่อส่งเสริมให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพดี สวยงาม ไม่มีสารพิษตกค้าง และเกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภค
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการผลิตสินค้าที่ได้รับมาตรฐาน
๔. เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร
๕. เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา พืชฤดูแล้ง (พืชใช้น้ำน้อย)
๖. เพื่อส่งเสริมให้เกิดจ้างงานในชุมชน
๗. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๘. เพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน

เป้าหมายที่จะดำเนินการ

๑. เพื่อให้มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น
๒. เพื่อส่งเสริมให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพดี สวยงาม ไม่มีสารพิษตกค้าง และเกิดความปลอดภัย

- ต่อผู้บริโภคร
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการผลิตสินค้าที่ได้รับมาตรฐาน
  ๔. เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร
  ๕. เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา พืชฤดูแล้ง (พืชใช้น้ำน้อย)
  ๖. เพื่อส่งเสริมให้เกิดจ้างงานในชุมชน
  ๗. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
  ๘. เพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน

งบประมาณและรายละเอียดค่าใช้จ่าย

งบรายจ่าย*	หมวด	ประเภทรายการ	รายละเอียด			วงเงิน (บาท)		
	รายจ่าย		ชื่อรายการ	จำนวน	(หน่วยนับ)	เงินกู้ ภายใต้ พ.ร.ก.	เงิน งบประมาณ /อื่นๆ	รวม
งบดำเนินงาน	ค่าวัสดุ	ค่าวัสดุทางการเกษตร	1.ปุ๋ย สูตร 46-0-0	20	กระสอบ	650		13,000
			2.ปุ๋ย สูตร 18-46-0	20	กระสอบ	930		18,600
			3.ปุ๋ย สูตร 0-0-60	20	กระสอบ	750		15,000
			4.เมล็ดพันธุ์แตงโม	100	ซอง	650		65,000
			5.สติ๊กเกอร์แตงโม	50,000	ดวง	2		100,000
			6.ตะกร้าพร้อมสกรีน	500	ใบ	330		165,000
			7.ชุดวิเคราะห์ดิน	3	ชุด	5,000		15,000
			8.เครื่องวัดค่า PH	3	เครื่อง	1,300		3,900
			9.เครื่องวัดความหวาน	3	เครื่อง			-
			10.ซีไคแห้ง	1,000	กระสอบ	40		40,000
			11.กาวดักแมลงวันทอง	50	กระป๋อง	650		32,500
งบลงทุน		ครุภัณฑ์	1.เครื่องผสมปุ๋ย ชนิดแวนอน ขนาด 100 กิโลกรัม	1	เครื่อง	32,000		32,000
รวม								500,000

ระยะเวลา

มกราคม ๒๕๖๔ ถึง กันยายน ๒๕๖๔

สถานที่ดำเนินการ

กลุ่มวิสาหกิจผู้ปลูกแตงโมตำบลบุบ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น 500 กิโลกรัมต่อไร่
2. ผลผลิตที่มีคุณภาพดี สวยงาม ไม่มีสารพิษตกค้าง และเกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภค
3. ผลผลิตได้รับมาตรฐาน GAP
4. ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร 450 กิโลกรัมต่อไร่
5. ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา พืชฤดูแล้ง(พืชใช้น้ำน้อย)
6. เกิดจ้างงานในชุมชน
7. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
8. อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด

โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคได้เริ่มให้ความสำคัญกับสุขภาพ คุณภาพ และสุขอนามัยของอาหารที่บริโภคมากขึ้น ผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิตของตนเอง อีกทั้งรัฐบาลได้กำหนดให้อาหารที่ผลิตและบริโภคภายในประเทศปลอดภัยและได้มาตรฐานทัดเทียมสากล รวมถึงการเป็นครัวของโลกที่จะผลิตอาหารป้อนสู่ตลาดโลกจึงได้กำหนดให้มีการส่งเสริมและผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน โดยเน้นที่สินค้าเกษตร ที่มีมาตรฐานคุณภาพ ศักยภาพ และโอกาสทางการตลาดสูง

แต่เนื่องจากการผลิตด้านการเกษตรของไทยที่ผ่านมามุ่งเน้น เพื่อการผลิตเชิงปริมาณ ที่มีได้คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม เกษตรกรจำนวนไม่น้อยมีการใช้สารเคมีอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงมีผลทำให้ผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคก่อให้เกิดผลกระทบต่อดิน น้ำ อากาศ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งก่อให้เกิดจุดอ่อนในด้านการค้าผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรเองในทุกระดับ

ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพจึงต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาการผลิต ตั้งแต่ควบคุมคุณภาพ ปัจจัยการผลิต การพัฒนากระบวนการผลิต การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความมั่นใจด้านมาตรฐานและความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภคและผู้รับซื้อและผู้บริโภคในทุกกระดับ ตลอดจนสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรได้ประกอบอาชีพเกษตรอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรผลิตสินค้าปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๒. เพื่อให้ผู้ผลิต ผู้รับซื้อ และผู้บริโภคได้บริโภคผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง
๓. เพื่อสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร
๔. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากร ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึง กันยายน ๒๕๖๔

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกร
๓. ฝึกอบรม
๔. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๑ วัน
  - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๐๐ คนๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
  - ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อๆ ๒๕ บาท จำนวน ๒๐ คน ๑๐,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๕,๐๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร ชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท ๓๐ ชั่วโมง เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนิน)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๕๓,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- ผู้รับซื้อและผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ และปลอดภัยจากสารพิษ
- เกษตรกรมีความปลอดภัยในการผลิตสินค้าเกษตร
- เกษตรกรมีโอกาสด้านการตลาดสูง

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- มีการฟื้นฟูทรัพยากร ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อม
- สร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/กรม

ส่งเสริมการเกษตร

การบริหารจัดการศัตรูมะพร้าว ในพื้นที่ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หลักการและเหตุผล

อำเภอละงู มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด จำนวน ๖๘๕.๒๕ ไร่ จำนวน ๕๕๒ ครัวเรือน ปลูกกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ทั้ง ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลแหลมสน ตำบลละงู ตำบลเขาขาว ตำบลกำแพง ตำบลปากน้ำ และตำบลน้ำผุด โดยพื้นที่ปลูกมะพร้าวส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ที่ติดกับทะเล ส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นมะพร้าวคั้นน้ำกะทิ และมะพร้าวอ่อน อายุที่เกษตรกรปลูกมะพร้าว เฉลี่ยที่ ๒๐-๓๐ ปี

ตำบลละงู มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวคั้นน้ำกะทิและมะพร้าวอ่อน จำนวน ๓๑๕ ไร่ ๓๓๐ ครัวเรือน กระจายอยู่ทุกหมู่บ้านของตำบลละงู ในปี ๒๕๖๐ พื้นที่ตำบลละงู พบปัญหาการระบาดของศัตรูมะพร้าว ได้แก่ หนอนหัวดำ แมลงดำหนามมะพร้าว และด้วง โดยพบการระบาดมากในหมู่ที่ ๑,๒,๗,๑๔,๑๘ เป็นพื้นที่ประมาณ ๒๖๑ ไร่ ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ประสบปัญหาไม่มีความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จึงได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เพื่อการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร และชุมชน จากภัยศัตรูพืช ที่ทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศัตรูพืชของเกษตรกรที่ผ่านมา ดำเนินการโดยการพึ่งพาสารเคมีเป็นหลัก การควบคุม ศัตรูพืชอาศัยประสบการณ์และความเคยชิน ขาดความรู้ด้านวิชาการเป็นอย่างมาก จึงทำให้การผลิตพืชไม่ได้ทั้งปริมาณ คุณภาพ และระบบนิเวศน์ถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเน้นการพัฒนาเกษตรกร ชุมชนให้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างครบวงจร โดยเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ชุมชนและหน่วยราชการ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อให้ชุมชน มีความเข้มแข็งในอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

โดยสำนักงานเกษตรอำเภอละงู ได้ประสานศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดสงขลา เพื่อขอสนับสนุนแมลงศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ ได้แก่ แตนเบียนบาราคอน แมตาไรเซียม และไตรโคเดอร์มา เพื่อใช้กำจัดการระบาดดังกล่าว แต่เนื่องจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดสงขลาเป็นหน่วยงานที่ผลิตแมลงศัตรูพืชดังกล่าวสนับสนุนพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ จำนวน ๑๔ จังหวัด ภาคใต้ ทำให้ปริมาณแมลงศัตรูพืชไม่เพียงพอต่อความต้องการของพื้นที่ ทำให้การระบาดของแมลงดังกล่าวไม่หมดไปจากพื้นที่และการควบคุมไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น สำนักงานเกษตรอำเภอละงูเล็งเห็นว่าควรมีการฝึกอบรมให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีตำบลละงูเกิดการเรียนรู้และสามารถผลิตศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ได้ในพื้นที่ที่จะเป็นการยั่งยืนและต่อยอดได้ทำให้ โครงการดังกล่าวเป็นโครงการเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูมะพร้าว
๒. เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวในพื้นที่ตำบลละงู สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว เพิ่มรายได้ และลดต้นทุนการผลิตได้
๓. เพื่อลดการแพร่ระบาดของศัตรูมะพร้าวในพื้นที่ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

เป้าหมาย

๑๘ หมู่บ้าน ในตำบลละงู

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึง กันยายน ๒๕๖๔

แผนการดำเนินงาน

ถ่ายทอดความรู้เรื่องการบริหารจัดการศัตรูมะพร้าวในพื้นที่ตำบลละงู

- สนับสนุนองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการศัตรูมะพร้าวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว การผลิตศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าว

วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมย่อยที่ ๑ ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการศัตรูมะพร้าวในพื้นที่ตำบลละงู

(๑) ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกร สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการศัตรูมะพร้าว ในพื้นที่ ๑๘ หมู่บ้าน จำนวน ๑๘๐ คน (หลักสูตร ๑ วัน จำนวน ๒ รุ่นๆละ ๙๐ คน)

กิจกรรมย่อยที่ ๒ การผลิตศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าว เป้าหมาย คัดเลือกจากกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมกิจกรรมย่อยที่ ๑ แล้ว หมู่บ้านละ ๓ ราย รวม ๕๔ คน

(๑) การผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติ แตนเบียนหนอนหัวดำ และแตนเบียนแมลงดำหนาม

(๒) การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืชในสวนมะพร้าว

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูมะพร้าว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐

๒. เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ สามารถผลิตศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ เพื่อควบคุมกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวได้

๓. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ได้ อย่างน้อย ๑ กลุ่ม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร/อบต.

ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยและสร้างรายได้สู่ความมั่นคงด้านอาหาร ฝ่าวิกฤติโควิด-๑๙

หลักการและเหตุผล

เนื่องด้วยปัจจุบันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ในสถานการณ์โลกมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น มีผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นผลให้บริษัทเอกชนหลายๆ บริษัทต้องปิดกิจการ ทำให้ลูกจ้าง และแรงงานจำนวนมากต้องเผชิญกับสถานการณ์ การว่างงาน และเดินทางกลับมายังภูมิลำเนา ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เกษตรกรและประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก

อำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นอำเภอที่มีพื้นที่เหมาะสมต่อการผลิตภาคการเกษตรโดยเฉพาะด้านการผลิตข้าว มีเกษตรกรทำนาและขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ๒๕๖๔/๖๕ จำนวน ๑,๖๐๐ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกข้าว ปีละประมาณ ๗,๐๐๐ ไร่ ปริมาณผลผลิตข้าวจำนวนไม่น้อยกว่า ๓,๕๐๐ ตัน ซึ่งเกษตรกรมีการใช้พันธุ์พื้นเมืองทำให้ได้ผลผลิตน้อย ขาดเทคโนโลยี เครื่องจักรกลการเกษตรทำให้ต้นทุนการผลิตสูง นอกจากนี้ยังพบปัญหาการระบาดของโรคแมลงในนาข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล ได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยและสร้างรายได้สู่ความมั่นคงด้านอาหารฝ่าวิกฤติโควิด-๑๙ อำเภอละงู จังหวัดสตูลขึ้น โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ กลับคืนภูมิลำเนาและเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวนาปี มีความรู้สำหรับปลูกข้าวที่เหมาะสมกับต้นทุน ทำการผลิตข้าวที่มีคุณภาพปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและสามารถสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารแก่ชุมชน

สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล พิจารณาเห็นว่าโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยและสร้างรายได้ สู่ความมั่นคงด้านอาหารฝ่าวิกฤติโควิด-๑๙ จะช่วยส่งเสริมและฟื้นฟูอาชีพด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา ๒๐๑๙ เป็นโครงการที่มีหลักการในการฟื้นฟูส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยังชีพแก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีอาหารบริโภคในครัวเรือนที่ปลอดภัย อันเป็นการลดรายจ่ายและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัดสตูล ยังเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับครัวเรือน ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย สร้างรายได้ และนำไปสู่ความมั่นคงด้านอาหารฝ่าวิกฤติโควิด-๑๙ เพื่อเป็นการฟื้นฟูเยียวยาเกษตรกรและประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

เป้าหมาย

๑. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรอำเภอละงู ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ครัวเรือน มีอาหารบริโภคในครัวเรือน

๒. มีครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอละงู ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ครัวเรือน สามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนากระบวนการผลิตข้าวปลอดภัย
๒. เพื่อให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการผลิตข้าว
๓. เพื่อให้เกษตรกรทำการผลิตข้าวปลอดภัย ภายใต้ต้นทุนการผลิตที่เหมาะสม และลดต้นทุนการผลิต

๔. เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีอาหารปลอดภัยในการดำรงชีพ ลดรายจ่าย และสร้างรายได้

๕. เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารให้แก่เกษตรกรและชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

- ☒ ดำเนินการเอง
☐ จ้างเหมา

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔						ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕		
	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
การเตรียมการ : Plan									
๑.การเตรียมทีมงาน									
๒.เสนอขออนุมัติดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ									
๓.การวิเคราะห์ข้อมูลและคัดเลือกตัวแทนเกษตรกรแกนนำ จำนวน ๖ ราย									
๔.คัดเลือกครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่จำนวน ๑,๖๐๐ ราย (ครอบคลุมทั้ง ๖ ตำบล)									
การขับเคลื่อนการดำเนินงาน : Do									
๑.การถ่ายทอดองค์ความรู้				๐.๓๗๖๔					
๒. จัดซื้อ-จัดจ้าง วัสดุดำเนินโครงการ				๐.๐๗					
๓. จัดซื้อ-จ้าง วัสดุสนับสนุน ปัจจัยการผลิตเกษตรกร					๖.๐				
การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน : Check									
๑. การติดตาม ประเมินและรายงานผล									
- กำกับ ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงาน						๐.๐๑๙๘	๐.๐๑๙๘		
- ประสานงาน ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยแก้ไขปัญหา									
- รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน									
- ประเมินผลการดำเนินงาน									
๒. การสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงาน									
รวม				๐.๔๕๖๔	๖.๐	๐.๐๑๙๘	๐.๐๑๙๘		